ИЗДАНІЯ
ФАКУЛЬТЕТА ВОСТОЧНЫХЪ ЯЗЫКОВЪ
ИМПЕРАТОРСКАГО С.-ПЕТЕРБУРГСКАГО УНИВЕРСИТЕТА.

№ 27.

Мухаммедъ Салихъ.

Шейбани-намэ.

Джагатайскій текстъ.

ПОСМЕРТНОЕ ИЗДАНІЕ
проф. П. М. Меліоранскаго.

Подъ наблюденіемъ и съ предисловіемъ
прив.-доц. А. Н. Самойловича.

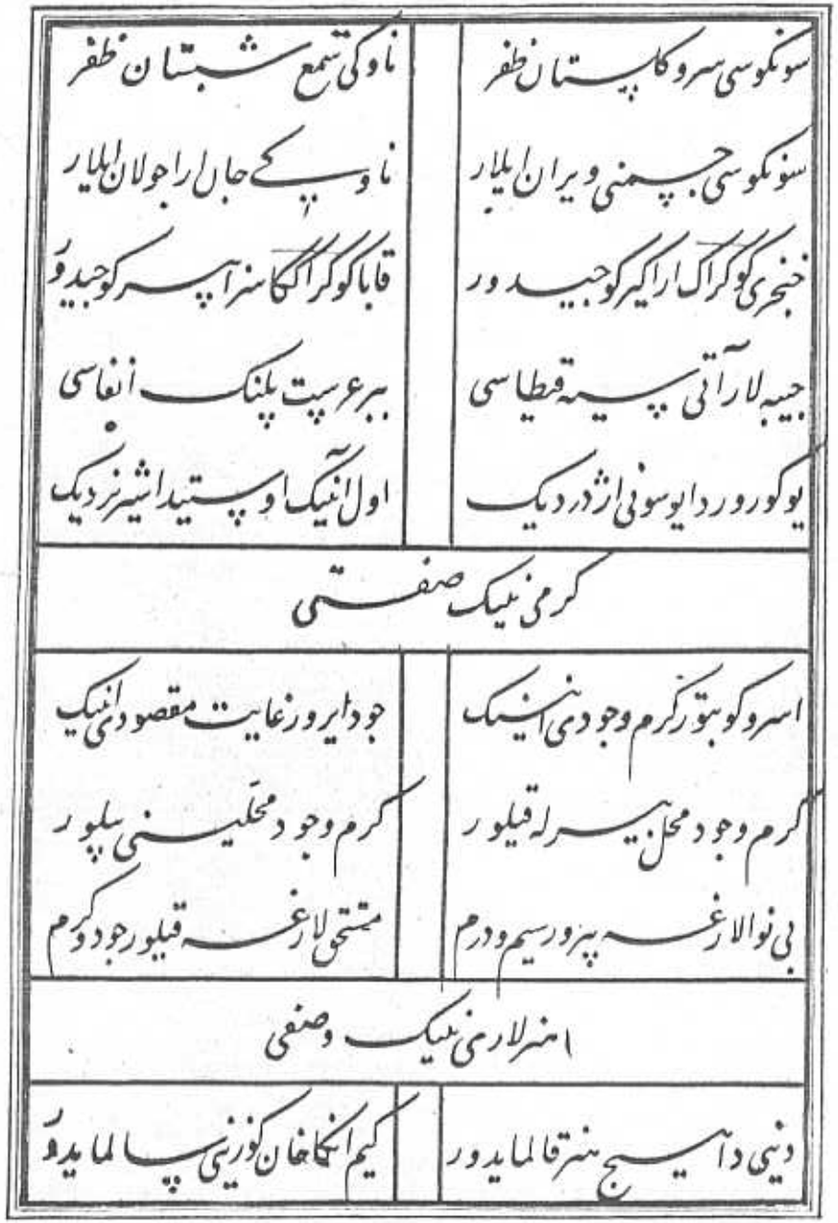
С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
Электро-печатня И. М. БОРАГАНСКАГО
Пет. стор., Большой пр., д. № 45.
1908.

Напечатано по опредѣленію Факультета Восточныхъ Языковъ ИМПЕРАТОРСКАГО С.-Петербургскаго Университета отъ 28 марта 1908 года.

Дѣканъ *В. Жуковскій.*

Секретарь *В. Бартольдъ.*

f. 15a.

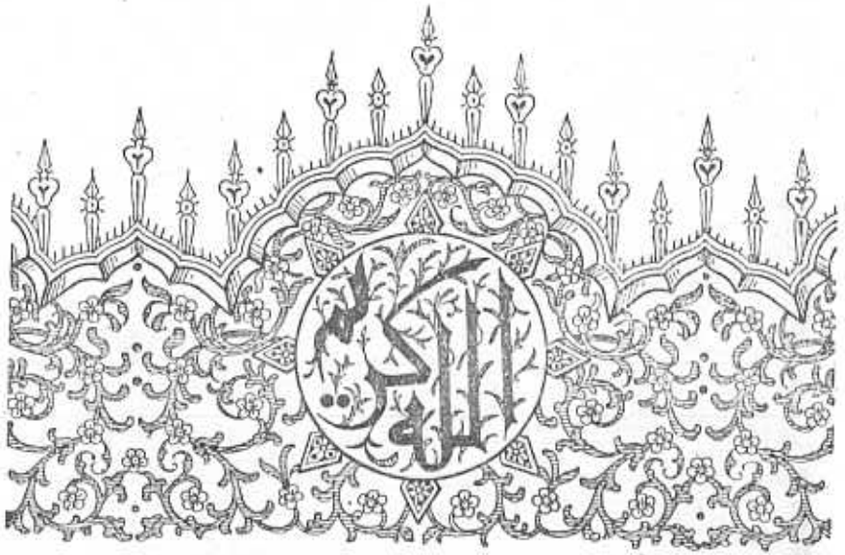
Намъ было поручено докончить печатаніе предпринятаго покойнымъ профессоромъ П. М. Меліоранскимъ переизданія сочиненія Мухаммеда Салиха: *„Шейбани-наме"*, которое было издано впервые въ 1885 году проф. Г. Вамбери (Die Scheïbaniade. Ein özbegisches Heldengedicht in 76 Gesängen von Prinz Mohammed Salih aus Charezm. Text, Übersetzung und Noten von Hermann Vambéry. Wien. 1885).

Въ основаніе своего переизданія *„Шейбани-наме"* проф. П. М. Меліоранскій положилъ ту-же единственную рукопись Вѣнской Императорской и Королевской библіотеки, которой пользовался и проф. Г. Вамбери (каталогъ Г. Флюгеля, т. II., стр. 323, № 1156). Отправившись въ Вѣну лѣтомъ 1904 г., проф. П. М. Меліоранскій сличилъ бо́льшую часть изданія проф. Вамбери (ровно LX главъ, или 343 страницы съ лишнимъ)—по экземпляру, принадлежащему акад. В. В. Радлову, — съ рукописью и всѣ поправки (ихъ оказалось весьма много!) отмѣтилъ чернилами на поляхъ названнаго экземпляра.

Та часть рукописи, которую проф. П. М. Меліоранскій не успѣлъ просмотрѣть въ Вѣнѣ (ff. 170a—218a), была для него сфотографирована съ разрѣшенія подлежащаго начальства фирмой: K. u. k. Photo-chemigr. Hof-Kunst-Anstalt C. Angerer und Göschl (Wien), и по фотографическимъ снимкамъ проф. П. М. Меліоранскій окончилъ исправленіе изданія проф. Г. Вамбери уже въ Петербургѣ. Имѣя на этотъ разъ въ своемъ постоянномъ распоряженіи фотографически точную копію конца рукописи, переиздатель отмѣчалъ на поляхъ экземпляра акад. В. В. Радлова уже не всѣ поправки, такъ какъ, очевидно, могъ исправлять детали при печатаніи прямо по фотографическимъ сничкамъ.

Исправленное такимъ образомъ изданіе проф. Г. Вамбери поступило въ типографію.

Проф. П. М. Меліоранскій отпечаталъ начисто 10 листовъ своего изданія (по f. 156b, 5 рукописи), успѣлъ еще дважды прокорректировать 8 страницъ листа 11-аго (по f. 165a, 4 рукописи) и составилъ для напечатанныхъ имъ 10-ти листовъ два карточныхъ указателя: 1) указатель именъ собственныхъ и 2) указатель непонятныхъ и затруднительныхъ стиховъ, выраженій и словъ.

О поэмѣ „Шейбани-намэ“ и объ ея авторѣ Мухаммедѣ Салихѣ.

I.

Въ предисловіи къ своему изданію „Шейбани-намэ“ проф. Г. Вамбери указалъ на цѣнность этого сочиненія въ историческомъ (стр. IX—XII), этнографическомъ, географическомъ (XII) и лингвистическомъ (XII—XIII) отношеніяхъ; коснулся его поэтическихъ достоинствъ [1]) (XIII — XIV); привелъ нѣкоторыя данныя о личности автора поэмы, Мухаммеда Салиха (XV—XVIII); описалъ вкратцѣ рукописную копію „Шейбани-намэ“, хранящуюся въ Вѣнской Императорской и Королевской библіотекѣ (XVIII—XX) и, наконецъ, сказалъ нѣсколько словъ о своемъ нѣмецкомъ переводѣ узбецкой поэмы (XX—XXI).

Къ вопросу о переводѣ „Шейбани-намэ“ проф. Г. Вамбери вернется тотъ, кто захочетъ на одномъ изъ европейскихъ язы-

---

[1]) Проф. Вамбери ссылается на Бабуръ-намэ по изданію Ильминскаго, стр. 93 и 277 (чит. 227). По указателю къ изданію г-жи Бевериджъ „The Babar-nama“ Бабуръ упоминаетъ Салиха на слѣдующихъ листахъ: 38, 76, 76b, 181 и 252b.

Мы довели до конца печатаніе переизданія „*Шейбани-наме*", причемъ до главы LXI (f. 170a) могли пользоваться только изданіемъ проф. Г. Вамбери, исправленнымъ проф. П. М. Меліоранскимъ, далѣе-же въ нашемъ распоряженіи были и фотографическіе снимки съ Вѣнской рукописи. Въ послѣдней части мы точно придерживались подлинника и, если и исправляли несомнѣнныя описки, то отмѣчали это, какъ и проф. П. М. Меліорансκій, въ сноскахъ. Только въ нѣкоторыхъ случаяхъ мы обозначили *свои* сноски квадратными скобками и буквами А. С.

Указатель собственныхъ именъ мы также продолжили до конца и затѣмъ разбили его на три части: I—указатель именъ географическихъ; II—указатель именъ племенныхъ и названій людей по мѣстностямъ, предкамъ и начальникамъ; III — указатель личныхъ именъ. Печатать второй указатель проф. П. М. Меліоранскаго, т. е. указатель непонятныхъ и затруднительныхъ стиховъ, выраженій и словъ, въ томъ его размѣрѣ и видѣ, какъ онъ остался послѣ нашего покойнаго учителя, мы не сочли себя въ правѣ, такъ какъ указатель этотъ обработанъ невполнѣ, продолженіе-же и дальнѣйшая обработка его потребовали-бы отъ насъ слишкомъ большого времени особенно вслѣдствіе нашей недостаточной начитанности въ турецкихъ текстахъ. Чтобы не затягивать еще изданія, начавшагося въ 1904 г., мы рѣшили не печатать вовсе второго указателя; что уже составлено, то будетъ храниться въ библіотекѣ Императорскаго Петербургскаго университета вмѣстѣ съ остальными бумагами проф. П. М. Меліоранскаго [1]).

При выполненіи настоящей работы мы пользовались любезнымъ содѣйствіемъ профессоровъ В. Д. Смирнова и В. В. Бартольда, за что и приносимъ имъ нашу благодарность.

[1]) См. нашу статью „Памяти П. М. Меліоранскаго", приложеніе II (Записки Восточн. Отдѣленія И. Р. Археолог. Общ., т. XVIII, 020; отдѣл. I, № 15). Спѣшимъ исправить досадный промахъ, допущенный нами на стр. 06 названнаго некролога: по устному сообщенію проф. В. В. Бартольда П. М. Меліоранскій далъ для „Мусульманской Энциклопедіи" замѣтку объ Ахмедѣ Ясеви, а не объ Абу-ль-Гази. Стр. 023, 1-ая строка снизу вмѣсто Пульхигуръ слѣдуетъ читать Тульхигуръ.

f. 47b.

ковъ познакомить незнающихъ средне-азіатскаго письменнаго турецкаго языка съ полнымъ и точнымъ содержаніемъ поэмы Мухаммеда Салиха, прямо-ли по Вѣнской рукописи, или по ея научному изданію проф. П. М. Меліоранскаго [1]).

Такъ какъ среди читателей настоящаго изданія могутъ оказаться лица, для которыхъ недоступны ни изданіе проф. Г. Вамбери, ни каталогъ Флюгеля, то мы считаемъ нелишнимъ повторить здѣсь тѣ свѣдѣнія о Вѣнской рукописи „Шейбани-намэ", кои заключаются въ двухъ названныхъ трудахъ.

Рукопись содержитъ въ себѣ 218 листовъ in 8°; размѣръ листа 9×6 дюймовъ; на каждой страницѣ размѣщено по 11 строкъ текста въ два столбца; почеркъ—та'ликъ, крупный, красивый и отчетливый. Бумага—бѣловато-желтая и блѣдно-розовая. Заглавія надписаны золотымъ и голубымъ; текстъ обрамленъ золотыми, черными и голубыми линіями, а столбцы раздѣлены между собой—золотыми. На листахъ: 23b, 38b, 44a, 47b, 111a, 150a, 162b, 166b и 188b имѣются девять старательно исполненныхъ миніатюръ съ изображеніемъ битвъ и пировъ; на листахъ 19b и 55b оставлены пробѣлы, по какимъ-то причинамъ не заполненные миніатюрами, для которыхъ эти пробѣлы, очевидно, предназначались. Миніатюра съ листа 188b издана проф. Г. Вамбери хромолитографическимъ способомъ, а три миніатюры съ листовъ 47b, 111a, 150a прилагаются къ настоящему изданію въ фотоцинкографическомъ воспроизведеніи. Проф. Г. Вамбери справедливо замѣчаетъ (XIX), что эти миніатюры представляютъ значительный интересъ въ этнографическомъ отношеніи, но насколько уже одна наличность „изображеній", осуждаемыхъ суннитскимъ ученіемъ, говоритъ за происхожденіе рукописи изъ Герата, отнюдь-же не изъ Средней Азіи (тамже), судить не беремся [2]).

---

[1]) При этомъ придется, конечно, считаться и съ разнообразными примѣчаніями, которыми снабдилъ свой переводъ проф. Г. Вамбери, въ числѣ 216. Ссылаясь на нихъ особенно въ указателяхъ, мы для краткости отмѣчаемъ: Вамб., прим. такое-то.

[2]) Позволимъ однако напомнить, что правовѣрный Исламъ никогда глубоко не укоренялся въ среднеазіатскихъ народныхъ массахъ, сильно предрасположенныхъ къ первишизму. Кромѣ того и популярныя литературныя произведенія, и народныя легенды и, наконецъ, нѣкоторые археологическіе памятники обоихъ Туркестановъ свидѣтельствуютъ о существованіи у населенія этихъ странъ старинныхъ шіитскихъ симпатій, умудряющихся уживаться съ оффиціальнымъ суннитствомъ (Бартольдъ, Гренаръ, М. Гартманнъ).

Содержаніе 9 миніатюръ описано проф. П. М. Меліоранскимъ въ одной изъ двухъ его тетрадей, привезенныхъ въ 1904 г. изъ Вѣны, причемъ особенно интересными миніатюрами признаны тѣ, которыя нами здѣсь изданы. Въ той-же тетради имѣется помѣтка: „Рукопись ‹Шейбани-намэ› производитъ впечатлѣніе несовсѣмъ оконченной"; слѣдуютъ мотивы: 1) на f 1 въ заставкѣ не выведено заглавіе, 2) пробѣлы вмѣсто миніатюръ на листахъ 19b и 55b. [1]).

Изъ-за такихъ особенностей орѳографіи Вѣнской рукописи, какъ начертаніе ب вмѣсто پ и ج вмѣсто چ мы не рѣшились-бы вслѣдъ за проф. Г. Вамбери (XX) упрекать переписчика въ незнаніи турецкаго языка; эти особенности сохранены въ изданіи проф. П. М. Меліоранскаго, но Вѣнская рукопись имѣетъ и еще одну орѳографическую особенность, которой проф. Г. Вамбери не отмѣтилъ и о которой проф. П. М. Меліоранскій, вѣроятно, сказалъ-бы въ предисловіи [2]), это—начертаніе двойныхъ نّ и يّ съ опущеніемъ двухъ изъ четырехъ точекъ, напримѣръ ابنّى вмѣсто ابنّى и بيّب вмѣсто بيّب; опущенныя точки въ изданіи проф. П. М. Меліоранскаго возстановлены. Есть еще нѣсколько случаевъ, когда въ рукописи не дописана буква ك, такъ что иногда ك не отличается отъ ا. Рукопись сохранилась хорошо, и, принимая во вниманіе, что она до сихъ поръ остается unicum'омъ, можно пожалѣть, что второе ея изданіе исполнено не фотографическимъ способомъ по примѣру хотя-бы прелестнаго изданія г-жи А. Бевериджъ „Бабуръ-намэ" [3]).

Вѣнскій списокъ оконченъ „рукой грѣшнаго раба Касыма въ концѣ Джемади-уль-еввель 916 года" (конецъ августа 1510 г.; f. 218a).

---

[1]) См. нашу статью „Памяти П. М. Меліоранскаго", прилож. II, отд. II, № 14—15 на стр. 022. Независимо отъ проф. П. М. Меліоранскаго тѣ-же три изданныя нами миніатюры признали наиболѣе интересными и К. А. Иностранцевъ, какъ видно изъ его письма, находящагося въ бумагахъ П. М. Меліоранскаго.

[2]) Какъ это онъ сдѣлалъ въ предисловіи къ своему изданію „Сказаніе объ Едигеѣ и Токтамышѣ" (СПБ., 1905 г., стр. 4—5).

[3]) E. J. W. Gibb Memorial. Volume I. The Babar-nama (fac-simile), edited by Annette S. Beveridge. London, 1905. Свою похвалу мы относимъ только къ турецкому тексту послѣдняго изданія, какъ отчасти видно изъ нашей сноски къ стр. 1 указателя I.

II.

Строки, посвященныя проф. Г. Вамбери личности автора Шейбани-намэ, основаны на краткихъ автобіографическихъ данныхъ, которыя сообщилъ о себѣ Мухаммедъ Салихъ преимущественно въ главахъ XV и XVII. Какъ о началѣ, такъ и о концѣ жизни поэта проф. Г. Вамбери принужденъ былъ ограничиться одними догадками (стр. XV—XVIII). Въ настоящее время имѣется возможность безъ особаго труда сказать о Мухаммедѣ Салихѣ нѣсколько больше главнымъ образомъ благодаря цѣннымъ указаніямъ „Каталога турецкихъ рукописей Британскаго Музея" Rieu [1]).

Какъ и слѣдовало ожидать, о нашемъ поэтѣ упоминаетъ прежде всего его знаменитый и почему-то забытый на этотъ разъ проф-мъ Г. Вамбери современникъ, Миръ-Али-Ширъ-Неваи въ своемъ сочиненіи مجالس النفايس [2]). Въ главѣ V названнаго сочиненія, озаглавленной:

پيشينچی مجلس خراسان‌نينك و بعضی يرلينك ميرزاده‌لاری و سايرازاده‌لاری ذكريدا كيم طبع سلامتی و ذهن استقامتی الارغه باعث نظر بولور اما مداومت قيلماس‌لار

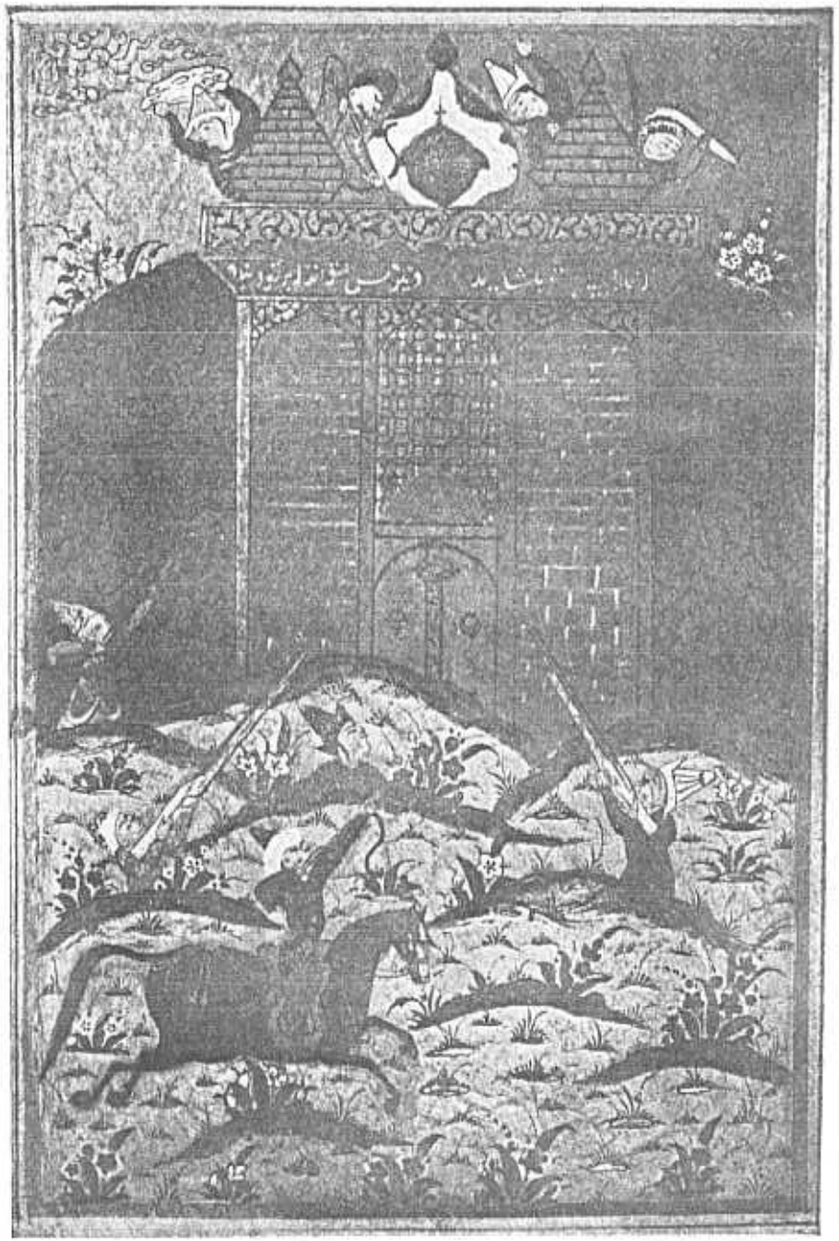
„Пятый меджлисъ. О сыновьяхъ эмировъ и о другихъ благородныхъ Хоросана и нѣкоторыхъ странъ, для коихъ здравость натуры и правильный ходъ мыслей являются побужденіемъ для сочувственнаго отношенія къ (поэзіи), но кои усердія (къ ней) не обнаруживаютъ" [3]),—

[1]) Catalogue of the turkish manuscripts in the British Museum by Charles Rieu. 1888, стр. 273.

[2]) Проф. Г. Вамбери утверждаетъ (стр. XVIII), что кромѣ приведенныхъ имъ замѣтокъ о Салихѣ Бабура „ist von Muhammed Salih bei den gleichzeitigen Schriftstellern auch nicht die geringste Spur vorhanden".

[3]) Рукопись СПБ. университета № 618, f 66b; рукоп. Аз. Музея № a 281, f 101a. Въ основаніе нашего изданія мы положили первую рукопись. Въ извѣстномъ изслѣдованіи о Неваи Белена переведены заглавія всѣхъ меджлисовъ, предисловіе и меджлисъ VII, причемъ для двухъ послѣднихъ отдѣловъ данъ и текстъ (Journal Asiatique, V série, t. XVII, 1861 г., pp. 173—256 и 281—357: Notice biographique et littéraire sur Mir-Ali-Chir-Névâii, suivie de divers morceaux extraits des oeuvres du même auteur. Par M. Belin). Переводъ заглавія V меджлиса скомканъ. Это-же заглавіе переведено на англійскій Броуномъ въ его Dawlatsháh's memoirs of the poets (London, 1901), стр. 13, но отнесено къ главѣ VI и нѣсколько расширено; и то, и другое объясняется, конечно, особенностью списка, какимъ пользовался Броунъ и извлеченіе изъ котораго напечатаны на стр. ز—و персидскаго предисловія Броуна.

f. 111a.

Читаемъ: [1]).

محمد صالح اسمی مناسبتی بیله صالح تخلص قیلور نور سید بیك‌نینك اوغلی دور
کیم کوب وقتلار جهار جوی نواحی‌سیدین اداق دیکونجه امارت قیلدی و
سلطان صاحب قران ابوسعید میرزا ایشیکی‌دا الغ بیك و جوکی میرزا ایشیکی‌دا
صاحب اختیار و جملة الملك هم بار ایدی امّا بغایت بد فعل و بد خلق کیشی
ایردی اوزی ملایم یکیت دور اطواری و فعلی اتاسی‌نینك اطواریغه نسبتی
یوقتور آنکا هم غریب سهولار توشتی کیم سلطان صاحب قران قولیغیدین
غیبت اختیار قیلدی بعضی دیولار کیم بیخودلیغ عالمی‌دا یمان مصاحبلار یمان
یولغه توتوب تورلار طبعی‌دا خیلی دقت[2] و جاشنی بار و خطاده بخشی دور[3]

بو مطلع اینك دور.

نسیم آشفته کی بوشید کاکل ماه تابانش
جه غم از تیره‌کی، شب جو باشد صبح پایانش

„Мухаммедъ Салихъ въ соотвѣтствіи со своимъ именемъ называетъ себя въ стихахъ Салихомъ. Онъ сынъ того Нуръ-Са'идъ-бега, который долгое время управлялъ (страной) отъ Чарджуя до Адака, былъ полновластнымъ лицомъ при дворахъ султана обладателя счастливой судьбы Абу-Са'ида-Мирзы [4]), Улугъ-бека и Джуки Мирзы, располагалъ неограниченнымъ авторитетомъ, но являлся человѣкомъ крайне порочнымъ по поступкамъ и характеру. Самъ (Мухаммедъ Салихъ)—нѣжный молодой человѣкъ; его склонности и дѣйствія не соотвѣтствуютъ склонностямъ его отца. Но и съ нимъ приключилась странная оплошность, что онъ рѣшилъ удалиться со службы обладателя счастливой судьбы. Нѣкоторые говорятъ, что его увлекли

---

[1]) Рукопись СПБ. университета № 618, f. 68a; Рукопись Азіат. Муз. № a 281 f. 103a.

[2]) Рук. Аз. М. دات sic!

[3]) Рук. Аз. М. вставл. کیم.

[4]) А не Мирзы Хусейна Байкара, какъ предполагалъ проф. Г. Вамбери (стр. 450, примѣч. 18). См. также нашу выписку изъ مطلع السعدين

на дурной путь дурные друзья въ мірѣ безумныхъ увлеченій. Въ его натурѣ много тонкости и вкуса, и въ каллиграфіи онъ хорошъ; это двустишіе „матла'"—его:

Если прядь волосъ закрыла блестящую луну (т. е. лицо красавицы,—
Что̀ за горе, что ночь темна, когда̀ въ концѣ ея—утро!

Не имѣя возможности въ Петербургѣ использовать данныя о Салихѣ изъ تحفهٔ سامی (XVI вѣка) [1]), переходимъ къ Лутфъ-Али-бегу (XVIII вѣкъ), который въ своемъ آتشکده даетъ о Мухаммедѣ Салихѣ слѣдующія свѣдѣнія [2]):

„Эмиръ-Мухаммедъ-Салихъ; родомъ онъ изъ джагатайцевъ, сынъ (خلف) Нуръ-Саида (سعد sic!) и изъ потомковъ (احفاد) Эмира Шахъ-Мелика, который принадлежалъ къ эмирамъ Эмиръ-Тимура; отъ Меуляна Джами онъ пріобрѣлъ совершенныя знанія. Умеръ онъ въ 941 году въ городѣ Бухарѣ".

То-же, только въ другихъ выраженіяхъ повторяетъ о нашемъ поэтѣ и Риза-Кули-ханъ (XIX вѣкъ) въ своемъ مجمع الفصحاء [3]).

Отецъ Салиха Нуръ-Саидъ былъ также поэтомъ, и Неваи упоминаетъ его во II меджлисѣ, посвященномъ поэтамъ, которыхъ зналъ Миръ-Али-Ширъ, но которые умерли до 896 = 1490—1 года, когда Неваи написалъ مجالس النفايس.

---

[1]) Мѣсто въ تحفهٔ سامی, на которое ссылается Rieu (тур. катал. стр. 275), находится, очевидно, въ главѣ о турецкихъ поэтахъ, такъ какъ эта глава въ рукописи Британскаго Музея (персидск. катал. Rieu, т. I, стр. 367 — 368, Add. 7670) начинается съ f. 148a, а Rieu указываетъ f. 151. Какъ разъ названной главы недостаетъ въ единственной Петербургской рукописи Азіатскаго Музея № 174 abc, которая обрывается на срединѣ главы VI, а о турецкихъ поэтахъ трактуетъ глава VII, какъ видно изъ предисловія (f. 264b): سحیفه هفتم درذکر ترکان و شعرای مقرّر ایشان و سایر عوامیدنی سرانجام. Въ рукописи Британскаго Музея турецкимъ поэтамъ отведена глава VI. Наши поиски турецкаго перевода сочиненія Самъ-Мирзы, на который ссылается Беленъ въ своей замѣткѣ о Неваи (стр. 214, сн. 2), успѣхомъ не увѣнчались.

[2]) The Atesh kedah, or Fire-temple... edited by N. Bland, London, 1844, стр. ٢١.

[3]) Т. I, стр. 56. Два персидскихъ газаля (на ا и ن) Салиха намъ случайно встрѣтились въ рукописномъ персидско-турецкомъ сборникѣ стиховъ, находящемся въ библіотекѣ СПБ. университета подъ № 143 (ff. 70b и 192a).

نور سعید بیك خوارزملیغ دور طبعی‌نینك نی مقدار قوت و لطافتین
شعری‌دین بیلسه بولور بو مطلع انینك دور

مارا درین دیار تویی دانواز و بس
داریم از تو گوشهٔ چشم و نیاز و بس

قبری مرو ولایتی‌دا دور [1]

„Нуръ-Саидъ-бегъ—хорезміецъ; сколько силы и изящества было въ его натурѣ, можно узнать изъ его стиховъ. Это двустишіе „матла'" принадлежитъ ему:

Для насъ въ этихъ краяхъ ты являешься утѣшительницей, и довольно!
Мы имѣемъ отъ тебя презрительный взглядъ и кокетство, и довольно!

Могила его находится въ Мервской области".

Рѣшительный моментъ въ жизни Салиховой семьи, когда она должна была покинуть Хорезмъ и впасть въ разореніе, описанъ Абду-р-Резакомъ Самарканди въ его مطلع السعدين, въ главѣ о событіяхъ 872 = 1467—8 года [2]).

---

[1]) Рукоп. СПБ. университета № 618 f. 30b; Рукоп. Азіатск. Музея, №№ 281, f. 44b.

Фраза послѣ стиха имѣется только во второй рукописи.

[2]) Рукописи СПБ. университета: № 157 f. 337b; № 943 (безъ пагинаціи). За основаніе изданія нами взята первая рукопись. Рукописи Аз. Музея № 574, стр. 730 и № 574a, f. 500. При сноскахъ: У, У$_2$, А и А$_2$.

در انجانب واقع شده تفحص نمایند و هر کس را که از و تقصیری واقع[1] شده باشد جزا و سزا[2] دهند و بعضی را بقتل آورده باقی را[3] بند نهند و از انجمله امیر نور سعید نیز متهم[4] بود که در روز معرکه مساهله نمود امرا بموجب فرمان اعلی روان شدند و چون بخوارزم رسیدند و شرح احوال پرسیدند همین قدر معلوم شد که لشکر خوارزم با انکه بسیار بوده اند از صدمهٔ حمله میرزا سلطان حسین بیکبار فرار نموده اند[5] بیت[6]

کوه از نهیب حملهٔ او کشت هجوکاه
روباه را چه طاقت زور غضنفرست

امیر پیر درویش قوچین که الحضرت[7] را دران ایام بحال او التفات و اهتمام بود و تومان بزرك باو عنایت فرمود ناکهان امیر نورسعیدرا کرفته همعنان ابر و باد بصوب هراة فرستاد و تمام اموال و جهات اورا بغارت و تاراج داد و امیر نور سعید بیستم[8] ربیع الاول بهراة رسید و[9] در حصار اختیارالدین[10] باز داشتند و دران ایام سلطان فلك احتشام بزیارة[11] شیخ الاسلام *قدوة اولیاء الله الکرام[12] شیخ نور الدین محمد مدّ ظله فرمود و از ضمیر منیر و خاطر آفتاب تاثیر استمداد نمود[13] و جناب شیخ کناه امیر نور سعید درخواست کرده[14] حضرت خلافت پناه[15] ملتمس مبذول داشت و جرم و جناح اورا نابوده[16] انکاشت و اورا از حصار بیرون آورده[17] پادشاهزادکان ابو القاسم نورالدین سلطان محمد میرزا و شاهرخ میرزا در دیوان اعلی مهم اورا پرسیده بعرض حضرت خلافت رسانیدند و اورا ببارکاه عالم پناه در آوردند و آنحضرت اورا نیك[18] دید و از[19] احوال[20]

1) У2, A2 ظاهر 2) У2 جزاء سزا 3) У2 on. 4) У متوهم 5) У on. 6) A on. 7) A, A2 вставл. اورا خلافت پناهی 8) У2 هشتم 9) У و переправлено на اورا 10) A вст. اورا 11) У2 вставл. حضرت 12) A, A2 on. 13) У2 نمودند 14) У2 زد; далѣе до слова ببارکاه У on. 15) У2, A2 on. 16) У2 نابود 17) У2 آورد; далѣе до слова *ببارکاه У2 on. 18) У2 on. 19) A ازاو 20) У2 вставл. او

وقایع سنه اثنین[1] و سبعین[2] آوردن امیر[3] نور سعید از جانب خوارزم

حضرت خلافت‌پناهی شایستهٔ سریر سلطنت و پادشاهی در دار السلطنه هراة استقرار داشت و نقش[4] تسخیر بقایا[5] ممالك ربع مسکون بر لوح خاطر همایون می نکاشت و مملکت او که از اقصی[6] ولایات قماق تا نواحی عراق و از پیشان ترکستان تا پایان هندوستان بود بغایت معمور و آبادان بود[7] و هیچ آفریده‌را مجال جدال نسبت[8] با آنحضرت در خاطر خطور نمی نمود و مملکت ماوراء النهر که[9] هر سال از تعرض مردم اوزبك زحمة و غارت می دید دراین سال آسیب آن بی باکان بآن ولایت[10] نرسید[11] اما از طرف ولایت خوارزم قاصد[12] امیر نور سعید رسید و عرضه داشت رسانید مضمون انکه میرزا سلطان حسین که در طرف[13] دشت قفجاق[14] مدتی قزاق بود دربن ولا بجانب ولایت خوارزم عزیمت نمود و امرا و سرداران که دربن طرف بودند یك حمله تاب مقاومت او نیاورده[15] روی فرار براه ادبار آوردند و اطراف مملکت خوارزم از غارت و تاراج[16] لشکر او[17] بکلی خراب شد و غیر از نفس[18] خطهٔ خوارزم در بیرونها کس را[19] مجال توقف نماند حضرت خلافت پناهی[20] فرمود که جمعی امرا عزیمت ولایت خوارزم نمایند و صورت محاربه و مساهله که از امرا

1) A اثنی 2) A вставл. وثمانمایه 3) A on. 4) У2 вставл. و sic! 5) У قضای 6) У جانب У 7) A, A2 می‌نمود 8) У, У2 on. 9) A دیار 10) У2 برسید sic! 11) У قاصدی 12) У2, A نیاوردند و 13) У2 вставл. را sic! 14) A قبجاق 15) У2 نعشی sic! 16) У2 on. 17) У2 on. 18) У کس را 19) У2 on.

پرسید و باز در سلک امراء عظام انتظام یافت اما او[1] بغایت محجوب و شرمنده بود روزی که اثار فلاکه[2] بر صحفات احوال[3] او واضح بود و اسپی جنان نداشت که ملازمت تواند نمود رباعی گفته بمجلس همایون فرستاد و عجز و درماندگی خود را باد داد بیت

این بنده[4] شرمنده[5] درمانده بجان
دارد اسپی توقع از شاه جهان
جون همت او بلند و[6] جون بخت قوی
جون دولت او جوان و جون حکم روان

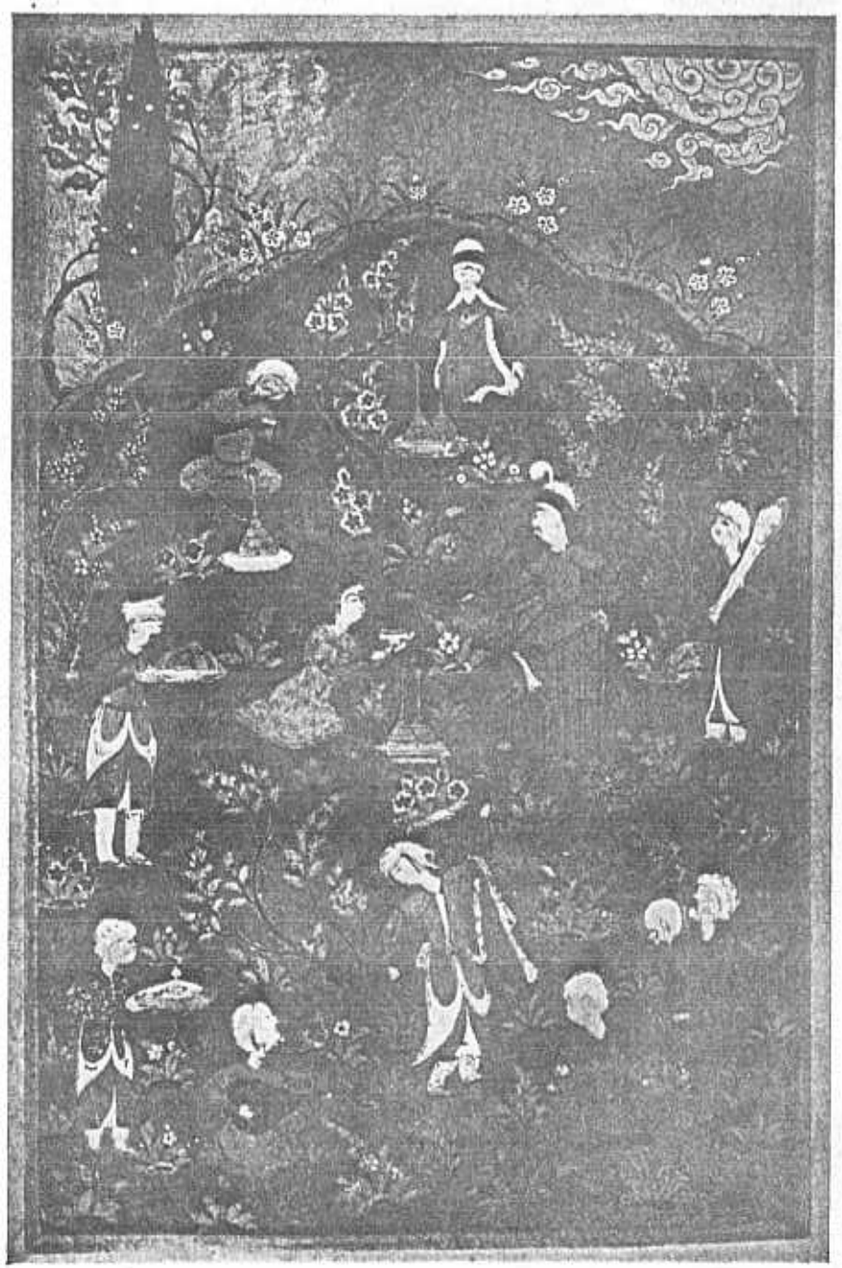
و آنحضرت بر حالت[7] عجز و درماندگی او ترحم کرده انعام و اکرام تمام فرمود و چند اسب تازی[8] راهوار و استران قطار و شتران مهار و خیمه و خرگاه و سراپرده و بارگاه و دیگر اسباب عظمت و آیین[9] امارت تعین نمود و سوابق خدمات او را بکرات بر زبان آورده[10] رعایت حقوق او را[11] بر ذمهٔ همت واجب دانست بیت

آفرین حق بران سلطان که حق خدمتی
هر کرا نسبت[12] باو باشد رعایت میکند

و امیر بینظیر که دران زمان که هنوز خطبهٔ شاهی و سکهٔ شاهنشاهی بنام همایون انحضرت مقرر و معین نبود و او انواع خدمات بسندیده بجا آورده بود دربن ولا بغایت ضعیف شده[13] مریض گشت و در ایام طغیان بحران که هذیان صفت لازمه[14] آنست[15] درگفت و شنود بر[16] لوح خیال[17] نقشی می بست که (f. 338a) مگر آنحضرت[18] بعیادة او آمده است بیت

---

1) Y2, A, A2 оп. 2) Y2 فلك فلاكت 3) Y2 оп. 4) A2 بنده 5) A, A2 شرمنده 6) Y, Y2 оп. 7) Y2 оп. 8) Y2, A2 вставл. و 9) Y2 вставл. عمارت و 10) Y вставл. بكرات 11) A, A2 آنرا 12) Y نسبه 13) Y вставл. و 14) A, A2 لازمه 15) Y вставл. كه 16) Y2 оп. 17) A, A2 вставл. جنان 18) A, A2 حضرت خلافت پناهی

گویند پشه بر لب دریا نشسته بود
میگفت خواهم انکه بود این همه مرا
گفتند حوصله چو نداری مکوی این
گفتا بناامیدی ازو چون دهم رضا
منکر بناتوانی شخص ضعیف من
بنگرکه این طلب زکجا خواست[1] وین هوا

اطباء مجلس همایون که بمعالجه[2] او متردد بودند این حکایت در حضرت اعلی باز نمودند انحضرت از کمال مروت میل عیادة[3] او فرمود و اوایل ربیع الآخر بشهر امده بوثاق امیربی نظیر التفات نمود و زبان حال او مضمون این مقال بادا میرسانید که بیت

گر بر سر بالین من آیی بعیادة
صد سال بامید تو بیمار توان بود

و امیربراق[4] تمام سرانجام نموده نه اسب بازین کشید و بیمن مقدم همایون بعد از چند روز صحت تمام یافت

Мухаммедъ-Салихъ сообщаетъ о несчастіи, постигшемъ его семью, въ самыхъ короткихъ выраженіяхъ въ главѣ XV (стихи 5—10) и здѣсь-же знакомитъ насъ поверхностнымъ образомъ съ своей дальнѣйшей судьбой вплоть до вступленія на службу къ Шейбани-хану въ тотъ моментъ, когда узбецкій завоеватель до сраженія съ Бакы-Тарханомъ при Дебусіи (905=1499—500 г.) беретъ Самаркандъ. Въ главѣ XVII поэтъ между прочимъ говоритъ (стихи 3—5):

Лишь тронулся въ путь сей властитель эпохи,
Какъ, позвавъ меня, сказалъ: о, скиталецъ!
Сколько годовъ прошло, какъ отецъ твой умеръ,

---

[1]) = خاست [2]) A, A2 بمعالجه. [3]) У2 عادت sic! [4]) У2 بداق sic!

И какъ разсѣялись его народъ и семья?
Я сказалъ: подъ тридцать подходитъ, ханъ мой,
Какъ при этомъ несчастіи сгорѣла душа моя.

Отсюда видно, что Нуръ-Са'идъ умеръ въ началѣ 70-ыхъ или концѣ 60-ыхъ годовъ XV столѣтія, т. е. вскорѣ послѣ выѣзда изъ Хорезма (1467—8 г.).

Когда родился поэтъ, намъ неизвѣстно; доводы проф. Г. Вамбери въ пользу того, что Салихъ родился въ 1451—1455 году (стр. 451, примѣч. 22), намъ совершенно непонятны.

Предположеніе проф. Г. Вамбери, не былъ-ли Салихъ „Prinz"емъ (стр. XV) не подтвердилось. Салихъ принадлежалъ не къ владѣтельному дому, а къ служилой аристократіи. [1]) При Шейбани-ханѣ Салихъ игралъ двойную роль: придворнаго поэта и боевого сподвижника. Узбецкій ханъ, другъ поэзіи и самъ поэтъ, выслушиваетъ отъ Салиха его стихи на разныя событія и въ свою очередь повѣряетъ ему произведенія собственной музы. Мухаммедъ-Салихъ дѣятельно участвуетъ въ походахъ Шейбани, показываетъ себя храбрымъ и распорядительнымъ воиномъ и увѣковѣчиваетъ для потомства боевые подвиги своихъ современниковъ въ поэмѣ „Шейбани-намэ", мысль о которой пришла ему въ голову въ моментъ поступленія на службу къ узбекамъ (гл. XVI, ст. 12 и сл.).

III.

„Шейбани-намэ" обнимаетъ собой событія всего шести лѣтъ: 905—911 г.г., т. е. съ 1499—1500 до 1505—6 г. Поэма Салиха понынѣ сохранила свою цѣнность, какъ единственное подробнѣйшее описаніе взятія Шейбани-ханомъ Хорезма въ 911 году, но новѣйшія открытія проф. В. В. Бартольда въ среднеазіатскихъ книгохранилищахъ [2]) уменьшили историческую цѣнность этого сочиненія въ другомъ, указаннымъ проф. Г. Вамбери, отношеніи, какъ единственнаго противовѣса показаніямъ

[1]) Ср. рецензію бар. В. Р. Розена въ Зап. Вост. Отд. И. Р. Арх. Общ. т. I, стр. 52.

[2]) См. В. Бартольдъ, *Отчетъ о командировкѣ въ Туркестанъ* (Зап. Вост. Отд. И. Р. Арх. Общ., т. XV).

авторовъ враждебной узбекамъ и, въ частности, Шейбани-хану стороны. О томъ, что употребленіе въ поэмѣ слова اوكوز для обозначенія спеціально Аму-дарьи не даетъ никакого повода для „merkwürdige Entdeckung in der Verbreitungsgeschichte des Türkenvolkes" (стр. XII и примѣч. 31 на стр. 452), уже писалъ въ своей рецензіи [1]) на „Шейбаніаду" покойный акад. В. Р. Розенъ.

СПБ. мартъ 1908 г. А. С.

[1]) Зап. Вост. Отд. И. Р. Арх. Общ., т. I, стр. 52.

Замѣченныя опечатки и поправки.

Страница и стихъ:	Напечатано:	Слѣдуетъ читать:
٩, 14	عظارد	عطارد
١٢, 37	قابيتمادى	قايتماى
١٥, 7	قلمى داغى	قلمى داغى
٢٧, 87	بارب	بارب
٣٢, 131	اوحشاش — такъ и у Вамбери, стр. 66; если такъ и въ рукописи, то это чтеніе слѣдуетъ оговорить въ сноскѣ, а въ текстѣ читать اوخشاش	اوحشاش
٣٠, 58	اوجى	اوجى
٣٨, 21	بيرى	بيرى
٦٥, 13	بوروبان	بوروبان
— 14	باشلاديلار	باشلادىلار
— 17	بسيار	بسيار
٨٥, 1	او شمونونكديك	اوشمونونكديك
٩٣, сн. [1])	Тэшдидъ въ словѣ ايليكّا, вѣроятно, обозначаетъ, что дательный падежъ на كا образованъ отъ ايليك	
٩٥, 10	بيكلاربدين	بيكلاريدين
— 11	ايمدن	ايمدى
١١٦, 114	روم دربدين[1])	روم[1]) و ربذين
— сн. [1])	Рук. رم و ربدين (sic!)	Рук. رم

Страница и стихъ:	Напечатано:	Слѣдуетъ читать.
١٦٠, 66	بيباريب	بيباريب
— 68	پرقند	پر قند
١٦٩, 154	دو	بو
١٧٤, сн. 2)	Опущенъ передъ сноской номеръ: 2)	
١٧٥, 34	بيردبلار	بيردبلار
١٨٢, 59	كستانغه[1])	كهستانغه?
— сн. 1)	Рук. كستانغه	Рук. كستان
١٨٣, 71	بلادى	ايلادى
١٨٧, 154	ددبلار	ديدبلار
— 1	قلدبلار	قيلذبلار
١٨٩, 8	تعبير جيدين	تعبيرجيدين
١٩١, 1	افكا	افكار
١٩٢, 15	كوب	كوب
١٩٦, 36	يده	بنه

فراجين ديوان ١٣٧
قنبر ١٣٨
قنبر (بى , بيك) ٨٦, ١٠١, ١٥٨, ١٦٥, ١٩٥, ٢٠٦, ٢١٢, ٢١٤

ك

كوپك (شاه كپك) ١٣٧, ٢٠٤, ٢٢٠
كوپك قوشچى ١٠٢, ١٦٥
كوجوم سلطان ١٧٠, ١٩٥
كوكلتاش ٢١٦
كوموش ١٥٥

ل

لطيف بخشى ١٠١, ١٠٣
لشكر شيخ عماد ١٠٨

م

محمد حسين ميرزا ٨٨, ٩٧
محمد صالح см. صالح
محمد شيبانى خان см. شيبانى
محمد قورچى ٦٠٧
محمود سلطان (بهادر) ٢٣, ٢٧, ٥٥, ٥٦, ١١٢
مطلب سلطان ٢١٣
مظفرالدين سلطان محمود (بهادر) см. سلطان محمود , محمود سلطان ٥٥, ٦٣, ٦٨, ٩٣, ٩٤, ٩٦
مهدى سلطان ٣٣, ٣٤, ١٩٥
مير درويش محمد (ترخان) ٢٣, ٥٠

ن

نصير ١٠٦
نور سعيد ١٨
نور محمد ٢١٦

و

ولى بيك ١٠٠, ١١٠, ١٧٥, ١٧٦, ١٧٩, ١٨٠

ى

يار على بيك ٢٠٨
ياو ايمكن? ٢١٦, ٢١٧
يعقوب ١٣٧, ١٩٥
يوجى ١٥٦
يوجى خان ١٩
يوسف ٢١٦

حسين علی (میرزا) ۱۳۷, ۲۰۰

حمزه ۶۵

حمزه بی ۱۳۷

حمزه سلطان ۳۲, ۳۴, ۴۴, ۶۴, ۱۰۱,
۱۰۲, ۱۰۸, ۱۰۹, ۱۴۰, ۱۵۸, ۱۶۱, ۱۶۳, ۱۶۴,
۱۶۵, ۱۷۶, ۱۸۲, ۱۹۵, ۶۰۷, ۲۱۳

حیدر ۱۰۶, ۱۱۵

خ

خان قولی ۶۵

خانیکه خان[1] (خانیکا خان) ۶۱, ۶۲,
۷۶, ۷۷, ۷۸, ۸۵, ۸۷, ۸۹, ۹۱, ۹۲, ۹۳,
۹۶, ۱۱۴, ۱۱۷, ۱۲۲, ۱۲۶, ۱۳۶, ۱۳۵, ۱۳۹,
۱۴۱, ۱۴۶, ۱۴۷, ۱۴۸, ۱۴۹, ۱۵۲, ۱۵۶

خسرو شاه ۹۱, ۹۳, ۹۶, ۱۰۰, ۱۰۳,
۱۰۹, ۱۱۳, ۱۱۴, ۱۵۷, ۱۵۸, ۱۶۰, ۱۶۱, ۱۶۳, ۱۷۳,
۱۷۵, ۱۸۶, ۱۷۹, ۱۸۰, ۱۸۳, ۱۸۳, ۲۰۷, ۲۱۱,
۲۱۳, ۲۱۳, ۲۱۴, ۲۱۵

خواجه یحیی ۳۱, ۳۲

خواجه احمد یسوی ۲۲۴

د

درویش محمد (تروخان) см. میر
درویش محمد

دوست محمد ترخان ۲۷

ذ

ذو النون ۹۴, ۱۰۱, ۱۰۳, ۱۶۰

س

سعید (سلطان) ۵۳

سکندر ۱۱۵

سلطان بیك ۱۵۹

سلطان علی (میرزا) (سلطانعلی
میرزا) ۲۴, ۲۸, ۲۹, ۷۸

سلطان مسعود ۷۸

سلطان محمود بهادر (مظفر الدین
سلطان محمود بهادر) ۲۸, ۲۹, ۶۸, ۸۵,
۸۷, ۸۸, ۹۴, ۹۸, ۱۰۲, ۱۰۸, ۱۳۹, ۱۴۷,
۱۳۹, ۱۵۸, ۱۶۳, ۱۷۱, ۱۷۳, ۱۷۷, ۱۸۷,
۱۸۲, ۱۸۷, ۱۹۲ محمود سلطان см.

[1]) Проф. Г. Вамбери въ примѣч. 83 указываетъ, что въ Бабуръ-намэ это имя передано чрезъ خانیکه; дѣйствительно въ изданіи Ильминскаго, стр. 14, 8 сн. мы находимъ خانیکه, но въ изданіи г-жи Бевериджъ, f. 11b 6 сн. читаемъ خانك (въ указателѣ I это мѣсто опущено!)

سنجر ۱۱۷, ۱۱۸

سیّد اتا ۱۵۹

سید احمد قونکرات ۱۰۲

سید بابا خان ۱۹۵

سید عاشق (سید) ۱۹۵, ۲۰۶, ۲۱۲, ۲۱۴

سیونجك سلطان (سیونیجك سلطان)
۲۳, ۳۷, ۱۶۱, ۱۶۳, ۱۶۵, ۱۶۶, ۱۷۰, ۱۸۶,
۱۹۵,

ش

شاه تیمور ۸۷

شاه زمان ۹۳, ۱۵۷, ۱۵۸, ۱۵۹, ۱۶۰,
۲۰۳, ۲۰۵, ۲۰۷, ۲۰۸, ۲۱۲

شاه کپك см. کپك، کمپك

شاه محمود ۸۵, ۱۰۹, ۲۰۶

شاه مؤمن ۲۰۵

شهزاده عبید (عبید см.)

شیبانی خان (محمد شیبانی خان
شیبق خان، شیبان خان، شاه شیبانی
شبانی) ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۸, ۳۵, ۳۶, ۳۷,
۵۱, ۵۷, ۸۴, ۸۷, ۸۸, ۹۶, ۹۹, ۱۱۴,
۱۱۸, ۱۲۴, ۱۳۱, ۱۳۴, ۱۳۷, ۱۵۰, ۱۵۷, ۱۷۱,
۱۷۳, ۲۱۷,

شیخ مرید ۸۶, ۱۳۸, ۱۷۳

شیخ نظر ۹۴, ۹۵, ۲۰۸

شیخیم میرزا ۲۱۷, ۲۲۰

شیرم ۲۱۳, ۲۱۴

ص

صالح (محمد صالح) ۱۸, ۲۲, ۲۷, ۱۷۲,
۱۸۱, ۱۹۱, ۱۹۲, ۱۹۳, ۲۰۷, ۲۰۸

ع

عمر شیخ ۵۳

عمر بیك ۱۰۱

عمر ۱۰۶

علی ۱۰۶

عثمان ۱۰۶, ۱۰۷

عبید (شهزاده، عبید سلطان) ۱۶۳,
۱۶۵, ۱۶۶, ۱۷۰, ۱۸۵, ۱۸۷, ۱۸۹, ۱۹۴, ۱۹۶,
۱۹۷, ۱۹۸, ۲۰۱, ۲۲۰

عبدالعلی (بیك) ۲۳

عبدالرحیم (ملا) ۲۱

ق

قراجین ۱۳۸

III. Указатель личныхъ именъ.

ا

ابن حسين ٢٠٢

ابوبكر ١٠٦, ١٠٧

ابوكج ١٣٨

ابولخير ١٩, ٢٢٣

ابو الفتح محمد شيبانى خان [см. شيبانى خان]

ابو المحسن[1]) (شاه مروى) ٣٤, ٣٥, ٣٦, ٢٠٥, ٢٠٧, ٢٠٨

احمد بيك ١٢٨, ١٥٠, ١٥٢

احمد (سلطان) ٢٤, ٥٣, ١٩٥

احمد قاسم ٢١٣, ٢١٤

آق محمد (اوغلان) ٣٨, ١٤٠, ٢٢٠

التون ١٥٥

الجه خان ٩٦, ١١٧, ١٢٢, ١٢٦, ١٣٢

١٣٥, ١٣٩, ١٤١, ١٤٦, ١٤٨, ١٥٠, ١٥٥, ١٥٦

المه جوق ١٤٠, ١٨٥, ٢٢٠

اوروس ١٧٩, ١٩١, ٢٢٠

اوروس بى ١٧٢

اوروس بيك ١٥٨, ١٨٥

اوروس خان ١٠٩, ١٤٠

ب

بابر (ميرزا شاه) ٢١, ٢٣, ٢٧, ٣٧, ٤٨, ٤٩, ٥٠, ٥١, ٥٢, ٥٤, ٥٥, ٦١, ٦٥, ٧١, ٧٤, ٧٥, ٧٦, ٧٨, ٩٢, ١٣٥, ١٧٦, ١٨٠, ١٨٢

باقى بيك ٢٦, ١٧٤

باقى ترخان (باقى) ٢٢, ٢٣, ٢٤, ٢٥, ٢٨, ٢٩, ٣١, ٣٧, ٤٢, ٤٣, ٩٤, ١٠٠, ١٥٧, ١٥٨, ١٧٤, ١٧٦, ١٨٠

باوبك ١٣٨

بايسنغر ٧٨

بوجوك ٢١٦

بولمكارم (خواجه) ٢٣, ٥٠, ٧٨

بهبود ٩٣, ٩٤, ٩٥

بير ولى ١٧٥, ١٧٦, ١٨١

بيك تيلبه (= تيلبه) ١٢٩

ت

تانك باروق (ايباق) ٤٤

تنبل ٦١, ٦٢, ٩١, ٩٣, ١١٤, ١٣٦, ١٢٧, ١٢٩, ١٣٠, ١٦٢, ١٦٣, ١٦٤, ١٦٥, ١٦٦, ١٦٧, ١٦٨, ١٦٩, ١٧٠

تيلبه (= بيك تيلبه) ١٢٩

تيمور ١٨, ٥٣, ٩١

تيمور سلطان ٢٣, ٣٦, ٦٥, ٨٥, ١٠٢, ١٠٩, ١٤٨, ١٥٣, ١٥٨, ١٦٣, ١٦٩, ١٨٤, ١٩٧, ١٩٨

تيمور (سلطان) ٢٧, ١٦٥, ١٦٦, ١٨٦, ١٨٧

شاهزاده تيمور (تيمور خان اوغلى) ٢٢٠, ٢٢٢

ج

جالباش ١٣٨

جان وفا بى (جان وفا, جانوفا) ٢٠, ٢٢, ٢٣, ٣٤, ٨٦, ١٠٩, ١٣٨, ١٥٥, ١٧٣, ١٧٩, ٢٢٠

جانى بيك (سلطان) ٢٧, ٢٨, ٣٩, ٤٩, ١٠١, ١٥٣, ١٥٥, ١٦١, ١٦٢, ١٦٣, ١٦٥, ١٦٦, ١٧٠, ١٩٤

جعفر (سيد) ١٥٩

جغتاى ٧٥, ١٥٦

جنكيز ١٩, ٣٦, ١٥٦

جهانكير (ميرزا خان) ١١٦, ١١٧

جين صوفى[1]) ٩٤, ٩٥, ١٩٧, ١٩٨, ١٩٩, ٢٠٠, ٢٠٢, ٢٠٣, ٢٠٤, ٢٠٦, ٢٠٧, ٢١٥, ٢١٦, ٢١٧, ٢١٨, ٢١٩, ٢٢١, ٢٢٢, ٢٢٣

ح

حاجى غازى ٨٦, ١٠٢, ١٢٧, ١٩٥

حسين (شاه, سلطان جهاندار, ميرزا) ١٦٠, ١٩٩, ٢٠٣

[1]) Проф. Г. Вамбери въ примѣч. 32 указываетъ, что то-же лицо именуется у Бабура ابوالحسن; изданіе г-жи Бевериджъ даетъ ابولحسن—см. указатель I, стр. 5 и особенно f 188a.

[1]) Проф. Г. Вамбери указываетъ въ примѣч. 89, что Бабуръ дважды упоминаетъ это лицо, но подъ именемъ حسين صوفى; изданіе г-жи Бевериджъ даетъ правильное чтеніе на ff. 156a, 163a.

ح

حصاری ۸۱

خ

خضر ایلی ۱۹۹

خلیج ۱۱۳،

خواجه (ایل‌لار) — ۱۶۹

خیبری ۴۴

د

دورمان ۲۰، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۹۱

س

سارت ۳۸، ۸۴، ۱۹۷

سوادوز ۱۲۷، ۱۷۶

سیحیوت ۱۳۷

ش

شبانلیغ ۱۳۶

ع

عراقی ۱۰۱

عرب ۱۱۳

غ

غلجه ۱۰۸

ق

قاجو مرکان ۱۳۸

قارلیق ۱۳۷

قالماق ۱۲۲ [см. قلماق]

قالماق [Определение къ قوياق] ۱۳۵

قبجاق ۱۷۶

قزاق ۳۲، ۵۷، ۶۱، ۱۱۶، ۱۲۷، ۱۳۱، ۱۸۰، ۱۹۵، ۲۱۴

قلماق ۱۱۶، ۱۲۲، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷

قوشچی ۱۳۷

قونکرت ۸۹، ۹۴، ۱۳۷، ۱۳۹، ۲۰۰، ۲۲۴

قیات ۱۳۷، ۱۳۹

ك

کرمانی ۱۰۴

کورکان [Вамб. прим. 45].

م

مانکقط ۱۱۶، ۱۳۷، ۱۳۹

مغول ۸۱، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۱۱۳

۱۳۶، ۱۴۲، ۱۴۸، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۵،

۱۵۷، ۱۶۱، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸،

۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۶، ۱۹۴، ۱۹۷،

مکریت — [موکیت?] ۱۷۶

ن

نایمان ۱۳۷، ۱۳۸، ۲۱۶

نکوز ۱۳۷

ی

یزدی ۱۰۴

II. Указатель именъ племенныхъ и названій людей по мѣстностямъ, предкамъ и начальникамъ.

ا

اداغ ایلی ۲۱۷

اداق بیکلار ۹۵

ارغون ۹۴, ۱۰۱, ۱۶۰

اوزبک ۱۸, ۲۸, ۲۹, ۳۳, ۳۵, ۳۶, ۴۲, ۵۱, ۶۳, ۶۹, ۷۵, ۸۶, ۸۹, ۹۳, ۹۵, ۱۰۰, ۱۰۳, ۱۰۹, ۱۳۷, ۱۳۸, ۱۶۱, ۱۷۹, ۱۸۲, ۱۹۷, ۲۰۷, ۲۱۱, ۲۱۲, ۲۲۳

اوشون ۱۳۷, ۱۳۹

اوغلات ۸۹ [Вамб. прим. 86.]

اویرات ۱۳۹

ایماق ۴۴

ب

بابری ۱۸۰

بدخشانی ۱۸۰

برلاس ۲۶, ۱۱۷, ۱۲۰

بلخی ۱۶۰

بورقوت ۱۳۷

ب

تازیك ۱۱۳

تامادور ۱۳۷

تتار ۱۳۶, ۱۳۷

ترك ۱۱۳, ۱۱۶, ۱۶۵, ۱۹۳

ترکستانی ۱۷۶

ترکمان ۹۵, ۹۶, ۱۹۹, ۲۰۱, ۲۰۲, ۲۱۵, ۲۱۷, ۲۲۲, ۲۲۳

ج

جاربولوق ۲۱۱

جرکس [تیبغ къ Опредѣленіе] ۱۳۹

جغتای ایلی ۲۱۱

چغول (?) ۸۱, ۱۲۲ [Вамб. прим. 79.]

جلایر ۱۳۷

جنکیزی ۱۲۴

نرتو ۱۲۴

نوخ ۱۲۸

ه

هری ۲۵, ۱۰۱, ۱۰۴, ۲۰۴

هزاراسب ۲۱۹

هزارا ۶۳

هند ۱۰۴, ۱۰۵, ۱۷۴

هندستان ۱۲

و

وخش ۱۰۳, ۱۰۸, ۱۱۲, ۱۱۳, ۱۱۴, ۱۷۷

ورزاب ۱۷۶

وزیر ۹۵

ی

یزد ۲۰۵, ۲۲۴

یسی ۲۲, ۳۴, ۱۹۵, ۲۲۴

یورغام ۱۲۲

ساری ۱۰۶
سِر ۸۵, ۸۷, ۸۸, ۱۲۷, ۱۳۰, ۱۳۱
سرای ۱۱۳, ۱۷۷
سرپل ۲۸, ۴۷
سرخس ۱۹۷
سغد ۱۲۲
سمرقند ۱۲, ۱۸, ۲۰, ۲۲, ۲۴, ۲۸, ۲۹,
۳۰, ۳۳, ۳۴, ۳۷, ۳۹, ۵۰, ۵۲, ۵۵, ۶۱, ۶۳,
۶۵, ۷۵, ۷۷, ۸۱, ۸۴, ۸۵, ۸۸, ۹۰, ۹۲,
۹۳, ۹۴, ۱۱۴, ۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۳, ۱۲۵, ۱۵۵,
۱۶۰, ۱۷۰, ۱۷۱, ۱۹۰, ۱۹۱, ۱۹۲, ۱۹۵, ۲۰۴, ۲۲۴
سوران ۳۳, ۳۴, ۶۴, ۱۹۵, ۲۲۴
سیستان ۱۲۶

ش

شاش ۸۵
شام ۷۵, ۲۲۴
شبورغان ۱۵۸
شهرخیه ۸۵, ۸۷, ۱۲۲, ۱۲۷, ۱۹۵

ص

صغاهان ۲۲۴
صیرام ۸۵, ۱۲۲

ط

طرفان ۱۲۲, ۱۳۶

ع

عراق ۷۵, ۱۱۶, ۱۷۱
عرب (= عربستان) ۱۲

ف

فان ۱۲۲
فراخین ۳۴, ۶۳
فرخار ۱۷۷, ۱۷۹, ۲۰۷, ۲۱۲
فرغانه ۱۱۴

ق

قاجو بغلار (?) ۲۱۶
قراباغ ۵۲
قراقوش (مُلکی) (?) ۹۶
[Вамб. прим. 91.]
قرا کول ۲۴, ۳۵, ۳۶, ۳۷, ۳۹,
۱۹۷,
قافلیق (ییلاق) ۱۹۱
قایین ۲۰۴
قرشی ۲۹, ۳۴, ۳۷, ۴۱, ۴۲, ۴۳, ۶۳,

۷۴, ۱۷۳, ۱۵۷, ۱۰۰, ۹۹, ۹۸, ۹۷, ۸۲,
۱۸۲, ۱۸۷, ۱۸۸, ۱۸۹,
قندز ۱۱۳, ۱۶۱, ۱۷۵, ۱۷۶, ۱۷۷, ۱۸۲,
۱۸۳, ۱۸۷, ۱۹۲, ۱۹۵, ۲۰۶, ۲۰۷, ۲۱۱, ۲۱۲,
۲۲۴,
قندور ۱۷۸
قوندز ۱۰۰
قوندوز ۱۷۲

ک

کابل ۱۷۶, ۱۸۱, ۱۸۲
کات ۱۸, ۹۴, ۹۵, ۱۹۷
کاشان ۲۰۵
کاورکان ۱۷۴
کرکی (کدری) ۱۵۸
کرمان ۲۰۵
کرمینه ۲۴, ۶۳
کسبی ۹۸, ۹۹
کش см. کیش
کشم ۱۰, ۱۷۷, ۲۰۶, ۲۱۲
کند بادام ۱۲۸
کوفین ۳۴, ۶۳, ۸۸
کولك см. دشت کولك
کهستان ۲۰۶, ۲۰۷, ۲۱۲
کهك ۱۲۶
کستان ۱۸۲ کستان ۱۷۷
[?کهستان Чит.]
کیش (کش) ۳۴, ۳۷, ۶۳, ۸۲, ۱۶۳,
۱۷۱, ۱۷۲, ۱۸۲, ۲۰۶,
کیشتود ۱۲۲

م

ماخان ۱۵۹
ماورا النهر ۸۲
مدینه ۱۵۱
مرغاب ۱۵۸, ۱۵۹
مرغینان ۱۲۹, ۱۶۳, ۱۶۴
مرو ۱۸, ۳۴, ۳۸, ۱۵۹, ۱۹۷, ۲۰۵, ۲۱۱
مشهد ۲۰۴
مصر ۷۵, ۲۲۴
مغولستان ۱۲۶, ۱۴۷, ۱۴۸, ۱۵۰, ۱۵۶

ن

ناربن ۲۱۲

ب

باختار ۱۰۱ [Вамб. прим. 100]

باغ جنار ۱۷۴

باغ میدان ۳۱

بخارا (بخار) ۲۳, ۲۴, ۲۵, ۲۸, ۲۹, ۳۳, ۳۴, ۳۷, ۴۱, ۴۲, ۴۳, ۵۵, ۶۳, ۸۲, ۸۸, ۹۳, ۹۶, ۹۹, ۱۳۹, ۱۷۳, ۱۸۷, ۱۸۹, ۱۹۱, ۱۹۳, ۱۹۴, ۱۹۵, ۱۹۷, ۲۰۷, ۲۱۱, ۲۱۳, ۲۲۴

بدخشان ۱۰۰, ۱۰۴, ۱۶۱, ۱۶۲, ۱۷۵, ۱۷۷, ۱۸۲, ۲۰۶, ۲۰۷, ۲۱۲, ۲۲۴

بغداد ۲۲۴

بغلان (باغلان) ۱۰۰, ۱۶۱, ۱۷۴, ۱۷۶, ۱۷۷, ۲۱۲

بلخ ۹۳, ۱۰۱, ۱۰۳, ۱۵۷, ۱۵۸, ۱۵۹, ۱۶۰, ۱۶۲, ۲۰۴, ۲۰۵, ۲۱۲

بولدوم ساز ۹۵

بیل بابه ۱۹۸ [Вамб. прим. 186]

ت

تاشکند ۱۲۲, ۱۴۶, ۱۴۸, ۱۵۰, ۱۵۲, ۱۵۳, ۱۶۱, ۱۷۰, ۱۹۵, ۲۲۴

تابسون ۱۱۳

تایقان (تالقان Вамб.) ۱۶۱

تبریز ۱۱۶

ترکستان ۱۲, ۱۸, ۲۰, ۲۲, ۳۵, ۹۲, ۱۶۱, ۱۷۰, ۱۸۲, ۲۲۴

ترمذ ۹۳, ۱۱۳, ۱۷۳, ۱۷۴, ۱۸۲, ۱۹۵

توقوز طارم (Вамб. прим. 154). ۱۶۱, ۱۶۲

ج

جارجو ۱۹۷, ۲۰۷, ۲۰۸

جته ۴۷

جته ۲۲۴

جیحون ۱۰۲, ۱۱۲, ۱۱۳, ۱۵۸

جیر سویی ۱۵۵

جین ۱۱۶

ح

حجاز ۱۷۱

حصار ۹۲, ۹۶, ۱۰۰, ۱۰۳, ۱۰۴, ۱۰۸, ۱۱۳, ۱۵۷, ۱۷۳, ۱۷۴, ۱۷۵, ۱۷۶, ۱۸۲, ۱۹۵, ۲۰۶, ۲۲۴

حلب ۳

خ

ختلان ۱۰۰, ۱۷۵, ۱۷۶

ختن ۱۳۶, ۱۵۴

خجند ۱۱۶, ۱۱۷, ۱۱۸, ۱۲۱, ۱۲۸, ۱۶۳,

خذار ۳۴, ۴۱, ۴۲, ۹۱, ۱۰۲

خراسان ۱۲, ۱۸, ۳۲, ۱۰۱, ۱۵۸, ۱۵۹, ۱۹۵, ۱۹۹, ۲۰۳, ۲۰۴, ۲۰۵, ۲۲۴

خطا ۱۱۶, ۱۲۲, ۱۵۴

خواجه دیدار ۳۳ [خواجه ودار ۳۳ сн.1].

خوارزم ۱۸, ۹۳, ۹۴, ۹۵, ۹۶, ۱۹۱, ۱۹۴, ۱۹۶, ۱۹۷, ۲۰۰, ۲۰۲, ۲۰۵, ۲۰۶, ۲۰۷, ۲۱۰, ۲۱۵, ۲۱۹, ۲۲۱, ۲۲۳, ۲۲۴

خواست ۱۸۱, ۲۱۲

خوقان ۱۲۸

خیوق ۱۸, ۲۱۹

خیوه ۹۵, ۱۹۸

خیبر ۴۴

خرقان ۶۳

د

دبوسی ۳۵, ۴۴

دربند ۱۰۲, ۱۱۰, ۱۷۴

دزق ۶۱, ۸۵, ۱۲۲

دشت کولك ۱۱۳

ر

راغ ۲۱۲

رباط ملك ۱۲۶

رزمتین ۳۷

[Чит. زرمیتن: см. Туркестанъ проф. Бартольда, стр. 123]

رستا ۲۰۶, ۲۱۲

روم ۱۱۶, ۱۹۳, [Вамб. прим. 176.]

ری ۱۱۶, ۱۹۳

ز

زرمیتن см. ۳۷ رزمتین

س

سابات (دشت) ۸۸

УКАЗАТЕЛИ СОБСТВЕННЫХЪ ИМЕНЪ.

I. Указатель именъ географическихъ.

ا

اخسی ۱۲۵, ۱۳۰, ۱۳۱, ۱۳۲, ۱۳۳, ۱۵۳,

اداق ۹۵

ارخیا, ارخیان [1] ۱۲۵, ۱۳۰

اسپره ۶۲

استراباد ۱۰۶

اشکمیش ۱۷۹, ۲۱۲

آق سرای ۱۹۸

اقسو مغول ۱۳۶

آق قایجیقای (= قایجیقای) ۱۰۹ [1])

الوند ۱۰۲, ۱۰۹

اندجان ۳۷, ۵۳, ۶۲, ۹۱, ۱۲۵, ۱۲۶, ۱۲۷, ۱۶۲, ۱۶۳, ۱۶۴, ۱۶۷, ۱۷۰, ۱۹۳, ۲۲۴,

اندخود ۱۵۷, ۱۵۸

اوراتیبه ۸۸, ۸۹, ۹۰, ۹۱, ۱۱۶, ۱۲۲, ۱۲۴, ۱۲۶, ۱۹۵,

اورگنج ۱۹۵, ۲۰۴, ۲۰۶

اوش ۱۶۲

اوکوز ۳۶, ۱۷۷, ۱۷۸, ۱۸۷, ۱۹۷

ایسیغ کول ۱۳۶

[1]) Хотя въ указателѣ географическихъ именъ при изданіи госпожи Беверидж „The Babar-nama“ имени ارخیان и не имѣется, но мы его нашли на f. 73a), куда насъ привело данное въ указателѣ ارجیان! Въ неаккуратности указателей г-жи Б. мы имѣли и раньше случай убѣдиться, когда пожелали провѣрить, встрѣчается-ли у Бабура имя تاجیك; на стр. 77 указателя I мы прочли подъ литерой ت: 3b „تاجیك — صارت — صیرت“, но въ указанномъ мѣстѣ оказалось одно صارت! Третья попытка пользоваться указателями г-жи Б. также не разубѣдила насъ въ ихъ *малодовлетворительности:* Салихово آق قایجقای встрѣчается у Бабура по изданію Ильминскаго, стр. 17 въ формѣ آق قیجقای, а по изданію г-жи Б. f. 13a) آق تجقای, однако послѣднее имя въ указателяхъ г-жи Б. отсутствуетъ!

سالدی خوارزمغه قونکرات‌لاربن * جیقاریب ایل ایچیدا آنـلاربن
اوزی جون دولت ایله توشتی بخار * ایـلادی ایلکا مروت اظهـار
دوستـنینك کونکلینی خوشحال اینی * خصمـنینك باشـینی پامال اینی

LXXVI.

بی نیاز پادشاه درکاهیدا نیاز یوزیدین مناجات قیلماق و حضرت امام الزمان دولتی‌نینك روز افزون لیغین تیلاماك

ای ظفر بولینی آجقان تینکریم * شادلیق اشکینی ساچقان تینکریم f217b
خانغه جون موئجه عنایت قیلدینك * خاطرین موئجه رعایت قیلدینك
ایلادینك لطف انکا ترکستانتی * یعنی کیم بتی بیله سورانتی
خواجه احمد یسویغه آنی * ایـلادینك همدم و یار جانی
کیلتوروبسان آنی ترکستاندین * خاطرین جمع قیلیب اول یاندین
قیلدینك الطاف سمرقند وبخار * بیردینك اول خانغه بو نیولاردا قرار
تاشکند ایلینی هم لطف اینینك * جتدنینك خیلینی هم لطف اینینك
اندجان کشورینی هم بیردینك * بارچه خانلاردین انی آییردینك
هم حصار ایلینی قیلدینك انعام * هم بدخشان ارا بیردینك انعام
بو ساری قندز اولوسین بیردینك * اوشبو ایل‌لارنی انکا آییردینك
ایمدی خوارزمنی هم بیردینك انکا * من دیوانه نی دی ایمدی سنکا
کرمینك بیرله خراسانتی هم * یزد و بغداد و صفاهانتی هم f218a
مصر ایله شامنی بیرکیل انکا * اوفکالارمین بوق ایده بنده سنکا

بو ولایات که قیلدیم تفصیل * ملکتینکدا نیدور ای حی جلیل
تیلاسانك شرع نبیکا رونق * مونکا بیر بارچه‌سین ای حضرت حق
کیم اوزی یار شریعت پرور * شریعتدا طریقت کشتر
هم طریقتدا حقیقتنی بیلور * هم حقیقت بولیدا سیر قیلور
کورساتیب سین جون انکا محنت عمر * عمر بیرکیل انکا و لذت عمر

تمت الکتاب علی ید العبد الآثم قاسم فی سلخ جمادی الاول
سنه ست عشر و تسعمایه

م

بیدیلار باشغینه اوغلانلارنی * جوعدین فوقداریبان جانلارنی
اوزکا بسیار توشوب قورغاندین * تابتی‌لار لطف و عنایت خاندین
بنه بیر آی بو بنکلیغ اوتنی * جین صوفی قلعه‌نی محکم توتنی
بیر سحر خان ولایت پیشه * ایلادی قلعه ایشین اندیشه
دیدی کیم وقت بولوبتور ایمدی * جین صوفی قانی تولوبتور ایمدی f215b
جر بوروتنی که یاسانسون لشکر * کیم ایرور یخشی زمان وقت سحر
جون بوروتنی جرّینی لشکر ارا * خان عادل‌دل لشکرآرا
بوادیلار بارجه مکمل فی الحال * قلعه‌نی ایلاکالی دیب پامال
یاسایب کیلدی اوزی خان دلیر * ایلادی حمله اوشول نوع که شیر
بوادی سلطانلاری هم جولانساز * بوادی اوغلانلاری هم جولانساز
پهلوانلار قوبوبان شاطونی * ساقلادیلار باریسی قابونی
سحر اوق قلعه اوزه مینه‌دیلار * مینیبان قلعه اوزه تینه‌دیلار
ترکمانلار اوروشه المادیلار * خان قاشیندا توروشه المدیلار
لیك نصرت کیلیبان خانساری * ترکمان منهزم اولدی باری
بیر نیچه جابقولاشیب توردیلار * بیر نیچه آنقولاشیب توردیلار
جین صوفی ارك ایچینده غافل * جهل‌نینك باده‌سیدین لا یعقل f216a
سوران اونی بیله بولدی بیدار * کوردی جانی ارا یوز مینك آزار
اتلانیب جیقتی اوروش ایلار اوجون * قاتلانیب جیقتی اوروش ایلار اوجون
لیك اواوقت بیزینك ایل بسیار * ترکمانسی قیلیب ایردیلار زار
بارجه دین بورنا تیمور خان اوغلی * حضرت خان‌نینك سلطان اوغلی
قولینی قلعه‌غه سالیب ایردی * بلکه اول قلعه‌نی آلیب ایردی
جین صوفی جون بو عالا کوردی * تاشقی قورغاندا بو غوغا کوردی

دیدی ارك ایچره سالای اوزومنی * کورساتای ارك ارا بوق[1]) یوزومنی
قایتیب ارك ساری بارغاندا * ترکمان قومیغه یالبارغاندا
کیچکاسیکا آتیان[2]) اوردی بیراو * آنی اول حالغه بیتکوردی بیراو
آنیدین اوجتی و براب کیتی * بیرادی لیك بیریکا بیتی
جین صوفی ایشی جو انداق بولدی * شهر خوارزم جیریکدین تولدی f216b
قلعه جون اوزبك ایله تولدی تمام * ترکمان یوزی قرا بولدی تمام
قیردیلار بارجه‌سینی ابت بنکلیغ * قایسی انکسیز ایدی قایسی انکلیغ
ترکماندین جه صغار و جه کبار * قالمادی قلعه ایچینده دیار
شادیانه جالینکیز دیدی خان * شادیانه بیله تولدی دوران
خان امان بیردی رعیت‌لارغه * اوجرادیلار باری دولت‌لارغه
خان اوشول قلعه‌نی الغان ساعت * بار ایدی خلق‌قه وقت راحت
صبح آدینه ظهور ایتی بو فتح * کوزکو دین زنکنی دور ایتی بو فتح
بیتکورای عرضغه سوزنی مجمل * بار ایدی شهر ربیع الاول
هم بیکیرمی بیر ایدی اول آیدین * بایلیب ایردی جهانغه آیدین
حضرت خان اناسی خان بوالخیر * ایلاکاندور به خوارزمنی سیر
جون بو خوارزمغه قول سالغاندور * اوشبو آی ایچره کیلیب الغاندور f217a
بار ایمیش آیدین ای پاك ضمیر * اول محل داغی نیکیرمی داغی بیر
صبح آدینه کیریب شهرغه خان * خطبه سن شول کون اوقومیش دوران
الله الله نی عجب ایش دور بو * اوشبو ایش اسرو عجب دور اسرو
جون خدا بیردی بو نصرتی انکا * همنشین قیلدی سعادتنی انکا
اوزی تختی ساری کیلدی خرم * کونکلی حازم ساربدین بیغم

1) Рук. بوف (ср. сноску 2) на стр. ٩١, A. C.). 2) Рук. آتیا.

دیدیلار قالمادی حالی ایمدی * اوروش ایلارکا مجالی ایمدی
عرض ایتیب خانغه بو سوزنی باری ایل * قویدیلار رزمغه یوزنی باری ایل
خان دیدی جون اوروش ایلار بولدوك * قلعه‌نینك تیکراسیکا ایورولدوك f213b
یاتماسون اوج کیجه کوندوزکا جه ایل * سونا تورسون بسه قورغان ساری ایل
بلته و کرکی بیله بارسونلار * قاتلانیب تینکریکا یالبارسونلار 80
شاطولوق شاطوسین آلیب بارسون * تورهسین آلیغه سالیب بارسون
جون بو حکم ایلادی خان اعظم * بولدی دلکیر خلایق خرم
تانك باشیدا باری بوکروشنی‌لار * بوکروشوب قلعه‌غه یاپوشنی‌لار
کیردی خندق‌نینك ایچیکا اوزی خان * بورودی خلق بیله هر سلطان
قلعه‌نینك تاملاریی کاولادیلار * بلته و کرکی بیله هاولادیلار 85
شاهزاده تیمور ایتکاج جولان * نوکری قلعه‌نی قیلدی ویران
اوق آتیم بیرنی بوزوب سالدیلار * شادیانه کوکینی جالدیلار
خسرو عاقبت[1]) اندیش عبید * بلکه شاهنشه دروبش عبید
اوزی باشلاب جیریکینی کیلدی * قیلور ایشین بسه اوزی قیلدی f214a
اونك قولیدا اوروس ایردی سردار * المه‌جوق هم انکا یار ایردی یار 90
باشلابان سول قولی ایتی جولان * پهلوان آق محمد اوغلان
یاسادی یانیدا شیخیم میرزا * اولداغی ایلادی اخرو غوغا
بوزدیلار تامینی توشلوق توشیدین * قیلمایین وهم آنینك اوروشیدین
خان اوزی خندق ایچیندا مسکن * توتنی و قیلدی اوشول بیرنی وطن
جانوفا اونك قولیدا جولانساز * ایلادی جانبی بیله رزم آغاز 95
سول قولیدا یاسانیب کیلدی کوپك * تینکریسیکا تابانیب کیلدی کوپك

1) Рук. عاقت.

اونك سول بیکلاری بارجه حاصل * توتنی‌لار خندق ایچیندا منزل
شام بولغونجه اوروش قیلدیلار * شام بولغاج باری بیغریلدیلار
جین صوفی تینمادی اوزی بیر دم * ایلادی رخنه‌لارین مستحکم
100 کیرکالی قویمادی خان لشکرینی * برالیغ ایلادی اول اکثرینی f214b
لیك خندقدین اوزی جیقمادی خان * خان داغی اندا ایدی هم سلطان
کیج قورون هم یاقیبان مشعله‌لار * توزدیلار رزم اوجون سلاه‌لار
خصم بیوله آتیشه توردیلار * تا سحر نوبتینی اوردیلار
حاصلا اول کیجه کوندوز اولخان * توردی خندق ارا ایلاب جولان
105 جیریکی داغی بانا المادیلار * رزمدا بیر بیزیدین قالمادیلار
نیجه کیم جنك و جدال ایلادیلار * نیجه کیم حرب و قتال ایلادیلار
بولدورا المادیلار رزم بیله * کیشی تیتسون بسه خوارزم بیله
عاقبت خانغه داریدی بیر اوق * سویا اوتنی بسه قاشیغه یاووق
نازنین عارضیغه آتنی قان * بولدی کل کل[1]) غضبیدین اولخان
110 جد و جهد ایلادی بسیار اما * بیرمادی قلعه‌نی اول وقت خدا
دمغه موقوف ایدی قلعه ایشی * لیك بیلماس ایدی اول دمنی کیشی f215a
اوج کیجه کوندوز اوتکاندین سونك * یاندی خان و سونکیدین سول بیله اونك
بارجه ایل قوشلاریغه باردیلار * بارجه قونوش‌لاریغه باردیلار
کرجه آلینمادی اولدم قورغان * ایلك خان قهریدین اولادی ویران
115 ایلی بسیار توشا باشلادیلار * جیبه‌لیك‌لار بوبینی تاشلادیلار
دیدیلار قالمادی آروق اصلا * بولدی جن صوفی آروق‌سیز رسوا
نه قرا بار بو ساعت نه طوار * قالمادی قلعه ایچیندا جاندار

1) Так у рук. Не лучше-ли كل كون?

خان تقی اورداغه توشتی خوشحال * قیلیبان خصمنی انداق پامال
جون صباح اولدی بیغیلدی بیکلار * خان ایشیکی ساری کیلدی بیکلار
دیدیلار ایرته کیچه جاو جیقادور * جیریك انکا یوکروب تالیقادور[1]
جون اوروش قلعه‌غه لایق ایرماس * کیشیمیز قلعه ایچکا کیرماس
لایق اول دور که باری ایل تیغیلیب * قلعه‌نینك دوریغه فی‌الحال کیلیب
بارچه توشلوق توشیدین تام اوروب * اوزلاری‌نینك بیرینی بارچه کوروب
نازنین قلعهٔ اوستورکایلار * تینچلیق عالمینی کورکایلار
بو کینکاش جونکه اراغه کیلدی * خانداغی اوشمونکا فرمان قیلدی
بنه بیر قلعه بنا قیلدیلار * خصم دردیغه دوا قیلدیلار
قلعهٔ جونکه قوپاردی لشکر * اوزکا تینج اولتورا باردی لشکر
کوجلار بیرله ساغین‌لار کیلدی * قلعه‌دین خلق تماشا قیلدی
تاشقاری بولدی فراوان نعمت * ایچکاری بولدی فراوان زحمت
یاز آچیلدی و بهار اولدی بنه * سوت ایله بارچه جیریك تولدی بنه
بولدی بوغرات و تیمیز بس بسیار * بولدی ایش قلعه ایلکا دشوار
کوجلار کیلدی ساغین‌لار بیله * ایل فرح قیلدی ساغین‌لار بیله
آنقه اوت بولدی و ایلکا ایران * ایچکاری بار ایدیلار ایل حیران
هیچ یاندین یوق الارغه امید * محتی توشنی الارغه جاوید
بیغیلیب جین صوفیغه باردیلار * بیغلابان بیر نیچه یالباردیلار
دیدیلار آچ بواوب‌بیز نیتالی * درد و غم بیرله تواوب بیز نیتالی
آلتی آی بولدی که قورعان ایچیدا * بار بیزینك محتیمیز جان ایچیدا
جون بو سوزنی دیدیلار اول فقرا * قیلیب اینك قاشیدا واویلا

1) Рук. قادور.

قهر ایتیب بیر نیچه‌سین اولتوردی * وهمدین جرای اواوس‌دیك توردی
اوزکا قورغاندا اولا باشلادی ایل * ایت اینکا اوکولا باشلادی ایل
ایشك و ایت ایتی دارو بولدی * دور قورغاندا بو طور ایورولدی f212b
معتمد بخشی کیشیلار دیدیلار * کیم خلایق ایتی‌نی هم بیدیلار
ایکی آی خلق اولا قالدیلار * لاله دیك بارچه سولا قالدیلار
جین صوفی جون مونی کوردی ناجار * دیدی آچ ایلکا بو قورغاندین بار
جون بو سوزلارنی دیدی اول جاهل * بولدی مقصود اول ایلکا حاصل
اتلانیب قابقه‌دا اوزی توردی * قلعه‌دین آچ اولوسنی سوردی
ایکی اوچ مینك کیشی جیقتی اندین * شهر خوارزم دیکان قورغاندین
خان کوروب اول کیشی‌لارنی اول طور * دیدی کیم اوتی بو ایل جانیغه جور
بیرینکیز آش بولارغه بسیار * ایلاتك اسبابلاربنی طیار
ایل جو خان مرحمتین کوردیلار * خانغه تمید قیلا توردیلار
قلعه‌دین داغی توشا باشلادی ایل * اوزلاربن خان ساری اوق تاشلادی ایل
هم هزاراسب ایلی باقتی‌لار * عیش‌نینك مشعله‌سین یاقتی‌لار f213a
هم کیریب خیوق اولوسی خانغه * سوندیلار باشلاربنی فرمانغه
کرجه بار ایردی فراغت خانغه * کرجه بار ایردی فراغت خانغه
لیك بسیار ایسیغ ایردی هما * دوزخی ایلاب ایدی آنی خدا
پشه‌سی بار ایدی اسرو بسیار * نیشیدین بارجه خلایق افکار
پشه‌سی هر بیری بیر زنبوری * اونلاری زمزمهٔ طنبوری
کیمدا کیم بوق ایدی پشه خانه * پشه دردیدین ایدی دیوانه
پشه‌سیدین ایل ایدیلار بیمار * کوکاوندین بسه اتلار افکار
بولدیلار خلق بسی بیطاقت * کوردیلار پشه‌دین اسرو زحمت

یخشی‌لار باردی کوکلتاش اندا * ایلادی اوز ایشینی فاش اندا f210a
یوسف اتلیق ایدی نایمان ایلیدین * اول کوکلتاش ایدی خان ایلیدین
اوزکا نایمانلاری هم بار ایردی * بوجوك اول توندا انکا یار ایردی
نور[1]) محمد اینی‌سی هم بسیار * بولدی اول تون ایجیدا کارکذار
کیمکه کوروندی الارینك کوزیکا * اوردیلار اوق کوزیکا یا یوزیکا
کوب کیشیلارنی بیقا اوردیلار * خندق ایجیدا تیقنا اوردیلار

LXXV.

جین صوفی قورغانیدین جیقیب تاشقاری اوروش قیلغانی

بیر اوروشی بو که خان دوران * انلانیب ایردی و ایکی سلطان
قاجو بغلارغه هوسناك ایدیلار * اول سبب‌دین یقه‌غه داربدیلار
بارجه بیکلار تقی باربب ایدیلار * خان بیله یقه‌غه داربب ایدیلار
کیم جیقه کیلدی اوزی جین صوفی * اوز ایشین قیلدی اوزین جین صوفی
ایکی مینك جاغلی بیاغ آیدا * بارجه اعیان اداغ آیدا f210b
دملاشیب بارجه‌لاری سوردیلار * مولجار اوستیکا بیتیب توردیلار
اول کیلیشنی کوروبان یخشی یمان * بولوبان جمله بیلان سرکردان
هر نیجوك بولسه بیغلدیلار خلق * اینك اوتروسیغه کیلدیلار خلق
یوزیکا اوق آتیشه توردیلار * اوق‌لارینی انکا بیتکوردیلار
بار ایدی اول ارادا یاو ایمکن * ایلادی اوزینی غرق جوشن
یوکوروب بارجه کیشیدین اوزدی * بارجه ایلکا ایشینی کورکوزدی

1) Рук. نور.

هر کیشی‌نینك باشیغه سالدی قیلیچ * بنه بیرینك قاشیغه سالدی قیلیچ
کیم بیر اوق داریدی اینك کوزیکا * قان یوکوردی بسه کوز و یوزیکا
ترکمانلار بسه یوکروشتی‌لار * اونجه مردك انکا یاپوشتی‌لار
سودراب ایلتوردا آنی ایلاب ایدا * جابتی باشی اوزه شیخیم میرزا
کیم حبان[1]) ایردی شبانی خانغه * هر قریندائش هرنیك[2]) سلطانغه
اول جاپیب بیر نیجه نی قیلدی عدم * ایلادی تیغ ایله قول‌لارنی قلم
ترکمانلار قانیدین قاجتی‌لار * یوزیکا فتح کلین آجتی‌لار f211a
بیرلیان مغفر ایله جوشن‌نی * اول خلاص ایلادی یاو ایمکن‌نی
انکاجه ایش باشیغه خان یتتی * اوز قولیغه بسه سلطان یتتی
خان[3]) اوزی جابتی الارغه اوترو * یخشی‌لار جابتی اوشول کون اسرو
نیجه جاهلنی آنیلیان اوردی * نصرت و فتح سمندین سوردی
خانلنی اول نوع کوروب یخشی یمان * قیلدیلار بارجه جلادتنی عیان
توکنی‌لار اوقنی یاغی‌نینك باشیغه * بوردیلار باباغی‌نینك باشیغه
جون هجوم ایلادی اسلام ایلی * تارتینیب توردی بسه خصم ایلی
جین صوفی بیله اداغ ایلی تمام * بانیلیان خندق ارا توتتی مقام
سودرالیب شهرغه کیردی اوزی * وادی قهرغه کیردی اوزی
ترکمان‌نینك قول اباغی بارجه * بورنی و اغزی دوداغی بارجه
هم قیلیچ بیرله جابیلیب ایردی * قانلاری بیرکا ساجیلیب ایردی
هم بولوب ایردیلار اوقدین افکار * یاندیلار بارجه‌لاری قلعه‌غه زار
کوب کیشیسی تقی اول کون اولدی * دیکلسین کیم اداق اولکون بولدی f211b
جون الار قلعه سماری یاندیلار * حسرت اوتی بیله اورتاندیلار

1) Рук. حبان. 2) Рук. هرینك. 3) Рук. جان.

بیری سیّد ایدی بیری قنبر * زور بخش ایکالاسیغه حیدر
ایکی سلطانتی آلیب توردیلار * وهم سوزینی سالیب توردیلار
کوردیلار خصم یسالین طیّار * لیك قاچماقده یالی طیّار
ابکی سلطانتی ابکی بیك باشلاب * سونك قالور دیك کیشیلارنی تاشلاب
جابقی‌لار خصم سیه روز ساری * خصمنی باستی سپه کردلاری
کرد ایچیندا بیر ابکی ایلانغاج * بیکلار اوزی یوروبان قاتلانغاج
f 208b تورا الماى بورودی خسرو شاه * بولدی خان‌نینك خاطریدین آکاه
لیك اول رزمدا احمد قاسم * کیم قربنداش ایدی و هم خادم
کوب اوروش قیلدی ولی آخرکار * بولدی قنبر بیك اوقیدین افکار
باردی اوق‌نینك اوجیدا شیرم هم * جیقتی اولداغی جهاندین بیغم
جیریکی قالدی ایاغ استیدا * بارجه‌سی درد ایله داغ استیدا
هیچکیم بولمادی اول بیردا خلاص * بولدیلار کوپراك ایلی قیلغه[1] خاص
لیك تابیلمادی هیچ اول کمراه * کیم اتادیلار انی خسرو شاه
عاقبت قیلدیلار آنی پیدا * یاشونوب تورغانیدا جنکل ارا
خرس ایدی جنکل ارا بوله نی عیب * جنکل اول خرس بیله توله نی عیب
توتوبان جون آنی کیلتوردیلار * توره‌لار آلیغه بیتکوردیلار
آییریب باشینی تندین فی الحال * قیلدیلار بایری قزاقلار پامال
f 209a انی جون بیریکا بیتکوردیلار * بیتی یوز نوکرین اولتوردیلار
قیردیلار بارجه مخالفلارنی * تیردیلار بارجه مخالفلارنی
قویمادیلار باغی‌نینك اثارین * قیردیلار تیغ ایله حاصل بارین
الدیلار اولجه قیلیب مالارین * بو دیکاندیك قیلیب احوالارین

[1] Рук. кажется Чит. قتلغه? A. C.J.

تنه‌دین باشین آییردیلار * خان قاشیغه بیمارا بیردیلار
اوتی اینك باشی خوارزم ساری * ملك بر فتنهٔ بر رزم ساری
70 مین کوروب آنی بو ساری کیلدیم * سینی بو ایشدین واقف قیلدیم
دیدیم ای قاصد فرخنده خبر * خوشخبر بول سالای اغزینکا شکر
شاد بولدوم بو خبردین بسیار * قالمادی کونکلوم آرا هیچ آزار

LXXIII.

خسرو شاه‌نینك باشی خوارزمغه بیتکانی

جون اینك باشی بیتیشتی خوارزم * خان دیدی کیمکه قیلور بزکا رزم
f 209b بیل که آخر باشی موناق کیلور * بولجی‌لار آنی یانیدین آیلور
جین صوفیغه ایتینکز بیلسون * اوز باشی‌نینك یراغینی قیلسون
جین صوفیغه جو بو سوزلار بیتی * ترکمان جهل بیله آیتی
5 هر نه باشیغه یازیب‌تور تقدیر * کورمایین آنی منکا بوق تدبیر
تا باشیم بار اوروش قیلغومدور * خانغه بسیار توروش قیلغومدور
جون بو سوزلارنی دیدی جین صوفی * جهل ساری داریدی جین صوفی
خان بنه ایلادی ایلکا فرمان * کیم اوروش فکرین ایتینکیز یکسان
اوشبو ساعتغه جه کیم خسرو شاه * باش قویوب ایل اولوسی بولدی تباه
10 کوب اوروش ایلاب ایدی جین صوفی * ایلکا یتیب ایدی لاف و لوفی

LXXIV.

جین صوفی‌نینك شبیخون جیقانی

بیر اوروشی اول ایدی کیم ناکاه * تون یاریمیندا بولوبان کمراه
خان سپاهیغه شبیخون اوردی * اوزینی ایل ایچیکا بیتکوردی

کورالی کیم نی قیلور خسرو شاه * کیم انکا شاه زمان دور همراه
اول زماندین‌که یاغی ایردی یاووق * بیر ایکی آی اوتوب ایردی یاووق
کیم بیراو کیلدی بخارا ساریدین * شهر معمور دل آرا ساریدین
دیدی کیم شاه زمان بلخ ساری * کیلمیش اصحاب ایله احبابی باری
بار ایمیش شاه زمانغه همراه * بلخ‌نینك ملکی ساری خُسرو شاه
کیشی کیلمیش انکا قندز ساریدین * بول آجیلمیش انکا قندز ساریدین f206b
سوزلاری بو که بوروب خُسرو شاه * کیلدون اوزیکنی قیلمای آکاه
بیز توتوب بارجه‌لارین تابشورالی * بیان و یخشی بارین تابشورالی
جون بو سوز کیلدی روان خُسرو شاه * ایلادی شاه زمانین آکاه
دیدی سیز موندا تورونك مین بارایین * انداغی خلقنی بیر اختارایین
باردی اوشبو سوز ایله اول کمراه * یعنی اول خرس لعین خسرو شاه
اوّلا سالدی یولین یغلانغه * بیر نجیر ایله کوهستانغه
باقتی اول ایل انکا یخشی و بیان * بولدیلار انکا مطیع فرمان
اندین اوزغاج انکا باقتی نارین * دیدی کیم فتح قیلورمین بارین
اشکمیش ایلی تقی کیلدیلار * جان بیله خدمتینی قیلدیلار
خواستینك ایل‌لاری هم جان بیراه * کیلدیلار الیغه اعیان بیراه
کشم و فرخار و کهتان[1]) بارجه * راغ و رستا و بدخشان بارجه f207a
کیلدیلار بارجه اینك خدمتیغه * بنده‌لیق عرض قیلیب حضرتیغه
خواست ملکیدا قوبوب پرتلنی * بیر نیجه ناسرهٔ مهملنی
اوزی بیش مینك کیشی بیراه کیلدی * قندز ایشیکیدا ماوا قیلدی
دیدی قتبربی و سید عاشق * کیم بو حالتدا اوروشتور لایق

1) Рук. کهستان

قلعه‌نینك ایلی مخالف دورلار * بیزدین اول ایل باری خایف دورلار
قلعه‌نینك ایچیدا نی اولتورالی * تاشقاری تینکری نه دیسه کورالی
مینلارجه یخشی بیکیتیمیز باردور * کونکول ایستار ساغیتیمیز باردور
سیغینیب حضرت خان دولتیغه * تایانیب بارجه اینك همتیغه
خصم ایله تانك باشیدا یانجیشالی * سونکو و بوکده بیله سانجیشالی
حمزه سلطانغه داغی باردی خبر * کیلور اندین داغی بیزکا لشکر
اوشبو سوزدا ایدیلار کیم ناکاه * فتح کیلدی انکا نصرت همراه f207b
دیدیلار بیتی مطلّب سلطان * حمزه سلطانغه خلف بلکیم جان
بیتی بوز سای کیشی همراه انکا * اوجرابسان دولت ناکاه انکا
جون بیتیب کیلدی مطلّب سلطان * جیقتی‌لار اوترو انکا یخشی بیان
کوردیلار بارجه اینك دیدارین * ایشیتیب روح فزا کفتارین
دیدیلار ایمدی توروش بوقتور هیچ * جارهٔ غیر اوروش بوقتور هیچ
اوشبو سوز بیراه باری جیقتی‌لار * خصمنی زور بیله بیقتی‌لار
خصم‌نینك الیدا احمد قاسم * بار ایدی و انکا همدم شیرم
اول ایکاو اندا قراول ایدیلار * بو جیقشنی جو الارغه دیدیلار
جابیشیب بیکلاریکا باردیلار * بمان و یخشی باری باردیلار
دیدیلار باغی بیتیشتی یاسانینك * یاسانیب رزم اینادین اوسانینك
زرهین کیدی روان خسرو شاه * تارتیبان جان ایچیدین بوز مینك آه f208a
جیریکی داغی یاساندیلار بات * هیچکیم‌دا یوق ایدی صبر و ثبات
یاسانیب توردیلار اول خیل امّا * باقمادی دولت الارغه امّا
خان جیریکی جابیشیب جیقتی‌لار * بیر بیرینی تابیشیب جیقتی‌لار
ایکی سلطان ایدی اول لشکر ارا * ایکی باشلیق بیك ایدی سرغوغا

قایسی‌نینك یـانیغه اولتوردی اوق * بولدی اول اوق بیله اولماکدا یاووق f204b
قـایسـی بـالار بیله یـانجیلدی * قایسی‌نینك بغریغه اوق سانجیلدی
شـام بولغونجه اوروش قیلدیلار * شـام اول قلعه‌دین ایریلدیـلار
سودراب الدیلار اولوکلارنی باری * کوزلارین سالمادیلار قلعه ساری
جون یانیب قوشلاریغه[1]) باردیلار * بیر بیری‌نینك قوشین اختاردیلار
اولکان آدمغه بـه سان یوق ایدی * اول جیریك‌نینك کوپیدا جان یوق ایدی
جون بو کون اولدی الر ایشی بوطور * تانکلا ایلاندی بنه جرخ ایله دور
سـالدیلار بیرنیجه نقب‌کاری * ایسـتابان نقبجی‌لاردین بـاری
دیدیـلار بنده‌کا دمسـازلاریم * قیچقـیرش‌لاردا هم آوازلاریم
کیم اینك نقبیغه اوترو بیز هم * قازالی جرلار اسـرو محکم
مین دیدیم بو سوز ایماس ایشی بیلینك * مین دیکان ایش‌دا باری جهد قیلینك
سحر اولغاج بواونکوز عربده ساز * بواونکوز تـاشـتا شجـاعت پرداز f205a
نقب ایجره کیشی‌سین اولتورونکوز * باشـلارینی قاشیمه یتکورونکوز
کیم بو ایشنی قیلور بولسه بو کیجه * بارچه‌دین ایریلور اولسه بو کیجه
مین اینك اوتولینی خانغه دیین * بلکه خوارزم‌داغی جـانغه دیین
بیر یکیت دیدی که مین بارورمین * نقبجی جـانین اختارور مین
جون بو سوزنی دیدی اول بیرنیجه‌لار * دیدیلار کوب یورومیش بیز کیجه‌لار
دیدیلار بارالی اینك بیله بیز * ایك خان الیدا سیز عرض اینیکیز
جیقتی‌لار اونجه کیشی وقتی سحر * سالدیلار نقبجی‌لاز ساری کـذر
بارچه‌سی‌نینك باشینی کیستی‌لار * کیلتوروب باشـلارینی آستی‌لار
نقبجی‌لار باشـینی کیلتورغاج * بنده‌نینك الیغه اوق بیتکورکاج

1) Рук. قولاریغه.

115 شـادیانه جالینکیز دیب توردوم * یاوغه آنی سالینکیز دیب توردوم
شـادیانه اول ارا جالغاج دین * قلعه‌دین خلق ناووش الغاج دین
قورغالیب بارجه‌سـی اویغاندیلار * اوزلاریکا بـاری تولغاندیـلار f205b
تانکلاسی بیر کیشینی ایلچی قیلیب * قلعه‌نینك ایشیکیکا بارجه کیلیب
دیدیلار سین جغتای ایلی‌سین * اوشبو بیردا جغتای خیلی سـین
120 نیدیب اوزنك بیله یاور بولدونك * خانغه بو ینکلیغ جـاکر بولدونك
مین دیدیم سیزکه جوابیم اوق‌تور * موندین اوزکا بـه سوزیم یوقتور
جورونکوزدین اتام اولدی نیتایین * باشیمه قایغو اوکولدی نیتایین
مین اتام قانی اوجون قاتلانامین * مین اوزوم جانی[1]) اوجون قاتلانامین
آتیب اوردوم بیربی‌نینك قولیغه * یـیماریب آنی اتـام‌نینك بولیغه
125 جون بو سوز بولدی الرغه معلوم * بولـدیلار قـلعه‌لاریدین محروم
تانکلاسـی بینی بخارا جیریکی * حضرت خـان دل آرا جیریکی
جون جیریك‌نینك خبرین الدیلار * موج دیك سـو اوزه جایقالدیـلار
کوجتی‌لار وهم بیله اول لشکر * قیلدیـلار مرو دیاریـغه سـفر f206a
خان جیریکی داغی خوشحال باری * یاقادین بورودی خوارزم ساری

LXXII.

خسرو شاه قندزغه باریب امام الزمان قیلیجی‌غه اوجراکانی

بو بولاك جون قاتیب بـاردیلار * ایشـلارینی ایتیب بـاردیلار
بولدی میوزالری بسیار ملول * پیر و برنالاری بسـیار ملول
دیدیلار ایمدی بو جزوی ایش‌تور * جارجولوق بیله نی سـانجیش‌تور

1) Рук. خانی.

بير نيجه لاف ايتيب آنلاندى * اوز ايشيدا يوروبان قاتلاندى
بولدى همراه انكا شادزمان * بورودبلار اول ايكى سركردان
جارجو سارى ابو المحسن هم * بيباريب لشكرين اولدى خرم
كيم بيتيب آلغوسيلاردور فى الحال * صالح زارنى ايلاب پامال
55 بار على بيك بيله شيخ نظر * باشلابان كيلديلار اندا لشكر
بار ايدى بارجه ملكلر همراه * بارجه بهبود كيبى نامه سياه
جارجو خلقنى بيلان سوزلاشيبان * وقت و بلجارلارين كوزلاشيبان
ايكى مينك جه كيشى جوشن ارا غرق * بيتيبان كيلديلار انداق كيم برق
قايتاريب ايردى منى حضرت خان * جارجو ايجره ايديم مين نادان
60 اوج كيشى ايلكارى اول لشكردين * سالبان ايلكارى يول لشكردين
راست دروازه‌غه جابقان بولدى * قابقاجى قابقانى بابقان بولدى f 203a
اوشبو حالتغه جه يوق ايردى خبر * منكا كيم قايدا بيتيب تور لشكر
جون الرنينك كيليشينى كوردوم * اتلانيب قابقا ساري ايورولدوم
بير اوتوز قيرق جه يخشى و يمان * بار ايدى بارجه‌نى كوردوم حيران
65 ديديم اى دوستلاريم غم بيمانكيز * يخشى‌ليق سوزيدين اوزكا ديمانكيز
يخشى‌ليق بولغوسيدور سيزلاركا * دور ابورولكوسيدور سيزلاركا
شكر) خان ديك ايلميز بار بيزينك * بولغوسى فتح و ظفر يار بيزينك
بارجه پروانه بولونكلار ايمدى * ياغى اوزره اوكولونكلار ايمدى
اوشبو سوزلارنى ديكاج يخشى يمان * ديديلار خان بوليدا دور باش و جان
70 بوكروشوب قلعه اوزه ميندبلار * اوروشوب قلعه اوزه ميندبلار
آتقولاب ياغينى قاتاردبلار * قابقادين باغينى قاتاردبلار

1) Рук. بلر.

جون قاچتى باغى ايل كيلديلار * كيليبان بارجه‌سى يغيلديلار f 203b
يوز بيكى‌لاركا ديديم بار سوزوم * اينابين خلوت ارا سيزكا اوزوم
ساليب آيمغه بارينى فى الحال * كيوروب ارك ارا قيلديم پامال
75 بير ابو ايجره باريسينى سالديم * قفل ايتيب قولغه كيليدين آلديم
جون اولوغلار باربسى بيكلاندى * شهرينينك خلقى منكا ايلاندى
انكاجه بولدى نماز پيشين * بنه خصم اولدى خصومت آيين
يغيبان ايولار ايشيكين بارى * كيلديلار رزم قيلورغه كارى
يغيبان شاخ و قمشنى بسيار * كيلديلار بارجه‌سى چست و جرار
80 كيم كيليب قلعه‌غه اوت سالغايلار * قلعه‌نى بو ايش ايله الغايلار
مينك جه يخشى بيكيتى سايلانيبان * بير بيريكا سوز ايله ايلانيبان
يابينيب توره‌لارين كيلديلار * اوت بيله اوزلارى ياقيلديلار
جر تيكوردوم كه تورونك كيلسونلار * قيلور ايشلارنى بارى قيلسونلار f 204a
قابقاغه بيتكوجه آتيب اورمانك * اندا بيتكاندا باقيب تورمانك
85 اوشبو جر بيره باقيب توردبلار * قابقاغه بيتكاج آتيب اوردبلار
آيسدا توره ايدى ياغى‌نينك * ايكنيدا جنيه ايدى ياغى‌نينك
بير بولى يخشى بمانيم بيريكيب * قلعه ايچيندا توروبان ايريكيب
بعضى قابقاغه بيتكان دمدا * بعضى‌سى تيزليك اينكان دمدا
خاك‌ريز اوزره مينيب تورغاندا * پهلوان‌ليقدين دم اورغاندا
90 بير بولى تاش ايله اوق آتيلدى * شويلا كيم باشسنا بارين ايتيلدى
قايسى‌نينك باشيغه تيكدى تاشيم * زار بيغلاب ديدى مونكلوغ باشيم
قايسى بيرنينك كوزيكا تيكدى اوقوم * قايسى بيرنينك يوزيكا تيكدى اوقوم
قايسى‌نينك مانكلايى مجروح اولدى * قايسى تاش بيره باشسى ايورولدى

شادمانلیغ بیله ساغر توتالی ✻ نیجه خان قایغوسیدین غم یوتالی
قیلالی تانکلا کینکاش یخشی یمان ✻ کیم بو کون بار غنیمت بو زمان
جون بو سوزنی دیدیلار اول بیکلار ✻ سالدیلار عیش ساری بول بیکلار
اوتوبان[1]) بارجه‌لاری اول سوزنی ✻ توتتی‌لار عیش سوزیکا اوزنی
اول کون ایچکو بیله اوتکاردیلار ✻ مست اولوب مجلسیدین باردیلار[2])
تانکلاسی بازدیلار القصه خمار ✻ بوادیلار بارجه‌لاری باده کسار f 201a
بیر نیجه ایچتی‌لار امّا آخر ✻ تندلوك ایلادی میرزا ظاهر
دیدی ایچمك بیله ایش بوتکوچی یوق ✻ باردور اورکنج ایشی اسرو یاووق
کیلینکیز[3]) بارجه کینکاش ایلاکالی ✻ فکرینك یخشی‌سینی سیلاکالی
فکر ایتیب بارجه‌سی اولتوردیلار ✻ سوزنی بو بیرکا بیتکوردیلار
کیم بیزینك بیراه ایرور خسرو شاه ✻ قاچیبان کیلدی بیزکا کمراه
قندز ایلی انکا جاکر ایدیلار ✻ اونوتوب بارجه‌نی آنی دیدیلار
هم حصار ایله بدخشان ایلی ✻ کشم و رستا و کهستان ایلی
انینك امریدا ابدی اوتوز بیل ✻ هر قاچان بولسه انینکدور اول ایل
خان اوزی کش و خوارزمدادور ✻ جین صوفی بیراه توروب رزمدادور
بسار ایمیش قندز ارا قنبر بی ✻ اول ایمیش قندز ارا سرور بی
شاه محمود دیکان بیر سلطان ✻ بار ایمیش قول‌لاریدین[4]) باش اوغلان f 201b
بار ایمیش اول ارا سید عاشق ✻ نور بخش ایدا که صبح صادق
بیر ایکی مینك‌جه کیشی بار ایمیش ✻ کیم اوشول قلعه ایچکا کیرمیش
توتوبسان صدرینی اولتورمیش‌لار ✻ انکا اول ایشنی روا کورمیش‌لار

1. Рук. اوتوبان. 2) Здѣсь въ рук. по ошибкѣ повторены два стиха съ f 199b отъ ياغى ايديلار до شاه مومن, что и отмѣчено въ рук. надписью надъ каждымъ стихомъ слова مكرر. 3) Рук. كيليكيز. 4) Рук. قوللاريد.

ياغيقيب اهل بدخشان داغى ✻ خلق فرخار و كهستان داغى[1])
بسار ايميش اندا محمد قورچى ✻ خام اينكاندا[2]) محمد قورچى
بارسه قندز طرفى خسرو شاه ✻ بولسه‌لار ايل كيليشيدين آكاه
انكا اوزبكنى توتوب بيرورلار ✻ قلعه و ملكدين آيرورلار[3])
بولسه اينك كومكى شاه زمان ✻ انداغى بيكنى قيلورلار ويران
كيرسه قندز ايچكا خسرو شاه ✻ قيلسه اوز منزلينى جولانكاه
حمزه سلطانغه داغى وهم توشار ✻ وهمدين خانغه داغى وهم توشار
خان سالور قلعهٔ خوارزمنى بات ✻ قوپار و قيلماس اوشول بيردا ثبات
جين صوفى فكردين اولور آزاد ✻ اهل خوارزم هم اولورلار شاد
خان بيزينك ساری توجه قيلماس ✻ المابين آنى بو ساری كيلماس f 202a
جارجو داغى ياقيب تور خانغه ✻ ايشلارى اسرو يقيب تور خانغه
بسار ايميش اندا محمد صالح ✻ نور سعيد اوغلى بولسون واضح
شاه ابوالمحسن انكا اتلانسون ✻ بارماسه اوزى نوكر قاتلانسون
بيكلارى بارجه‌سى آتلانسونلار ✻ اتلانيب بارجه‌سى قاتلانسونلار
اندا كيم بار بير ايلّيك‌جه كيشى ✻ ظاهرا بولغوسيدور قاجاق ايشى
جارجودين اول ايتار بولسه فرار ✻ شاه ابوالمحسن اوتوب جابسه بخار
خان اوشول بيردا تورا الماس هيچ ✻ اوشبو ايشلارنى كورا الماس هيچ
اوشبو سوزلار جو مقرر بولدى ✻ نصرت و فتح ميسر بولدى
سوز بيله تيندى بارى‌نينك كونكلى ✻ كرجه تالپندى بارى‌نينك كونكلى
ديدى ميرزا كه كليب خسرو شاه ✻ بولسون اوشبو سوزوميزدين آكاه
كيليب اولداغى بو سوزنى بيلدى ✻ اسرو ميرزاغه تواضع قيلدى f 202b

1) Въ рук. въ началѣ 29 стиха написано ح, а въ началѣ 30 стиха—م. 2) Sic! 3) Рук. آيرورلار.

جون بو سوزلارنی دیدی ایلیجی زار ✻ بولدی میرزا یانکی باشتین افکار
جارلاتیب بیکلارینی قیلدی کینکاشی ✻ دیدیلار بیکلاری کیم کیلدی کینکاشی
دیدی میرزا که نیدور چارهٔ کار ✻ ایشیمیز اسرو بولوبتور دشوار
آلدی خان بارچه ولایتلارنی ✻ ایلکا کورکوزدی شجاعتلارنی
هیچ کیشی قالمادی اول یان ایمدی ✻ بو ساری کیلکوسی اولخان ایمدی f 199a
شول زمان کیم آلور اورکنج نی اول ✻ سالور البته خراسان ساری یول
ایمدی تدبیر بو کیم شاه زمان ✻ بلخدین کیلهٔ و قیلسه فرمان
هر نه کیم اول دیسه انداق قیلساق ✻ کل کیبی صحبتیدین آجیلساق
کیلهلار اینی‌لاری هم بارچه ✻ بیهلار ملک اوچون غم بارچه
مین قاریب‌من مینی نیتکوسیدور ✻ مینی بیر یردا مقیم اینکوسیدور
بیری معیوب فقیری دور مین ✻ تینکری بولیدا اسیری دور مین
نه قولوم بار نه ایاغیم نه بیلیم ✻ بو قدر ایورولادور سوزکا تیلیم
کیلهلار بارچه اوغول‌لار بیغلیب ✻ بارچه‌سی ملک اوچون فکر قیلیب
یخشی‌راق بولغای الارغه اینینك ✻ ایتیبان بات منکا بیکلار قاینینك
جون بو سوزلارنی دیدی اول میرزا ✻ سالدی اوغلانلاری ایچره غوغا
باردیلار بیکلاری بو سوز ایله ✻ جانی‌لار آت باری بو سوز بیله f 199b
دیدیلار سوزینی اوغلان‌لاریغه ✻ بیتکوروب بارچه‌لارین جانلاریغه
بارچه سوزینی قبول ایلادیلار ✻ انلاری‌نینك سیمیزین سیلادیلار
جانیبان بارچه هری باردیلار ✻ انانینك کونکلینی اختاردیلار
بلخدین شاه زمانی کیلدی ✻ مونس روح و روانی کیلدی
باردی مشهددین انکا شاه کپك ✻ کیم بولای جین صوفیغه بنده کومك
کیلدی قاپین ساربدین ابن حسین ✻ کیم سمرقندغه سالغوم شروشین

هم ابوالمحسن مروی باردی ✻ مرونینك عرعر و سروی باردی
شول زماندین بیری کیم اول میرزا ✻ بلخ‌نینك اوستیدا[1]) ایلاب غوغا
شاه مومن‌نی هلاك ایلاب ایدی ✻ اتاسی بغرینی جاك ایلاب ایدی
بارچه اوغلانلاری باغی ایدیلار ✻ بارچه سلطانلاری باغی ایدیلار
بار ایدی اول ارا ایلاب طغیان ✻ شاه مؤمن اتاسی شاه زمان f 200a
کورمایین اتالاری‌نینك یوزینی ✻ دیر ایدیلار باری مومن سوزینی
ایمدی کیم خان قولی اوستون بولدی ✻ دشت خوارزم جیریکدین تولدی
وهم بولدی که خراسانی آلور ✻ یزد و کرمان بیله کاشانی الور
بیغیلیب بارچه‌لاری کیلدیلار ✻ انا حکمی بیله ایش قیلدیلار

LXXI.

کینکاشیب هر ساری ایلغار ییبارکانلاری

بیغیلیب کیلدی ایه یخشی یمان ✻ کپك و اربه و بوغدای و سمان
بیر نیچه بیغلاشیب اولتوردیلار ✻ بیر بیرین مهر بیله کوردیلار
دیدی میرزا که بو دور شاه زمان ✻ بارجانکیزدین اولوغ اولدور[2]) سلطان
منینك اورنومدا انی شاه قیلینك ✻ بارجانکیز انینك ایشیکیکا کیلینك
هر نه کیم اول دیسه انداق قیلینکیز ✻ ملك‌نینك مصلحتینی بیلینکیز
بارچه ظاهردا قیلیب سوزنی قبول ✻ بولدیلار باطن ارا اسرو ملول f 200b
هر نیچوك بولسه قوروادی مجلس ✻ کیلدی بیکلار داغی بولدی مجلس
دیدیلار فرصت اوتوبان بارادور ✻ نوبت دولت اوتوبان بارادور
کیلدیلار کیجیك اولوغ میرزالار ✻ هر بیری‌نینك باشیدا سودالار

1) Рук. оп. 2) Рук. بولدو.

ترکمان بس که اوق تاش آتتی * خلقنی خندق ارا بیراتتی
تانکدین اخشامغچه توره بابینیب * توردیلار بیکلار اواوسقه جابینیب
ایلکاری خلق اوزین سالمه‌دیلار * توره‌دین باش جیقارا المادیلار
جین صوفی اوزی بوروب اتلاندی * کاه توشتی و کهی آتلاندی
قایدا کیم تام بیقیلیب ایردی * اول سرانجامینی قیلیب ایردی
توروشوب ایردی ارابه اندا * بوق ایدی هیچ خرابه اندا
ارابه اوزره قرا ایس‌لیك کیز * توتوب ایردی قیلیبان انی عزیز
رخنه‌لاردین جو اوتا المه‌دیلار * قلعه بولینی توتا المه‌دیلار
یاندیلار بارچه ضرورت بیراه * بارچه‌نینك کونکلی کبدورت بیراه

LXIX.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن خوارزمدین اوردوسی اوجون ملازملار بیبارکانی و بارچه لشکر کوج بیله ساغین تیلاکانلاری

f 197b

تانکلاسی حضرت خان اعظم * بولوب اول رزم ایشیدین درهم
کینکاش ایتی باری بیکلار بیراه * بو ساری اول ساری بیکلار بیراه
دیدیلار بعضی که اوتتی اوج آی * کیم بو قورغانغه قبل سالدی خدای
آزوق ایشی تقی نوعی بولدی * جیریك آج و یالانکاج دین بولدی
ایلکاری بارمادی ایش رزم بیله * نیچه رزم ایتوك خوارزم بیله
آت بیله تیوه داغی کوب اولادور * بیاغ ایل‌نینك جیریکی قاورولادور
خان دیدی بوسوز ایماس بس قیلینکیز * قیلور ایش‌نینك براغینی بیلینکیز
بیبارینك کوجلارینکیزنی کیلسون * جین صوفی هم بو کینکاشنی بیلسون

آزوق و ساغین آلیب کیلسونلار * بارچه قیش‌لیق یراغین فیلسونلار
بیل‌لیق ازوقنی تاشینك بو بیرکا * اوت یالین‌دیك توتاشینك[1]) بو بیرکا f 198a
کیرماکونچه بو اواوس قواومغه * بارماغومدور بوروبان بواومغه
باقی عمر مونکا صرف اولسون * تا منکا ساغر[2]) نصرت تولسون
کیم بارور مین دیسه یولی بواسون * شاهد کامینی باریب قولسون
یوق منینك هیچ بو بیردین کیتاریم * یوق منینك هیچ ساری عزم ایتاریم
قوالوق آتقوجی روان آتلانسون * اوردا کیلماك اوجون قاتلانسون
خان بو سوزلارنی دیکاج سلطانلار * بیکلار و ایچکی‌لار و اوغلانلار
قیلدیلار بارچه کیشی‌لار تعیین * کوج کیلتورماك آلارغه آیین
کوج ایله آزوق و ساغین بسیار * تیلادیلار جه صغار و جه کبار
کوج اوجون خان کیشیسی جون باردی * جین صوفی ایلچیسینی اوتکاردی
کیم خراسانغه باریب میرزاغه * یعنی اول شاه جهان آراغه
بارییان جین صوفی حالینی دیکای * انداغی قال و مقالینی دیکای f 198b
تیلاکای جین صوفی اوجون مددی * مددی یوق که نیچه دیو و ددی

LXX.

جین صوفی‌نینك ایلچی‌سی خراسانغه بارغانی و سلطان حسین میرزا اوغول‌لارین بیغیب کینکاش قیلغانی‌نینك داستانی

ایلچیسی جونکه خرسان بیتی * مونداغی ایشلاربنی آبیتی
دیدی بیزسیزینك اوجون ساوروادوك * درد و غم اوتی اوزه قاوروادوك
مدد ایسلار محل اوتوب باره‌دور * جین صوفی بیك ایچی یوزمینك پاره‌دور

1) Рук. اوت بالین دیك توتاشینك. 2) Рук. صاغز.

يـنه اونـدين ايكى باردى آنده * سالييان اندا اوزين راحتده
راحتى اولكه بوق ايردى ساقالو * ليك بار ايدى كباب ايله الو
حـاصلا قيشلادى خـان ايام * تاكه خوارزم ايشى تابتى انجام

LXVIII.

خوارزم قلعه‌سيدا حسين علي ميرزانينك شهادت تابقانى

بير كيجه اسو عالالا بولدى * سوران و نعره غوغا بولدى
كيلدى خاندين كيشى كيم سلطانلار * قراجى بيكلار اينه اوغلانلار
f195b ياسانيب بارجه‌لارى تورسونلار * نى‌كه حكم اولسه بنه كورسونلار
كيم بيقيليمش كر آتيم قورغاندين * كورالى كيرسه بولور مو اندين
ياسانيب بارجه اولوس توردىلار * كوزلارين قلعه‌غه آلدوردىلار
ياسانيب توردى خلايق امّا * قيلدى قونكرات اول اخشام غوغا
جيريكى بيراه اوسم ميرزا اوزى * بارييان جين صوفيغه بيتى سوزى
رخنه اوستيدا كيجه بولدى اوروش * بيرمادى رخنه‌دا آدمغه توروش
جين صوفى اوزى كيليبان توردى * ايشينى اوزى فيليبان توردى
جون اوزين ساليب ايدى غوغاغه * بيان اوق تيكدى اوسم ميرزاغه
آنى قاپتارغاج اولوس هم قاپتى * اولداغى ايلكا وداع آيتى
طـاير روحى قـفـدين اوچتى * بلبـلى دام هوس‌دين اوچتى
قالدى آغـا اينى‌سى آه بيله * ناله و نوحهٔ جان كاه بيله
f196a خانغه اينك باريشيدين بسيار * بيغى كوب بولدى و درد ايلادى كار
اول جهت‌دين كه سيوار ايردى آنى * كيم شجاعت بيلـه رزم ايردى فنى
بـار ايدى اندا بسى يخشى صفات * هم صفاتيغه مناسب ايدى ذات

خان انى دير ايدى فرزند اوزبكا * كوب قولاق سالور ايدى هم سوزيكا
جون بو ايش اول كيجه واقع بولدى * اوروش ايلارگا مانع بولدى
ايك خان بولدى غضب‌ليق بسيار * اوتتى جانيغه عجايب آزار
غضبيدين يوروب اتـلاندى اوزى * اتلانيب قلعه‌نى ايلاندى اوزى
كوزلادى اوزى اوروش بيرلارينى * كوردى هر بيردا توروش بيرلارينى
حكم قيلدى كه بسالسون لشكر * توره و شاطو بسانسون لشكر
هم اوتاردا بوروكان ايل كيلسون * توره‌سين اندا مكمّل قيلسون
هر قاجان آت داغى ايل كيلسه اوروش * بولور و بولغوسى بوق هيچ توروش
f196b جون بو نوع اولدى خاندين فرمان * بيديلار توره غمين يخشى يمان
جون جيريك ايجره بوجرابورولدى * توره و شاطو مكمّل بولدى
خان غضب مشعله سين تيز ايتى * تانك باشيندا اوروش انكيز ايتى
توش توشيدين بارى بوكروشتى‌لار * قلعه‌نينك تاميغه باپوشتى‌لار
ايك سلطان جهانگير عبيد * تركمانلارنى قيلابين ديب صيد
لشكرى بيراه بورودى اوزى * همرهى بخت هنر آموزى
راست خندق بقاسيغه بيتى * تركمان‌ينك بوراكين ايريتى
نوكرى كوركاج انينك اول كيليشين * كوساتاى[1]) ديب انكا بارجه‌سى ايشين
باپوشوب تامنى كوب كاولاديلار * زور ايتيب تامغه كوب هاولاديلار
جيقتى‌لار شاطو بيلان هم بسيار * توشتى‌لار تاش ايله بولوب افكار
تيشتى‌لار تامنى ايلك بيردا * باتيبان بارجه‌سى فان و تيردا
f197a قايدا كيم تامنى تيشتى بيزينك ايل * تركمان بولمادى اندين غافل
سونكو بيله كيليب اندا توردى * كيمكه جيقتى انكا سونكو اوردى

1) Sic!

جین صوفی قلعه‌دا باش قویغوسیدور * تیریسین لشکر یمیز سویغوسیدور
ایمدی بارجه آلیشیب ملجارلار * قبای اوق تورسون آنی لشکرلار
بارجه بیرلیك بیریدا قونسونلار * اوق آتیب بایلیه آونسونلار
بیل بایه قاشیدا توشتی اوزی * بیلی کوپ یرکا بیتار بولدی سوزی
قوندی ارك آلیدا تیمور سلطان * هم اوشول طور که بولدی فرمان
کیلدی شهزاده عبید خوش رای * ایلادی منزلینی آق سرای f193b
جیقتی اونك اونکیغه سول سولیغه * هر کیشی باردی اوزی‌ئینك قولیغه
حلقهٔ بولدی جیریك پرکاری * حلقه سرکشتهسی لشکر باری
نقطه دیك بولدی نمایان قلعه * کرجه بار ایدی پریشان قلعه
خان دیدی کیم باری ایل بیغیلسون * بورتاول تباووامیز[1]) کیلسون
کورالی جین صوفی نینك سوزی نیدور * مونجه غوغا بیله بوق[2]) یوزی‌نیدور
آت بیله تیوه‌نی اونقه بیساریمك * اوزونسکوز قلعه‌لارینی ایکاریمك
تینکری فرمانی کورالی نی بولور * قلعهسی قایسی محلدا بوزولور
خان اعظم جون بو سوز آیتی * آت بیله تیوه اورناغه کیتی
ساقلاشیب قالدی اولوس قورغانی * کوزلاشیب قورغان آلودا خانی
تاشقاری ساقلاو ایدی هر یاندین * ایجکاری قونکراو اونی قورغاندین
صلوات ایردی و غوغا بسیار * قیچقیریشماقلاری بس ناهموار f194a
هفتهٔ اوتمادی کیم کیلدی خبر * کیم غنیمت بیله تابتی لشکر
بورتاول خیوه تاشینی جابتی * قوی بیله آتلارینی تابتی
توشتی بولغای بسه یوز مینك‌جه طوار * آت و اویغه نه حساب و نه شمار
بولدی خوشحال بو سوزلاردین خان * بولدیلار شاد اول ایکی سلطان

1) Рук. بیاووامیز. |2) Рук. ясно بوق A. C.].

بولدی لشکرلاری بارجه معمور * اجلیق بولدی خلایقدین دور
خان دیدی ایمدی که توشتی آزوق * ساقلاب اولتورماغیمیزدا سوز یوق
بعضی ایل دیدی اوروش سالسه بولور * ضرب اوروش بیرله مونی السه بولور
خان دیدی یکجهت ایل‌دور بسیار * ترکمان بیرله بواوبتورلار یار
حالیا باری اوروش سالماس بیز * صبرلی یار و رفیق ایلانمك سیز
خان اعظم جو بو سوز ایتی بیان * باردی ایولیك ایوبکا هر سلطان
هر کیشی ملجارین اسراب توردی * اوزی‌نینك لشکرین اسراب توردی f194b
خان دیدی خط بیتیب اوق بیراه آتینك * ایتینکیز جین صوفی یوقمو اویاتینمك
کیم‌نینك امیدی بیله ایشی قیلاسین * بیرکیتیب قلعه‌نی سانجیش قیلاسین
خط بیتیب سالدیلار اول هم * دیدی قلعه‌نی قیلیب مین محکم
تاکه سلطان جهاندار حسین * بار خراسان ارا ارالرمین شین
اوشبو کون تانکلا کیلکوسیدور * مدد ایتماکی اوزی بیلکوسیدور
حالیا اوزوم ایله فعله ارا * باردور اون مینك کیشی بارجه زیبا
بیش مینك ایولوك خضر ایلدین بار * بارجهسی منکا قرینداش و تبار
تورت بیل‌لیق آزوقوم بار بیلینك * شهر ایچیدور تولا انبار بیلینك
بو سوزوم بارجه‌غه بواسون روشن * کیم باشیم بارغوجه تیك تورماس مین
اوروش ایتماك دور ایشیم قیش و یاز * کیم اوروشه اوروش ایلارمین ساز
جون بو سوزلارنی دیدی جین صوفی * بیتی خان آلیغه لاف و لوفی f195a
خان دیدی قلعه‌دا اول اولتورسون * نی نصیب اولسه باشیغه کیلسون
اوزکا قیشلاق سالور بولدیلار * قبابان آنی آلور بولدیلار
قیش و شاخ بیله یخشی یمان * قیش‌لیق ایولار باسادیلار یکسان
اوندین ایکی کیشی بولدی ساقلاو * قالغانی قوش‌دا ایدی یاقیب الاو

ینه بیر نیچه ساجیب کوزدین یاش ✦ ماتم ایچره دیدی طوی سوزین فاش
دیدی شهزاده عبید ایولاندی ✦ شاه‌ایلیق مندیغه ایلاندی
طوی لایق‌تور انکا ایمدی طوی ✦ طوی‌دین بولدی ینه کفت و کوی
فیلدیلار اسرو معظم طوینی ✦ شادمانلیق ییله خرّم طوینی f191b
طوی ایتیب حضرت خان اتلاندی ✦ اسرو خوارزم اوجون قاتلاندی
خان‌دین پرور آتلانغاندا ✦ جیریك اولخان بیله قاتلانغاندا
قار ایردی و هوا اسرو ساووق ✦ بار ایدی ارض وسما اسرو ساووق
تغی یول هم بار ایدی اسرو بیراق ✦ کیم اوشول شهر ایدی دنیی‌غه فیراق
یولدا معمورهسی یوق ایردی هیچ ✦ بار ایدی یولی بسی پر خم و پیچ
ساووقی ایله که خان دیدی اوزی ✦ بارجه لشکر ارا بایلدی سوزی
کیم قزاقلیق‌دا بوروکان ایّام ✦ جونکه خوارزم ساری باستوق کام
ایلا ساووق ایدی کیم یخشی یمان ✦ ایلته الماس‌لار ایدی اوت سیز جان
اوت یاقیب حلقه‌لاب اولتورغاندا ✦ که تونکوب که ایسیناتورغاندا
نیچه نوبت کیلیبان نیچه قوبن ✦ ایلادیلار اوت ایچیندا[1]) مکن
بیز الرنی ایسیتیبان قویدوق ✦ اوت قاشیدا ایلیتیبان قویدوق f192a
اوت اکر بولماسه ایردی بیردم ✦ ساووق ایلار ایدی ایلنی درهم
خان بو سوزنی دیکاج ایل قاوروادی ✦ پوستین فکری بیله ساوروادی
پوستین سیز کیشیکا جان بوق ایدی ✦ جان نی کیم لذّت ایمان یوق ایدی
پوستین الماق جون بولدی رای ✦ پوستین دوزلار اولدیلار بای
ساووق ایل‌نینك باشیدین الدی هوش ✦ سوستی برماقنی قلپاق فروش
حاصلا ایلادیلار یخشی یراغ ✦ بارجه لشکر توزوب اسباب فراغ

1) Рук. ایچیندا.

اتلانیب جیقتی بخارادین خان ✦ سونکیدین حضرت تیمور سلطان
سونکلاریدین بسه شهزاده عبید ✦ دیمادی قایسی ابرور عمرو زید
بارجه ایلنی سوروبان آتلاندی ✦ اتا اورنیدا بولوب قاتلاندی
جون قراکولکا بیتی لشکر ✦ جارجو قلعهسیدین کیلدی خبر 60
کیم انینك حاکمی کیلماك بولدی ✦ مرودین رزقی کیسیلماك بولدی f192b
بیر ایکی کون بو خبر بایلدی ✦ بو خبر سونکیدین اول بیك کیلدی
خان اوزی بیرله آلیب باردی آنی ✦ جارجوغه بیبارا بیردی منی
مرو میرزاسی قاجیب کیتدی سرخس ✦ مرودین بیر قونوبان بیتی سرخس
مین باریب قلعهسینی بیرکیتیم ✦ باریبان کات ارا خانغه یتیم 65
ایل کوجوب خان ایجادور ایردی بال ✦ مینی سرقوت بیله قیلدی خوشحال
باشی قیزغاج اوزی هم اتلاندی ✦ رزم خوارزم اوجون قاتلاندی
ایلادی حکم که ایلاب جولان ✦ ایلکاری بارسون اول[1]) سلطان
بیری سلطان تیمور روشن‌دل ✦ بیری شهزاده عبید قابل
بورتاوول داغی اوکوزدین اوتون ✦ اوتوبان خیره بولینی توتسون 70
تونکوب ایردی اوکوز اسرو محکم ✦ کیشیکا بوق ایدی اوتماکدین غم
باردی بیش مینك‌جه کیشی بورتاول ✦ مختلط اوزبك ایله سارت و مغول f193a
قیلدیلار اول ایکی سلطان ایلغار ✦ ایلابان رزم براغین طیّار
قلعهسیغه بیتیبان توردیلار ✦ نوبت جنك جکر جالدیلار
سونکلاریدین بیتاکیلدی خان هم ✦ کونکلی اول قلعه بانیدین درهم 75
دیدی جین صوفی سالیب جیقمایدور ✦ باشینی ساغ آلیب جیقمایدور
الماغونجه مونی کیتکوم یوقتور ✦ ایمکاکیم دولتیمه تانوقتور

1) Sic! размѣръ?

LXVII.

حضرت امام الزمان و خلیفة الرحمن بخاراغه کیلیب عبید سلطاننی طویلاغانی و خوارزم ولایتیغه لشکر تارتیب بارغانی و خوارزم ایلینی قباب قورغان تیکراسیدا تورغانلاری

حضرت خان ولی اندیشه * ولیء شوح شجاعت بیشه
تختیدا اولتوروبان بیر نیچه کون * تخت ایلینی کوروبان بیر نیچه کون
اینی‌سی مقبره‌سین قیلدی طواف * قیلدی دعوت بیله اول بیرنی مطاف
دعوتی ایلادی بیعد و قیاس * دعوتین بیب دیدیلار بارچه سپاس
جونکه دعوت ایشی بیربان بولدی * خان اعظم بنه کربان بولدی
دیدی جین دنیی‌کا باردی سلطان * سالدی بو دنیی‌نی کیم بار یالغان
قدری بسیار رفیع اولغوسیدور * بیزکا اول بیردا شفیع اولغوسیدور
تا بو دنیی‌دا ایدی اول سلطان * قویمادی هر کنز ایلیکدین قرآن
ایشی قرآن بیله ایردی دایم * خواه قاعد ایدی خواه[1] قایم
ایدی هم بیر نیچه یخشی حافظ * کیم ایرور ایشلاری ایلکا واعظ
تربیتیدا اوقوسونلار قرآن * شاد بولسون بسه روح سلطان
جون بو سوز خاندین صادر اولدی * حافظ اول تربت اوزه اوکولدی
خان جیقیب ایلادی فرمان بیله جر * کیم بخارادا بیغیلسون لشکر
کیم بوروب بارالی خوارزم ساری * ملک پر عربده و رزم ساری
اندجاندا جانی بیک سلطاندور * مغول اوزی بیله سرکرداندور

1) Рук. خواهی.

تاشکند ایجره سیونجك سلطان * اولتوروبان یوروتادور فرمان
f190b بسی سوراندا[1]) کوجوم سلطاندور * قزاق اینك ایشیدا حیران‌دور
شهرخیه ایجیدا دور یعقوب * کیم ایرور قوشیغه اوزی منسوب
حاجی غازیدور اوراتپه ارا * اولداغی اندا ایرور ملك آرا
بار سمرقند ارا احمد سلطان * ایمدی عالمدا بو دور دار الامان
حمزه سلطان بو ساری تابتی قرار * بولدی دربست انکا ملك حصار
ترمذ اوستیدا قیلیبان جولان * اولتورور نقد سید بابا خان
قندز ارکیدا ایرور قنبر بی * بولور اول اندا بسی سرور بی
مهدی سلطان هم اینك بیراه ایرور * رزمغه کیرسه آنینك بیراه کیرور[2])
بار اینك بیراه سید عاشق هم * قلعه‌نی قیلغولاریدور محکم
یوقتورور هیچ طرفدین زحمت * بارچه ایلکا یایالی امنیت
دیماسون ملك خراسان‌داغی‌لار * بیغیلیب یخشی یمان انداغیلار
f191a کیم جهاندین یوروش ایتی سلطان * دردیدین تفرقه‌لیق بولدی خان
اول اکر قیلدی سفر عالمدین * بیزکا یوق هیچ خبر ماتمدین
اوغلینی اورنیدا اولتورغوزدوك * نوکرینی قاشیدا تورغوزدوك
آنی بوقلاتغوسی یوقتور بیزکا * عقلی و فهمی تانوقتور بیزکا
اوشبو قیش ایچیدا لشکر جیکالی * تخم احسان ومروت ایکالی
بیتیب اورکنج سوادین کورالی * انداغی خلق مرادین کورالی
اوشبو سوزلار بیله انلاندی خان * بوروتوب بارجه اولوسغه فرمان
آلتی قوندی و بخارا کیلدی * کعبه‌سی آلیدا منزل قیلدی

1) Рук. سوراند. [2] Въ рукописи надъ первымъ словомъ 22-ого стиха поставлена буква ح (чит.: ḫ), а надъ первымъ словомъ 24-ого стиха—ر; слѣдовательно оба этихъ стиха нужно переставить. A. C.J.

هم سمرقند سوادیغه توتاش * هم سمرقندغه اوزی قرداش
خان بیتیب اندا مقام اینکاندور * اول کلتانغه مقام اینکاندور
مین بیتیب اندا کورونوش قیلدیم * خان قاشیندا بوراکیمنی تیلدیم
ایك خان بیلدی بسی حالیمنی * بیلمادی هیچ کیشی احوالیمنی
خانغه معلوم ایدی کیم اول سلطان * بنده کا ایلاب ایدی لطف عیان
f 187b بیر زمان ایل کورونوشدین کیتکاج * درد ابتورغه فرصت بیتکاج
ایلادی لطف و عنایت اظهار * دیدی ای صالح سرکشتهٔ زار
ملك قندز ساری بارغاج سلطان * مینی بیر واقعه قیلدی حیران
مین فراغت بیله قونوشوم‌دا * بیر کیشی کیلدی منینك توشومدا
دیدی قوبغیل نه یاتیب سین قوبغیل * نی توشاك ایچره یاتیب سین قوبغیل
کیم بیر آتینکنی اوغورلایدورلار * سینی اویقو بیلهٔ آلدای‌دورلار
دیدیم آتیم کوب ابرور ای نادان * بیرینی الهلار آخر نی زبان
بنه دیدی محل اسرای‌دورلار * جیبه آتینکنی اوغورلای‌دورلار
مین دیدیم جیبه آتیم بار بسیار * بیری بوق بولسه نی پروایم بار
قاچارا دیدی سنینك جیبه آتینك * کیم الار بیراه سنینك بار جهتینك
ایکی دور بیرین آلور بولدیلار * کونکلونکا فکر سالور بولدیلار
f 188a مین دیدیم قایسینی آلور اوغری * کیم منکا تفرقه سالور اوغری
دیدی آلور قونکار آتینکنی سنینك * اول سوزیدین بوراکیم کویدی منینك
اویغانیب کیلدیم ایسه اویقودین * خاطر آشفته ایدی قایغودین
دیر ایدیم بو کیم ایکین یا نه ایکین * بنه کونکلوم‌دا نی اوت یانه ایکین
جون خبر کیلدی که سلطان محمود * بولدی اغریغ باشیمه جیقتی دود
کونکلومه کیلدی که اولدور قونکار آت * کیم توشومدا دیدی بیر عالی ذات

جون بو توشنی دیدی اولخان بزرك * قبلهٔ سلسله عالم ترك
کوزیدین باشغه اجازت بیردی * کونکلیدین بیر نیچه درد آییردی
درد جون ایلادی کوب زور انکا * بو غزلنی چیقاریب بیردی منکا

f 188b ای دریغا کیم قریلیق وقتیدا بولدوم غریب
تیکمه بیر نادان قولیغه قالدیم اندین ایریلیب[1])

جون غزلنی من محزون اوقودوم * قاچارا ایلا که مجنون اوقودوم
f 189a بولدوم آشفته دل و خسته جکر * یانکی باشتین بنه بولدوم ابتر
بیر نیچه درد بیله آه اوردوم * بیر نیچه نوحه بیله اوکوردوم
جونکه بو دردغه یوق هیچ دوا * انکا تکبیر دیدیم مونکا دعا
کیم الهی هیاشین افزون ایله * انکا اقبالنی مقرون ایلا
ایلا کیم بولماسون اندین بو جدا * ای خدا ایلا اجابت بو دعا
جون کونکولدا بو دعانی قیلدیم * آه بیراه بیغیدین بیغریلدیم
دیدی قایساری یارورسین صالح * ایلاکین بیزکا معین صالح
مین دیدیم درد ایله ایلاب زاری * رخصتینك بولسه بخارا ساری
دیدی باریب یراغ ایلانك طیار * کیم بولور خلوه‌کهیم بات بخار
مین بو سوز بیراه بخارا کیلدیم * اوز اتام کوبینی منزل قیلدیم
کوردوم اوغلینی آتینك منزلیدا * یاروتوب شمع آتینك محفلیدا
f 189b سجدهٔ شکر کیتوردوم بسیار * تینکریکا شکر ایتاتوردوم بسیار
کیم آتینك اورنیدا یوق بیکانه * بار اوشول شمع و اوشول پروانه
تا ابد شمعی منور بولسون * روم و ری انکا مقرر بولسون

1) После этой строки помѣщена миніатюра.

بولدی خانیم‌لاری هم نغمه سرای * دیدیلار بارچه‌سی ای بار خدای
کاش سلطان قاشیدا اولکای ایدوك * اول تیریك بولغای ایدی بیزلار اولوك f185b
خان بو حالت ارا فرزانه‌لیغین * ایلکا کورکوزدی مردانه‌لیغین
ماتمی‌لار باشیغه سوردی قدم * دیدی تینکریدین ایرور بو ماتم
اناسیغه دیدی ای قلبهٔ جان [1] * بو ایرور حکم خداوند جهان
اول باریب اوزکا کیشی نالغوسی بو * هیچکیم ملك ابد آلغوسی بو
ایمدی غمدین آیرا کور اوزنی * قان باشینك‌دین آیرا کور کوزنی
بیتسا ایل‌نینك باشیدا حکم ازل * بر زمان ایلکاری سونك قویماس اجل
خان بو سوزلارنی دیبان قوبتی بات * کرچه کورکوزدی بسی صبر و ثبات
کوزینی اریتا جیقتی و روان * دیدی کیم بیریکا بیتسون سلطان
بوکلاتیب آنی سمرقند ساری * بییارا بیردی آقیب یاش‌لاری
خان سمرقند ارا مدرسهٔ * اسرو مضبوط بنا مدرسهٔ
یاساتیب تورکه نشانی بولغای * اثر دولت خانی بولغای f186a
دیدی اول مدرسه‌نینك صحنی ارا * قیلسون اول یخشی قریندائی مأوا
خان سوزی بیله اوشول بر مدفن * بولدی سلطانغه روشن مسکن
خان بییارکاج انی مدفن ساری * سالدی یول کلبهٔ محزن ساری
کوروب اوغلینی جکر چاك اولدی * بر و کوك باشی اوزه ایورولدی
تیلابان یانیغه الدی آنی * دیدی کوزوم کوزی جانیم جانی
منکا راحتغه اتانکدین یول ایدی * منکا دنیی‌دا کورار کوز اول ایدی
فلك عمریدا بولدوز سین ایدینك * انکا عالمدا کورار کوز سین ایدینك
جون منکا اول ایدی چشم روشن * بس کوزوم نینك کوزی سین بولغای سین 40

[1] Рук. خان; нужно-ли измѣнять? A. C.].

شاهیم اول ایردی و سلطانیم اول * ناتوان جسمیم ارا جانیم اول
جون منکا جان ایدی اول کان ادب * جان جانیم سینی دیسام نی عجب
حاصل روح روانی سین ایدینك * بلکه عالم ارا جانی سین ایدینك f186b
بار اتانك اورنیدا سلطان بولغیل * شاهد فتح و ظفرنی [1] قول‌غیل
کر یراق سین منکا اوز اوغلومدین * بخشی راق سین منکا اوز اوغلومدین [2]
کدخدالیق سنکا قوتلوق بولسون * پادشالیق سنکا قوتلوق بولسون
اوروس ایردی اتانك آلیده اولوغ * انکا دورماتدین ایرور بس کوب اوروغ
هرنه اول دیسه سوزیدین جیقمه * بیر بیقیلدی داغی آنی بیقمه
بو اتانك عادت و دستوری بیله * روشن اول دایم انینك نوری بیله
اوشبو سوزلارنی دیبان سلطانغه * بییارا بیردی سورستانغه
یعنی کیم ملك بخارا ساری * نمك جنت دنیی ساری
باردی سلطان بیله بیکیم کریان * اوزی نینك اولماسی اوجون حیران
باردیلار بیکیم ایله خانیم‌لار * آه و فریاد قیله خانیم‌لار
خان تقی تخت ساری سوردی سمند [3] * فکر خوارزم ساری سالدی کمند f187a

LXVI.

بنده صالح نینك امام الزمان خدمتیغه کیلکانی و امام الزمان واقعه‌سی بیله غزلین استماع قیلغانی

بنده سونکراك قالیب ایردیم بیمار * بواوب اول واقعه‌دین خان افکا
قاقلیق آنلیق ایرور بیلاغی * دیمه بیلاغ که خرّم باغی
زینت ملك سمرقند اندین * کم لیقی یوق بسه هیچ بستاندین

1) Рук. ظفری. [2) Въ рукописи надъ کر строки 45 поставлено م, а надъ بار строки 44—ج, слѣдовательно эти двѣ строки нужно читать въ обратномъ порядкѣ. A. C.]. 3) Рук. سند.

بیتی قرشیغه ومنزل قیلدی * خان ایشیتیب انکا اوترو کیلدی
اوز قرینداشینی کورکاچ اولحال * بولدی بسیار پریشان احوال
کوزی‌نینك باشیغه بیردی رخصت * دیدی بار ایمدی‌که باردور فرصت
اوکوروب نوحه کوکین ساز ایتی * دردلیك سوزلاربن آغاز ایتی
دیدی ای یخشی قریندش منکا * بو بمان کون نی اوچون کیلدی سنکا
جمن عمرونکا ای سرو روان * نی بلا بات بیتیب کیلدی خزان
کوپ قریندشلاریم بار امّا * منکا سیندیك کیشی بولماس پیدا
نیجه کیم کیلدی منکا محنت وغم * میندین ایریلمایین اولدونك همدم
بزم اکر بولسه منکا یار ایردینك * رزم اکر بولسه مددکار ایردینك
سین ایدینك داغلاریمکا مرهم * سین ایدینك رازلاریمغه [1]) محرم
سین ایدینك نخل حیاتیم ثمری * سین ایدینك برك امیدیم شجری
ناتوان کونکلومه قوت سین ایدینك * شاه ارباب فتوت سین ایدینك
اوشبو ساعتغه‌جه حجت قیلمای * جیریکیمدا بورودنك ایریلمای
بیر یولی ایریلیمسان کیتینك لا * مینی بیر یولی غریب ایتینك لا
الله الله بو نی ایریلماق ایدی * الله الله بو نی باقیلماق ایدی
جون بوسوزلارنی دیدی حضرت خان * بولدی بسیار خروش و افغان
بولدی غوغای غریبی پیدا * اسمانغه یتیتا باردی غوغا
بیغی و نوحه جو تابتی تسکین * کیلدی اوز حالیغه خان مسکین
دیدی تقدیرغه یوقتور تدبیر * بارجه‌غه یتکوسی حکم تقدیر
بیبارینك ایمدی انامیزکا کیشی * کیم کیلیب بیر نیجه آه اولسون ایشی
کوروب اوغلینی کونکول ساوتسون * تینکری‌نینك حکمیغه بویون توتسون

1) Рук. «رازلاریمه».

f184b اوغلی و کوجلاری کیلسونلار * قیلور ایشلارنی باری قیلسونلار

LXV.

عبید سلطان انالاری بیله قرشیعه کیلکانلاری

جون بخاراغه یتیشتی بو سوز * بارجه ایل اینا کیریشتی بو سوز
اناسیغه دیدیلار حضرت خان * کیلدی قرشی بیله سیغه سلطان
سیزنی کیلسون دیدیلار اول ایکی شاه * کوجلارنی الا کیلسون همراه
کیم عبید ابولانیان کیلکان اوجون * خان اینك کیلکانینی بیلکان اوجون
قرشیدا طوی قیلیب تور انکیز * تیز کیلسون بارینی دیب تور تیز
اوشبو سوزلار بیله شهزاده عبید * کیم انکا طایر دولت دور صید
کوجلارنی آلیبان آتلاندی * ایلك غمغه قالیبان اتلاندی
کیم عجب واقعه‌لار کوروب ایدی * آنی تعبیر جیدین سوروب ایدی
بیلماس ایردی‌که نه بولغای احوال * بار ایدی خاطریدا کرد ملال
f185a یوروبان قرشیغه جون یتیلار * خانغه یتکانلارینی اینی‌لار
خان دیدی اینینك اناغه حالین * ایلانکیز عرض انکا احوالین
خان بو سوزنی دیکاج اول حالت ارا * باردیلار یکلار اوشول ساعت ارا
طوی دیب کیلکان اناغه فی الحال * دیدیلار کیم نه بولوب تور احوال
طوی ماتمغه مبدّل بولدی * قرشی باشیغه جهان ایورولدی
قراریب کیلدی بولاك ماتم ایلی * محنت وغصه و درد وغم ایلی
کورکاچ اول ایلنی قراردی بیکیم * عمر باغیدا قووردی بیکیم
کوجه بیجاره قراردی امّا * آق ساچ یاپتی آنی اول ایل ارا
یایدی آق ساچینی ایلاب فریاد * قراریب کوزی یقیلدی ناشاد
اوغلی هم ایلادی دردین اظهار * یغلابان خلقنی یغلاتی زار

دیدی ای جان بیله تینك سلطانیم * کویدیلار [1] تعزیتینکدین [2] جانیم
بیکیت اوغلونکنی یتیم ایتینك لا * قایغو ملکیدا مقیم ایتینك لا
بیساریب ایردی انسی ترکستان * کیم تیلاب ایردی سیونجك سلطان
اول باریب اندا کویاو بولوب ایمیش * ایستاکان دلبرینی قولوب ایمیش
اوشبو کون تانکلا بیتیب کیلکوسیدور * ماتمینکنی ایشیتیب کیلکوسیدور
نیتالی نی قیلالی جاره نیدور * جارهٔ بیر بولاك آواره نیدور
طوی باشلاب کیلهدورلا اوغلونك * غمنی تاشلاب کیلهدورلا اوغلونك
تورمادینك طوبینی باشلارغه سین آی * کویادورمین بو الم بیراه مین آی
بیکلاری هر بیری بیر سوز دیدیلار * هر بیری اوزکاجه قایغو بیدیلار
جون بیغی بولدی و نوحه بسیار * دیدیلار ایمدی نیدور جارهٔ کار
غم بیله بیر نیجه قاورولدیلار * قیلور ایشلارنی قیلور بولدیلار
بیردیلار غسل انکا دستور بیلد * توروبسان خاطر رنجور بیله
قیلدیلار بات مکمل کفنین * یاپتیلار اینك ایله پاك تنین
سالدیلار جسمینی تابوت ارا * قیلیسان ناله بیلان واویلا
قیلدیلار نعشیغه احرار نماز * ظاهر ایلاب باریبی سوز و کداز
اوشبو حالت ارا تیمور سلطان * بیغلابان کیردی تارتیب افغان
کوتاریب اوردی اوزینی بیرکا * قالمادی قوتی بیر سوز دیرکا
ایسی ازدی و اوزیدین باردی * دیکاسین اول هم اوزین اوتکاردی
تازه بولدی بنه داغ ماتم * بنه ایل کونکلیکا کار ایتی الم
مدتی کیلمادی سلطان اوزیکا * اسرو حیف ایلادی اول جان اوزیکا
ایمدی کیم کیلدی اوزیکا سلطان * اسرو کوب بیغلادی و قیلدی فغان

1) Рук. كويديلار (Мы оставили-бы чтеніе оригинала كويدي, ср. у слѣдующаго стиха. Зачѣмъ здѣсь множ. число? A. C.). 2) Рук. تعزيه اينكدين

لیك سود ایتمادی اول افغان هیچ * انکا رحم ایلامادی دوران هیچ
جون باسیلدی بیغی بیکلار باری * دیدیلار نیجه غم اوله کاری
غم بیمانك بولماغالی بیچاره * تینکری تینك خواستیکا نی چاره
کل اکر بارسه جمن بار اولسون * اورنیده سرو وسمن بار اولسون
خان تیریك بولسون وتیمور سلطان * اوغلی بار اورنیدا قیلغای جولان
قلعهدا بیر نیجه بیك تورسونلار * درد ایله عیشینی تینك کورسونلار
آغاسی نعشینی تیمور سلطان * الا بارسونکه نیلار بولدی خان

LXIV.

معز السلطنه تیمور سلطان مظفر الدین سلطان محمود بهادرنینك نعشینی قندزدین قرشیغه کیلتورکانی و حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن دردمندانه نوالار بیله نوحه ساز [1] بولوب بخاراغه انالاری اوجون و عبید سلطان اوجون ایلجی یبیارکانلاری

جون کینکاش بیکلار ارا تابتی قرار * قیلدیلار نعشی یراغین طیار
جهره و ایجکی آتلیق باری * توزوبان نوحه و آه و زاری
جیقتیلار نعشی بیله قندزدین * قیلیسان بارجهسی تون قندزدین
بارجهسینی بیغیب ایلاب افغان * تیپرادی خان ساری تیمور سلطان
اول اوکوزدین اوتوبان کیلکونجه * کیمه وسال ایشین قیلغونجه
خان اوزاب قرشیغه باریب [2] ایردی * لشکری اول ساری داریب ایردی
بو داغی اوتوب اوکوزدین بیلدام * حضرت خان بولیدا باستی کام

1) Рук. نوجه سار 2) Рук. باريب

بو سبب‌دین‌که اوشول شاه کرام * کیم قوی بار ایدی اندین اسلام
اول ولایت ارا بولدی بیمار * قیلدی بیمارلیغی جانیغه کار
حسبه رنجیغه گرفتار اولدی * جسیغه درد قوی بار اولدی
نیجه کیم بولدی مرض دین عاجز * قیلمادی ترك نمازین هر گز
جون مرض قیلدی تنی ایجره مقام * قیلدیلار حضرت خانغه اعلام f 180a
خان کوروب دردلیق اندین جانتی * بیسارا بیردی تیمور سلطانتی
گیلکوجه قاشیغه تیمور سلطان * بیتکوجه باشیغه تیمور سلطان
گیلدی جانیغه خدادین بیغام * خسته‌غه دار شفادین بیغام
کیم بو زنداندا نیجه تورغای سین * درد بیرله نیجه اولتورغای سین
سنینك اوچون باسادیم باغ بهشت * کیلسانا باغینکا ای حورسرشت
بار مهیا سنکا بسیار قصور * منتظر اندا سنکا بوز مینك حور
آج کوزونکنی و یرینکنی کورگیل * اوزنی اصلی یرینکا بیتکورگیل
جون بو بیغامنی تابتی سلطان * اوروب اوز یرنی بولدی شادان
تینکری بیغامی بیله قیلدی سفر * ایلادی ملك بقا ساری گذر
جسدی قالدی جانی باردی * تیره دنیادین اوزین اوتکاردی
حیف و بوز حیف اوشول سلطاندین * حیف اول مرحمت بزداندین f 180b
حیف کیم بات سفر ایتی اسرو * دهردین بات گذر ایتی اسرو
حیف کیم نخل عدالت سیندی * حیف کیم طاق شجاعت ایندی
حیف کیم اسرو بیکیت باردی بیکیت * اوزینی دنیی‌دین اوتکاردی بیکیت
حیف کیم بولدی بیکیت‌لیك بی طور * حیف کیم بولدی بیکیت‌لارکا جور
بولدی ایوان سخاوت ویران * داریدی باغ مروّتغه خزان [1]

1) Рук. حران.

بولدی سلطانلیق ایشی نامضبوط * شاه‌لیق سلسله‌سی نامربوط
کیم بهادرلیق ایشی بولدی خراب * هم بهادرلار انکا بارجه کباب
هم شریعت ایلی زار اولدیلار * زار و بی صبر و قرار اولدیلار
هم طریقت ایلی قیلدیلار آه * کیم طریقت شهی ایردی اول شاه
هم حقیقت اولوسی فاورولدی * هم حقایق جمنی ساورولدی
علم‌نینك دفتری بولدی بر باد * بولدیلار علم اولوسی ناشاد f 181a
فقر ایلی بر بیله تینك اولدیلار * هر بیری بیر ساری ساورولدیلار
نامراد اولدیلار اسرو شعرا * ناتوان بولدیلار اسرو فضلا
قالمادی هیچ کیشی غم بیماکان * آه و افسوس بو غمدین دیماکان
هر کیشی کیم کوروب ایردی آنی * کویدی بو غم بیله مونکلوغ جانی
هم رعیت قیله نالدی فریاد * کیم بیرور ایمدی دیبان بیزکا داد
بیکلاری بارجه قرا گیدیلار * خلعت اهل عزا گیدیلار
سالدیلار بارجه بویونغه قراکیز * آلدیلار بارجه بویونغه قراکیز
نالدی بیجاره اوروس بیك اوکوروب * بقدسین جاك قیلیب آه اوروب
نوحه‌ساز [1]) بولدی بو ینکلیغ مسکین * کای شه ملّت و ای خُسرو دین
سین بولوب تینکری وصالیدین شاد * دهر زندانیدین اولدونك آزاد
بیزنی قویدونك بو بلا وغم‌دا * بی نهایت الم و ماتم‌دا f 181b
سیندین ایرو نی کیراك بیزکا حیات * تیلاماس بیز بو جهان ایجره ثبات
قانی باشینك اوزه بیجاره اناتك * بخشی‌لیق ملکیدا آواره اناتك
قانی اوغلونك شه دین‌دار عبید * کورمابین نالدی سینی زارٌ عبید
المه جوق بیر ساریدین جیکتی اون * اونیدین ایل باشیغه جیقتی نوتون

1) Рук. نوحه ساز

تاغالاردین اینیبان کیلدیلار * بارجه‌سی مالدین آیردیلار
بولدی سلطان نوکری بارجه غنی * انجه مال بولدی‌که دیب بولماس آنی
جون حصار اهلیغه بیتی بو خبر * وهمدین سوقیلیبان بارجه جکر
بیردیلار قلعه‌لاربنی خانغه * خان داغی حمزه دیکان سلطانغه f178a
جیربکین خان جو پریشان قیلدی * اوزی ترمذ کذربکا کیلدی
اولتوروب اندا کیمه‌لار توزدی * ایلکا دریا کذرین کورکوزدی
خلق آلیب اولجه‌لارین اوتی‌لار * کش و قرشی یولینی توتی‌لار
اوتا قالدی ایکی آی اولجه و مال * اولجه و مال ایله لشکر خوشحال
کینی باشینی آلیب خسرو شاه * خوار و مفلوك بولوب اسرو تباه
قاچتی بابر داغی کابل ساری * شهر بزباز و قرنفل ساری
برابان قالدی ولایت باری * بیرادی خلق ولایت ساری
هر ولایت‌دا بیراو سالدی وطن * قیلدی هر بیرنی بیر اوزبك مسکن
هم بدخشانغه بایلدی لشکر * هم کیستانغه [1]) بایلدی لشکر
باتی‌لار مالغه لشکر بارجه * آلدیلار قلعه و کشور بارجه
اوزی سلطان بهادر محمود * حضرت حقنی قیلای دیب خشنود f178b
قویدی قندزدا بنای اسلام * کوز تیکوردی انکا امّا ایام
قیلدی بسیار مساجد معمور * ایلادی فسق ایلینی رنجور
سوردی میدان شریعتیغه سمند * ایلادی پایهٔ منبرنی بلند
قیلدی تعیین بسه مقری و امام * ایلادی اشلیق و برماق انعام
دیدی کیم هر کیم اولور مکتب‌دار * ایلارام لطف و عنایت بسیار
توزدی اول خسرو صوفی مشرب * هر محلّه باشیدا بر مکتب

1) Рук. کیستانغه.

شاه جون ایلادی بو نوع ارشاد * بولدی قرآن اوقوماقلیق بنیاد
تابتی بر نیچه مسلمان اندا * مضطر و زار و پریشان اندا
عیب دین مذهب وملّت‌لاری پاك * اوزلاری فقر بیله عشرتناك
بالادی بیرینی شیخ الاسلام * بیریکا قیلدی قضانی انعام
بیرینی محتسب ایتی اول شاه * آمر و ناهی خلق کُمراه f179a
هر جاغیرکیم بار ایدی توکتوردی * محتسب آنی توکا اوق توردی
بولدی قندز ارا اسلام آغاز * خلقیغه ایلادی ترغیب نماز
قیرق بیل قندز ارا خسرو شاه * بولمامیش هیچ بویاندین آکاه
ایجکو بیکو بیله مشغول ایرمیش * نقل ایله می انکا مقبول ایرمیش
بوق ایمیش دین ساربدین بروایی * بار ایمیش ایجکو بیله اوق رایی
ایمدی حضرت سلطان زمان * قیلدی اسلام‌نی اول طور عیان
اهل اسلام عیان بولدیلار * فاسق ایل بارجه نهان بولدیلار
قاضی شهر اتاغان مالا * کیلدی سلطانغه و قیلدی ایما
کیم بو شهر ایچره بسی کافر بار * دین و اسلام سوزیدین بیزار
قاضی جون سوزنی انکا بیتکوردی * تیلاتیب بارجه‌سینی کیل توردی
ایلادی بارجه‌سیغه ایمان عرض * دیدی سیزلارکا بودور واجب و فرض f179b
ساجلارینی بولوتوب تاشلاتتی * بارجه‌سین دین بولیغه باشلاتتی
رافضی‌لارنی کیتاردی اندین * هر بیری بیر ساری باردی اندین
موندای ایشلارنی قیلغاج سلطان * بولدیلار قندز اولوسی حیران
ایلکا یوزلاندی بسی جمعیّت * بولدی اول ملکدا بس امنیّت
بولدی قندز ایلی بارجه دلشاد * محنت و تفرقه‌لاردین آزاد
لیك یوزلاندی بالالار بیزکا * بیتی اول بیردا جفالار بیزکا

باردی بابر قاتیغه خسرو شاه * تینکری اول خرسنی قیلدی کماه
قولیدین جیقتی زمام تقدیر * نوکری توزدی کوزینجه بیر بیر
f 176a بارجه بابر نوکری بولدیلار * بابرونك باشیدین ایورولدیلار
آلدی بابر داغی بولغان مالین * نیجه صندوق‌داغی اموالین
تیلادی لعل و جواهر اندین * بولدی اولداغی ظاهر اندین
نیجه یوز بیلغی بدخشانی لعل * بارجه‌سی رنك ایله رمانی لعل
بابریلار قولیغه توشتی تمام * بولدیلار لعل کیبی آتش فام
تیوه و آتلارینی آلدیلار * جانیغه حسرت اونین سالدیلار
کیدیلار جیبه‌لارینی کوزیجه * دیدیلار قتل سوزینی یوزیجه
بنه باقی تیلاب الدی آنی * تا خلاص اولدی اولومدین جانی
بیش قزاق بیراه اوزاتی‌لار انی * بولوبان مال‌لاری بیرله غنی
ایدی بیلماس کیشی کیم حال نیدور * اولدی تیریلدی مو احوال نیدور
جون ولی بیك‌کا بیتیشتی بو خبر * متفکر بولوبان قیلدی نظر
f 176b نوکری ایریلیب ایردی باری * توشتی ایش باشیغه بیك‌نینك کاری
الدی فی الحال قلم بیراه دوات * صدقینی ایلاکالی دیب اثبات
بیتیدی حالتینی سلطانغه * دیدی عرضیم بوشه دورانغه
کیم سیزینك یخشی‌لیغیکیزنی بیلیب * مستلیق اویقولاریدین آیلیب
قایتیبان سیزکا سیغینا کیلدیم * بارجه‌دین سیزکا تولا قیلدیم
من بیچارەنی ضایع قیلمانك * من آوارەنی ضایع قیلمانك
خان قاشیدا کنهیمنی تیلانکیز * عفو ایله اهل کندنی سیلانکیز
بیارینکیز منکا بیر یخشی کیشی * کیم منکا یخشی‌لیق اوق بوله ایشی
منی اول قافلەغه بیتکورکای * منی اول سلطانغه بیتکورکای

جون بو مکتوب‌نی کوردی سلطان * دیدی ای صالح زار حیران
سنکا ایش بولدی باریب کیلتورآنی * یخشی‌لیق بیرله باریبان کور آنی
f 177a بنده عرض ایلادیم اول سلطانغه * سرور قافلهٔ احسانغه
کیم بو مکتوب بیله مین بارماس‌من * شاه‌نینك الیدا بولسون روشن
کیم دیمیش بیارینکیز یخشی کیشی * کیم منکا یخشی بولغای کیلیشی
مین اوزومنی نی قیلیب یخشی دیین * مین اوزومدین نی بیلیب یخشی دیین
دنیی‌دا بارمو ایکین مین جه یمان * یخشی بولورمو بمان ای سلطان
بولدی بو سوز بیله سلطان خوشحال * دیدی سین یخشی سین ونیك خصال
باریب آنی الاکیل بو ساری * کیتماسون وهم ایتیب اندین ناری
بیز انکا لطف و عنایت قیلالی * خانغه ایتورغه داغی بیز بیلالی
اوشبو مضمون بیله یازیلدی نشان * بنده‌کا بیردی اجازت سلطان
باریبان خواست دیکبان کشورکا * بیتیم اول خواست داغی سرورکا
خواست کابل‌غه یاقین بر یر ایمیش * کیم انی کورسه جهنّم دیر ایمیش
f 177b باریبان آنی کیتوردوم اندین * حاصلا انی بیتوردوم اندین
اولجه و مال منکا کوب توشتی * جرك دنیا قولومه یاپوشتی
لیك مین بودوم اندین قولنی * تانیدیم منزل ساری بولنی
یانیبان کیلدیم ایسه سلطانغه * کوروب اول بیکنی[1] بیاردی خانغه
بیرولی داغی بولوبان رسوا * برابان قالدی بیر تاغ ارا
انی هم بیر نیجه سلطان نوکری * بورتاوول بولیداغی رەگذری
توتوبان تالادیلار باکا پاك * بولدیلار اولجه‌سیدین عشرتناك
بیکلاریکا جو بو ایش سالدی قضا * بولدی نوکرلاری بارجه رسوا

1) Рук. بیلنی.

کون نی کون دیمادیلار تونئی تون * تینمادیلار سو ایچیندا تون و کون
جونکه بیر کیجه بیله بیر کوندوز * اوتی بامال سپاه اولدی اوکوز
سال ایله کیجئی اوکوزدین سلطان * سال و مه کورمادی انداق دوران
جونکه لشکر باری سودین اوتئی * شاه قندوز یولینی توتئی
تونلا اوق بیتی اوشول قورغانغه * کیلدیلار بارچه اواوس سلطانغه
قیلدیلار قلعه کیلیدین تسلیم * بولدیلار بارچه انکا خاص و ندیم

LXII.

مظفرالدین سلطان محمود بهادر قندزدین بقا عالمیغه کیتکانی

f174b صبح چون اوردی علم خاوردین * رایت مهر پابیلدی زردین
بنه خورشید فلک بایدی نور * نور ایله قیلدی اولوسنی مسرور
نور توتئی باری آفاق یوزین * ظاهر ایتی قرا و آق یوزین
بارچه آفاق منور بولدی * قرا و آق مصور بولدی
شاه نورانی سلطان محمود * یوسف ثانی سلطان محمود
قلعهٔ قندز ارا قیلدی نزول * ارکیکا ایلادی آهنک دخول
قلعه‌دین کونکلینی جون جمع ایتی * ایل ایشی مال آلورغه بیتی
دیدیلار قلعه ارا یوقتور مال * قلعه اهلیغه پریشاندور حال
کوچ سیز ایل قلعه‌دا قالیب تورلار * کوجلوک ایل یولنی آلیب تورلار
بارچه ایل تاغ اوزه ساکن دورلار * باریب اندا متوطن دورلار
مال‌دین تاغ ایرور مالامال * کوزلاسون تاغنی کیم ایستار مال
f175a جون یوسوز بولدی اواوس‌دین معلوم * قیلدیلار تاغ ساری خلق هجوم

لیك سلطان دیدی کیم یرلیغ سیز * هیچ آدمنی بیبارماس دور بیز
هر جماعتغه نشانی بیریبان * هر بولاك‌نینك ایلینی ابریبان
15 بیبارا بیردی اوشول شاه زمان * ایلادی بارجه‌غه موندای فرمان
کیم سپاهیغه تعلق اموال * بولور اوزبك اولوسیغه پامال
اشکمیش کشوریکا باردی اوروس * کیم بار اول تیکرادا بسیار اولوس
باردی آنینك بیله مینك جاغلی کیشی * جرأت اظهاری باری‌نینك ایشی
جانوفا باردی فرخار ساری * دیمه فرخار که کلزار ساری
20 کل و نوروزدا دیکان فرخار * اوشبو فرخار دور و بو کلزار
کلی بسیاردور و لاله‌سی کوپ * بلبلی‌نینك شغب و ناله‌سی کوب
قوی قوزی بیرله توله صحراسی * کوهر و آلتون ایله دریاسی
f175b آت بیله تیوه‌سی‌نینك سانی یوق * اندا یوق اول کیشی کیم غانی یوق
جان وفا ایلادی ضبط فرخار * اشکمیش اولدی اوروسغه‌سرکار[1])
25 اشکمیش‌داغی منور بر ایدی * اسرو پر میوه و پر زر بیر ایدی
ولی بیك نوکری اندا بسیار * ایریلیب بیکلاربدین خوار و زار
کیلدیلار بارچه اوروس بیك قاتیغه * بولدیلار جاکر انینك خدمتیغه

LXIII.

سلطان وفاتیدین بورون ولی بیك‌نینك کیلکانی و خسرو شاه‌نینك واقعه‌سی

ولی بیك هم اوتا آلمای حیران * تاغ ایچیندا بورومیش سرکردان
بوزولوب نوکری آشفته بولوب * اوزی اول قصه‌دین آلفته بولوب
توروب ایردی انکا بیتی بو خبر * کیم یتیب حکم خدای اکبر

1) Рук. سرکا.

حضرت خان فریدون مقدار * جونکه سلطان سونکیدین کیلدی حصار
بیر نیچه وقت قباب اولتوردی * اوروش اول قاعده لایق کوردی
اوروش اثناسی [1]) ارا کیلدی خبر * کیم بوزوب نوکر و ملك و کشور
ولی بیك قاچتی فلان قورغاندین * باردی قندزغه تارتا اندین
بیر ولی داغی بواوبتور کاواك * بوراکی وهمدین اواوبتور جاك
f 172b بارچه قندز بیغیلور بولدیلار * رزم فکرینی قیلور بولدیلار
بولدی بابر تقی اندا پیدا * ایك بار ارالاریدا غوغا
جون بو سوزلارغه قولاق سالدی خان * دیدی اوخشاش بوکه حمزه سلطان
اوشبو قورغانتی قباب اولتورغای * بیر ایکی قول اتینك ایله تورغای
بیز بوروب بول سالالی ختلانغه * بیتالی بارچه اوشول قورغانغه
تینکری بیرسه الالی قورغانین * روزی اولسه کورالی ختلانین
اوشبو سوز بیرله اوشول خان عزیز * کیم ابرور پادشه اهل تمیز
حمزه سلطانتی سالیب آتلاندی * اوزی ختلان بولیغه قاتلاندی
جونکه ورزاب سویدین لشکر * اوتی کیلدی بنه بو تازه خبر
کیم قضا حکمی بیله خسرو شاه * بواوبان خان کیلیشیدین آکاه
بیرکیته المادی اول قورغانین * تاپلادی قندز ایله بغلانین
f 173a قلعه‌دا بیر نیچه ترکستانی * دیدیلار خانتی اونوتوب آنی
باقی قوشولدی باریب بابرغه * نوکر اولدی ایباریب بابرغه
انکا بار اولدی مغول و قبجاق * سولدوز و مکریت و بارین قلماق
ولی کابل ساریغه یوز قویدی * بلکه اندین ناریغه یوز قویدی
بیر ولی داغی یریدین کوچتی * شمع اقبال و امیدی اوچتی

1) Рук. اصناصی.

65 تـوردی نـوکرلاری اول بیك‌لارنینك * بـاردی سودالاری اول بیك‌لارنینك
ایدی بیلدام بوروسه حضرت خـان * با آنینك الیده بارسه سلطـان
فتح اولـور قندز بغلان باری * کشم و فرخار و بدخشان باری
بو خبر جونکه محقق بولدی * کیم اوشول قومغه دور ایورولدی
سو بقاسیدا توره توشتی خـان * دیدی محمود بهادر سلطـان
70 ایلغـاسون قندز و بغلان ساری * سورسون اشهبنی کیستان ساری
f 173b کوجلوك آنلیق کیشی بولسون همراه * تقی هر کیم که انکادور دلخواه
بارچه بارسونلار [1]) آتینك بیرله بـات * لحظهٔ ایلاماسون صبر و ثبات
بولدی سلطان تقی اسرو خوشحال * باردی قندزنی قیلورغه پـامال
بیر قـونوب وخش سوبیغه بیتی * آنی کورکان‌نینك هـوشی کیتی
75 سو تاشیب اسرو اولوغ بولوب ایدی * توتاشیب اسرو اولوغ بولوب ایدی
بیتی بیش مینك کیشی سلطان بیرله * قیلیبان خدمتینی جـان بیرله
هر نجوك بولسه کذر تابتی‌لار * آنلارین سو ایجیدا جابتی‌لار
بعضی ایل ایلادیلار سال خیال * حامل اسلحه قیلدیلار سال
اوتکاریب اسلحه‌نی سال بیله * کیجتی‌لار اوزلاری هر حال بیله
80 بالداب اوز آتینی کیجتی سلطان * کیجتی بارچه جیریکی امن و امان
بیر قـونوب اندین اوکوزکا بیتی * بارچه لشکر ایلیکـا آیتی
کیم سرای اوستیکا جمع اولسونلار * سال باغلاب یقدا تورسونلار f 174a
بار ایمیش اندا قمیش اسرو قالین * ایل قمیش ایو یاسامیش اسرو قالین
سال باغلارغه مناسب بیر ایمیش * کورالی حضرت حق نی دیر ایمیش
85 اوزی باشلاب بورودی راست سرای * قیلدی اوتماك یراغین ظل خدای

1) Рук. سونلار.

صادر اولغاج بـه انـداق فرمان * اتالانیب قریشغه کیلدی سلطان
جیربکی‌نینك سونکین اندا آلدی * ترمذ اوستیکا بوروب یول سالدی
جونکه دربنددین اوتتی لشکر * کیلدی ترمذ طرفیدین بو خبر
کیم بوزوب قلعهٔ ترمذنی روان * باقی بیك منزل ایتیب تور بغلان f 170b
اندا هم تورغوسی یوقتور باقی * بولغوسی هند میکا ساقی
بو خبر خان قاشیغه هم یتتی * خان ایشینکاج بهو خبرنی آیتتی
کیم بوروب باقی ترخان فی الحال * ترمذ اوستیکا آجسون پر و بال
اوشبو اثنادا بیتیب کیلدی روان * حضرت خاندین باقی ترخان
دیدی خان هم بیتیشیبان کیلهدور * قلعه آلور براغینی قیلهدور
مینی ترمذکا روان ایلادی خان * دیدی زینهار [1]) بوروسون سلطان
ایلاسون جلوهکهین ملك حصار * توتماسون بو ارادا [2]) هیچ قرار
جون بو برلیغنی ایشیتی اول شاه * خصمنینك حالیدین اوادی آکاه
بورودی ملك حصار الماق اوجون * خصمنینك جانیغه اوت سالماق اوجون
جون کلورکانکا بیتیشتی سلطان * یخشی سوز بیراه کیریشتی سلطان
لیك الر قیلمادیلار سوزنی قبول * قیلدیلار حضرت سلطان ملول [3]) f 171a
قلعه بیرك ایردی و تاغ اوستیدا * بار ایدی نیچه بلاغ اوستیدا
دیدی بو قلعه ایرور اندك یر * تختینی تینکری بیرور بولسه دیر
بارالی ایمدی حصار اوستیکا * بیتالی باغ جنار اوستیکا
کورالی کیم نیدورور حال اندا * ایلکا نی بولغوسی احوال اندا
جون ولایاتغه کیردی سلطان * قیلدی برلیغ که جه یخشی جه یمان
قلعه مالیغه طمع ایلاماسون * مالی‌نینك یخشی‌سینی سیلاماسون

1) Рук. زینها Рук. اراد 3) Конъектура Г. Вамбери, рук. محمود (sic!)

کیمکه ایل مالیغه طامع بولسه * یخشی‌لیق بولیغه مانع بولسه
تالانور ایوی و باشی کیسیلور * باشی قورغان ایشیکیدین آسیلور
جون بو برلیغنی بك ایتی حضرت * بولمادی هیچکیشیکا قدرت
کیم کیشی مال ساری کوز سالغای * یا بیراونینك پرکاهین الغای
بار ایدی قوی بیله اوی بسیار * تیوه و آنغه بوق ایردی شمار f 171b
جون کیشی سالمادی کوز مال ساری * کیلدی سلطان قاشیغه خلق باری
نه رعیّتغه سپاهیدین الم * نه سپاهیغه رعیّتدین غم
قوی بیله بوری مصاحب بولدی * اوشبو ایش اسرو مناسب بولدی
عدل بابیلدی حصار اهلیغه * حکمی اول ملك و دیار اهلیغه
اوزی سلطان [1]) قیادی قورغانی * تاش اولوس کیلدی کورا سلطانی
کیلتوروب بیردیلار ایل مال امان * بولدی اول مال ایله خرّم سلطان
مال غایبنی تقی بیردیلار * کیتکان ایل مالینی آیردیلار
بولدی سلطان بیله کیلکان لشکر * مال غایب بیله خرّم یکسر
قباب اولتوردیلار اول قورغانی * کوز توتوب توردیلار اندا خانی
ایکی مینك جه کیشینی دیب دلخواه * قلعه سالیب ایدی خسرو شاه
قلعه‌نی بیرکیتیب ایردی بسیار * اشلیغی بار ایدی انبار انبار f 172a
اوزی قندزنی [2]) وطن ایلاب ایدی * انی کازار و جمن ایلاب ایدی
بیر اینی‌سی بار ایدی ختلاندا * یاساتیب شهر امانی اندا
ولی آتلیق ایدی ختلان داغیسی * بیر ولی ایدی بدخشان داغیسی
هر بیر اوز کشوربنی بیکلاب ایدی * جوشن و مغفربنی بیکلاب ایدی
تاغلاتیب ایردی‌لار ایل‌لارنی تمام * بیاریب تاغ ایلکا پیغام

1) Рук. سلطانی 2) Рук. قندنی

قایسی‌لار جنك جالادورلار ایدی * بنده‌دین هوش الادورلار ایدی f168b
بنده آوارلاریدین خوشحال * دنیی‌دین بولوب ایدیم فارغبال
بزم ایلیدین بولوب ایردیم غافل * سازدین بیغیغه کونکلوم مایل
کوزلاریمدین اقادور ایردی یاش * خاطریمغه یاقادور ایردی یاش
خان کولوب منع ایتادور ایردی مینی * لیك مین سیم سرشك ایله غنی
خان بولوب بارچه‌سیدین بی پروا * منینك اشکیمدین ایماس ایردی جدا
بیر طرفدین کوزومه خان ناظر * بیر طرفدین بنه سلطان ناظر
مین الار بزمیدا مونداق مشغول * بولوب ایردیم بیغی بیراه مقبول
بیغی دین اوزکا ایشیم یوق ایردی * اول بیغی بیراه[1]) کونکول توق ایردی
خان تقی بیغیغه طالب ایردی * انکا سلطان تقی راغب ایردی
بو سببدین اوشول ایکی جان * کیم بیری خان ایدی بیری سلطان
اسرو پاکیزه کونکوللوك ایدیلار * سوزنی پاکیزه کونکولدین دیدیلار f169a
کرچه سلطان ایدیلار صورت ایله * تخت اوزره ایدیلار دولت ایله
لیك معنی بیله درویش ایدیلار * باطنا عاقبت اندیش ایدیلار
یوقه صالح کیبی مسکین کدا * بولا الماس ایدی اندا اصلا
حاصلا بار ایدی خوش بزملاری * بزم ارا داعیهٔ رزملاری
انجه اولوب ایدی آت بیراه قوی * کیم تولوب ایردی باری شهر و کوی
هم ساجیق بار ایدی بولدوزدین کوپ * هم کیبب کیش ایله قوندوزدین کوپ
بسه بیر آیغمجه طوی ایردی * طوی اوشول شاهغه دلجوی ایردی
جان وفا توروب اولاشتی آشین * اوتکاریب اوج فلکدین باشین
...[2]) قیلدی اوروس بی قسمت * بیلدی اول ایشنی اوزکا دولت

[1]) P. بیر [2]) P. کیمین (sic!) вар. کیپتین kijitin ср. ниже стр. ۱۷۳, 40

قوبتی اول مجمع ارا شیخ مرید * کیم بهادرلار ارا ایردی فرید
کوتارا آلدی بهادر اولوشین * کیم قیلیب ایردی بهادر اوروشین f169b
کوتاریب آشینی سلطان قاشیغه * قوبدی و باردی بوسوزنینك باشیغه
کیم بو سلطان باریدا هیچ کیشی * دیمه بولماس که شجاعت‌دور ایشی
قول سونوب حضرت سلطان محمود * انکا اوق بیردی فیلیبان خشنود
ساجیق و آتی جو بولدی بیریان * کیتی هم اولاشیلدی یکان
جیقتی سلطان جهان صحبتدین * خاطری شاد بولوب رخصتدین
پادشاهانه اباسی بیراه * پادشاهانه اساسی بیراه
تانکلدی آتلانیبان باردی بخار * تاتی اوز ملك و دیاریدا قرار
لیك خان ایلادی انداق فرمان * کیم روان اتلانا کیلسون فرمان
قوشی اوستیکا عازم بولسون * ترمذ آهنکیکا جازم بولسون

LXI.

حضرت امام الزمان و خلیفة الرحمن ابو f170a
الفتح محمد شیبانی خان جانیدین مبارك خاطرین
جمع قیلغاندین سونکرا خسرو شاه اوستیکا جیریك
بارورغه فرمان قیلغانی و مظفرالدین سلطان محمود
بهادرغه بویورغانی کیم جیریك نینك آلیدا یوروسون و
اول سلطان عادل باریب اول ولایتلار ایلینی تاغلاردین
ایندورکانی و حضرت امام الزمان سلطان
سونکیدین حصارغه بارغانی و خسرو شاه اغا اینیسی
بیله امام الزمان کیلکانین بیلیب ولایت‌لارنی
سالیب قاچقانلاری

حضرت خان سلیمان فردین * خسرو عادل دین‌پروردین

شاید اول خاندین اوتوروب آلغای * بیزکا بیر ایکولوك ایندی سالغای
اوشبو سوز بیرله باری توشتی لار * خان دادار ساری توشتی لار
بیکلار اول نیجه لعین نی کورکاج * آتلارین باشلاری اوزره سورکاج
تیردیلار بارجه سین ایتلارینکلیغ * اول کیشیلار کیم ایدیلار ایکلیغ
بیتی آغا اینی تنبل بیرله * اولدیلار نیتّ مهمل بیرله
خان و سلطانی کورا المادیلار * دنیی دا اینك اوجون قالمادیلار
کیم کورا الماسه اوشبو خانی * یا کورا الماسه بو سلطانی
کور بولسون کوزی جانی جیقسون * قصر اقبالینی کردون بیقسون [1]
f 167a جون الزینك ایشی انداق بولدی * شادیانه بیله عالم تولدی
فتح نامه بیتیبان هر ساری * ایلیجی جابتوردی ظل باری
باریان بارجه ولایتغه سوزی * اندجان ضبطیغه مشغول اوزی
هر مغولی که قالیب ایردی تیریك * اندجاندا جه اوشاغ و جه ایریك
سوردیلار تخت سمرقند ساری * ملك پر میوهٔ پر قند ساری
اندجانی جانی بیك سلطانغه * بیردی آنی توش ایتیب احسانغه
تاشکند ایلینی خان دوران * قیلدی انعام سیونجك سلطان
جون انکا ایلادی انعام آنی * بولدی اول انداغی ایل بیرله غنی
سوز بیتیشکاج بسه ترکستانغه * ایلادی لطف کوجوم سلطانغه
جون الرنی بیارا بیردی خان * دیدی کیم ایمدی سیونجك سلطان
الا بارسون کوباوینی همراه * بیله بولماس که نی دور حکم آله
f 167b قیزینی طوی قیلیب بیرسون انکا * شهلیق اسبابینی آیرسون انکا
باردی بو سوز بیله شهزاده عبید * نازنین دلبرینی قیلغای صید

[1]) 166b занять миніатюрою.

اول باریب کامیغه بیتی اندا * کامران بولسون اوشول دوراندا
اوزی سلطانلار ایله حضرت خان * یاندی عالمغه یایب امن و امان
باردیلار بیرلاریکا سلطانلار * خان بولیدا باری اویناب جانلار
خان اوزی تخیغه کیلدی خوشحال * حشم و خیلینی قیلدی خوشحال

LX.

مظفر الدین سلطان محمود بهادر امام الزمان حضرتیغه کورونوش اوجون بارغانی حضرت امام الزمان شکرانه اوجون طوی تارتیب سلطانانی مهمان قیلغانی

جون ایشیتی مونی سلطان محمود * کونکلی کش ملکیدا بولدی خشنود
باردی کشدین بسه خانغه اوترو * خان دیمه جان جهانغه اوترو
f 168a اول سمرقنددا بیتی خانغه * خان داغی قیلدی کرم سلطانغه
طوبالدی آنی و مهمان قیلدی * یانکی باشدین آنی سلطان قیلدی
توتتی شکرانه اوجون صحبتلار * بیردی سلطان ایلیکا دعوتلار
توزدیلار اول ایکی قور شاهانه * کوراکه بیرله قوروب پیمانه
هر قور الّیدا قمیزدین صبه لار * کورکوزوب شهر ایلیکا دبدبه لار
مجلسی قوردیلار انداق که دیمه * عشرتی سوردیلار انداق که دیمه
بار ایدی اول ارا سازنده بسی * شوق ایله ساز نوازنده بسی
توزوب ایردی بیری آهنك حجاز * کورساتیب شاه شیبانی غه نیاز
بیری ایلاب ایدی آهنك نوا * عشق دردیغه قیلیب ایردی دوا
بیری آهنك عراق ایلاب ایدی * بارجه عالم دین آنی سیلاب ایدی
قایسی لار نی بیله دمساز ایدیلار * نی غه دمساز و هم آواز ایدیلار

جون بسی خلق اولا باشلادیلار * قلعه‌دین بعضی اوزین تاشلادیلار
کیلدیلار خان قاشیغه بیغلاب زار * قیلدیلار آه و فغان بسیار
کیم عنایت قیلیب ای خان زمان * سال اوروش کیم آلینور بو قورغان
قلعه‌نینك اهلی بواوبتوزلار زار * بعضی‌سی آج دور و بعضی بیمار
تان یوزین هیچ کیشی کورمایدور * تان سوزین هیچ کیشی سورمایدور
تنبل اوز ایشیدا بولمیش حیران * مغول بیچکریدور نادان
هم سپاهی انکا دشمن بولدی * هم رعیت باریسی ایورولدی
اوشبو سوزلارنی ایشیتکاج اولخان * ایلادی لشکر ایلیکا فرمان f 164b
کیم کوجوب ایلکاری قونسونلار بات * قیلماسون هیچ کیشی صبر و ثبات
کوجوبان ایلکاری توشکاج لشکر * بوادی تنبل‌نینك ایلی زیر و زبر
قورغانلان توشتی الارغه اسرو * درد یاپوشتی الارغه اسرو
قلعه‌دین توشتی بنه نیچه کیشی * رزم ترغیبی باری‌نینك ایشی
خان جو قورغان سوزین ایتی معلوم * دیدی تنبلنی قیلورمین معدوم
توره و شاطونی طیّار قیلینك * ایش قیلور وقتنی حکم ایله بیلینك
جون خبر تاپتی بو سوزدین لشکر * توزدیلار توره و شاطو یکسر
اوروش اسبابینی کورکاج طیّار * ایلادی حکم اوشول خان کبار
کیم سحر وقتی مکمل بولونکوز * بارجانکیز طالب تنبل بولونکوز
جون سحر کوکه‌سی قیلدی ظهور * بایدی عنبر ورقیغه کافور
جیبه‌لیك جیبه‌سیکا یاپوشتی * جیبه‌سیزنینك ایچکا اوت توشتی f 165a
جیبه‌سیز کیز بیله جولغاندی روان * کیزی‌نینك ایچیدا تولغاندی روان
توره‌لیق توره‌سین آلیب یورودی * آتینی قوشیدا سالیب یورودی
جاندیلار خان قولیدا جنك جکر * نوبت جنك جکر بولدی سحر

کیلدی فریاد ایتا سرتا و نفیر * کیم بولور تنبل بیچاره اسیر
هر طرفدین بیه غوغا و فغان * شیره مرد ایته بلند اوردی اوران
بوکروشوب هر ساریدین بیتیلار * قاریم اغزیدا مقام ایتی‌لار
جون بو غوغانی ایشیتی تنبل * فکر و قایغو بیله بیتی تنبل
کیمکه حاضر ایدی قورغان اوزره * خانغه ناظر ایدی قورغان اوزره
ساندیلار بارجه اوزین قورغاندین * کیجیبان بارجه‌سی باش و جاندین
جون بو غوغانی ایشیتی تنبل * باشینی آلیب و بیتی تنبل f 165b
کیردی ارك ایچره و محکم بولدی * همدم تفرقه و غم بولدی
خان جیریکی باریسی جولانساز * سحری قوش کیبی ایلاب آواز
قلعه‌نینك تامیغه میندیلار تیز * قیلمایین قلعه ایلیدین پرهیز
اول سحر خان ایلی انداق که خروس * جیقتی‌لار تامغه خان اورغاج کوس
تنبل اهلی باتیبان ایولار ارا * ماکیان دیك ایدیلار نوحه سرا
قلعه‌دا باش آیشه المادیلار * شادلیق نوبتینی جالمادیلار
باردیلار بارجه‌لاری یغماغه * اوجرابان هر بیری بیر غوغاغه
کیردی یوز مینك کیشی اول قورغانغه * قصد ایتیب بارجه‌سی مال و جانغه
خواجه ایل‌لارنی فقیر ایلادیلار * مغول ایلینی اسیر ایلادیلار
هر مغول کیم بار ایدی قورغاندا * هر سپاهی که بار ایدی اندا
طاری اولدی باری‌سیکا نکبت * تالاشیب کوردیلار اسرو رحمت f 166a
تنبل اغا اینی‌سی بیرله اوزی * بیغلیب ارکدا بو بولدی سوزی
کیم بو ارك ایچره تورا الماس بیز * نی اوزنی قویی سالماس بیز[1])
دیدیلار ایمدی تیمور سلطانغه * بارالی تکیه قیلیب بزدانغه

1) Sic! чит. اوزومیزنی?

70 كوس فريادنى ايـلاب بنياد * دبر ايدى كيلدى ظفر بولوزلك شـاد
توزديـلار ايكى طرفدين صفلار * قاجتى‌لار سنج دبكانلار كفلار
خان‌نينك ايچكى سى يوروب آت سالدى * تنبـل آت‌نينك اياغيدا قـالدى
هر طرفدين يورودى رزم اهلى * قاجتى‌لار تنبل ايله بزم اهلى
حمزه سلطان و سونجك سلطان * قيلديـلار خيـل مغولنى بيجان
75 رزم قيلدى جانى بيك سـلطان * كونكلينى خصمدين ايتى بى غم
يتى سـلطان جهـانكير تيمور * تنبل اوستيكا نيتاك كيم سـنغر
بـاردى شـهزاده عبيـد قتال * خصم‌نينك ارقه‌سيدا توردى يال
اراغه آلديـلار اول تنبلنـى * f162a مغـول نـاسـرهٔ مـهملنـى
لشكرين قيرديلار انداق كه ديمه * جاندين آيردىلار انداق كه ديمه
80 فاجيمان قلعه‌سيغه كيردى اوزى * قراريب چانك ايله تيرايچرا يوزى
آن ايوى اول تيپه اوزره قالدى * انى قرآش ديكـانـلار الدى
يـابرادى تـوغ و نفيرى اندا * اولـدى برنـا بيله پـيرى اندا
اوروشورديك مغول اولدى بارچه * ايلى‌نينك يخشى‌سى بولدى بارچه
ليكن آغا اينيسى بولـدى خلاص * بولوبان محنت و اندوهغه خاص
85 كيمكا كيم بوق ايردى اول بيردا اجل * قلعه‌غه كيردى قيليب جنك و جدل
جانيشيب خان جميركى سونكلاريدين * قان توكوب سول‌لاريدين اونكلاريدين
قلعه‌نينك ايچكا كيرديلار تيز * f163a بارچه‌سى تيغ‌لاريديك خونريز[1])
قلعـه‌دين اولچه آليب جيقتى‌لار * قلعـه‌غه خوف سالىب جيقتى‌لار
تنبك اول قلعه‌دا جون قيلدى مقام * اغـا اينى بيلـه تـابتى آرام
90 ايـلادى قـلعه‌سـينى مستحكم * بوراكين باستى و بولدى محكم

1) f 162b занять миніатюрой.

فتح‌دين حضرت خان خرم و شاد * ايلادى تينكريسينى شكر ايله ياد
بولديلار شاد بارى سـلطانـلار * رزم ايـلاردا قيليب جولانـلار
اشكر اولچه بيلـه بولدى مشغول * قـابو معقـول و قـابو نامعقـول
قابو آت و ساغيت آليب ايردى * ساغيتين ايكنيكا سـاليب ايردى
95 مينيب ايردى آتينى اول ايل ايل ارا * بورور ايردى بولوبان سـور غوغا
قايسى آليب ايدى سغداق ايله اوق * مغول اولتوركانيكا اول تـانوق
هر كيشيكا كه بى بار ايردى نصيب * آليب ايردى بيريان اوزيكا زيب
جون جيريك اولچه‌سينى آليشتى * f163b آليشيب قوشـلار ارا سـاليشتى
خان قباى توشتى اوشول كورغانغه * قورتوتـوبـان مغول نـادانغه
100 قـلعه دورديدا آليب ملجـالار * توشـتى‌لار شـاه‌لار و سـرورلار
يايرادى جان جيريكى فرغـال * بارچه خان دولتى بيراه خوشحال
اندجان ميوه‌سـى بسـيار ايردى * هر نى اندا تيلاسانك بار ايدى
نعمت ميوه بيشـيب ايردى تمام * اشـليغى هم يتيشيب ايردى تمام
ايلكـا بـسـيار فراغت ايردى * ميوه بيراه بارى قوشـلار تواـدى
105 ايچكـارى تنبل بدحال زبون * بختى‌ديك باشى بواوب بيركا نكون
اولتوروب ايردى قورغان ايچيدا * يوز تومان حسرت و ارمان ايچيدا
خلق بـسـيار ايدى و آزوق آز * هم اتر ايلاب ايدى موسم ياز
قلعه ايـغ بولوب ايردى بـسـيار * بار ايدى ايلكا قوياش‌دين آزار
ايكى ايغه‌جه جيداب تـوردىلار * f164a قـلعـه‌نينك ايچيدا اولتورديـلار
110 جون اوج آيغه قدم اوردى ايام * ايلكا تيغ ستم اوردى ايام
بولديـلار خلق بسى بيطـاقت * اسرو يوزلانـدى الركـا نكبت
خسته‌ليق بولدى ايل ايچره پيدا * خلق‌نينك جانينى قيلدى شـيدا

کیلکاج او شهرغه خان اعظم * کوردی اول قلعه‌نی انداق محکم
دیدی بو شهرنی آلیب اوتالی * مونکا بیر زلزله سالیب اوتالی
حمزه سلطان دیدی ایش ایلکاریدور * خصم بیراه ایکاریش ایلکاریدور
بیکیتینکیزنی مونکا ایمکاتمانك * اوقلارینکیزنی بولارغه اتمانك
تنبل اوروش یراغین ایلابتور * اوروشوردیك مغولن سیلابتور
اوشبو سوز اراسیدا کیلدی خبر * کیم یغمار بولدی تنبل لشکر
خان بیله رزم قیلورمین دیدور * خانغه مین اوترو کیلورمین دیدور
بار مغولدین جیربکیم اوتوز مینك * اندجان ایلی بیله مین یوز مینك
هیچکیم‌دین منکا وهمی یوقتور * لشکریم بیراه کونکلوم توقتور
جون بو سوز حضرت خانغه یتتی * بیر کینکاشجی توکری آیتتی
کیم یغیلغونجه بو بیردا تنبل * بیز انینك ایشین ایتاریز معمل
خان دیدی بو نی حکایت بولغای * نی حکایت نی روایت بولغای
تنبل اوز لشکرینی جمع ایتسون * بیرکیتور بولسه اوزین بیرکیتسون
دیماکای سونك کیشی کیلمایدور ایدی * جیربکیم بارجه یغیلمایدور ایدی
جیربکین یغسون فرصت بیرالی * اول یغین‌دین سونك الارنی تیرالی
خان بو سوز بیراه توقف قیلدی * مرغینداندا جیربکینی بیلدی
اندین اقرین‌لیق ایله انلاندی * اقرین اقرین بوروی اوق قانلاندی
اندجان قلعه‌سیغه کیلدی یاووق * خصم‌نینك یغینینی بیلدی یاووق
کوروب اولخان کیلیشین تنبل هم * قلعه‌سیدین جیقا کیلدی یغم
تیکتی بیر تپه اوزه خرکاهی * اوزی خرکاه‌دا بولدی شاهی
اولتوروب ایچتی شراب کلکون * غافل اندین که بولور باشی نکون
توزدی خان آلیدا اول دیواله * خرکه آلیدا نقاره خانه

هم نقاره اونیدین تابتی غرور * هم نفیر اونیدین اولدی مغرور
اول ایجار توردی و لیکن بسیار * ایلادی وهم جیربکیکا کار
جیربکی بارجه بیاغ و آتلیق * مغول و ترك و سپاهی آتلیق
جیدلیك ایردیلار و جوشن‌لیك * اوروش ایلاردا باریسی فن‌لیك
اوق اتاردا باریسی مردانه * تیکلاریدین باریسی دیوانه
کوپ اوروش ایلاب ایدیلار امّا * بوادیلار وهمدین اولکون رسوا
خان الارنینك یالین جون کوردی * جیربك اهلیغه جرین بیتکوردی
کیم مکمل بولوب اتلانسونلار * رزم‌نینك بایدا قاتلانسونلار
خان اوزی‌داغی کیینمدی فی الحال * خصم باشین قیلایین دیب پامال
ایمکی‌سی بوادی مکمل کوزی‌جا * وقف ایتیب هوش‌لارینی سوزی‌جا
اونك و سول بارجه کیینمدیلار بات * جیقارای دیب باریسی یخشی آت
جان وفا اونك یسالینی توزدی * یالین دشمنیغه کورکوزدی
توزدی سولینی کوپك قوشمی هم * بوادی قنبر بی کوپك‌کا همدم
اونك سول ایمکی‌لاری هم فی الحال * صف بیله توردیلار انداق که جبال
حمزه سلطان ایشیتیب خان سوزینی * اول هم آراسنه قیلدی اوزینی
ساغیتین کبدی سویونجك سلطان * قیلدی جولان و تیلادی میدان
جانی بیك سلطان هم توزدی یسال * دوست دشمن ارا کورکوزدی یسال
جلوه قیلدی تیمور فرخ بخت * تینکری لطف ایتسه آلورمین دیب تخت
کارساز اولدی شهزاده عید * بارجه عالمنی قیلورمین دیت صید
طوغلار خان قاتیدا بایلدی * تنبل مست کوروب آیلدی
هم نقار دیر ایدی صوت ظفر * هم نفیر ایتور ایدی یخشی خبر
سنج ایلیکین قاقار ایردی پیوست * کیم کورونك نی قاجادور تنبل مست

كيجتى اول بيردا توقوز طارم دين * تينمادى لشكرى قار و نم‌دين[1]
قار اواوغ توشتى عجايب اولوقت * ايلكا يوزلاندى نوايب اولوقت
قيرق كون قار ياغا قالدى تمام * قار ايدى هرسارى كوز توشه مدام
بير ساري بحر و بدخشان ساووغى * بير ساري قار و كهستان ساووغى
يولداغى بيركينه آت سوقماقى * اولداغى موز بيله كوزكو جاغى
كيم‌نينك آنى كه تابيلدى اندين * توشتى دريا ارا كچتى جاندين
ساووق انداق ايدى و يول انداق * قار انداق ايدى و اول انداق f158a
جيريكينى آليب اوزدى اندين * خصمغه عريده توزدى اندين
تاغ ارا مال‌لارين جابتوردى * خصمنى اج ايكيكا سابتوردى
كيمنى كيم تونادى لشكر اندا * بويوقوب اولدى بكر اندا
كوپ اولوس اول كيليشيدا بولدى * بولدى نى سوزدور كوپلى اولدى
ايل لشكر باريشى امن و امان * كيلديلار ايولارى ساري شادان
خان بنه تختى اوزه اوتتى مقام * ايلادى تنبل نادانغه پيام
اولداغى خان يانيشين جون بيلدى * باريب اوز بيرينى منزل قيلدى
شاه بولدى جانى بيك سلطان هم * تاشكند ايلى هم اولدى خرم

LIX.

تنبل‌نينك مخالفتى دين غضبناك بولوب امام الزمان اندجانغه جيريك تارتقانى

بلخدين جون قايتيب كيلدى خان * باردى اوز كوربكا هر سلطان f158b
تيندى بولغاى جيريك آنى ايكى اى * كيم بنه خان ممالك آراى
تنبل اوستيكا بورور بولدى بات * يرليغى لشكر ارا تولدى بات

1) Рук. نم‌دين.

بو عزيمت بيله اتالانكاج خان * خان آفاق و سليمان زمان
ديدى سلطان معظم محمود * بلك قاآن مكرم محمود
لشكرى بيرله بيغيلون كش‌دا * اول فيلور ايشنى بيلون كشدا
اندجانغه جيكالى بيز لشكر * توزالى اول ساري آهنك سفر
تابسه فيستاق بو باندين تنبل * بولغوسيدور ايشى اسرو مهمل
هرساري ايلچيلار [ى] بارغوسيدور * تارتيبان بوغزينى بالبارغوسيدور
انكا يار اولغوسيدور خسرو شاه * بولغوسيدور بو طرفدين آگاه
ايمدى سلطان انكا اوترو تورسون * نوبت دولتين اندا اورسون
اوغلى بولسون بو جيريكدا همراه * رزم‌نينك ايشيدا اولسون آگاه f159a
اوشبو يرليغ بيله شهزاده عبيد * باردى و قيلدى بى ايلنى صيد
قالدى سلطان اناسى لشكردين * هيچ بيلماى بياغى كشوردين
خان كونكل تينج قيليب اتالاندى * تنبل اولتورماك اوچون قاتالاندى
خان بيله باردى تيمور سلطان هم * شاه آنينك كوماكى بيرله خان هم
حمزه سلطان تقى همدم بولدى * خصم ايشينيب آنى درهم بولدى
جون خجند اوستيكا يتى لشكر * تولدى خان لشكريدين اول كشور
كيلديلار اندا قيليبان جولان * جانى بيك بيرله سيونجان سلطان
الدى خان اندا جيريك‌نينك سونكينى * كوردى اندا سولينى و اونكينى
مرغينان شهريغه يتى اندين * خصم كونكلينى ايريتى اندين
مرغينان اوش‌غه ايردى ثانى * محكم ايلاب ايدى تنبل آنى
بير اينى‌سى بيله مينك جاغلى كيشى * كيم جلادت ايدى بارى‌نينك ايشى f159b
مرغينان ايچكا ساليب ايردى * انداغى ايل سانين آليب ايردى
خاطرين جمع ايتيب ايدى اندين * كونكلى بس تينج ايدى اول قورغاندين

اتاسی اغاسی اینی‌لاری هم * قیلیبان عهدلاربنی محکم
سوزلاشیب اول ساری ذوالنون بیرله * کوزلاشیب بیر نیجه ارغون بیرله
بو ساریداغی تورور خُسرو شاه * کیجه و کوندوز الاردین آکاه
بارجه شاید بیغیلیب کیلکایلار * ایش یراغینی قیلیب کیلکایلار
بیز بو قورغانغه اوروش ساز ایتاك * اوروش ایتماك سوزبن آغاز ایتاك
کیشیمیزینك کوپی بولور یارالیغ * خلق باشیغه اوکولور یارالیغ
اوشبو قورغانتی قاباب اولتورالی * کوجلارنی بیباریب کیلتورالی f 156a
هر کیشی کیلسه کورالیك آنی * خصم‌لیق قیلسه قیلالینك فانی
خان بو سوز بیرله سمرقند ساری * شهر پر میوه پرقند ساری
ایلجیلار کوجی اوجون قیلدی روان * بلخنی قیلدی وطن حضرت خان
نیجه کیم شاه جهاندار حسین * توزدی اوغلانلاری بیرله شروشین
بارجه بیر بیرکا کیلا المادیلار * اول دیکاندیك بیغیلا المدیلار
عاقبت شاه زمان بیچاره * بولوبان بولدی بیراق آواره
اول خبرلارنی تایپ خسرو شاه * ایلادی وهم که اولخان ناکاه
اینك اوستیکا یوروبان بارغای * کشور و ملکلاربن اختارغای
وهمدین ایلجی بیباردی خانغه * کیم بویون سوندوم مین فرمانغه
خطبه و سکه قیلیب خان آتیغه * یوز تومان مال بیریب حضرتیغه
ایل‌لاربن تاغلار ایچره قاباتیب * اوزی قورغان ایچیدا زار یاتیب f 156b
حضرت خان بیله کورکوزدی نفاق * توزدی بلخی‌لار ایله مهر و وفاق
خانغه جون اول ایشی معلوم اولدی * یاشورون سوزلاری مفهوم اولدی
اینك ایشینی کینکاشیب قویدی * کونکلی ایچره تیریسینی سویدی
انکاجه کوجلاری هم کیلدی * کلشن وصل ارا کل آچیلدی

انکاجه اوتوب ایردی تورتینج آی * فیش ایدی ساووق و قهر خدای
تاشکند ایلجی‌سی هم کیلیب ایدی * انداغی سوزنی بیان قیلیب ایدی
اول ایدی سوزکه بویان اوتکاج خان * ایلادی تنبل نادان طغیان
انکا بسیار مغول جمع اولدی * تاشکند اول مغولیدین تولدی
تیره قیلدی جانی بیك سلطانتی * قبادی قلعه‌دا انداق خانتی
اوشبو سوزلارنی ساع ایتکاج خان * قیلدی فرمان که سیونجان سلطان
مدد اولسون جانی بیك سلطانغه * یانیبان بارسون ترکستانغه f 157a
دیدی اینك سونکیدین اولجه و مال * ایلاسون اوزبك ایوبن مالامال
کوجلار هم باری یانسون موندین * اوز دیاری ساری یانسون موندین
اوتکاریب بارجه‌سینی دریادین * قیلیبان بارجه‌غه ایش ارشادین
یانماق اولدی اوزی قندز بیرله * بولدی دایم سوزی قندز بیرله
اتلانوردین بیر ایکی کون بورنا * کوج ایتاردین بر ایکی کون بورنا
مینك‌جه یادان جیقیبان قورغاندین * کیجیبان بارجه‌سی باش و جاندین
حمزه سلطانغه کمین ایلادیلار * اول مسلمانغه کمین ایلادیلار
اولداغی بولدی بولاردین آکاه * اولداغی توتتی الارغه سر راه
قلعه بیرله ارالاب الدی باربن * قرا تون و قرالاب الدی باربن
بولادی بیر کیشی آزاد اندا * کم بولور بیله کشش دوراندا
جون بو ایش بولدی روان حضرت خان * اتلانیب توتتی طریق باغلان f 157b
کیلدی قندز بیله بغلانساری * بسه قندزدین تایقان (sic!) ساری
انکاجه قاچیب ایدی خسرو شاه * بولوبان خان کیلیشیدین آکاه
بیتکوروب ایردی قورغانغه اوزبن * انداغی محکم قورغانغا سوزبن
خان بدخشانغه سونکیجه باردی * اندین اوزکا جیلاوین قایتاردی

اوشبو میرزانی قاجورغاج موندین * آنی ایبرغاج بخشی اوندین
اندخود بیراه شبورغان آلینور * بلخ و مرغاب و خراسان آلینور
بلخ فتح اولسه نی دیر خسرو شاه * خانغه جاکر بولور و دولتخواه
باقی ترخاندین بو سوز کیلکاج * خان اینك راستلیغینی بیلکاج
بلخ اوستیکا بورور بولدی روان * بارچه‌غه اول ساری ایلاندی عنان
باقیغه یازدی نشانی فی الحال * حکیم سنکا بولغوسی یاور اقبال
تنج بول کیم کنهینکدین اوتوم * سین دیکان بول ساری بولجی توتوم f 154a
سنکا بسیار کرم قیلغوم‌دور * سینی سیوماسکا ستم قیلغومدور
جون نشان باقیغه ارسال ایتی * کیلکان ایلجی‌سینی خوشحال ایتی
اوزی ایلجی سونکیجه بولدی روان * کیلدی کرکی کذریکا اولخان
کیمه‌لارنی بوروتا باشلادیلار * یوکلارینی کیمه‌کا تاشلادیلار
بارچه‌دین بورنا سلطان محمود * اوتی دریادین بولدی خشنود .
اوتی آینك سونکیدین حضرت خان * حضرت خان و سلیمان زمان
بیتی کون اندا اوتا قالدی جیریك * بحرنی همتیدین الدی جیریك
بولدی سال استیدا پنهان جیحون * بولمادی هیچ نمایان جیحون
حمزه سلطان و تیمور سلطان هم * اوتی‌لار باقی ایشیدین خرم
کرکی قورغانیغه بیتکاج اولخان * قیلدی باقیغه اوروس بیکنی روان
باردی آینك بیله قنبر بی هم * اندخود قلعه‌سی ساری بیغم f 154b
بیتیب اول ایکی دلاور فی الحال * کوردیلار باقینی بی فکر و ملال
کیلدی باقی الار بیراه روان * همرهی بیر ایکی احمق ترخان
خبری بو که ایشیتکاج خانی * لشکری بیراه بولاك سلطانی
تورا آلمای بورودی شاه زمان * اتاسیغه بیماریب آه و فغان

سیّدی بار ایدی جعفر آتلیق * اوزی سیّد اتاغه نسبت‌لیق
اسرو درویش و مسلمان پیشه * اسرو سردار و بلنداندیشه
دیدیلار خانغه هوادارلار اول * ایرتادین خانلار ایله یاردور اول
اولتوروب آنی بورودی میرزا * سالیان بلخ ایچکا غوغا
بنه آلتی بیکینی هم قیرمیش * کیم بولار داغی سیّدکا کیرمیش
چونکه سیّد بیله بیکلار اولدی * بیزکا اول طایفه‌دین وهم اولدی
ایمدی بلخ ایچره ایرور سلطان بیك * آنی سلطان و اوزی نادان بیلن f 155a
بو خبرلارنی آیتغاج ترخان * بولدی آشفته بو سوزلاردین خان
دیدی سیّد بیزینك اوجون اولدی * ایمدی سیزلارکا ضرورت بولدی
که تیلاب قانینی رزم ایتکای‌بیز * رزم ایتار عزمینی جزم ایتکای‌بیز
باردی اوشبو سوز ایله بلخ ساری * جیریکی یکدل و بیك رای باری
بلخ قورغانیغه بیتکاج لشکر * تام و تاشیغه یاپوشتی لشکر
تام ایله تاشینی پست ایلادیلار * قلعه دوریدا نشست ایلادیلار
ایلی هم کوپ ایدی قورغان ایچیدا * بارچه‌سی‌نینك آلمی جان ایچیدا
قلعه‌سینی قاباب اولتوردیلار * مال آلورنی یراغ کوردیلار
بورتاول راست خراسان باردی * ایش قیلیب اسرو نمایان باردی
بلخ و مرغاب و خراسان ایتاکین * مرو اباغی بیله ماخان ایتاکین
قیلدیلار آت بیله قویدین خالی * قالمادی هیچ کیشی‌نینك مالی 155b
بارچه‌سی خان قولیغه توشتی تمام * بولدی بایری ابیاسی مال حرام
بورتاول جون بیغیلیب کیلدیلار * قیلور ایشلارنی قیلیب کیلدیلار
ایل دیدی کیم نیدور ایمدی توروش * اوشبو قورغانغه مناسب‌تور اوروش
خان دیدی شاه زمان جیقمیش اوزی * اتاسیغه بیتیب ایرکین بو سوزی

مین یوجی اوغلی مین و سیز ایکی خان * جغتای اوغلی سیز اولسون بو عیان f 152a
باریمیز بیر اتانینك اوغلی بیز * بارجه‌میزنینك اتاسیدور جنکیز
یوجی خان و جغتای خان حاصل * سورکالی اوشبو جهاندین محمل
بیزینك و سیزینك ارا بولمادی قان * هر کیشی اوز بیربدا بولدی خان
ایمدی هم بولغوسی یوق قان ارادا * بولغوسی عهد و وفا جان ارادا
الجه خان یوروسون ایلکاری شاد * کوجلار مظلمه‌سیدین آزاد
باریمان ایل اولوسیغه بیتسون * بیتیمان قلعه‌لارین بیرکیتسون
سیز اولوغ خان سونکیدین آنلانینکیز * کوج بیرله یوروبان قانلانینکیز
اوشبو سوزلار بیله خان دوران * الجه خاتنی بورون قیلدی روان
بیردی بسیار انکا آت و براغ * قیلدی انعام انکا خاصه باش ایاغ
بیر ایکی کون الجه خاتدین سوناك * خانیکه خان ایشی هم کیلیب اونك
تابتی رخصت که مسافر بولغای * مغولستانغه مجاور بولغای f 152b
انکا هم قیلدی عنایت بسیار * انکا هم مرحمتین قیلدی یار
تیوه و آت فراوان بیردی * هر یراغیدین انکا آیردی
یخشی‌لیق بیرله اوزاتی آنی * ایلادی ' مرحمت سلطانی
اول ایکی خاتنی اوزاتیب اوزی هم * کیلدی اوز تختیغه شاد و خرم
هیچ تاریخدا یوقتور بو ایش * هیچ دفتردا تابیلماس بو ساغیش
الله الله نی مروت‌دور بو * الله الله نی فتوت‌دور بو
یوز تومان رحمت اینك همتیغه * یوز تومان رحمت اینك نیتیغه
تینکری مقصودینی حاصل قیلسون * یخشی‌لیغی ایلا بیکا کیلسون

LVIII.

حضرت امام الزمان تابوغیدا باقی ترخان ایاجی یینباریب نصرت شعار لشکر قوشولغانی و لشکر بلخ اوستیکا باریب شاه زماننی قاجورغانلاری و مدتی بلخنی قبل قیلیب خسرو شاهنی دره‌لارکا قاجوروب مراجعت قیلغانلاری f 153a

حضرت خان شیبانی لقبیم * شاه ذی شوکت عالی نسبیم
مغول اندیشه‌سیدین جون تیندی * اوزی‌نینك تختکهیغه بیتی
بیر ایکی آی فراغت قیلدی * اول مغول‌چین بیله کیم آیتیلدی
بنه توشتی باشیغه بو سودا * کیم حصار اوستیغا سالغای غوغا
انلانیب قرشی ساری کیلدی اوزی * باری اینی‌لاریغه باردی سوزی
جمع قیلدی جیریکینی اندا * نیجه کون تیندی اوشول قورغاندا
کیلدی ناکاه بیراو کیم باقی * بادشه بزمیغه بولدی ساقی
دیدی بوق اوزکالیکیم اولخاندین * کیجارام جاندین و کیجمان اندین
کر باغیشلار کنهینی اولخان * آلور اوزیکا ایشیمنی سلطان
اندخود قلعه‌سیدور پیشکشیم * اوروشوم اول ایسه باردور یراشیم
خان حصار اوستیکا نیتیب بارادور * کیم بو یان بلخ ایلی یالبارادور f 153b
آلیبان باشنی قاجار میرزاسی * عندلیبی قالور و غوغاسی
خان سودین کیجه و کیلسه بو ساری * توزار اوشبو سپه و خیل باری
عندلیبی کیم ایرور خاتونی * سبب حرمتی یخشی اونی
بار میرزاسی آتی شاه زمان * لیك بسیار ایرور اولی‌سان

جین مغولجین اول ایرور عالمدا * یوقتور اول طور بنی آدمدا
نه خطا ملکیدا انداق تاپیلور * نه ختن شهریدا اول نوع کیلور
لعبت جین دیکانینك اوزیدور * صورت جین دیکانینك اوزیدور
خان ایشیتکاج بو صفتلارنی روان * قیلدی محرم کیشیلارکا فرمان
کیم اوشول اینی آلیب کیلسونلار * ایولانوری یراغین قیلسونلار
جون کیتوردیلار انی خان قاتیدا * کیلدی بلقیس سلیمان قاتیدا
بولدی خان خاطب و اول مخطوبه * بولدی خان واغب و اول مرغوبه
قیلدیلار آنی روان خانغه نکاح * عشرت و عیش سوزی بولدی مباح
جرخ آنینك کامیغه ایوروادی بنه * اوزکا بیلمان که نیلار بولدی بنه
بارجه بیکلار دخی خرسند ایدیلار * هر ساری طالب پیوند ایدیلار 1) f 150b
باتیلار هر بیری بیر جانانه * توزدیلار هر بیری بیر کاشانه
هیچ کیم قالمادی اول وقت قوروغ * بوق ایدی مال و قیز آلورغه سوروغ
باتیلار مالغه لشکر بارجه * بولدیلار بای توانکر بارجه
آلدیلار جینی و فغفوری ایاغ * قیلدیلار باده کلکونینی سراغ
ایچیلار باده کلکون بسیار * تاپیلار دلبر موزون بسیار
ایرغادیلار باری خان دولتیدین * برادیلار نیجه کون همتیدین
آلدیلار رخت خطایی بیحد * بوق ایدی رخت خطایغه عدد
تیولار یوکی بیسار آلدیلار * یوکلاری‌نینك ایچیکا سالدیلار
اول بیسار ایله بو قوم خوشخوی * قیلدیلار بارجه جهانی خوشبوی
بعضی ایل کیم بار ایدیلار عیّار * اولجه‌لاردا بار ایدیلار جرّار
اوزنی خان‌نینك ایوکا سالدیلار * بولغان آلتون کوموشین الدیلار f 151a

1) f 150a миніатюра съ танцовщицей.

الجه خان‌نینك ایکی محبوبی * کیم الار ایردی انینك مطلوبی
بیریسی‌نینك آتی التون ایردی * الجه خان انکا مفتون ایردی
کوموش ایردی بنه بیرینینك اتی * بار ایدی انکا صفای ذاتی
الدیلار ایکالاسینی اتیام[1]) * قیلدیلار ایکالاسینی بدنام
کوموش التون دیکان اوشبو ایردی * کیم بوقاری سوز ایچیکا کیردی
کوپ مغول‌نینك صنمی توشتی اسیر * بولدیلار اهل غنا بارجه فقیر
خانغه عرض ایلادیلار کیم لشکر * قیلدی بو ملك ایلینی ابتر
خلق‌نینك یخشی‌لیغی اوجون خان * قیلدی آهنك سمرقند روان
باقتی رحمت بیله اول قورغانغه * بیردی آنی جانی بیك سلطانغه
اوزی قورغان تاشیدا اولتوردی * تیکراسیدا حشمینی کوردی
اتالانیب جیر سوییدین اوتکاج خان * کیلدی سلطان قاتیدا خان زمان f 151b
دیدی کیم جارلاتینکیز خانلارنی * بیغینکیز بیکلار و اوغلانلارنی
آلینکیز بندلارینی فی الحال * ایلانکیز بندلارینی پایمال
خان بو سوزلارنی دیکاج سلطانغه * جان وفا باردی اول ایکی خانغه
الا کیلدی اول ایکاونی فی الحال * آلدیلار قولغه ایکاونی فی الحال
کیستوروب بندلاربنی سلطان * قیلیان ایکالاسینی شادان
باردی خانلار بیله خان حضرتیغه * بیتیلار بارجه‌سی خان خدمتیغه
خان قیلیب اول ایکی خانغه تعظیم * دیدی خاطر ارا کیلتورمانك بیم
غم بیمانك ملك و دیارینکیز اوجون * بولمانك آشفته بوزوق کشور اوجون
کوپ مونونکدیك ایل اولوسلار بوزولور * باشینکیز بولسه ایسان بارجه بولور
بارینك ایمدی وطنینکیز ساری * ایو ایلینکیز تقی بارسون باری

1) или ایتام? чит. اتام?

LVII.

خانیکه خان‌نینك مکتوبی تاشکندغه یبتیب متعلق‌لاری تیریك‌لیك خبریدین سیوونکانلاری و انداغی مغول‌لار خانیکه خان اوغلی بیله کیتکان‌لاری و اناسی شهردا قالیب شهرنی یوجون‌لار بیله تسلیم قیلغانی

خانیکه خان خطین آلیب ایلجی * ایرنینك ایکی اتین آلیب ایلجی
بورودی خانیکه‌نینك خیلی ساری * کیم فکار ایردیلار اول خیل باری
ایلجیدین بورنا خبر بیتکاندور * انداغی ایل اوزیدین کیتکاندور r 148a
باستوروب کیلکان اولوسلار بسیار * بیغلاغاندورلار[1]) خان حالیغه زار
توشکانیدین خبر ایتکاندورلار * اینی‌سی سوزیکا بیتکاندورلار
ایلی خان‌نینك غمیدین بیغلاب زار * نوحه پرداز ایکاندور بسیار
کیم یبتیب ایلجی سونوبتور مکتوب * اسرو ایلجینی کوروبتورلار خوب
خانیکه خان سوزی بیرله حاصل * مغول اولوسی بولوبتور مایل
کیم وطن ساری عزیمت ایلاب * نی عزیمت که هزیمت ایلاب
بارجه خان اوغلی بیله کیتکایلار * کیتیب احمد بیك ایله بیتکایلار
بارجه حکمینی قبول ایلادیلار * آنی‌نینك کوجلوکینی سایلادیلار
جیقتی‌لار احمد و خان اوغلی روان * سونکلاریدین اولوس ایلاب افغان
قول توتوشوب باریسی .توزدیلار * موندا غی ایولارینی بوزدیلار
خان‌نینك اوغلی بیله جمع اولدیلار * دره‌لارنینك ایچیدا تولدیلار r 148b
قالدی خان‌نینك اناسی شهر ایچیدا * شهر یوق بادیه قهر ایچیدا
قیزلارینی آلیبان اولتوردی * اول بالالارنی قضادین کوردی

1) Рук. оп. конечное ر

شهرنی خالی ایتیب جیقتی مغول * منتظر ایل که قاجان کیلکای اول
خان قولی هم ایل آلورغه جازم * بولدیلار ایلجی سونکیدین عازم
تاغ‌نینك یولی بیله کیلدیلار * تاغ یولینی یاقین بیلدیلار
قیردیلار آتنی یوروب اول بولدا * مینك‌جه آت قالدی انینك بیر قولدا
اخسیدین ایکی قونوب یول آلدی * تاشکند اوستیکا نوبت جالدی
اوزیدین بورنا تیمور سلطانی * انکا قوشوب نیجه مینك اعیانی
جانی بیکنی هم انکا همره ایتیب * سلطنت‌دین هم انی آکه ایتیب
تاشکند اوستیکا ایلغانیب ایدی * اول ایکاوکا کیشی کوپ قاتیب ایدی
شهر بولغاندا[1]) مغولدین خالی * بار اولوب بو ایکی‌نینك اقبالی r 149a
تاشکند اوستیکا بیتکاندورلار * آلیب اول ایلنی یکیکان[2]) دورلار
جانی بیك خان قیزینی آلغاندور * بارجه‌دین قولنی برون سالغاندور
سینکلی بولغاندور حسن ایله غنی * شاهزاده تیمور الغاندور آنی
اولجه مالغه باتقاندورلار * تینچ خاطر بیله باتقاندورلار
اوشبو حالتدا بیتیب کیلدی خان * آفرین قیلدی انکا اهل جهان
اوتکان ایشلارنی دیدیلار قاتیدا * قیلدیلار شرح بارین خدمتیدا
دیدیلار قیزلاریدین قالدی‌مو هیچ * کلتورونك بیزکا آنی قوبمای کیچ
دیدیلار بارجه‌سیدین زیباراق * حسن ایله بارجه‌سیدین رعناراق
باش بیله داغی کیچکراك باریدین * بخت ایله باری بیکراك باریدین
بار ایمیش خانغه مناسب ماهی * اول صنملار اراسیندا شاهی
سرو آنینك قامتیدین شرمنده * زلفیکا عنبر بارا بنده r 149b
منفعل کوزلاریدین آهوی چین * ایچی قان باغلادی غمدین مسکین

1) Рук. оп. конечный ا 2) Sic!

ایمدی کیم شاهلیغیم بولدی هبا * سالدی بو ایشی منکا تقدیر خدا
دولتیم تاجی نکونسار اولدی * تخت هم بیر بیله همسوار اولدی f 146a
لشکریم بولدی کوزوم‌جه بیر بیر * اوزولوب توشتی زمام تدبیر
سلطنت کوکبه‌سی تابتی شکست * خانلیغیم مرتبه‌سی بولدی پست
نی اوجون بولمایین ایمدی درویش * نی اوجون بولمایین ایمدی دلریش
موندین اوزکا منکا نیّت یوقتور * موندین ارتوق منکا همت یوقتور
شاهلیق ایمدی شبانی خانغه * خانلیغ اول پادشه دورانغه
بوز مونونکدیك انکا ایثار اولسون * قدحی نوش طربدین تولسون
کیم اوروشتوم ایسه اولخان بیرله * ایلابان رزم انکا جان بیرله
توشتوم ایرسه قولیغه لطف ایتی * کیردیم ایرسه یولیغه لطف ایتی
منکا بسیار تواضع قیلدی * قوبوب اورنیدین اوترو کیلدی
کوروشوب بیغلادی احوالیمغه * ایلادی رحم یمان حالیمغه
الجه خانغه تقی قیلدی کرم * قیلدی لطفی بیله خرسند آنی هم f 146b
الدی قرآن و قسم یاد ایتی * ایکیمیز خاطرینی شاد ایتی
سیز ایکاونی دیدی اولتورماس‌مین * قابل تیغ و غضب کورماس‌مین
بیز یمانلار انکا قیلدوك طغیان * اول قریندانش‌لیغین قیلدی عیان
بیلماکان‌بیز بیز انینك اطوارین * بیلماکان‌بیز بیز انینك اسرارین
ایمدی سلطان ایویدا مین خوشدل * دهرنینك قایغولاریدین غافل
الجه خان تقی غمدین آزاد * خان‌نینك اوغلی بیله خرم و شاد
سیزدا بیزلاردین اکر قایغودور * بیلینکیز کیم قیلور ایش اوشبودور
کیم منینك اوغلوم ایله بولغان اولوس * تاشکند ایشیکیدا تولغان اولوس
جیقیب احمد بیك ایله کیتکانلار * مغولستان بیربکا بیتکانلار

سیز یوجونلارنی آلیب قالغای‌سیز * شادلیق نوبتینی جالغای‌سیز
بولغاسیز خان بیله خویش و پیوند * بولوبان نسبتی بیرله خرسند f 147a
کویاو اولغای تقی سلطانلار هم * دوستلوق‌نینك سوزی اولغای محکم
بولسه بو طور ارادا[1]) نسبتلار * خان و سلطانلار ایله وصلتلار
سیزکا و بیزکا هم ای کعبهٔ جان * شاید اولغای سبب امن و امان
بنددین تینکری کرم قیلسه نجات * نیجه کون بولسه بنه قید حیات
نیتیم کعبه ساری بارمافتور * همتیم تینکریکا بالبارمافتور
اوشبو مکتوب سونکیدین من هم * کیله‌مین خان بیله شاد و خرم
خاطرینکیزنی پریشان توتمانك * شاهلیق قایغوسیدین فان یوتمانك
بولماساق شاه کدایی بولالی * کعبه‌نینك تیکراسیکا ایورولالی
نیتالی یخشی یمان سوروغیدین * فارغ اولوب کیجیك و اولوغیدین
جالالی عیش و تنعم کوبی‌نی * ایجالی جشمهٔ زمزم سوبی‌نی
قویالی باشنی مدینه یولیغه * بیرالی اوزنی رضانینك یولیغه f 147b
سلطنت دبدبه‌سینی کوردوك * شاهلیق مرتبه‌سینی کوردوك
فقرنینك حالتینی هم کورالی * خوارلیق لذتینی هم کورالی
کورکوزایین دیسانکیز یوزومنی * اوزکا قیلمانك بو دیکان سوزومنی
بارغان ایلیجیکا سیوینجی بیرینکیز * کونکلیدین خار المنی تیرینکیز
و السلام ایمدی توکاندی نامه * تا نه یازغای بنه مشکین خامه

1) Pyc. on. 1

اوز ابویدا آنی ساقلاب تورسون * نظر لطف ایله آنی کورسون
الجه خانئی قیلیب شاد روان * اسراسون ابویدا تیمور سلطان
کیلدی خانیکه بیزینك سلطانغه * بولدی توش مرحمت و احسانغه
الجه بولدی تیمورکا همدم * ساقلادی بند ایله آنی محکم
بند ایلاردا بواوب بیدل و دین * دیدیلار اول ایکی خان مسکین
خانیکه خانغه هم اولدی فرمان * کیم اياغیغه سالیب بند روان
ساقلاغایلار کیجه کوندوز آنی هم * بند ایله بولغای اول هم محکم
کیم عنایت سونکیدین قهر نیدور * نوش‌ئینك کینیدا بو زهر نیدور
خان دیدی قانلارینکیزدین کیجتیم * رحم ایتیب جانلارینکیزدین کیجتیم
ایلادی شرط و قسم یاد ایتی * بیز ایکی دلشده‌ئی شاد ایتی
بند فکر اوزکاجه بولدی کویا * عمر پیمانه‌سی تولدی کویا
کیم بو ینکلیغ قیله‌دور بیزنی بند * سوزیدین قایتیبان اول دولتمند
الر اول سوزنی دیکاج سلطانلار * دیدیلار ملك ایشی‌دور ای خانلار
بیز سیزینك جانلارینکیزدین کیجتوك * لطف ایتیب قانلارینکیزدین کیجتوك
لشکرینکیزنی آلوریز قولغه * کشورینکیزنی آلوریز قولغه
سیزکا اندین سونك اجازت بیریبان * جیبه و آت و یراغ آییریبان
بیباردوریز مغولستان ساری * یولنی سیز بیلکاسیز اندین ناری
تاشکند ایشیکی آجیلغونجه * انداغی مستلار آییلغونجه
سیزنی بو بند ایله اسراریز * ایلامانك خوف بو ایشلاردین سیز
ایمدی کر سیزکا کرك بولسه نجات * خط بیتینك قلعه ایلیکا کیم بات
قلعه‌نی خالی ایتیب جیقسونلار * برج و بارولارینی بیقسونلار
جیقسون احمد بیکینکیز قورغاندین * قالماسون هیچ مغول هم اندین

اوغلونکوزنی[1]) الیان کیتسونلار * باشلاریئی آلیبان بیتسونلار
اتانکیز تورسون اوشول قورغاندا * اسراسون قیزلاریئی هم اندا
کیم بیتیشکاج قیالالی نسبتلار * قیالالی طوبلار و وصلتلار
کر بوطور اولماسه ایش مشکل ایرور * خان غضب ساری بنه مایل ایرور
جون بو سوزلارنی ایشیتی‌لار الر * قصه‌نینك باشیغه بیتی‌لار الر
قیلدیلار جان بیله بو سوزنی قبول * دیدیلار ایمدی کیراك بولسه رسول
تا اینك بیراه قیلیب خط ارسال * قیلغابیز ایو ایلیمیزنی خوشحال
جون بو سوزنی دیدیلار اول خانلار * دیدیلار خانغه باریب سلطانلار
بولدی خان حکمی که سلطان محمود * ایلابان خانیکه ایلین خشنود
قیلسون اوز نوکرین اول ساری روان * انکا بیرسون خطینی خانیکه خان
جون حکم ایلادی خان اعظم * خانیکه خان قولیغه الدی قلم
اناسیغه بیتیدی مکتوبی * اسرو مکتوب لطیف خوبی

LVI.

خانیکه خان‌نینك مکتوبی

سوزی بو ایدی که ای قبله منکا * آیتایین جان‌داغی رازیمنی سنکا
منکا مقصود بو ایردی پیوست * کیم قاجان بیرسه منکا تینکزبدست
شاه‌لیق سلسله‌سین اوزکای‌مین * فقرنینك زمزمه‌سین توزکای‌مین
بولغامین تینکری بولیدا درویش * اتانیب خلق ایچیدا نیك اندیش
بارغه‌مین کعبه ساری شوق بیله * توتقامین حلقه‌سینی ذوق بیله
شاه‌لیق‌دا[2]) بو ایدی مقصودوم * اوشبو مقصوددین ایردی سودوم

1) Рук. اوغلونکونی 2) Рук. оп. ı

LV.

حضرت امام الزمان و خليفه الرحمن خانيكه خان و الجه خان بابيدا اركان دولت و اعيان حضرت بيله كينكاش قيلغانى و خانلارغه يرليغ يبتكوركانى كيم انالاريغه و تاشكندا تورغان مغول‌لارغه نشان يبيباركاى‌لار كيم قورغاننى خالى قيلغايلار

فتح كلزارى آجيلغاندين سونك * خان بو تمثيلنى قيلغاندين سونك
جمع قيلدى بارى سلطانلارنى * نه قيلاى ديدى بو خانلارنى
قايسى ديدى بات آليبان قران * ايلادينك شرط كه بيتسون ايكى خان f 142b
سونك اوكونج الماسون ايمدى خانيم * سين بيلورسين سنكا صدق جانيم
قايسى ديدى كه بماندور الجه * بارجه خانلار ارا خاندور الجه
اسرو فرزانه و جرأت‌ليكدور * اسرو جرأت‌ليك و غيرت‌ليكدور
اولمايين بارسه سلامت موندين * انكا بولغايمو ندامت موندين
جيريكى اسرو قالين‌دور بيرى‌دا * هر بيرى اوت يالين‌دور بيريدا
خانيكه هم انكا همدم بولسه * ايجلارى غصّه و غمدين تولسه
قيلسه‌لار ملكلارينى يغه ياد * قيلور ابركين‌لار بيزنى ناشاد
خان ديدى كيم نى حكايت‌دور بو * كورونكوز كيم نى عنايت‌دور بو
تينكريدين بوادى عنايت ظاهر * خصمنى قيلدى اينكديك كيم بير
ابر بو جاغليق ياشادوق عالمدا * كاه دولتدا و كاه غمدا
عمر ايمدى نه قدر قاليب‌تور * تا قضا بيزكا نى‌لار ساليب‌تور f 143a
بولار اولماك بيله نى بولغاى‌سز * قويونكوز ايمدى بو سوزلارنى سيز
بيز بو كون يخشى‌ليق اظهار ايتالى * يوروبان ملك‌لاريكا بيتالى

الالى ملك‌لارينى قولغه * سالالى اول خانني[1]) بولغه
مغولستانغه باريب بيتسونلار * يخشى‌ليق سوزينى آيتسونلار
كر الار ايلاسالار بيزكا نفاق * بيغه‌لار بير نيجه بارين قلماق
اوزلارين توزكوجه كوب مدت‌لار * اوتار و عارض اولور محتاجلار
قيلسه‌لار بير يمانليق ايكى خان * ظاهر ايلاب يغه بيزكا كفران
يخشى‌ليق بيزكا نصيب اولغوسيدور * يمان بولغان يغه بوزولغوسيدور
تينكرى لطفيغه توكل قيلالى * يخشى بو ايشدا تأمل قيلالى
خانيكه خان تقى يخشى باردى * بيزكا يخشى اوزينى اوتكاردى
ايلادى بيزكا بسى خدمت‌لار * توزدى شاهانه عجب صحبتلار f 143b
جون ارامزدا فلك سالدى نفاق * توزدى اول دشمنيميز بيرله وفاق
بيز انينك بيرله اوروشتوك ايرسه * خصم‌ليق بيرله يوروشتوك ايرسه
قوليغه توشتى سلطان محمود * قيلمادى خاطرينى نا خشنود
جيكمادى تيغ ستم جانيغه * كيرمادى هركز آينك قانيغه
بيباريب آنى سلامت بيزكا * اوزى كوب قيلدى ملامت بيزكا
كيم نيدين بيزكا يمانليق قيلمسيز * باشيميز اوستيكا هر دم كيلمسيز
بيز اوشول سوزلار ايله شاد اولدوك * رزم‌نينك سوزيدين آزاد اولدوك
بنه كيم اوزى يمانليق قيلدى * تينكرى‌دين انكا يمانليق كيلدى
بيز هم اينك ايشينى ياد ايتالى * ناتوان خاطرينى شاد ايتالى
خان بو سوزلارنى ديكاج سلطان هم * ديدى خانلار اوتوبينى محكم
قويدىلار بارجه يمانليق سوزينى * آجى‌لار بارجه ترحم كوزينى f 144a
خان ديدى حضرت سلطان محمود * ايلاسون خانيكه خانني خشنود

1) Sic противъ размѣра! Чит. خانلارينى?

بو بلالار ارا بیلسانك ای یار * تیغ الا الله ایرور کارکزار f 140b
بارجه‌نینك باشینی بو تیغ کیسار * بارجه‌غه باد فنا اندین ایسار
قالغانین داغی ریاضت کیتارور * ظلمتین نور عبادت کیتارور
خان بو تمثیلنی جون قیلدی بیان * بوادیلار بارجه سوزیکا حیران
کارکر بولدی بو تمثیل اسرو * الله الله نی نصیحت‌دور بو
قایسی خان قیلدی بو بنکلیغ تمثیل * قایسی شه بیلدی بو بنکلیغ تمثیل
خان ایماس نور هدایت‌دور بو * شاه ایماس شاه ولایت‌دور بو
تینکریکا اسرو یاقین‌دور بو خان * خُسرو تخت یقین‌دور بو خان
اوشبو تقریب ایله اول ظل خدا * اوزی‌نینك ایشلاربنی قیلدی ادا
هم ریاضت بیله آراسته‌دور * هم شریعت بیله آراسته‌دور
ایلاماس ترك نبی سنتینی * بیلور اینك بولیدین دولتینی
هر سحر ایشی اینك استغفار * تیغ الا الله ایله ایشی بار f 141a
مستحق‌لارغه بسی خیر قیلور * خیرنینك عالمیدا سیر قیلور
اکثر اوقاتی عبادت بیله‌دور * اول نی ایش قیاسه عبادت قیله‌دور
باردور اول پادشه نیك‌اندیش * ناشیدین خان و ایجیدین درویش
ایجیدا بولماسه ایردی بیر حال * قایدین اولغای ایدی ظاهر بو مقال
کوب کرامات کوروب‌مین خاندین * کوب مقامات ایشیتیب‌مین خاندین
بارجه‌سین ایمدی بیان اینکومدور * تانیماس‌لارغه عیان اینکومدور
شکر کیم بنده تانیب‌مین خانی * ایلابان صرف بولیدا جانی
وه نه سوزدور بو که ظاهر قیلدیم * سوز ظاهور اینکانیدین سونك بیلدیم
مین آنی تانی‌ماغیدین نی بولور * بولیدا مین کیبی ایتلار کوپ اولور
اول کیراك تانیسه مین مسکینی * ایستاسا بنده مهرآیین‌نی

بو نی ایردی که بنه شرح ایتیم * شرح ایتیبان بنه سوزکا یتیم f 141b
تانیغان اولدور و تانیتغان اول * سوزنی بو شرح ایله آیتقان اول
مین کیم و مونجه حکایت قیلماق * مین کیم و مونجه روایت قیلماق
بو حکایت‌لار اینکدور بارجه * بو روایت‌لار اینك‌دور بارجه
شکر کیم اوزینی کورکوزدی منکا * سوزی‌نینك سلسله‌سین توزدی منکا
بولماسه ایردی عنایت اندین * مین کیم و مونجه حکایت اندین
لطفینی قیلماسه ایردی ظاهر * سوز دیماك انکا نی حد شاعر
مین اینك حالینی نی بیلکای ایدیم * ایجکی احوالینی نی بیلکای ایدیم
اولیا دُرلارینی ساجماسالار * اوزلارین هر کیشیکا آچماسالار
بیلماك اول خیلنی آسان ایرماس * سوزلارین انکلاماك آسان ایرماس
اوزلارین کیشیکا بیلدورماسالار * سوزلارین کیشیکا بیتکورماسالار
کیمکا کیم ایلادیلار لطف اظهار * بولدی اقبال و سعادت انکا یار f 142a
خان ولی‌دور آنی هر کیم بیلماس * بیلماکان هرکز اوزیکا کیلماس
شکر کیم بنده‌کا بیلدوردی اوزین * لطف ایتیب اوزی منکا دیدی سوزین
چونکه تمثیل سوزی بولدی تمام * بنه باردی قلم تیز خرام
کیم ایکی خان سوزینی شرح اینکای * بوروبان ملك‌لاریغه بیتکای

LIV.

حضرت امام الزمان خانلارنی توتقاندین سونك بو تمثیلنی بیان قیلغانی

حضرت خان مروّت‌پیشه * شاه خوش‌خلق نیکواندیشه
جون مغول ایشینی بر بان قیلدی * خانلاری بایدا احسان قیلدی
دیدی بو فتح منکا اندین‌دور * بو ظفر حضرت یزداندین‌دور
فتح آیت‌لاری یوسونی بیله * لطف ایتیب رحمت ییجونی بیله
قیلدی ظاهر ازلیّه قدرت * قیلدی ظاهر ابدیّه نصرت
شکر اینك نصرتیغه بوز مینك * شکر اینك رحمتیغه بوز مینك[1])
شکر کیم ایلادی لطفین ظاهر * ایلادی لطفیغه ایلنی ناظر
شکر کیم قیلدی سرافراز منی * قیلدی شایسته اعزاز منی f 139a
هم روا ایلادی حاجاتیمنی * هم قبول ایتی مناجاتیمنی
شکر کیم شکریکا ایورولدی تیلیم * کیلدی تیلیم‌کا تیلیم شکر تیلیم
شکر کیم ایلادی اعدانی زبون * قدرتی بیرله خدای ییجون
شکریکا شکر دییان حضرت خان * قیلییان حمد و ثنا سینی بیان
دیدی پیغمبر آییتقان سوزنی * قیلییان بولیدا پی رو[2]) اوزنی
بو حدیث ایردی که خان ایتی بیان * هم محدث ایدی هم شاه زمان

قَالَ اَلنَّبِیّ عَلَیهِ اَلسَّلَام رَجَعْنَا مِن جِهَادِ الْاَصغَرِ اِلَی جِهَادِ الْاَکْبَرْ

معنی‌سی بو که کیجیك سانجیشدین * یعنی بو رزم‌دا قیلغان ایشدین
جون قابیتوق اولوغ اوروش قیلالی * اولوغ اوروش نیدور ایمدی بیلالی

1) Рук. приб. شکر (?) 2) Рук. پی رور

جون بو معنی‌نی بیان قیلدی خان * بنه سوز ملکیدا ایلاب جولان f 139b
قیلدی تمثیل غریبی ظاهر * ایلادی نقش عجیبی ظاهر
نفس امّاره دیدی بیتّی سر * سینی قارون کیبی الدوق‌تا بوتار
بو بیتی باشلیق ایلان بار عیان * بدنیمیز ایجیدادور بو ییلان
بیر باشی شهوت ابرور بیری حسد * بیری جهل و بنه بیری خوی بد
بنه ایکی غضب و طول امل * بنه بیر بولماق خلق ایله دغل
قایسی دشمن بو ییلان‌دیك بولغای * قایسی بو نفس یمان‌دیك بولغای
اوشبو دشمنی یارمین دیسانکیز * انی بوغزیدین اسارمین دیسانکیز
قالماغای‌بیز دیسانکیز قایغوسیغه * اول [نفس] باشلاری‌نینك اوتروسیغه
اوشبو بیتی نیمه‌نی کیلتورونکوز * هر بیری بیراه بیرین بیتکورونکوز
قیلینکیز خوی ریاضت بیرله * توزونك ایشلارنی شریعت بیرله
سنت ایله عمل ایلانك دایم * نبی امرینی توتونك‌لار قایم f 140a
تقی بیر وقت قیلیب استغفار * جرم‌لارنی ساغینیب بیغلانك زار
تیغ الا الله ایله ایش ایلانك * نفس کافر بیله سانجیش ایلانك
اوشبو ایشلار بیله عادت قیلینکیز * خیر ایشی بیله عادت قیلینکیز
بو بیتی کیم رقم ایتی خامه * بولدی آراسته اندین نامه
بیری تحقیق ریاضت بولدی * تقی ایکینجی شریعت بولدی
بیری سنت بنه بیری استغفار * تورت بولدی بیلینك ای اهل شمار
تیغ الا الله ایرور بیشینجی * خیر ایش قیلماق ایرور آلتینجی
بولدی یتینجی عبادت تحقیق * تیلانکیز بارجه خدادین توفیق
کیم بولار بیراه عمل ساز قیلیب * بیتی باشلیق‌قه سرافراز قیلیب
بولغه‌سیز اولوغ اوروشدا منصور * نفس امّاره‌نی ایلاب مقهور

اونك قولیدا اوروس ایتی جولان * سولیدا آق محمد اوغلان
پهلوان ایردی اوروس پردل هم * پهلوانلیق ایشیدا کامل هم
75 المه جوق ایردی اوشول خیلیدین * انکا بسیار قوشون خیلیدین
اول تقی اسرو مبارز ایردی * خصم آینك الیدا عاجز ایردی
حمزه سلطان سول قولغه جیقیب * خصم‌نینك الیداکی یولغه جیقیب
بیغیب اول هم کیشیسینی کوردی * کیلکان و کیلماکانین هم سوردی
اول ساری بو ساری کوزین سالدی * مینك‌دا بیش یوز کیشی سانین الدی
80 ایك بار ایردی کیشی‌سی بسیار * پر دل و تیغ زن و کارکزار
غرض اوشبو ایدی کیم یخشی یمان * ایریلیب بولغای اولوسالرغه عیان f 137a
کیم قایو قابل ایرور دولتغه * یا قایو بار سزا محتشغه
لطف بیراه بیریسینی سایلار * بیریکا قهرینی ظاهر ایلار
کورکوزور بیریکا انوار جمال * بیلدورور بیریکا اثار جلال
85 حضرت خان تقی لطفین انکلاب * مونجه لطفینی اوزیکا تانکلاب
کونکلیدا تینکریسیکا شکر ایتی * شکردین ایشی بو بیرکا بیتی
دیدی کونکلیده که شکرانه نیدور * بو ارا شیوه مردانه نیدور
قیلماق آزاد بو ایکی جانتی * ایلاماك شاد بو ایکی خانتی
اوشبو دولتقه ایرور شکرانه * قالور آفاق‌دا بو افسانه
90 کیم فلان خانغه فلان ایکی خان * قیلدیلار ایرسه یمانلیقتی عیان
قیلدی حق ایکالاسینی مقهور * بولدی بو بیر اول ایکاوکا منصور
قیلمادی هیچ یمانلیقتی یاد * ایلادی ایکالاسینی آزاد f 137b
یخشی‌لیق قیلدی الرغه بسیار * ایلادی لطف و مروت اظهار
خان اوزی بیراه قیلیب بیله خیال * ایك اول ایکی فلکدین بدحال

95 جانلاری وهمی بیله سرکردان * ایشلاریدا بار ایدیلار حیران
اول ایکی خانتی کیتورکاج انداق * خان الار حالینی کورکاج انداق
قیلدی تعظیم الرغه بسیار * کوروشوب بیغلادی اول حالغه زار
دیدی بوایش سونکی اوشموندای ایرور * انکلاسون هر کیشی بو یولغه کیرور
ایمدی زینهار قرینداشلاریم * ای کرفتار قرینداشلاریم
100 قایغوروب اوزنی خراب ایلامانکیز * خلق باغرینی کباب ایلامانکیز
مین سیزینك قانلارینکیزدین کیچتیم * ناتوان جانلارینکیزدین کیچتیم
بولونك آزاده اولوم فکریدین * بولونك آسوده اجل ذکریدین
خان بو سوزلارنی دیکاج خانیکه خان * دیدی ای سرور بنای جهان f 138a
ایمدی بو سوزکا ایناندور بیزنی * التفاتینك‌غه ایشاندور بیزنی
105 خان ایناندورماق اوجون اول خانتی * تیلادی حافظیدین قرانتی
اینك الیده قسم یاد ایتی * ناتوان خاطرینی شاد ایتی
الجه خان دیدی قوی بو سوزنی * بیز بو یول‌لارده کوروب بیز اوزنی
ایشیمیز ایمدی اوتویتور اندین * باردور لطف و مروت خاندین
اوزی بیلور اکر ایتسه احسان * قهر هم قیلسه اینك‌دور فرمان
110 خانغه آینك بو سوزی خوش یاقتی * لطف بوزی بیله انکا باقتی
انت ایجتی که سینی اولتورمان * قابل تیغ و سیاست کورمان
اول ایکاو بو سوز ایله شاد بولوب * قایغونینك بندی‌دین ازاد بولوب
خان بیله باندا‌شه اولتوردیلار * حشمت خانلیق ایله توزدیلار
توشتی دیب خان قدمیغه خانلار * بیغیلیب کیلدی باری سلطانلار f 138b
115 بارچه خان فکرینی اوق سایلادیلار * خانغه بسیار کرم ایلادیلار

قراجین اوغلی تقی بار ایردی * آتی قنبر اوزی سردار ایردی
خان سیور ایردی انی حددین تاش * کیم وفادار ایدی هم کوکلتاش
جان وفا دورمان اولوغی ایزدی * قاجو مرکان‌نینك اوروغی ایردی
معتبر ایردی بسی خان قاتیدا * صرف ایتیب عمرینی خان خدمتیدا
پهلوان ایردی و پر دل اسرو * بار ایدی رزمغه مایل اسرو
قولیدا مینك‌جه کیشی بار ایردی * کیم باری بیر بیریکا بار ایردی
اول ایدی اونك قولی‌نینك سرداری * قولی‌نینك خیلی بهادر باری
سول قولی‌نینك بیکی ایردی قنبر * بارجه نایمان اولوسیغه سرور
بیتی یوزجه کیشی‌سی بار ایردی * کیم باری رزمدا درکار ایردی r 135a
هم بهادرلاریدین شیخ مرید * بار ایدی فتح حصاریغه کلید
اسرو پر دل ایدی و مردانه * بار ایدی رزم ایشیدا فرزانه
ایکی یوزجه نوکری بار ایدی * بارجه‌سی رزمدا طیار ایدی
ابوکج ایردی بنه بیر سردار * ایجکی‌سی‌نینك ایجیدا کارکذار
بنه بیر ایجکی‌لاریدین جالباش * اولداغی یخشی قیلور ایردی سواش
باوبك هم بار ایدی اسرو بك * اولداغی بار ایدی بیر رستم تك
کوب ایدی اسرو بهادر قولیدا * قویوبان بارجه‌سی باشلار بولیدا
کردیسام بارجه‌سینی ذکر ایتسام * تاپا المان نیجه کیم ذکر ایتسام
جهره‌سی مینك بار ایدی نام بنام * توتوبان آلیدا دایم آرام
بنه مینك ایجکی‌سیدین بار ایردی * باری بابری و وفادار ایردی
بنه بیر مینك بار ایدی اونك قولیدا * بنه بیر مینك تقی حاضر سولیدا r 155b
تورت مینك اوزبك ایدی اوشبو طریق * بارجه بیر بیرکا قرینداش و رفیق
جیده‌سز بیر کیشی تابیلماس ایدی * جیده‌سیز خان قولیغه کیلماس ایدی

هم دولغه سیز ایماس ایردی ساغیت * اوزبك انسیز ایماس ایردی ساغیت
ایرنینك ایکی آتی طیار ایردی * قوش کیبی اتلاری طیار ایردی
هم آت اوستیدا ساغیتغه جولان * هم دولغه ساغیت اوستیدا اعیان
جیبه‌لارینك تاشی مخمل بارجه * جیبه‌لار ایشی مکمل بارجه
ایجیدا یاد علی قازیلغان * نیجه آیات تقی بازیلغان
یالاری بارجه بخارا بایی * قیمانیب یاغینی کورکان سایی
اوقلاری سوزلاری ینکلیغ باری راست * سوزلاری اوزلاری ینکلیغ باری راست
جرکسی تیغ‌لاری یانلاریدا * منتظار یالاری قربانلاریدا
کیم قاجان خصمغه اوق آتقایلار * خصمنینك اولجه‌سیغه باتقایلار r 136a
باشلارین قویبی سالیب کیستن‌لار * کورماسون بیزنی دیبان دشمنلار
تابوقوب خصمغه بیر ایش قیلالی * نصرت و فتح طریقین بیلالی
بار ایدی آتلاری اکثر تابوجاق * یول بوردا بوکورورکا مشتاق
تیغ‌لار مایل خونریز ایدی‌لار * باش اوجورمافقه بسی تیز ایدیلار
ابدار ایردی بسی تیغ‌لاری * لیك دشمن قانیغه تشنه باری
خان قولی تیغ کیبی یخشی بیان * تیز ایدیلار باریسی توککالی قان
قایسی دیر ایردی جاپارمین بوزکا * هنربم بوقتور موندین اوزکا
قایسی دیر ایردی فلانتی توشورای * ایش قیلیب خانیکه خانتی توشورای
قایسی دیر ایردی الجه خانین * توشوروب بیرکا توکایین قانین
کیم بیزینك خان بیله‌تینك توتمیش اوزین * اوزدورا سوزلامیش ایل ایجره سوزین
بار ایدی هر بیریدا سودایی * بار ایدی هر بیریدا غوغایی r 136b
بنه اونك قولیدا سلطان محمود * کیم انکا بار ایدی فضل معبود
اندا هم بار ایدی قونکرات و قیات * مانکقط و دورمان اوشون و اویرات

بنه بیر آتینی قیلغاج طیّار * قیلدی ترتیب جلاجل بسیار
باری‌نینك صورتی بار ایردی غریب * بار ایدیلار باری کورماککا مهیب
قایسی قلماق دیاریدین ایدی * طیشی‌نینك خیل و تتاریدین ایدی
قایسی مولودی ایردی طرفان * اوتکاریب ایردی نیجه مینك طوفان
قایسی‌لارنینك وطنی ایردی ختن * باغ و راغ و جمنی ایدی ختن
قایسی‌نینك بیری ایدی ایسیغ کول * قایسی‌نینك ایسوی ایدی اقسو مغول f 133a
بیغیلیب ایردی عجایب خیلی * بار ایدی اندا غرایب خیلی
اوشبو صورت بیله بارجه یاسانیب * توزدیلار بارجه یاسانیب توزاتیب
رزم ایلارغه مهیّا بارجه * رزم ایشیدا توانه بارجه
اول جیریك کیم کوپی کفّار ایدیلار * کرجه ایل کوزیکا بسیار ایدیلار
لیك خان وهمیدین اول خیل تمام * قیلدیلار اوزکا تیریکلیکنی حرام
تال یاغراغی کیبی تیترادیلار * لاله اوراقی کیبی تیترادیلار

LIII.

حضرت امام الزمان مغول خانلاری بیرله اوروش قیلیب باسقانی

کون جیقار جیقماسیدا حضرت خان * بولوبان یوزی قویاش‌دیك تابان
مینیبان فتح و ظفر توسنیکا * سالدی اوت ملت و دین دشمنیکا
تینکری بیرکان جیریکی بار ایردی * حشم و حشمتی بسیار ایردی
لیك تاشلاب باری‌نی ایلغادی اول * کیلدی اوج کون ارا اون کونلوك یول f 133b
کیلدی اون مینك کیشی یوز مینك کیشیدین * قیلمایین وهم مغول سانجیشیدین
ایلی‌نینك کوپی شباتلیغ ایردی * ایرتادین اوزیکا سانلیغ ایردی

تقی بار ایردی هر ایلدین قائیدا * بارجه‌سی صدق ایله خدمتیدا
سیحیوت بیرله قیاتی کوپ ایدی * ایلی‌نینك یخشی صفاتی کوپ ایدی
بار ایدی الّیدا بیحد قونکرات * بارچه خلق ایچره پسندیده صفات
بار ایدی الّیدا بورقوت بسیار * بارجه رزم‌آور و رستم‌کردار
کوپ ایدی مانکقط و نایمان اسرو * بارجه شایسته احسان اسرو
کوپ ایدی دورمان اینك خدمتیدا * بارجه‌سی جانلارین اوینا قائیدا
اوشون اول ارادا بسیار ایردی * بارجه‌سی خانغه مددکار ایردی
قوشجی‌نینك قومی کثیر ایردی باری * صدق و اخلاص پذیر ایردی بسی
بار ایدی یخشی کیشیلار اول ارا * بارجه‌سی دین ساری نکشته سرا f 134a
هم جلایر ایلیدین بار ایردی * اندا قارلیق تقی بسیار ایردی
بار ایدی لشکریدا کوپ سولدوز * قایسی سولدوز ایدی و قایسی نکوز
قایسی‌لارنی دیر ایدیلار تامادور * قان الارنینك قیلیجیدین تامادور
کوپ ایدی لشکریدا قوم تتار * بار ایدیلار باری جست و جرار
بولدی قونکرات اولوغی بیر قونکرات * کیم حسین ایله علی دور انکا آت
بار ایدی خان قاشیدا اسرو عزیز * صاحب رای ایدی و عقل و تمیز
حاجی غازی ایدی مانکقط اولوغی * مانکقط ایلی ارا ادکو اوروغی
ادلو اوغلی تقی بسیار ایردی * حمزه بی هم اول ارا بار ایردی
قوشجیدین بار ایدی اول وقت کوپك * قائیدا قوشجیدین اوج یوز اوزبك
بارجه‌سی خان بولیدا جان‌افشان * بارجه جان بیرله رهین فرمان
بنه بیر قوشجی ایلیدین یعقوب * بار ایدی طلعتی یوسف دیك خوب f 134b
جیجان ایردی و سخن‌ساز اسرو * رزم ارا عربده‌پرداز اسرو
اینی ایردی قراجین دیوانغه * هم کوکلتاش شبانی خانغه

قیلدیلار آتی و قیزیل بارجه بلاو * یافتی‌لار خصمنی یاقمافقه الو
اولتوروب ایردی جیریکدا بیر ایکاو * بیر قولیدا اوق و بیریدا ایکاو
اوق باشاقلارنی تیز ایلادیلار * اوق و یا اوستیکا ریز ایلادیلار
اول جیریك بارجه توروب استعداد * قیلیبان تینکری‌لاری اتینی یاد
کیم نفیر اونی جیقیب خان قولیدین * قوبتی اتلان جاوی سلطان قولیدین
ایل مکمّل ایدی و آت طیّار * بوادیلار آتلاریغه بارجه سوار r 131a
سوآلیب تیرادیلار خصم ساری * خصم‌نینك جانی اوجون هر باری
تورت یغاج یولنی سمردین اول خیل * باردیلار صبح‌غه‌جه ایلا که سیل
صبح ایکنیکا آلیب آتی علم * خان علمدارلیغیدین خرّم
کیجه‌نینك ظلمتیدین باش اوردی * خان‌نینك التون جیرابینی کوردی
خانداغی صبح‌دین اولدی خوشحال * صبح باروغیندین الدی فال
دیدی کیم صبح کیبی اولغومدور * دهرنینك شاهدینی قولغومدور
صبح‌نینك نوریدیك اولغومدور فاش * هم جهانکیر اینکدیك که قویاش
باغی‌نینك ظلمتی دفع اولغوسیدور * خصم‌نینك کثرتی رفع اولغوسیدور
اوشبو نیّت بیله اول ظل خدا * تینکری‌نینك قوللوغینی قیلدی ادا
جون ادا ایلادی اوراد نماز * عرض ایتیب تینکریسیکا عجز و نیاز
دیدی ای پادشه ملك و ملك * حلقه‌دور ایشیکیندا بو فلك r 131b
بارجه عالمنی یراتقان تینکریم * جن و آدمنی یراتقان تینکریم
بیر کمین بنده سنکا شیبانی * قیلما اطفونك بیله ضایع آنی
رزم ایلاردا انکا نصرت بیر * محتینك جیکتی انکا دولت بیر
بو مناجتنی قیلغاج اولخان * آتلانیب خصم ساری بولدی روان
اول ایکی خان تقی تویغاندورلار * غفلت اویقوسینی قویغاندورلار

یاسانیب تورغان ایکاندورلار جست * قیلیبان بیل‌لارینی رزمغه رست
الجه خان بیله اون مینك قلماق * بارجه‌نینك ایکنیدا قالماق قویاق
مغولیدین تقی اون مینك‌جه کیشی * کیم یمانلیق ایدی باری‌نینك ایشی
خانیکه خان بیله هم کوب لشکر * بایری خونریز مغولدین یکسر
بارجه‌سی اوقجی و بارجه قتال * بارجه‌سی قتل ایشیدین خوشحال
بارجه اوق اتقوجی و سینه شکاف * هر بیری [نینك] تیلیدا بوز مینك لاف r 132a
بنه اون مینك کیشی بو طور بیله * توزاتیب اوزلارینی جور بیله
اول ارا بار ایردی بابر میرزا * اندا هم مینك‌جه بیکیت سر غوغا
الجه خان‌نینك ایکی اوغلی هم * الجه خاندیك الار هم محکم
رزم‌نینك ایشیدا دانا بارجه * قیلیچ و اوقدا توانا بارجه
بولدی قلماق مغول اوتوز مینك * ایك بار ایردی قراسی یوز مینك
اتلاری دیوصفت اوزلاری هم * اوزلاری دیوصفت سوزلاری هم
دیولار بارجه بشر صورتیدا * غول‌لار بارجه بشر صورتیدا
یاسانیب هر بیری بیر صورت ایله * جلوه‌کر هر بیری بیر هیئت ایله
بیری‌نینك جیبه‌سی اطلس تاشلیق * بیر قوشونغه توتوب اوزنی باشلیق
هر دولغه باشیدا زنك توتوب * بی‌کنه‌لار قانیدین رنك توتوب
هم قیلیچی قینیدا مستحکم * خلق قانیدین رنکین اول هم r 132b
باشی اوستیدا ایلاو عجبی * اوزی آت اوزره بزاو عجبی
نه اینك کونکلیدا ایمان فکری * نه اینك تیلیدا تینکری ذکری
بنه بیر اوزینی آیتیب قلماق * جیبه‌سی‌نینك تاشی ایلاب یرغاق
توزوبان رزم قیلور وقت اساس * آسیب آت بوینیغه بر طرفه قطاس
لیك اولکان آتی‌نینك قویروغی اول * یکلاری خانلاری‌نینك بویروغی اول

سو ایلی بارجه باقیب قالدیلار * حسرت اوتینی یاقیب قالدیلار
کیم نیدین کیچکا سالدوق ایشینی * باربیان کورمادوق انداق کیشینی
اول تمناکه الر ایلادیلار * مونجه غوغا که الر ایلادیلار
بولمادی روزی الرغه امّا * اخسی اهلیغه انی بیردی خدا
قاضی و مفتی و داروغه‌لاری * پیشکش ایلادیلار جانتی باری
بولدیلار بارجه مطیع فرمان * دیدیلار هرنه که حکم ایلادی خان f 129a
بیز اطاعت قیلالی جان بیرله * بارالی خصم ساری خان بیرله
خانیکه لشکری اولتورغان بیر * الجه خان هم اوزی تورغان بیر
بیش باغاج بولدور بو منزلدین * کسر خبر بارماسه بو محفلدین
قاچماسه خانیکه بیرله الجه * قیلیبان بیکلاری بیرله کلجه
سیز اوشول بیردا باسارسیز آنی * قولونکوزکا توشار اولغای خانی
خان الرنینك سوزیدین بخشی فال * توتوبان بولدی بغایت خوشحال
دیدی کیم ایلکاری کیلسون قاضی * سوزومیز سرّینی بیلسون قاضی
دیدی ای قاضی اهل اسلام * بیزکه راحتنی قیلیب اوزکا حرام
تاغ و دریا و بیابان اوتابیز * رنجی‌لارنی اوزومیزکا تارتابیز
قیلیچ و اوقنی قبول ایلای بیز * راحت اهلیغنی ملول ایلای بیز
عرضیمیز بو ایرور کیم آخر * قیلغابیز بخشی‌لیق ایلکا ظاهر f 129b
شرع‌نینك شمعینی یاروتقای بیز * جهل بازارینی ساوتقای بیز
بیرکابیز علم سوزیکا رونق * بولسه توفیق بیله نصرت حق
نیّتیمیز بو ایرور ای قاضی * همتیمیز بو ایرور ای قاضی
جون بو سوزلارنی بیان ایلادی خان * قیلدیلار خاتمه دعا بخشی بیان
قاضی و مفتی و ارباب باری * صوفی و زاهد و اصحاب باری

خان اوجون تیشکریدین ایستاب نصرت * توتوبان خان‌نینك ایشیکا همت
بارجه‌سی فاتحه ختم ایلادیلار * خان اوجون بخشی دعا سیلادیلار
جیکتی‌لار خان قاشیغه سفره و خان * یایدیلار لشکریکا آش ایله نان
سفره و خانتی کوتارکاج اول خیل * ایلادی حضرت خان آت ساری میل
اتلانیب یول ساری مایل بولادی * لیکن اول شهر جیریکدین تولدی
خان یوروب شهردین اونکاج فی الحال * بولدی توز لشکریدین مالامال f 130a
اوتتی‌لار خان سونکیدین لشکر هم * بارجه اعدا طرفیدین بیغم
بیر بغاج اخسیدین اونکاج اولخان * ایلادی لطف بوزیدین فرمان
کیم جریان‌نینك آنی کوب ایمکاندی * ایجلاری کوب بوروماکدین یاندی
سو یقاسیدا بیر اوتلاق کورونکوز * قوشلارینکیزنی دمی توشورونکوز
مرغزاری بار ایدی اندا وسیع * توشتی اندا جه شریف و جه وضیع
ارپه تاپقان آنیغه هم بیردی * بیسم بیله اوتین آتین آیردی
تاپاغان ارپه سوغه اون جالدی * بیربیان آنیغه کونکلین الدی
اون‌سیز و ارپه‌سیز اوتلادی شاد * ارپه و اوت طلبیدین آزاد
جیریك اهلی باری جالیب تلقان * ایجیبان یاستانا توشتی قلقان
جیریم آلیب کوزین آچقان بولادی * کوزدین اویقوسی قاچقان بولادی
کیلدی خان یرلیغی کیم تانکلا اوروش * بولوبان بولغوسی یوق هیچ توروش f 130b
تون باربیندا کوجاریز موندین * خانلار اوستیکا اوجاریز موندین
تانك باشی بیرله بیتاریز جاوغه * ایتار ایشلارنی ایتاریز جاوغه
جون بو یرلیغنی ایشیتی لشکر * قیلدیلار رزم براغین بکسر
کوردیلار آتلاری‌نینك تنك‌لارین * توزدیلار رزمغه آهنکلارین
یالارین بارجه‌سی جاق ایلادیلار * توتوبان اوت اوزه قاق ایلادیلار

تیلبه آتلیق آغاسی تنبل‌نینك * ایستاناتلیق (?) اغاسی تنبل‌نینك
اوتکاریب ایلجینی تنبل ساری * ایلادی تینکریکا شکر اظهاری
جاپا اوق خان قاشیغه کیلدی روان * پیشکش ایلادی خان آلیدا جان
دیدی ای پادشه بی‌همتا * یار بولسون سنکا الطاف خدا
f 127a بیزکا سیندین نی عنایت‌دور بو * لطف بیحد و عنایت‌دور بو
کیلماسانك ایردی بارور ایردوك بیز * بختیمیز دیك قاریب ایردوك بیز
بو حکایت‌نی دیبان اول تیلبه * باشلادی خصم ساری بول تیلبه
دیدی اخسیدین اوزوب ایکی خان * اخسی ایلینی بوزوب ایکی خان
ارخیا شهریدا ساکن دورلار * اول محلدا متوطن دورلار
بیزنی عاجز قیلیب اوزنی خوشدل * اولتوروبتورلار سیزدین غافل
بورونکیز اخسی توشیدین اوتالی * کونکلومیزنی ایش ایتیب ساووتالی
کیمه‌لار باردور اندا طیار * سال اوجون بار قمیش هم بسیار
خان بو سوز بیرله روان عزم ایتی * سزدین اوتماکنی روان جزم ایتی
تونلا اوق اخسیغه باووشتی‌لار * سر بویغه اینیبان توشتی‌لار
تانك نمازنی قیلیب حضرت خان * توردی اندای که سلیمان زمان
f 127b کیمه‌جیلار کیمه کیلتوردیلار * بارجه خان حضرتینی کوردیلار
حکم بولدی که خلایق اوتسون * اوتوبان سر قیراغینی توتسون
خان و سلطانلار ایله میرزالار * کیمه اوستیدا قیلیب غوغالار
اوتی‌لار ایله که ایتیب بولماس * تیل الار وصفیدا هیچ ایورولماس
بار ایدی تورت کیمه اول توش‌تا * هر بیر اون قاتنادی بولغای توش‌تا
بولغوجه راست نماز پیشین * اوتی‌لار بارجه سعادتکه قرین
اول اوتارده کیمه‌کا کیم باقتی * کوپی اوز قوبروغیغه سال تاقتی[1]

1) Рук. باقتی

سالمادی کوز کیمه‌کا بایری قزاق * کیمه سوزیدین اوزین توتی بیراق
25 سیستوروب[1]) سالدی باری باش اباغین * اوق بایی بیله بولغان یراغین
جیرمابان سال اوزه محکم قیلدی * سالنی کوبسار[2]) بیله همدم قیلدی
اوزی آتینی آلیب توشتی روان * قیلدی سوجی‌ایغینی ابلکا عیان
f 128a اوتی‌لار بارجه‌سی جست و جرار * غرق و تشوبر[3]) غمیدین آزار[4])
تاشقاری کرجه پلنکی ایدیلار * لیك سو ایجره نهنکی ایدیلار
30 کیمکه اول خیلنی اولدم کوردی * اوزنی حیرت بیله محرم قیلدی
سوغه انداق که الر کیردیلار * دیکاسین سو کیشی‌سی ایردیلار
سو بوزی هیچ کورونماس بولدی * خان جیریکی بیله دریا تولدی
هرنی بوطور کیشی اوتمایدور * اوتی هم بولسه کیشی بوتمایدور
اون مینك آدم نی حکایت‌دور بو * کیم باریب کوندا قیلیب مونچه غلو
35 هرنی کیجیب دیماکایلار سردور * کیشی بیلماس بونی بنکلیغ سردور
دیمه خان لشکری توتی سرنی * بنه بیر سر کیسیب اوتی سرنی
اوتکاریب لشکر ایلین خان سلطان * خضر و الیاس کیبی بولدی روان
سو ایلی سر ارا کورکاج خانلی * اوز ایچین ارا تیلاب اعیانلی
f 128b دیدیلار خان شبانیدور بو * بلکه اسکندر ثانی دور بو
40 پادشه اوتمادی موندای هرکز * بارجه شه‌لارنی قیلور اول عاجز
قدمی بیتی بیزینك منزلغه * کیمه‌سی بیتکوچی بو ساحل‌غه
قیلالی پیشکشینی طیار * تارتالی آلیغه بسیار نثار
سو ایلیدا بار ایدی اوشبو خیال * لیك اول پادشه نیك‌خصال
کیمه‌سینی جیکیبان ساحلغه * بیتی اول اخسی دیکان منزلغه

1) Рук. سیستوروت 2) Рук. کوبسار 3) Рук. تشور 4) Рук. آزاد

40 قلعه‌لارنی خود الا الماس‌تور * قول سیتم بیراه سالا الماستور
بیرکیتیب قلعه‌لارنی حاصل * بولدیلار اول ساری ایمدی مایل
باردور احمد بیکیمیز قورغاندا * اندین اوزکا کیشی بوقتور اندا
اوشبو سوزلار بیله اول یورتاول * سالیمان ایلکاری سونك جاغداول
باندیلار خان ساری اول کشوردین * تونکولوبان باری اول کشوردین
45 اول حکایت جون بیتیشتی خانغه * تابشوروب اوز ایشینی یزدانغه
مشورت ایلادی سلطانلار ایله * دیدی رزم ایلاکالی خانلار ایله
قایدا کیم بولسه الر بیز نیتالی * تینکری بیرسه الیمان قاینالی
آروغ آتلیقنی خجند ایجره سالیب * سیمیز آتلیقنی قواومیزکا آلیب
ایلغاسالك اسرو خوش آیندا کیلور * ایشیمیز اسرو نمایده کیلور
50 بارچه بو سوزکا قولاق توتقیلار * هرنه خان دیدی انکا بوتقیلار f 125b
جون بو سوز بیراه بوروب کیلدیلار * بارچه ایلغار براغین قیلدیلار
قیلدیلار اوزلارینی جست خواص * پایمال ایلادیلار خاص و خواص
آروغ آت بیراه آغیر بولکنی تمام * سالدیلار شهر خجند ایجره عوام
بولدی خان یرلیغی کیم یخشی یمان * تورت کونلوك آروق آلسون یکان
55 ایرتینك ایکی آتینی السونلار * جیبه‌دین اوزکاسینی سالسونلار
بیر دولغه بیله بیر جیبه بیتار * بولماسه اوزکا نیمه ایرکا بیتار
جون بو یرلیغ ایل ارا ایلاندی * بارچه قول‌لاردا جیریك سایلاندی
کیشی‌نینك یخشی‌سی اتلاندی تمام * باردیلار اول کون کند بادام
اندین اتلانغان ایله راست نسوخ * باردیلار حضنی ایلاب منسوخ
60 باردیلار اندین خوقان اورجین * قیلدیلار اندا مخالفغه کمین

1) Pers. آیینی

LI.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن تنبلغه یارلیغ یبیارکانی

بازدیلار خدمت تنبلغه نشان * کیم ایشیتوك ایسه کیم ایکی خان
سنینك اوستونکا بوروب باردیلار * سینی بیجاره کوروب باردیلار
بیز سنکا چاره قیلورغه کیلدوك * دشمن آواره قیلورغه کیلدوك
ایمدی مردانه بول ای تنبل سین * قیلماغیل ملك ایشینی مهمل سین
کیم بیتیشتوك سنکا ایلغار قیلیب * خصمنی بیز بیله هموار قیلیب
سین جو اظهار محبّت قیلدینك * اوزنی شایسته دولت قیلدینك
بیزنی دیب بایری‌لارینکدین کیجینك * بیزنی دیب جام محبت ایجینك
بیز تقی سینی جدا کورماس بیز * سنکا محتنی روا کورماس بیز
خصمینکا خصم‌ایق اظهار ایتالی * عمریدین خصمنی بیزار ایتالی
کیم‌که بیزنی دیسه بیز هم دیر بیز * دوستلوق سوزینی محکم دیر بیز
کیم بیزینك ایتاکیمیزنی توتسه * جرعهٔ ساغریمیزنی بوتسه f 126b
ضایع ایتماس بیز آنی بیز هرگز * انی قویماس بیز هرگز عاجز
ذرّه بولسه قوباشی بولور اول * آسمان تیکراسیدا ایورولور اول
ایمدی سین سالمه کونکولنی زنهار * کیم سنکا بولغوسیدور دولت یار
بو نشان جونکه مکمل بولدی * ایلجی‌میز عازم تنبل بولدی

LII.

تنبل‌نینك بیك تیلبه آتلیق آغاسی کورونوش‌کا کیلکانی

مرغینان حدیغه بینکاج ایلجی * قصه‌نینك شرحینی ایتکاج ایلجی

L.

حضرت امام الزمان و خليفه الرحمن خانيكه خان بيله الجه خان‌نينك ايلجى‌سينى آليب مغولستانغه جيريك تارتقانى

داستانى ايشيت ايدى خاندين * يعنى اول پادشه دوراندين
مغول اول سوز بيله حضرت خان * تيلابان نصرت و فتح يزدان
ميندى دولت آتيغه شاهانه * سوردى اول پادشه فرزانه
جون كهك سويبدين اوتى اول شاه * بيتى اول ايلجى ديكان نامه سياه
خانلارى‌نينك سوزينى عرض ايتى * عرض ايتيب صلح سوزيكا بيتى
خان ديدى اورانيه‌كا بيتماى * جيريك اول قلعه ساري داريتماى f 123b
صلح سوزيكا جوابيم بوقتور * تينكرى لطفى بيله كونكلوم توقتور
اوشبو سوز بيرله يورودى اولخان * تا رباط ملك و سيستان
خصم‌نينك حالينى اندا بيلدى * بير كيشى اندا تيل آليب كيلدى
سوزى بو كيم بوروبان اول ايكى خان * اندجان باريدلار ايلاب جولان
خانغه بو قصّه جو معلوم اولدى * سوزى كيفيتى مفهوم اولدى
ديدى تنبل منكا نوكر بولدى * انكا اقبال ميسّر بولدى
بيماريب قرداشينى قاتيغه * خطبه اوقودى منينك آتيغه
اول ايكى خان كورا الماسليقيدين * مينى كوروب توزا الماسليقيدين
بولديلار دشمن اينك خانيغه * تاكه كيركايلار اينك قانيغه
ايدى اوخشاش بودور اى سلطانلار * اى قراجيلار و اى اوغلانلار
كيم خلاص ايلاكه‌بيز تنبلنى * اوزكا خاص ايلاكه‌بيز تنبلنى f 124a

اوشبو سوز بيرله روان بولدى خان * بولدى لشكر تقى فى الحال روان
بوروبان سر بويغه ايندىلار * توشوبان اندا دمى تيندىلار
خان ديدى كيم كيجالى دريادين * اوتالى تاغ بيله خارادين
بارالى راست مغول كشوريكا * سالالى زلزله‌لار كشوريكا
اول بيزينك كيلكانيميزنى بيلسه * اوروتوب هر ساري‌دين كيم كيلسه
بيز آنى بير ايله يكسان قيلالى * بارجه عالمنى كلتان قيلالى
خان بو سوز ديدى ولى سلطانلار * ديديلار خان بوليدادور جانلار
لطف ايتيب موندا اوزى تورسون خان * ايلاسون اول ساري بيزلارنى روان
بيز باريب نى ديسه انداق قيلالى * قيليبان ايشينى قايتيب كيلالى
كر غرض بو كه قوتولسه تنبل * سوزى انداق كه ديبلدى اول
بورتاول بارسه مغول كشوريكا * فتنه‌لار ساور ايكين لشكريكا f 124b
اول سيزينك كيلكانينكيزنى بيلسه * سرينى بيلكانينكيزنى بيلسه
اولتورا الماس ايكين اول بيردا * اول تورا الماس ايكين اول بيردا
خان بو سوز بيرله ايكى مينك‌جه كيشى * بيماريب صبر و ثبات اولدى ايشى
قالديلار خان [بيله] سلطانلار هم * آيدا جان بيله اوغلانلار هم
خان بيبارگان ايكى مينك جاغلى قزاق * توزوبان خان بوليدا مهر و وفاق
كيجتى‌لار تون ارا سردين فى الحال * شهرخيه يولين ايلاب پامال
قلعه‌سى‌نينك توشيدين اوتتى‌لار * اونجه اتليق كيشى‌سين توتتى‌لار
سوزلارى بو كه بيزينك خانلاريميز * كيم الار بوليدادور جانلاريميز
اندجانغه جو بورور بولديلار * اوشبو كشور توزيدا تولديلار
ديديلار آنى مونى بيلماس بيز * خصمنى الماغونجه كيلماس بيز
قيلسه ناكاه حمايت انكا خان * جاپار ايركين بو ولايت نى يمان 125a

اسلامین اسلامین کفار کفری نیلاسون

کفار بیخین کیایین قالمه‌سون اندین هیچ نشان f 121b

شهباز بولدی جنگیزی سیمرغ و عنقا قایدادور

مین مین محیطنینك جوهری جوهرنی بیلماس انس و جان

ای کهربا معمور ایتای کوب در و مرجان‌لار توکوب

ای دلبرینك دردی بیله اوتقه یانارمین هر زمان

شیبانی سوزوناك قیصقه قیل یورور یولونکنی راست قیل

طوطی سوزی شکر تورور مردار قرغه ناکسان

بو غزل ایلکا یاییلغاج[1]) اندا * قالمادی طاقت اول ایکی خاندا

دیدیلار ایمدی نی بولسه بولسون * عمریمیز ساغری تولسه تولسون

اوروش ایلار بیز اوشول خان بیراه * ایلدیان جهد و جدل جان بیراه

یغدیلار بو سوز ایله لشکرنی * بوزدیلار جرخ[2]) سالیب کشورنی

بیردیلار ایلکا علوفه بسیار * قیلدیلار رزم ، یراغین طیّار f 122a

قیلیبان ایل اولوسین ناخشنود * جیقتی‌لار اول ایکی خان ناخشنود

یغیلیب کیلدی ایسه لشکرلار * کیلدیلار قاتلاریکا سرورلار

مشورت ایلادیلار یخشی یمان * فکرینی سیلادیلار یخشی یمان

عاقبت فکر مونکا تابتی قرار * کیم اوروش خان بیله باردور دشوار

حالیا اوراتیسه قورغانی * نرتو قلعه‌سیغه بار ثانی

باردور اول قلعه‌دا بیش مینك لشکر * قاتل و صف‌شکن و جلد اکثر

کیلیب اوج قاتله نی قیلدی انکا خان * ایماس اول قلعه‌نی المق آسان

انی المای بیری اول کیلکوسی یوق * سرّیمیزنی بسه اول بیلکوسی یوق

1) Pyr. یاییلغاج 2) Pyr. خرخ

بیز انینك بیراه اوروشقونجه بو طور * ایلاکونجه اوزومیز جانیغه جور

اندجانغی نی اوجون الماس بیز * حاکیمغه نیکا آت سالماس بیز

اوز اتامیزینان ایتارجی‌سیدور اول * اتاسی بیزکا ایرور بابری مغول f 122b

مصلحت ایمدی بو دورکیم ایکی خان * ایلاکایلار کیشی‌لار خانغه روان

صلح سوزین انکا عرض ایتکایلار * بات یوروب خدمتیغا بیتکایلار

صلح سوزینی ایشیتکاج اول خان * قیلور آهنك سمرقند روان

تارقانور لشکرینی هر ساری * لشکر ایولارکا بارورلار باری

کیشی اولخانغه باریب کیلکونجه * فکریمیزنی تقی اول بیلکونجه

اندجان ملکینی بیز آلوربیز * بیکی‌نینك جانیغه اوت سالوربیز

اشلیق اوستیکا بارورمیز حالا * بیرور اول قلعه ایلین بیزکا خدا

اوشبو سوزلار بیله اول ایکی خان * قیلدیلار ایلچیلارین خانغه روان

اندجان ساری هجوم ایلادیلار * ایل اولوس باری هجوم ایلادیلار

بیستی‌لار اخسی دیکان قورغانغه * کیرمادی اخسی اول ایکی خانغه

اشلیغینی بیدوروب اوتی‌لار * اندجان‌نینك یولینی توتتی‌لار f 123a

اندجان بیراه بسی اخسی ارا * ارخیان اتلیق ایدی بیر ماوا

بیتیب اول بیرکا نزول ایلادیلار * شهریغه عزم دخول ایلادیلار

فارغ اندین که نی قیلغای دوران * باشلاری اوزره نیتاك کیلکای خان

کیم مغول پادشهی خانیکه خان * بو اولوسنی قیلیب ایردی ویران f 119b
حکم ایلاب ایدی کیم خیل مغول * قوشوبان اوزلاریکا نیجه جغول
سغدنینك ایل‌لاریني جابسونلار * هر نه قابقانلاریني قابسونلار
اول ایکی بیل کیجه کوندوز اول خیل * کیردیلار سغد ارا انداق کیم سیل
سیلدیك لیك بالا سیلی‌دیك * نی بلا بولغای الار خیلی دیك
خان سمرقندني الغاندین سونك * بورتین اول شهردا سالغاندین سونك
مغول اوزکا کیلا الماس بولدی * یول سمرقندغه سالماس بولدی
بولدی بسیار زبون خان قاشیدا * لیك بار ایردی باغلیق باشیدا
قیرق مینك‌چه مغولی بار ایردی * کیم باری رزم‌دا حرار ایردی
تاشکند ایردی آنینك تختکهی * تاغ و توزین توتوب ایردی سپهی
شهرخیه داغی اولخاندا ایدی * لیك خلقی باری ارماندا ایدی
کیم قاجان خیل مغولدین قوتولوب * شکرلار ایتقانیز شاد بولوب f 120a
اورانیبه داغی اولخان قولیدا * فان و کیشتود هم اینك بولیدا
ملکی‌نینك بیر یانی صیرام ایردی * بیر یانی دزق و یورغام ایردی
بار ایدی قلعه‌لاری خیبردیك * قلعه‌لار ایچره ایلی کافر دیك
مونچه لشکر بیله حاصل اولخان * بولمادی رزمغه مایل اولخان
اوزینی بیدل و عاجز کوردی * اینی‌سینی تیلاتیب کیلتوردی
اینی‌سی اسرو دلاور ایردی * اوزی‌نینك خیلیغه سرور ایردی
الجه خان ایدی اینك آتی * انکا بار ایردی شجاعت ذاتی
تختکاهی بولوب ایردی طرفان * هم خطاغه سالیب ایردی طوفان
متصل اوروشی قلماق بیله * بوروش و توروشی قلماق بیله
اول کیلیب بیر نیجه لاف آتقاندور * بیر نیجه سهم کزاف آتقاندور

خانغه بیتکاندور اینك لافلاری * کار ایتکاندور اینك لافلاری f 120b
خان اینك سوزلاریدین تند اولدی * غیرتیدین ایجی تاشی تولدی
قیلدی یرلیغ که باری سلطانلار * هم قراجیلار و هم اوغلانلار
بارجه بیل لیك توزوب اسباب براغ * کوزلاسونلار باری لشکردا فراغ
بارجه‌سی کوچ بیله کیلسونلار * تنج خاطر بیله ایش قیلسونلار
بولماغونجه مغول ایشی بر یان * ملکیکا بارغوسی یوق هیچ سلطان
یرلیغی‌نینك بوسونی بیراه باری * بیغیلیب کیلدی و هم کوجلاری
خیل و لشکر بیغیلیب کیلکونجه * اوز یراغینی قیلیب کیلکونجه
اول ایکی خان طرفیغه بو خان * بو غزلنی ابتیب قیلدی روان

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن‌نینك غزلیدور

ای عاقلان ای عاقلان ترك ایت سین ایمدی بو جهان f 121a
جان بلبلی پرواز ایتار منزلکهی‌دور آسمان
بتخانه‌نی ویران قیلیب میخانه آبادان قیلیب
کلخن ایماستور منزلینك کلشن هوس قیلغیل روان
برهم اورایین عقل و هوش ویران قیلایین نفس خویش
بیکانه‌نی اشنا قیلیب تون کون کوزایکیل بخت خان
کونکلوم غمین بیغم قیلیب حق دردینی محرم قیلیب
بولسه جراحت ایم قیلیب بولغیل طبیب مهربان
تارتیب سمرقند لشکرین بوروب مغول اوستیکا مین
اسلام تیغین تیز ایتیب بر هم اورایین قالمافان

التی مینك‌جه کیشی غوغا ایلاب * ایکی برلاسنی میرزا ایلاب
ایلك خان دولتی غالب بولدی * بلکه دولت انکا طالب بولدی
خان قولی بارچه هجوم ایلادیلار * تاش‌دیك خصمنی موم ایلادیلار
قایسی بیرکا که بینشتی شاطو * دیمادیلار که بینشماس‌دور بو
قازدیلار حاصل اوشول یرنی اوق * قیلدیلار نازل لوشول یرنی اوق
قازغاج اول تامنی کاولاندی تمام * خان‌نینك الّیدا بیقیلدی اول تام
رخنه اول قلعه‌غه سالغاج دوران * جیقتی‌لار قلعه‌غه لشکر یکسان
قیردیلار بارچه اوروشقانلارنی * جویدیلار اندا توروشقانلارنی
قتل عامی بولا بیردی که دیمه * ازدحامی بولا بیردی که دیمه
قیردیلار قلعه‌دا بولغان خلقین * بیتی اول ایلکا نسادین سالقین
بیری‌نینك قارنی بولوب ایردی حاك * وهمدین بیری بولوب ایردی هلاك
قایسی‌نینك باشی نکونسار ایردی * اوزی توفراق بیله هموار ایردی
قایسی‌نینك مغزی بوروندین جیقتی * قایسی اوزینی قویوقده بیقتی
قایسی سامان ارا بولدی پنهان * قایسی بیر بولدی بنه بی سامان
قایسی‌لار اولجه بولوب جیقتی‌لار * درد و غم بیرله تولوب جیقتی‌لار
باشلاری توب کیبی غلطان بولدی * قلعه‌نینك ایچی تولا قان بولدی
قلعه‌نی تیره کوروب لشکر ایلی * قلعه‌نینك خلقینی دیب خیبر ایلی
اوت سالیب ایلادیلار روشن انی * قیلدیلار اوت بیله بیر کلخن انی
اوت توتاشتی بره اول قورغاندا * هیچ نیمه قالمادی کویمای اندا
باشونوب قالغان ایلی هم یاندی * اولتوروب سالغان ایلی هم یاندی
اوت توتاشقان بیله اول سر منزل * دوزخی بولدی الرغه حاصل
اول جماعتی سالیب دوزخ ارا * بیردی جنت جیریك اهلیغه خدا

جنت اولکیم باری اقبال بیله * فتح و فیروزلوق مال بیله
کوردیلار ساغ و ایسین جانلاربنی * ظفر و فتح ایله سلطانلارنی
خانغه جون نصرت داور بولدی * قلعه‌نینك فتحی میسّر بولدی
ایلادی حکم که ایلاب تقصیر
هیچکیم ساقلاماسون هیچ بیر
اولجه ایل بارچه‌سی بولدی آزاد * تاپشیب بیر بیرینی بولدی شاد
خان بنه عزم سمرقند ایتی * یوروب اوز تخت‌کهیغه یتی

II.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن مغول خانلاری اوستیکا یوروماك بولغانی و اوزیدین بورون غزل درد انکیز فتنه آمیز آیتیب اول خانلارغه یبیارکانی و اول خانلار اول عزلدین الفته بولوب کنکاشلاری و امام الزمانغه ایاجی یبیارکانلاری

حضرت خان سکندرکردار * حامی شرع رسول مختار
جون خجند ایشیدین اولدی فارغ * تخت اهلیغه قوشوادی فارغ
ظاهرا اوتمادی بولغای بیر آی * کیم بنه اول شه عالم‌آرای
مغول اوستیکا یوروماك بولدی * بیر و کوك واولهسیدین تولدی
اسرو کوب ایردی مغول‌نینك خیلی * ایلنی بوزمافقه الرنینك میلی
کوب اولوس‌لارنی الر بوزدیلار * اوزلارین[1] ظلم بیله تیوزدیلار
خان سمرقندنی ایلار دور ایدی * یول هنوز اول ساری سالمایدور ایدی

1) Pyr. اوزلاین

قایسی‌نینك ایشیکیدین کیردی قوپاش * ایلادی نور بیله انی فاش
قایسی صحرا ارا قیلدی مسکن * ایلادی باغری اوجون بیرنی وطن
نور جون بیتی انکا پاییلدی * نورنینك کونکلی تقی آجیلدی
مسکنیکا براشه توشتی نور * همتیغه یراشه تابتی حضور
خاندین اوزکانی دیماك نور خدا * اوزکا شعلارنی دیماك شمع هدا
انکا اوخشار که توشار بیرکا قوپاش * بارجه ایل آنی قوپاش دیرلار فاش
لیك تحقیق قوپاش ایرماس اول * مهر ذاتیغه توتاش ایرماس اول f 117b
قوپاش اولدور که ایرور کردوندا * پرتوی بحر بیله هامون‌دا
اولکه بار بیردا اینك پرتوی‌دور * پرتوی ایجره کورونکان ضوی‌دور
پرتو ایجیدا کورونکان ضولار * بولدی بیر بوزیداکی خسرولار
آسمان اوزره قوپاش تابان * بار بو ایّام‌دا شیبانی خان
حاصل قصه اوشول خان دایر * ایلاکاج حمله اوشول نوع که شیر
بایاغی شاه جهانکیرنشان * بیشه‌سین خالی ایتیب قاجتی روان
تاغ اراسیغه کیریب اولتوردی * بیرك بیرلارنی مناسب کوردی
لیك اولتوردی خجند ایجره غریب * اوزینی کوردی خجند ایجره غریب
بولدی هپسای انکا سنجر هم * قیلیبان قلعه‌لاربنی محکم
خان بیتیب کیلکاج اوشول قورغانغه * ایلادی حکم بیزینك سلطانغه
کیم نصیحت قیلینکیز بو ایلکا * بارماسون جانلاری اوتلوق بیرکا f 118a
خان سوزی بیرله همولدم سلطان * قلعه‌غه ایلادی ارسال نشان
اول نشان ایجره نصیحت بسیار * لیك الار کونکلیدا هیچ ایتمادی کار
اسرو مضبوط ایدی قلعه‌لاری * متفق قلعه‌داغی خلق‌لاری
بار ایدی تاملاری اسرو بلند * سالماس ایدی انکا اندیشه کند

یوق ایدی خندقیغه پایابی * خندقی‌دا بار ایدی کردآبی
قلعه تامیدا جیکیب ناوك‌لار * بار ایدی یاندا کوب مردك‌لار
بارجه ناوك فکن و سنك انداز * بارجه‌سی برق‌صفت آتش‌باز
قیلیب اول خیل و کروه اوباش * کیشی باشیغه مهیّا یوز تاش
تاش‌دیك بیرکیتیب اول قورغانی * جیقیبان کورمادیلار سلطانی
تا الار سوزین آیتغای خانغه * قیلغای اول قومنی توش احسانغه
جون الار ایلادیلار سرکش‌لیك * بولدی رهزن‌لاری مجنون‌وش‌لیك f 118b
انکلاب اول ایشلاربنی حضرت خان * ایلادی قهر یوزیدین فرمان
کیم بو قورغانغه اوروش سالسونلار * خلق قورغاندا باقیب قالسونلار
نردبان و توره طیار ایردی * لشکر اهلی باری جرار ایردی
یوردیلار باریسی فرمان بیرله * توزدیلار رزم ایشین جان بیرله
بیتی‌لار توره آلیب خندقیغه * اوتی‌لار کوبرو سالیب خندقیغه
بافمادی بعضی‌لاری کوبروکا هم * کوپراکی سوییدین اوتی بی غم
خاکریزیغا بیتیب توردیلار * اوزلارین قلعه‌غه بیتکوردیلار
توردی اوق اوجیدا قابوجیلاری * اوقلارین یاغه قویوب جتلاری
باشن جیقارغانی آنیب اوردیلار * اوقلارین جانیغه بیتکوردیلار
خندقی‌نینك سوییدین اوتکان ایل * خصم‌نینك ایشینی هورکوتکان ایل
قوبدیلار قلعه‌غه شاطولارنی * ساقلادیلار باری قابولارنی[1] f 111b
قلعه‌نینك تامی بلند ایردی بسی * اوزی مضبوط نیتاك کیم قفسی
بیتمادی تامیغه شاطو اصلا * قیلدیلار قلعه ایلی هم غوغا
تاشلار تاشلادیلار کیم سورما * فتنه‌لار باشلادیلار کیم سورما

1) Именно здѣсь слѣдуетъ помѣстить ff 111b и 112, какъ едѣлалъ и Г. Вамберн, см. выше стр. 114.

تورت ایرور حرف دیکان آمین‌دا * کیم قیلور هر بیر اولوکنی زنده
هر بیری‌نینك شرفیدین حاصل * ملکی ایلادی خالق ایل
اول کیشی کیم منکا بو سوزنی دیدی * سوزی بسیار پسندیده ایدی
410 اعتقاد ایله‌سا بولور اوزیکا * اعتماد ایلاسه بولور سوزیکا f 115b
پس بو سوزنی بیرسیز ای اهل یقین * یانکی باشتین بنه اینینك آمین
کیم خداوند کریم غفار * ایلاکای خانقه عنایت بسیار
فتح بولغای انکا تبریز و عراق * بو ساری مانکقط و قلماق و قزاق
روم دریدین[1]) توتا تا چین و خطا * اجا بیرسون انکا الطاف خدا

XLVIII.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن مغول اوستیکا اتلانیب جهانکیر میرزانی قاجوروب خجند قلعه‌سینی آلیب بوزغانی

حضرت خان سلیمان مقدار * اوزی‌نینك تختیدا جون تابتی قرار
ایلادی حکم کیم قاتلانسونلار * بیر آی اوتکاج جیریك آنلانسونلار
کیم مغول ایشینی بر[2]) یان قیلالی * فتح و نصرت بیله قایتب کیلالی
خان دیکان فرصت و بلجار بیله * بیغیلیب کیلدی باری جار بیله
5 بنده اولخان بزرك انلاندی * قبله‌ٔ فرقه‌ٔ ترك انلاندی f 116a
باردی قاج کوندا اوراتیبه ساری * اوتی اندین تقی فی الحال ناری
خان اوراتیبه‌دین اوتکاج فی الحال * همرهی فتح و رفیقی اقبال
کیلدی اول خان معظمغه خبر * کیلدی اول خسرو اعظمغه خبر
کیم جهانکیر دیکان شهزاده * بیغیبان بیر نیجه اوزدیك ساده

1) Рук. رم وریدین (Sic!) 2) Рук. بیر

10 قیلدی مکن اوزیکا ملك خجند * عیش‌اینك منظره‌سین قیلدی بلند
انکا بار اوادی غریب برلاس * سالیب ایل کونکلیکا یوز مینك وسواس
خانیکه خان هم انکا یار اولدی * انکا هر ایشدا مددکار اولدی
سنجر ازلیق بیکنی قوشتی انکا * اول باریب قلعه‌دا قاووشتی انکا
الجه خان داغی بیر سردارین * بیباریب ایلادی مهر اظهارین
15 ایکی باشلیق بیان ایله ایکی خان * قیلدیلار ایکی مینك البانجی روان
لیك شهزاده که درکار ایردی * مینگ‌جه یخشی بیکینی بار ایردی f 116b
بو خبرلارنی ایشیتکاج اول خان * ایلادی حکم که هم اوشبو زمان
جیریك اول ملك ساری عزم ایتسون * عزمنی جزم قیلیب رزم ایتسون
خان جهانکیر تاپا عزم اینکاج * عزمین اول ملك ساری جزم اینکاج
20 خرد خرده‌نویس ایتی بیان * کیم قیلور ایکی جهانکیر قران
بو حکایتنی ایشیتکاج بنده * اوشبو سوز باشیغه بیتکاج بنده
دیدیم اوزوم بیله کیم ای نادان * بو نیدور کیم خردینك قیلدی بیان
کر اینك آنی جهانکیر ایرور * شیوه‌سی قابل تحریر ایرور
خان جهانکیر ایرور معنی‌دا * خردی بیر ایرور معنی‌دا
25 بو جهانکیر قاشیندا نیدور اول * مونی کورکاج کیم انکا سالغای بول
کیمکا کیم دیده‌ٔ معنی بین بار * انکا پوشیده ایماس بو اسرار
پادشه نور خدادور شکسیز * پادشه شمع هدادور شکسیز f 117a
پادشه مرتبه‌سی عالیدور * پادشه کوکبه‌سی عالی‌دور
لیك بسیار تفاوتلار بار * پادشه‌لار اراسیندا ای یار
30 قایدا کیم نور آلهی کوپراك * دولت نامتناهی کوپراك
قایسی‌نینك تونکلیکیدین بیر پرتو * روشن ایلاب آنی ایلار خسرو

بودور اول بیردا اینقان ایمات * کیم باریدین تامادور آب حیات

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن نینك غرلیدور[1]

f 113a

یوزونکنی کوردوم اول جارطاق ایچیندا * آجیلمش تازه کل یافراق ایچیندا
تبسم قیلسانك اول غنچه لبینکدین * دیکای سین بال تامار قیماق ایچیندا
نیچه کیزلادینك ای رعنا غزالیم * مینی یاندورماغیل اولاق ایچیندا
کرم قیلغیل کیل ایمدی ای عزیزیم * اوتورغیل دیده مشتاق ایچیندا
جهان نینك کوزی هرکز کورمیشی یوق * نه قیلدی لبلارینك سورماق ایچیندا
کیل ای ساقی یوکونوب بیر ایاق توت * منکا دلبر بیله قیشلاق ایچیندا
منکا جور ایلادینك ای بغری تاشیم * کونکولنی ساقلامای دل طاق ایچیندا f 113b
مخالف وخشنی قیشلاب توروردا * توروش بیرمای توروز تورماق ایچیندا
جیریك نینك کردنی کورمای قاجیب تور * مثل دور قول قاجار اورماق ایچیندا
شبانیغه بیریب تور نصرتین حق * قاووب مین خسرو [نی] جقماق ایچیندا
جون بو شعر اولدی مشهور اندا * بولدی لشکر ایلی معمور اندا
خانیکه خاندین بولدی بو خبر * کیم اینی سی بیله توزدی لشکر f 114a
تنبل اوستیکا باریب قیلدی قبل * ایمدی قورغان ایچیدادور تنبل
دیر ایمیشلار که بو بیرنی الساق * نصرت و فتح کوسینی جالساق
بارالی راست سمرقند ساری * کیم ایروز طالبی میز خلق باری
بنه بو سوز داغی بولدی ناکاه * کیم الارغه بیر ایمیش خسرو شاه
خطالری کیلمیش انکا کای سردار * بیز سنکا جان بیله باردوریز بار
باردی خان اوستونکا بول مردانه * کیم آجیلغاج بو کرت فرغانه
بیز سمرقند ساری باروریز * بیر بیر اول ملکنی اختاروریز

1) Ff 111b и 112 уже P. Вамбери правильно помѣстилъ послѣ f 118b

مصلحت بیرله یراشیب تور بیز * بیر بیربیزنی قراشیب تور بیز
بو خبرلارنی سماع اینکاج خان * بواوب آشفته یانار بولدی روان
اوزی دولت بیله تخنیغه یانیب * توشتی حق نصرتی بیراه قوانیب
باردی اوز کشوریکا هر سلطان * کیم الارغه بیریب ایردی بو خان f 114b
خان ایماس نقد سکندر دور بو * یا خلافت بیله حیدردور بو
دنیی المافقه سکندرلیق اینار * دین اساسی بیله حیدرلیق اینار
بو ایرور دنیی‌دا مقصود انکا * کیم بیتیب دین بولیدا سود انکا
آخرت ابوبنی معمور اینکای * اندا هم اوزینی منصور اینکای
شمع بستانیغه زینت بیرکای * خارنی کل اینا کیدین تیرکای
شرع اربابیغه ایلاب یاری * تینکری نینك حکمینی قیلغای جاری
تینکری مقصودیغه بیتکورسون انی * نظر لطف بیله کورسون انی
تینکری بیرسون قولیغه جام مراد * تینکری بیرسون باری ایشیکا کشاد
قالماسون کونکلیدا هیچ ارمانی * بولمه سون حسرت ایله حرمانی
تینکری قیلسون انکا بسیار کرم * قالماسون خاطریغه هرکز غم
توزا بیرسون باری شغلینی انکا * توتا بیرسون اینی اوغلینی انکا f 115a
هر ساری قولین اوزاتسه بیتسون * دشمنی بارجه اولوسدین کیتسون
بو دعالار که کمینه قیلدیم * بو دعا بیراه قاتیغه کیلدیم
ایلاسون تینکری اجابتغه قرین * ایتینکیز بارجه بارانلار آمین
ایشیتیب من که دعا قیلغاندا * یعنی سوز تینکریکا ایتیلغاندا
کیمکه آمین دیسه خلاق ودود * ایلاکای تورت فرشته موجود
کیم بو آمین دیکوجیکا دایم * بولوب اول تورت فرشته خادم
ایلاکایلار انکا پیوسته دعا * تا قیامت کونی بولغای پیدا

لیك محمود دیکان سلطان‌نینك * سلطنت شهری داغی جانان‌نینك r 109a
جیریکی اوزی بیله جمع ایردی * بارجه پروانه و اول شمع ایردی
اوز کیشیسی بیله اوق اتلاندی * خصمنی قاولاغالی[1]) قاتلاندی
راست بورتیغه بیتیشکاج سلطان * انداغی ایل دیدیلار کیم آسان
کیجیب ابرکین بو زمان جیحونی * اوزدی بو ارادکی هامونی
کوپراکی بار ایدی طیّار اندا * بورتین اختار نی دیانك بار اندا
انینك اول بارغنین انکلاب سلطان * بارغنیغه مثلی قیلدی روان
دیدی کیم بارغانیدین قایتماسون * هیچکیم انینك سوزیدین قایتماسون
اوزکا بورتیغه قیلیب عزم دخول * جیریکی اولجه‌غه بولدی مشغول
الدیلار اولجه الا الغونجه * سالدیلار[2]) قولنی سالا سالغونجه
هر کیشی اون جیبه الغان بولدی * کوتارا المادی سالغان بولدی
هر نه کیم بار ایدی اول منزلدا * هر نه کیم بار ایدی اول محفلدا r 109b
کوتارا الدیلار اول خیل آنی * قالدی بولغای کوتارا الماغانی
قاجوروب یاغینی دلخواه بیله * کیتاریب یاغینی دلخواه بیله
قایتیسان حضرت سلطان کیلدی * مونس و همنفس خان کیلدی
فتح و فیروزلوق و نصرت ایله * قیلدی خان خدمتینی رغبت ایله
اوزینی خان قاشیغه بیتکوردی * وخش سویی بقه‌سیدا کوردی
اوزکا خان‌نینك جیریکی یخشی یمان * بولدیلار اولجه اوجون بارجه روان
سالدیلار ایلا هزیمت که دیمه * آلدیلار انجه غنیمت که دیمه
قوی قوزینی سورا الماس‌لار ایدی * اورداغه بیتکورا الماسلار ایدی
تیوه لشکرکا سوروکلار کیلدی * تیوه‌نینك اوستیدا بوکلار کیلدی

1) Рук. قلاغالی 2) Рук. سالدیلا

بوکلاری رخت ایدی رنك برنك * شکّر و قند ایله تنك (و) به تنك
بیلقی‌لار بولدی جیریکدا سانسیز * آت و اوی تولدی جیریکدا سانسیز r 110a
نه عرب قالدی نه ترك و تازیك * نه اولوغ قالدی نه ریزه شریك
باردیلار بارجه‌لاری یغماغه * قالدیلار بارجه‌لاری غوغاغه
سوردیلار بولغای قوی اوج یوز مینك * تیوه‌دین کم دیماسام اوتوز مینك
آت و اوی بیراه تقی اوزکا توار * تورت یوز مینك بار ایدی وقت شمار
بیده سانی ایماس ایردی مرقوم * لیك بو جاغلیق اولوبتور معلوم
کیم جیریکدا نیجه کیم تیوه و آت * اولجه‌دین توشکانی بولدی ثبات
بارور ایردی انی بیر قول بیتیسان * خرد و هوش باشیدین کیتیسان
بار ایدی قاشیدا بیر طرفه کنیز * یا مغول‌نینك ایلیدین الغان قیز
یا عرب‌نینك قرا بیت‌لیك‌لاریدین * یا خلج‌نینك اوزون ابت‌لیك‌لاریدین
تیوه و آت که بولغای مالی * هیچ بوکدین ایماس ایردی خالی
بیتی معمور ولایت حاصل * اوشبو جابقونغه بواوبتور داخل r 110b
باشی ترمذ اباغی ملك حصار * اراده قایسی اواوسلار کیم بار
وخش‌نینك تیکراسیدا بولغانلار * دشت کولککا داغی تولغانلار
بیر طرفدین دیکالی جیحونی * بیر طرفدین توتالی تایونی
بیر طرفدین دیکالی شهر سرای * بیتی بارجه‌لاریغه قهر خدای
تورت دریا بویدا بولغان ایل * بیتی کشور توزیدا تولغان ایل
بارجه‌سی بولدی مبأ (?) منشور * بولماسون هیچ یا رب مقهور
اول قاچیش بیراه باریب خسرو شاه * راست قندزغه باریب تابتی پناه
حضرت خان قایتیب اول یردین * بیر نیجه بیت ایتیب اول بیردین
بیتیسان قیلدی روان هر ساری * سوزینی قیلدی عیان هر ساری

کیم ولی بیك بوروبان آتلانسون * خبر المافقه بوروب قاتلانسون
ولی بیککا ایتیب بو سوزنی * جیب ساریب توتنی قاجارغه اوزنی
جون ولی تابتی خبر سلطاندین * خبری قالمادی باش و جاندین
اوزین آغاسیغه اوق بیتکوردی * باش قاجورمافنی غنیمت کوردی
سرّینی خلق ارا آجتی ولی * بیر قوروق باشین الیب قاجتی ولی
قاجتی باشین آلیب اول کورنمك * ایت سونکاکنی آلیبان قاجقان تك
اغاسی هم انکا تابع بولدی * مونچه بیلغی ایشی ضابغ بولدی
کورمادی هیچ جیربك‌نینك کردین * کورماسون هیچکیم انینك دردین
تاشلادی آق ایو ایله جادرنی * توزدوروب خیل بیله لشکرنی
قالدی ساغیتلاری بارچه بیردا * اوزی قاجماق بیله باتیب تیردا
قالدی بسیار دوولغه اندین * بولدی بیزار دوولغه اندین f 107b
قالدی اندین بیشیلیب زانوبند * کیم بهادرغه قیلورمین پیوند
توشتی مانکلای‌لیق بو ایردی سوزی * کیم کیراکماس منکا قاجقاق یوزی
قالدی بسیار ایوی ایجره قطاس * یجشی اتلیق‌قه توزارمین دیب اساس
قالدی اوبچین[1]) تقه بیکدین اسرو * کیم قاجار آتقه نی حاجت‌دور بو
قالدی بسیار یالاو رنك بونك * قایو کلغام و قایو مینارنك
جیبه‌سی‌نینك کوپی دربند ایشی * ایساسی دیك بیه دربند ایشی
اسلحه بارجه‌سی قاشقاب قالدی * قاقشابان بیك داغی بولین آلدی
قالدی یورتیدا بولوب یالار قاق * بارجه‌سی آتقوجی ایلکا مشتاق
بایرادی نیزه قامیش باغی دیك * بویالیب قانغه باری باغی دیك
طوغلار قالدی جاپارغه لایق * خصم یوزینی بایارغه لایق

1) Рук. اوبجس

هر نقاره که بیك اوزدین سالدی * شادیانه جالینکیز دیب قالدی f 108a
هر طرفدین جاقیرا قالدی نفیر * کیم یاغی قاچتی نه وقت تقصیر
پیشخانه بیله آق ایوکا نی سان * تام همان ایردی سراپرده همان
نقش‌لار بیرله مغرّق بارچه * قیلیبان جیه‌لارین شق بارچه
تونکلوکی بیلکا باریب آق ایونینك * روزکاری قاراریب آق ایونینك
پیشخانه دیر ایدی هیهات * کیم اوچارغه برامایدور بو قنات
اورتانیب قالدی باورجیخانه * اوت توشوب ایجیکا یانه یانه
شامیانه باری بیلکه باردی * خشت بیلپیردین اوزینی هاردی
کوروبان اوز بیکدین ایونی قوروق * قاتا قالدی کوروب اول ایشنی سرق
بولدی پامال ایو ایجره جازم * بواوبان اولجه بواورغه جازم
قیلور ایردی اوشول ایو ایجره کلیم * کرد اوستیدا قالورمین دیب هم
بستر عیش اونوتور بولدی سوزین * متکا داغی بیغیشوردی اوزین f 108b
مشربه قالدی جاغیردین خالی * بولدی رنکین جاغیردین حالی
اوزاتیب قالدی صراحی بوینین * یاد ایتار بولدی بیراونینك قوینین
کوراکه سیندی پیاله بیرله * بیر قویی ایردی حواله بیرله
فرق بسترلاری بیغریلدی تمام * بر طرف بولدی به شرب مدام
قاجتی‌لار رافضی و ملحدلار * قالدیلار مغبچه و شاهدلار
بیك اوزی قاچتی و بولین آلدی * لیك اسباب تعظم قالدی
حاصلا هر نی که بو مدت‌دا * بیغیبان ساقلاب ایدی دولت‌دا
بارجه‌سین تاشلادی و قاچتی روان * تا سلامت جیقارا الغای جان
جون آنینك قاچقانی معلوم اولدی * بارجه‌غه حالی مفهوم اولدی
بارجه سلطانلار ایلی جابقونغه * باریب ایردی تاغ ایله هامونغه

تینکری قهریغه سزاوار باری * لایق تیغ و سردار باری
تینکری قای ایلنی که مقهور ایلار * خان جیریکین انکا منصور ایلار
خلق‌نینك فعل‌لاری اینیاماسه * قانلاری نفس اوتیدین قاینیاماسه
بیرماس اول قومغه تینکری تغییر * اوزی بو نوع دیدی حی قدیر
کرچه کوب ایل بوزولوب سارولدی * بارچه اوز بیریدا واقع بولدی
تاش محلاتی فتح اولدی بو طور * موندای ایوروللدی حصار اهلیغه دور
ارکیکا قیلمادیلار پروا هیچ * اول ساری باقمادیلار اصلا هیچ
اوتوب اندین بورودی حضرت خان * قیلیبان خاك ایله آنی یکسان
بورودی رخش مراد اوستیدا * انکر شیخ عماد اوستیدا
جیریکی بارچه بیغیلدی اندا * خصم‌نینك حالینی بیلدی اندا
وخشدا تورغانیدین تابتی خبر * وخش آهنکی توزوب قیلدی نظر f 105b
جارلاتیب جمله سلطانلارنی * تیلاتیب رستم دستانلارنی
دیدی ای عالم‌ارا سلطانلار * جیکتینکیز ملك اوجون کوب جانلار
انکا بیتیب بو ساری قول اوورونك * بلکه بیتکوجه قولغه کیوورونك
زینهار اولجه اوجون جابتورمانك * باشورون مال‌لارین تابتورمانك
السانکیز تینکری دیمیش بولسه انی * بولور ایرکین بو جیریك بارچه غنی
ایل بولور مال بولور بارچه سیزینك * توز سیزینك تاغ سیزینك غلجه سیزینك
کر بو سوزلارنی قولاقده الماي * بو حکایتغه قولاقنی سالمای
مال دیب جابسه کیشی خصم تویار * ایاغی قاجماق اوجون اسرو کویار
اوشبو سوزلارنی دیمان حضرت خان * قیلدی یرلیغ که آی اولغاج تابان
حمزه سلطان بیله سلطان محمود * بوروبان خصمنی قیلسون نابود
بسه قوللوق قولی بیرله تورسون * هر کیشی اوز یولی بیرله تورسون f 106a

شاه محمود ایله تیمور سلطان * اوزی‌نینك لشکری بیرله یکسان
خان‌نینك اونك قولیداغی بیکلار ایله * رزم‌نینك بولیداغی بیکلار ایله
جانوفا ایردی بیری‌نینك آنی * کیم وفادین یراتیلمیش ذاتی
ینه بیرنی اوروس خان دیرلار * رزم ارا رستم دستان دیرلار
حمزه سلطان بیله هم سولداغی‌لار * بوروسون بارچه اوشول قولداغی‌لار
اوشبو یرلیغ بیله اول سلطانلار * سلطنت جمیغه کیرکان جانلار
آی توغه قمجی بیریب آنلارغه * بیغیبان سای کیشینی قاتلاریغه
بورودیلار یاسانیب لشکردین * اوزدیلار بوکی آغیر لشکردین
خانداغی سونك‌لاریدین درد بیله * خاطر تفرقه‌پرورد بیله
بوروب الغای دیدی اما ایل اباغ * کیتیبان دردی ایماس ایردی ساغ
یوقسه پیوسته بوطور ایشلادیلار * بازلار جلّدسی و قیشلادیلار f 106b
ایلغابان اوزی بورور ایردی خان * اونك قیلور ایردی ایشینی یزدان
خان‌نینك ایلغاری موقوف اولدی * فکر بیرله ایجی آنینك تولدی
کیم نی ینکلیغ بوروکایلار اول خیل * قایسی بیرلارکا بیتیشکای اول سیل
لیك اول خیلداغی سرورلار * کیم الار حکمیدادور لشکرلار
تونلا اوق اوزدیلار آق قایجیقایین * اوزوبان بوزدیلار آق قایجیقایین
قایجیقای دیکانی بیر تاغ بلند * کیم انینك ایکنیکا بیتماس الوند
تانك اتیب کیلدی ایسه اول بولدا * کوب تلاتقان ایل ایدی بیر قولدا
کیجه اوق یورتاول اوزغان بولدی * بولداغی خلقنی بوزغان بولدی
مالین الدورغان اولوس حالی تباه * باردیلار بیکلاریکا تارتیب آه
تیل توشوردیلار انکا کیم اینك * کیلدی یغماسینی باشلادی اوزبك
بو خبرنی ایشیتب خسرو شاه * دیدی جانیغه بیتیب خسرو شاه f 107a

اوشول ایل کیم بو بلا کوردیلار * مونجه تشویش و جفا کوردیلار
یخشی اختارسانك الارنی ای یار * سوزکا قابتارسانك الارنی ای یار
195 کوپراکی شرع سوزین بیلماسلار * جهل اویقوسیدین آیلماسلار
کوپراکی تینکری بولیدا کمراه * کوپراکی دل سیه و نامه سیاه
تینکری‌نینك آتین آغیزغه آلماق * تینکری قرآنی ساری کوز سالماق
الار آلیدا بسی عیب ایردی * کوپراکی کافر و بی ریب ایردی
ناروا ایش الار الیده روا * ناسزا سوزکا کوروب ایلنی سزا
200 قایدا کیم بار ایدی بیر بد مذهب * اندا ایردی اتانیب خوش مذهب
f 103b استرابادردا تورغانلاردین * بسه ساری‌داغی قورغانلاردین
موندا ایل جمع اولوب ایردی بسی * قیلیمان دین ارا هر بیر هوسی
بیریسی رفض پسند ایلاب ایدی * جهل قصرینی بلند ایلاب ایدی
یورور ایردی بیری ملحد اتانیب * اول اولوس ایچره موحد اتانیب
205 بیریکا دین نصیر ایردی هوس * بیریکا کوشه دیر ایردی هوس
علی‌دین اوزکانی بیلماس‌لار ایدی * جهل جامیدین آیلماس‌لار ایدی
بارچه‌نینك اغزیده حیدر حیدر * موتفری[1]) اندا ابو بکر و عمر
کیمکه عثمان دیدی اولدی اندا * کیم علی دیدی قوتولدی اندا
لیك الاردین علی بیزار ایرور * خاطری بارچه‌دین افکار ایرور
210 شاه هم اوزی آیتقان بولدی * سوزیدین جمله عالم تولدی
کیم منینك دوستلوغومدین بسیار * ایل تاموغ ایچره کویار بولغای زار
اول کیشیلارکه دیکاندور اول شاه * بولوبان حال‌لاریدین آکاه f 104a
بو کیشیلار ایمیش ایمدی بیلدیم * شاه سوزیکا فدا جان قیلدیم

1) Можетъ быть, موتفری? слово непонятное!

شاه پیغمبر ایتقان سوزدین * جیقماس اوزکا جیقاریب سوزاوزدین
215 دیسه هم سوزنی موافق ایتور * سوزینی سوزیکا لایق ایتور
شاه ابو بکرکا تعظیم قیلیب * کوب تواضع بیله آنکا کیلیب
دیر ایدی افضل اصحاب انی * قدوه زمره احباب انی
جون بوروش قیلدی جهاندین صدیق * الدی خطاب انینك اورنین تحقیق
شاه اولوب همدم و همراز انکا * بارچه ایش کوج ارا دمساز انکا
220 قیلمادی هیچ انینك بیرله خلاف * توتمادی امریدین اوزینی معاف
جون بارور بولدی جهاندین خطاب * بارچه عثمانغه بیغیلدی اصحاب
انکا هم ایلامادی شاه نفاق * توزدی آنینك بیرله مهر و وفاق
f 104b تا زمانی که قضا بیتی انکا * جرخ‌دین تیغ جفا بیتی انکا
سوردی اندین سونك اولوسقه فرمان * مصطفی اورنیدا بولدی سلطان
225 هیچ قایسیغه مخالف بولمای * الار آیامیدین غمدین تولمای
قیلمادی دنیی اوجون هیچ نزاع * بلکه تا قیلدی دنیی‌غه وداع
شاه الار بیرله بو ینکلیغ ایدی بار * غایتش هر نیچه مسخ مردار
شاه‌نینك جانبی‌دین دشمن اولوب * بیجهت غصه و غم بیرله تولوب
مینك بیل اوتکان کیشیلار بیرله مدام * قیرلی‌شیب اوزنی قیلورلار بدنام
230 هر بیری مفسد آیین وفاق * هر بیری کونکلیده مینك بیلغی نفاق
نی منافق ایل ایمیش‌لار بو ایل * اوزلارین تا نه دیمیشلار[1]) بو ایل
شاه‌نینك روحی الاردین بیزار * شاه‌نینك کونکلی الاردین دربار
موندای ایل بولسه‌لار انداق نی عجب * اوتغه قاوورسالار انداق نی عجب
f 105a خان جیریکیکا مونونکدیك یاغی * اوجرا آیتسه بولور یاغی

1) Рук. оп. р въ концѣ

کیم یوروب حضرت خان اعظم * کیسیب اول تاغنی شاد و خرم
یورودی ملك حصار اوستیکا * خلق بی‌هنك و مدار اوستیکا
تاش محلاتینی بیتکاج الدی * خصم‌نینك جانی ارا اوت سالدی
سالیب اول ایلکا هزیمت اسرو * الدیلار مال و غنیمت اسرو
بوزدیلار طاق مقرنسن[1]) بسیار * آلدیلار تاجه و اطلسن[1]) بسیار
قایسی آق رخت‌غه اوردی اوزنی * اونکاریب هند ایلیکا سوزینی
قایسی دیبای منقش تابتی * قایسی غالی بیله مفرش تابتی
قایسی خرجین بیله خرجی الدی * اوزی توشوب آنی اوتغه سالدی r 101b
قایسیغه لعل بدخشان تیکدی * قایسیغه کوهر رخشان تیکدی
قایسی آلتونغه اوروندی اندا * اورونوب ایلکا کوروندی اندا
قایسی در تابتی و قایسی کوهر * قیلدی آراسته تاج و افسر
قایسی فیروزه بیله مروارید * تابیبان بولدی اولوس ایچره فرید
قایسی زیلوجهٔ کرمانی آلیب * جیقتی ایل آیدا ایکنیکا سالیب
قایسی تکیه‌نمد شطرنجی * آلیبان کوجتی کونکولدین رنجی
قایسی یزدی الجه کوب الدی * جولغایان آنی یوکیکا سالدی
منزلابادی و مصری بسیار * قرا و آق الجه لیل و نهار
هری آبافتیغه سان یوق ایدی * قند بیرله کونکول اسرو توق ایدی
شیشه شیشه ساخیلیب ایردی نبات * کوزه کوزه توکولوب آب حیات
قایسی‌دور آب حیات اندا شراب * کیم اول ایل‌لارنی قیریب قیلدی خراب r 102a
باده‌سیز یوق ایدی بیر ویرانه * بارچه ویرانه‌لاری میخانه
رندلار مست جیقیب هر یاندین * بیخبر خاندین هم سلطاندین

1) Хотя рук. даетъ именно это, но чит. مقرس и اطلس

یوق الر کونکلیدا ایمان دردی * یوزلاری اوستیدا عصیان کردی
کوپراکی اوق اوجیدا باردیلار * کوپی‌نینك ایچلاریدی باردیلار
جاغیر ایچکوجی باریله یخشی * جیرکیدین دهر اریله یخشی
ایچکوجیلارکا بو بولدی احوال * کیم بیان ایلادیم ای نیك خصال
ایمدی اینای که نیلار بولدی بنه * قیلدیلار قالغان اولوسیغه تنه
سویدیلار بارچه‌سینی باشتین ایاق * الدیلار بارچه‌سیدین مال و براغ
فوطه و کونکلاك خفتانلاریدی * جبه و جکمن ایله جانلاریدی
حشر ایلیدیك باریدی عور ایلاب * قهر ایله جانلاریغه زور ایلاب
بیری‌نینك بوینیغه بیب تاقتی‌لار * بیری‌نینك جانیغه اوت یاقتی‌لار r 102b
بیریسی‌نینك اوتینی الدیلار * زخم‌لیق بیرلاریکا سالدیلار
بیری باشی جابیلدی آیرا * بیری‌نینك دالوسی جیقتی قاییرا
بیری‌نینك بوینی سینیب یاتیب ایدی * بدنی قانغه باری باتیب ایدی
کوپراکی کفر ایلیدیك ملت‌سیز * کوپراکی هند ایلیدیك سنت‌سیز
قایسی قاجیب ایدی ایسی کیلیب اونك * بیر قولی ایلکاری بیر قولی سونك
قایسی قیزین تاپا الماي حیران * قایسی خاتونی بیله سرکردان
قایسی اینی‌سیدین ایریلغان ایدی * آه و فریاد و فغان قیلغان ایدی
بیریکا آت بیله تیوه غمی * بیریکا باده بیله میوه غمی
بیری برماق غمیدین آه قیلیب * عمرینك بولینی کوتاه قیلیب
بیری آق رختلارین یاد قیلیب * قراریب کونکلینی ناشاد قیلیب
قیز انا دیب چیکیبان واویلاه * انا قیز دیب قیلیبان ناله و آه r 103a
نه اتا اوغلینی تابتی اولدم * نه اوغولغه اتادین قالدی غم
هر کیشیکا بولوب ایردی حالی * بار ایدی اسرو غریب احوالی

ایلادی حکم که حمزه سلطان * یوروسون ایلکاری ایلاب جولان
انکا قوشتی جانی بیلن سلطانتی * صفدر صف شکن میدانتی
حاجی غازی بی ایله قنبر بی * کیم ایرور هر بیری بیر سرور بی
اول ایکاونی هم انکا قوشتی خان * هر بیری بار ایدی پور دستان
ایلادی حکم که اتلانغای بات * نقد و وقت سید احمد قونکرات
حمزه سلطانغه باریب قوشولغای * هیبتی‌دین ایل اولوس قاورولغای
انکا پیوسته کوپك قوشچی هم * کیم ایرور خانغه قدیمی محرم
یوروبان ایلکاری ایش قیلسونلار * خصم‌نینك نی قیلورین بیلسونلار f 99b
جون بولارنینك قولینی ایلادی راست * تینکری‌نینك لطفینی ایلاب درخواست
ایلادی حکم که سلطان محمود * کیم ایرور مظهر عدل معبود
یوروسون ایلکاری دشمن ساری * تیلاسون نصرت و فضل باری
انکا پیوسته تیمور سلطان هم * یوروسون خصمینی ایلاب درهم
اوزی هم بو ایکی سلطاندین سونك * بو ایکی جان بیله جانان‌دین سونك
یورودی ایلا که ایتیب بولماس * یوروشی وصفی‌دا تیل ایورولماس
تانکیبان قول ایاغینی محکم * تینکری یادی بیله کونکلی خرم
اتلانیب کیلدی خذار اوستیکا * یوروب اول دشت و دیار اوستیکا
اوتوبان باردی اندین دربند * کیم بیتیلماس ایدی برجینه کمند
بیر بیبیك طاغ ایدی دربند دیکان * کیم انکا یار ایدی الوند دیکان
تینکری فرمانی بیله ایکی تاغ * قیلیبان ایکی‌سی بیر بیرنی اتاغ f 100a
باش قویوب ایکالاسی بیر بیردا * یوز تومان کوه و کمر هر بیردا
هر بیری‌نینك باشی کردونغه بیتیب * هر بیری‌نینك قولی جیحونغه بیتیب
قاف‌نینك تاغی الر الیدا پست * بولیدا بیر دیکانینك بیر کف دست

تاشلار بولیدا هر بیر کوهی * ساکن بادیه انده‌ی
قراول تاغی‌نینك اوستیدا عیان * ایلاکیم کوك اوزه ماه تابان
بار بو تاغ‌نینك اوستیدا فلك * کورونور تام اوزه تون پایغان تك
بیر یاغاج بار بو ایکی تاغ اراسی * قابل باغ ارا بولاغ اراسی
جشمه‌لار سویی روان هر یاندین * تازه‌راق آب حیات جاندین
اول ایکی تاغ‌نینك اغزیدا جهان * صنعتی قیلدی عجب طور عیان
بیر ایشیك اورناتیب اول ایکی ارا * اول ارا بیردی اولوسقه مأوا
مول اولوس کونکلیده بو بار ایرمیش * کیم فلان تاغ ایشیکی تار ایرمیش f 100b
اندین اوز بك نیتیب اوتکای یا رب * نیتاك اتینی بوروتکای یا رب
خلق بو سوز بیله و حضرت خان * خصم‌دین قصدی اوجون بولادی روان
خصم جون خان خبرینی تابتی * کیم‌که قاج دیدی هوادین قابتی
بولادی درمانده جانی بیراه * کینکاشیب یخشی بمانی بیراه
قیلدیلار عجزنی ظاهر بارجه * بو یراغ کوردیلار آخر بارجه
کیم اوروش‌نینك سوزینی قویغایلار * اولتوروب قلعه‌دا آت سویغایلار
جون بو سوز اول ارادا تابتی قرار * کیم قیلور بولدیلار اول قوم فرار
باردی ذوالنون و لطیف بخشی * سونکیدین ناوك و رعد و تخشی
بلخدین کیلکان اولوس ایو ساری * قاچتی‌لار جان ارا وهم کساری
قالدی اوز خیلی بیله خسرو شاه * بارجه روی سیه و موی سیاه
بیر اینی‌سین بیباروز بولادی حصار * باریب اول خیل بیله تولادی حصار f 101a
بنه بیرنی بنه بیر قورغانغه * بیباریب منتظر ایردی خانغه
کیم قاجان کیله یاقینراق قاچقای * فتح‌نینك بولینی خانغه آچغای
وخش‌دا اولتوروب ایردی حاصل * تینکری آنی قیلیب ایردی غافل

جون انینك بارگهیغه یتیم * یتکاچ اوق حضرتیغه عرض ایتیم
حسب حال اوشبوغینه مطلع ایدی * مطلعیم اوشبو ایکی مصرع ایدی

قیل فدا جانیمنی کر جسم لطفینك خسته‌دور
سین سلامت بول که بوز مینك جان سنکا وابسته‌دور

جون بو مطلعنی ایشیتی اول شاه * حالت و دردیدین اولدی آکاه
ایلادی بنده‌کا اسرو تحسین * قیلدی الطاف و عنایتکه قرین
بیر ایکی کون جو بو سوزدین اوتی * صحت اول دردلارین هورکوتی
یغیلیب ایردی باری سلطانلار * دنی‌لار بیراه باری اوغلانلار r 97b
جیریکی جمع بولوب ایردی تمام * خیلدین قرشی تولوب ایردی تمام
اوشبو حالت‌دا ایتیب کیلدی بیراو * خصم سوزین ایتیب کیلدی بیراو
سوزی القصه بو کیم خسرو شاه * بولوبان اوز خطریدین آکاه
جمع ایتیب قوندز و بغلان جیریکین * کیلتوروب کشم و بدخشان جیریکین
تیلاتیب بارجه حصار اهلینی * بیغدی اول ملك و دیار اهلینی
ولی بیکنی تیلاتیب ختلاندین * جیریکین بیغدی تیلاب هر یاندین
بیر ولی بیراه بیغیلدی باقی * رزم بزمیدا بولای دیب ساقی
تورت آغا اینی جمع اولدیلار * لیك اندوه بیله تولدیلار
الدیلار ایرسه جیریك‌نینك سانین * توکنی‌لار ایرسه اولوس‌نینك قانین
کیردی دفترکا کیشی اوتوز مینك * لیك هر بیریدا قایغو یوز مینك
کیم نیتیب اوزبك ایله سانجیشالی * نی قیلیب کیتن ایله یانجیشالی r 98a
جون آغا اینی بیله خسرو شاه * توزدی اول نوع ایله خیل و سپاه
بوراکین توختدتا المای مسکین * اغا اینی‌سی بیله بس غمکین
مشورت ایلادیلار تورتالاسی * فکرینی سیلادیلار تورتالاسی

دیدیلار کیم اوروشه الماس بیز * خان قولیغه توروشه الماس‌بیز
قول ایدیلار باری نی قیلسونلار * شاه‌نینك الیغه نی کیلسونلار
بو کینکاشی بیراه یوروب اول تورتاو * بولدیلار هر بیری بیر غمکا کرو
بولدی اول تورت ایشی رم قیلماق * جارقُل اوزلاریکا دم قیلماق
هیچ کم‌لیق یوق ایدی لشکردین * مال ایله مملکت و کشوردین
ایك تینکری سالیب ایردی قورقونچ * جانلاربنی الیب ایردی قورقونچ
عاقبت فکر قیلیب بیدللار * فکر وادیسی ارا جاهللار
بیباریب بلخ ساری عجز و نیاز * شاهیغه سوز بیباریب دور ودراز r 98b
تیلادی کومکی اسرو قالین * هر بیری اوز ایشیدا اوت یالین
بنه بیر ایلچی خواسان ساری * بیباریب ایلادیلار کوب زاری
باختار ساری هم ایلچی بیباریب * کیلتوروب انداغی ایلنی ایکاریب
بلخدین کیلدی عمر بیك باشلاب * جیریکی‌نینك براماسین تاشلاب
تورت مینك بلخ جیریکی ایردی * جون اوزی‌نینك کیشیسین آیردی
هریدین کیلدی لطیف بخشی * سوز اونی بخشیلار ایچره یخشی
ایکی مینك ترك عراقی بیراه * التی مینك جاغلی یساقی بیراه
باختردین تقی ذو النون کیلدی * سرکش فرقه ارغون کیلدی
کیلدی بیش مینك کیشی انینك بیله هم * بولدیلار بارجه‌سی یار وهمدم
کیلکوجی جون بو خبرلارنی دیدی * اندا کورکان کر و فرلارنی دیدی
موندای آوازه و بو طور خبر * قیلدی ایل کونکلیکا فی الجمله اثر r 99a
ایك اول حال بیله حضرت خان * کیم فکار ایردی انکا جسم ایله جان
تنیده بار ایدی آزار هنوز * بار ایدی قوالاری افکار هنوز
تیکیلیب تینکریسیکا بی پروا * بوروب اتلاندی تیلاب فضل خدا

غایتش خلق انی بیلماسلار * جان بیله خدمتیکا کیلماسلار
بولمه‌سه ایردی سلیمان اولخان * فقربن ایلارمو ایدی مونچه نهان
سلطنت فقر بیله کم تاپیلور * شاه‌غه فقر ایشیکی کم آچیلور
کیم که بو مرتبه اوزره بیتی * سلطنت بیرله انی جمع ایتی
دیسه بولور آنی خان دوران * بلکه دوراندا سلیمان زمان
بو حکایت که بیتیب آهسته * ایلادیم عرض من دلخسته
کیشی بیلماس مونی خاندین اوزکا f 95b * کم توشونور کیشی موناق سوزکا
بنده‌نینك سوزلاریکا خان توشونور * قوش تیلیدور بو سلیمان توشونور
سوز اوزون بولدی کیلای سوز باشیغه * ایش فزون بولدی کیلای سوز باشیغه
جون کذر توشتی شه عادلغه * قرشیدین کسبی دیکان منزلکا
جرخ حاسدغه مددکار اولدی * اختر نحس انکا یار اولدی
خان جایب قوش سالا تورغان هنکام * بیقیلیب آتی قاردی ایام
خان توشوب بیرکا تنی بولدی فکار * نازنین جسمیغه بیتی آزار
تن و جانی باری افکار اولدی * ایل ایاغی باری ناکار اولدی
مدتی خان قولی آزرده ایدی * خلق‌نینك خاطری افسرده ایدی
بولدیلار بیکلاری بیحال اسرو * رنج و غم بولیدا پامال اسرو
باردیلار اوزلاریدین مسکینلار * توزدیلار نالەنی مهرآیین‌لار
کویدی بو غم بیله سلطان محمود f 96a * بیتی کردونغه فغانیدین دود
بولدی بسیار پریشان خاطر * بولغوجه خان ایشیکیکا حاضر
آنی کورکونجه سلامت حاصل * لحظه بوق ایدی غمدین غافل
اول محلدا که قبلیب توسن‌لیق * خانغه کورکوزدی فلك دوشمن‌لیق
شعرلار دیدی اوز احوالیغه * بس مناسب اوزی‌نینك حالیغه

دردمندانه و دلکش بارچه * قابل نغمه زیلکش بارچه
بیری اول شعرلاریدین[1]) بودور * کورونکیز کیم نی بلا خوشکودور

حضرت امام الزمان و خلیفة الرحمن‌نینك دردمندانه‌لیق حالیدا اینغان ابیاتی‌دور

درد غم بیجاره کونکلوم ساری آقیلدی بنه
مینی کوروب عشق اوتی باشتین بنه کیلدی بنه
غنچه‌دیك کونکلوم غم هجرانیدین قان باغلادی f 96b
مژده وصلین ایشیتیب کونکلوم آچیلدی بنه
هجر اوتیندا ناتوان جسمیم فراقینك کیجه‌سی
شمعدیك باشتین ایاق فرقتدا یاقیلدی بنه
کیز[2]) ایردیم عشقینی ایلدین و لیکین نیلایین
حالتیم مجنون کیبی عالمغه بایقیلدی بنه
فرقت آتیدین بیقیلدیم یار کیلدی سورغالی
ای شبانی یار دردینك‌غه دوا قیلدی بنه

بنده اول وقت بخارادا ایدیم * بوق که صحرای تمنادا ایدیم
کیم کیلیب قرشیغه خانی کورسام * اول سلیمان زمانی کورسام
بو تمنا بیله جون آتلاندیم * تون قاتیب بیر ایکی کون قاتلاندیم
کسبی‌کا بیتیم ایسه انداغی‌لار f 97a * یعنی اول منزل و مسکن‌داغی‌لار
دیدیلار صورت حالینی منکا * کیم نی ایش ایلادی بو جرخ انکا
بو حکایت‌نی ایشیتکاج بسیار * خاطریم قایغودین اولدی افکار
حسب حالی ایتیب حضرتیغه * اسرو تعجیل ایله باردیم قاتیغه

1) Рук. شعرلایدین 2) Чит. یزلاب ?

قراقوش ملکیکاجه جابتوردی * ترکمان ایولارینی تابتوردی
ترکمان قیزلارینی الدیلار * عیش‌نینك کوسلارینی جالدیلار
قراقوش کشوربدین تا خوارزم * الدیلار بارجه‌سینی ایلاب رزم
یانیب اندین الیبان مال و یراغ * توشوروب قولیغه اسباب فراغ f 93b
قاباب اولتورماق بولدی سلطان * کیم بیتیب کیلدی خاندین فرمان
کیم بیغیلدی بو طرف باغی‌لار * بوادیلار جمع باری باغیلار
ایمدی سلطان بتیشه کیلسون بات * بیر زمان ایلاماسون صبر و ثبات
اوشبو برلیغ بیله سلطان حاصل * بولدی ابو ساری بنارغه مایل
ایکی قورغانی الیب عزم ایتی * عزم ایتیب راست بخارا بیتی
جیریکی ساغ سلامت بارجه * رزم ایلاردا قیامت بارجه

XLVII.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن مظفر الدین سلطان محمود بهادرنی اوزیکا قوشوب حصار ولایتیغه خسرو شاه اوستیکا بارغانی و خسرو شاه‌نی قاجوروب ولایت‌لاریدین مال الغانی و خانیکه خان بیله الجه خان‌نینك الا بولغانینی معلوم قیلیب اندین مراجعت قیلغانی f 94a

خانغه جون باردی خبر سلطاندین * کیم بیتیب کیلدی فلان قورغاندین
خان شیبانی جمشیدسریر * شاه نورانی خورشیدضمیر
اتلانور بولدی حصار اوستیکا * انداغی ملك و دیار اوستیکا
بیساریب حکمینی سلطانلارغه * برلیغین تابع فرمانلارغه

اتلانیب قرشیغه عازم بولدی * ظفر الیدا ملازم بولدی
جمع بولغونجه جیریك هر یاندین * کیلکوجی بارغوجی هر سلطاندین
ایریکیب قرشینی آولار بولدی * قوش بیله هر ساری هاولار بولدی
قرشی‌نینك قوشلاری بسیار بولور * قوشچی‌نینك طعمه‌سی طیّار بولور
تورنه و قاز قراوان اسرو * جانور اندا نمایان اسرو
قیرغاول باغلاریده سانسیز * قرجیغای‌نینك ساغیشی‌دین جانسیز
توزیدا باغری قرالار بسیار * بر باغیرلاب بوروماکدین افکار f 94b
مرغك قرشی اوجون هر ساری * صیدکر ایلکیدین ایلاب زاری
قمری و بلبلی نالان ایردی * بیر بیر اوز ایشیدا حیران ایردی
صعوه‌لار بارجه‌لاری زار و ضعیف * مین کیبی درد و غم ایلکیدا نحیف
هر تیچوك قوش که بولور دوراندا * ظاهرا بار ایدی بارجه اندا
کیم سلیمان زمان اندا ایدی * یعنی کیم حضرت خان اندا ایدی
قایدا کیم بولسه سلیمان ناچار * وحش ایله طیر بولورلار بسیار
هدهد اول تیکرادین اصلا کیتماس * هیچ تورلوك سور ایله قاییتماس
بولور اول تیکرادا هر تورلوك قوش * یاساباندا بارجه اوشول بیردا قونوش
کبك ایله طوطی شکّرخا هم * بلکه سیمرغ ایله عنقا هم
هر ساری بارسه ایدی حضرت خان * یوروب انداق که سلیمان زمان
قوشلاری اوستیکا کیلورلار ایدی * باشیغه سایه قیلورلار ایردی f 95a
نی عجب خانی سلیمان دیکانیم * باری عالمغه انی خان دیکانیم
کیم اینك حکمیدا دوروحش ایله طیر * هم اینك ایلکیدادور شر بیله خیر
کیم اینك امریدا دور دیو و پری * حکمیدا بیر یوزی‌نینك خشك وتری
خان سلیمان زماندور بیشك * خسرو عالم جاندور بیشك

کیلەدور ایرمیش انکا ذو النون هم * انکا همراه نیچه ارغون هم f 91b
باقی ترخان داغی اول یردا ایمیش * سیزتورونك کورالی تینکری نی دیمیش
قیلسانکیز حکم بو یان مین بارایین * کات و خوارزمنی بیر اختارایین
خانغه سلطان سوزی توشتی معقول * قیلدی سلطان تقی حکمینی قبول
بولدی اول خان جهاندین فرمان * کیم روان اتلانه تورسون سلطان
خان سوزی بیرله تیلاب فضل ودود * اتلانور بولدی سلطان محمود
بولدی خان یرلیغی کیم اوشبو دم * همره اولسون جانی بیك سلطان هم
انکا قونکرات هم اولسون همراه * کیم ایرور رزم ایشیدین آگاه
خان اوزی یاندی سمرقند ساری * الیدا اهل سمرقند باری

XLVI.

مظفر الدین سلطان محمود بهادر خوارزم ساری توجه قیلغانی

توتی خوارزم بولینی سلطان * جیکیبان رزم قیلورغه فرمان
اون قونوب کات دیکانکا بیتی * قلعه‌سی الیدا مأوا ایتی f 92a
کات خلقی ایشتیب سلطانی * جیکتی‌لار الیدا نقد جانی
قیلیب اول قلعه ایلینی راضی * جیقتی‌لار مفتی و شیخ و قاضی
قالدی داروغه ایجیندا حیران * بولدی اوزی ایشیدا سرکردان
جیقیب اولداغی ایلیکا[1]) توشتی * شاه‌نینك ایتاکیکا باپوشتی
دیدی سلطانکه نیدور ایمدی خبر * آیتینکز کیم قیلالی بات کذر
دیدیلار شیخ نظر قیلدی نفاق * توزدی بهبود ایله آیین نفاق
جین صوفی‌نی تیلاتیب کیلتوردی * آنی اوزیکا مناسب کوردی

1) Ясный намёкъ, но къ чему?

جین صوفی بار اداق بیکلاربدین * پهلوان‌راق اداق ایجره باریدین f 92b
ایمدن خوارزم الار قولیده‌دور * کیم بیلور کیم نی الار بولیده‌دور
اوزی بهبود ایرور خیوه ارا * اولتورور ناز بیله میوه ارا
بو خبرنی ایشیتیب اول سلطان * اتلانور بولدی قیلیب عزم روان
کات ارا بوزجه کیشینی سالدی * قولغه اینك جیریکین هم الدی
بیر قونوب قیلدی وطن بولدوم ساز * باقتی اول ایل داغی ایلاب اعزاز
اوتوبان بیتی اندین خوارزم * جیریکی ایلاکودیك باریسی رزم
جین صوفی خود ایشیتیب سلطانی * قاجورای دیکان ایکاندوربنی
لیك خوارزم ایچیدا نیچه یمان * شیخ نظر بیرله قیلیب عهد و امان
قلعه‌نی بیرکیتور اولغاندورلار * بارجه‌سی جهل ایله تورغاندورلار
جون خبر تابتی بو ایشدین سلطان * قیلدی فی الحال اوروشقه فرمان
جیقتی خوارزم ایلی اسرو قالین * جین صوفی دیك باریسی اوت و بالین
کوب اوروش ایلادیلار لیك آخر * فتح سلطان سالدی بولدی ظاهر
بولدی خوارزم ایلی بارجه مغلوب * یاندیلار قلعه‌لاریغه منکوب
ترکماندین داغی کوب اولدی کیشی * کیشی اولتورماك ایدی اوزبك ایشی f 93a
بنه بیر نوبت اوروش قیلدیلار * قلعه‌دین خلق جیقیب کیلدیلار
اندا هم بولدیلار اسرو عاجز * بولماغای هیچکم انداق هرکز
تانکلاسی قهر قیلیب سلطانغه * بوروبان سالدی اوروش قورغانغه
بولدی اول کون داغی بسیار اوروش * بولدی بسیار دل‌آزار اوروش
ایجکاری تاشقاری کوب ایل اولدی * قلعه‌سی وهم ایله محکم اولدی
اندا هم بولدی بسی خلق تلف * بولدی ایل ناوك محنت‌غه هدف
سالیبان قلعه‌نی سلطان کبیر * ایلادی جلوه‌کهین تخت وزیر

XLIV.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن تابوغیدا خانیکه خان‌نینك درد دل قیلغانی و نیاز یوزیدین بیتیکان سوزلاری

سوزی بو کیم خان اغام حضرتیدا * بنده‌لیك بیرله دعا خدمتیدا
حضرتیدا سوزوم اولسون معلوم * خدمتیدا سوزوم اولسون معلوم
مین ازادین سنکا خدمتجی مین * هر ایشینکا بره همتجی مین
سین کیریب الغالی ترکستانی * مین ایامادیم سیندین جانی
قلعه آلوردا سنکا یار اولدوم * اوروش ایلارکا مددکار اولدوم r 90a
ایمدی کیم توشتی سمرقند سنکا * نظرینك توشمادی بیر وقت منکا
خدمتیمنی اونوتوب‌سین کویا * اوزکاجه رسم توتوب‌سین کویا
ایمدی هم بولسه مینی اونوتمه * یاتلیق رسمینی اوترو توتمه
بابر اوجون غضب ایتمه ظاهر * کیم اینك، ایشی بولوبتور آخر
کر انکا بنده مددکار اولدوم * بمان ایل سوزی بیله یار اولدوم
بیلمادیم بیلماسیمه بولمه منینك * که بغایت کرمینك یار سنینك
مینی درمانده قیلیب‌تور تنبل * مینی بیجاره بیلیب‌تور تنبل
سین منینك بیرله اکر صلح ایتسانك * یا حصار اوستیکا باریب بیتسانك
مین آتیمنی بیباریب کیلتورایین * تنبل اوستیکا بیتیبان تورایین
جمع توت سین بو طرفدین خاطر * کیم خلاف اولماغوسیدور ظاهر
خان سمرقند بیتار ساعتدا * تختیدا منزل ایتار ساعتدا r 90b
بینی خانیکه‌دین اوشبو مکتوب * خان داغی ایلچیسینی کوردی خوب

XLV.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن خانیکه خان درد دلیکارهم قیلیب یاراشقانی و سمرقنددین بخاراغه کیلیب کعبه‌سین طواف قیلیب بخارا جیریکی بیله مظفر الدین سلطان محمودنی خوارزم ولایتی‌نینك فتحی اوجون یبیارکانی

خانیکه خان بیله جون قیلدی یراش * قیلدی خان کعبه طوافینی تلاش
یعنی کیم کیلدی بخارا ساری * اناسین کورکالی ظلّ باری
کیلدی و کعبه‌سینی قیلدی طواف * قیلدیلار بنده‌لیکینی اشراف
اول بخارادا ایدی کیم ناکاه * کیلدی بیر اوزبك و دیدی ای شاه
سنکا خوارزم ایلی طالب‌دور * بیکیکا وهم بسی غالب‌دور r 91a
کرچه بیکی‌نینك آنی‌دور بهبود * لیك ایل اندین ایماستور خشنود
نوکری بیرله ایلی بکدل ایماس * هیچکیم حاصل انکا مایل ایماس
خان بو سوزنی ایشیتیب ایلادی حزم * کیم مناسب‌دور اوشول ساری عزم
دیدی خوارزم قولومغه کیرسه * تینکری اول ملکنی منکا بیرسه
اوزبك ایلی آفیلیب کیلکوسیدور * اوت یالین‌دیك جافیلیب کیلکوسیدور
لشکریم بولغوسی بیحد و قیاس * دنیانینك آلوریغه بولغوم اساس
خان بو سوزنی دیدی اما سلطان * دیدی یخشی ساغیش ایلابتور خان
لیك بو ساری یاقین‌دور یاغی * سوزلاری بار کونکول‌نینك داغی
بلخدا شاه زمان دیکان بار * بلخ‌نینك اهلی انکا خدمتکار
تورمذ اوستیده ایرور خسرو شاه * ایرته کیجه ایشیمیزدین آکاه

قلعه تامی بیبك انداق که فلك * اوستیدا بیر نیجه نادان مردك
ساغینورلار ایدی کیم بو قورغان * بار فلك حصنی کیبی دار الامان
غافل اندین که فلك نی قیلغای * قلعه ایشیکی نیتاك آچیلغای
اول جماعتغه بو نوع ایردی خیال * کیم انکا بولغوسی بوق هیچ زوال
قلعه‌نینك ایچیدا اولتوردیلار * تاشقاری خان جیریکین کوردیلار
دیمادیلار که جیریکتور بایوق * هر نیجه کیم جیریك اولتوردی یاووق
خان کیلیب جون قباب اولتوردی انی * ایلاکیم باردور ایدی کوردی آنی
بیلدی کیم الماغی ایرور دشوار * اوروش ایتماك انکا مشکل بسیار
دیدی اولتورماق ایله السه بولور * مونکا کوب وقت خلل سالسه بولور
دیمادی هیچ یوروش‌نینك سوزینی * هیچ کیلتورمادی انکا اوزینی
دیدی اشلیق‌لارینی ضایع ایتینك * قایداکیم آت و قویی بار بیتینك
اشلیغی‌نینك کوکینی بیدورونکیز * قولغه تاشقی مالینی کیورونکیز
حالیا اوشبو قدر ایش قیلالی * بنه اشلیق بیشیغیندا کیلالی
اوشبو یرلیغ بیله بیش کون لشکر * ایلادی تیکراسینی زیر و زبر
اشلیغینی بیدوروب باندیلار * قولغه مالین کیوروب باندیلار
بنه خان کیلدی سمرقند ارا * بارجه عالم ارا اندین غوغا
اشلیق اوستیکا بنه اتلاندی * اورانیبه ایشیکا قاتلاندی
یانجیب اشلیغنی الور بولدی جیریك * یورت اول یرکا سالور بولدی جیریك
تاشقاری اشلیغی بولغاج پامال * ایجکاری بولدی رعیّت بدحال
بولدی میرزالری هم اسرو ملول * خاطری بولدی بغایت مشغول
صلح‌نینك سوزین اراغه سالدی * صلح ایشینی اوزیکا الدی
ایلادی عرض سوزین سلطانغه * دیدی سوزومنی آیتینك خانغه

اولتوروبتور بو ساری خُسرو شاه * بی‌هنر قول‌دور و اسرو بی‌راه
اول ساری بار تیمور اوغلی بسیار * بارجه جرأت‌سیز و بی‌هنك و مدار
سیز ایکاو بیر اتاینك اوغلی‌سیز * سیز ایکاوکا قراجی بیزلار بیز
سیز بیزینك خان بیله صلح ایلانك ساز * ایلانکیز رسم محبت آغاز
من ارادا تورایین جان بیرلا * سیزنی یاروشتورایین خان بیرلا
جون بو سوزلارنی ایشیتی سلطان * خانغه جون دیدی قبول ایلادی خان
خان رضا بولغاج اینك سوزیکا * دیب بیباردیلار اینك اوزیکا
جون رضا انکلادی میرزاه فقیر * قیلدی سلطان بولیغه اوزنی اسیر
جیقتی و کوردی اوزی سلطانی * لیك وهم ایتی کورارکا خانی
پیشکش ایلادی آتلار بسیار * بارجه‌سی یوکروك و بارجه رهوار
اوشبو ساعت بیراو ایتی آکاه * کیم خذار اوستیدادور خسرو شاه
خانیکه خان بیله سوزی بیردور * بارجه عالم‌غه سوزی ظاهردور
جون مونی انکلادی خان پردل * کوپراك اول صلحغه بولدی مایل
کوچوب اورانیبه‌دین خان زمان * صلح‌نامه بیتیبان قیلدی روان
صلح نامه آنی قیلغاج خرّم * باردی اورانیبه میرزاسی هم
خانیکه خان قدمیغه بیتی * صلح‌نینك سوزلارینی آیتی
صلح‌غه ایلادی ترغیب بسی * یخشی سوز ایلادی ترتیب بسی
دیدی تنبل سنکا بیر نوکردور * حالیا اوز باشیغه سروردور
اندجان ملکیدا حاکم‌دور اوزی * بابیلیب‌تور باری عالمغه سوزی
ابلیمیزنی جابه‌تور پیوسته * بیزنی عاجز تابه‌دور پیوسته
خان اغانك بیراه یاراشانك فی الحال * بات تنبلنی قیلوربیز پامال
توشتی بو سوز باری ایلکا معقول * قیلدیلار سوزلارینی بارجه قبول

خصم جون جیقمادی قیلدی فرمان * کیم بانیب قولغه قوشولسون سلطان
حکم ایله حضرت سلطان محمود * کیلدی و قیلدی چریکنی خشنود
60 مال عالمنی الیسان کیلدی * بارجه ایلنی متمول قیلدی
بنه بیر کون اول ارا توردیلار * خصم کیلکای دیسان اولتوردیلار r 86a
خصم جون جیقمادی بولدی ناجار * یانماق اول بیردین ایتیب عزم دیار
جون جیریلدنینك یناری جزم اولدی * خان شیبانیغه بو عزم اولدی
کیم بنه سرنی اوتوبان لشکر * اشلیق الغای تیوه‌سیغه یکسر
65 بنه خان ایلاکاج اول نوع خیال * بنه سر بولدی جیریکیکا پامال
مول کینت اوستیکا یول سالدیلار * بولغان اشلیق‌لارینی آلدیلار
کونکول اشلیق ساربدین جمع اولدی * مول کینت ایلی ولی ساورولدی
خان کوجوب باندی سمرقند ساری * خرم و شاد جیریلك اهلی باری
کیلدی خان تختیدا توتتی آرام * ایلادی عیش سریربنی مقام
70 هر کیم اوز منزلیدا تابتی قرار * قایو کوفین و قایو باردی بخار
فصل دی اوتکوجه ایل تیندیلار * بارجه قیشلاقلاریغه ایندیلار

XLIII.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن مغول اوستیکا باریب اوراتیبه قورغانیدا محمد حسین میرزانی قباغانی و اول یالباریب صلح تیلاغانی

باز آجیلغاج بنه خان دوران * ایلادی لشکر ایلیکا فرمان
کیم اوراتیبه‌کا جمع اولسونلار * دشت سابات ارا اولتورسونلار
بنه لشکر باری جمع اولدی بات * تولدی خان لشکربدین دشت سابات

سبزه اوستیدا بایلدی لشکر * آق چیجاك بنکلیغ آجیلدی جادر
شامیانه کوروب انداق صحرا * یازیلیب ایلادی کوب کسب هوا
اسرو زیبا بولوب ایردی اول دشت * قابل سیر ایدی و کلکشت
کلی بسیار ایدی و سبزه‌سی جوق * هیچ بیکانه اوتی اصلا یوق
لاله سبزه یوزیدا رنك برنك * لاله استیدا باری تازه اُلنك
لاله اوستیدا تیکیب جادرلار * قیلدیلار عیش پری‌پیکرلار
خان و سلطان کوروب اول صحرانی * کوردیلار بزمغه لایق آنی r 87a
قیلدیلار بیر نیچه منزل اندا * توزدیلار بیر نیچه محفل اندا
ایچتیلار بال فراغی بیله بال * بالدین ساغر ایتیب مالامال
حاصل اول پادشه دین‌پرور * عیش و عشرت بیله جیکتی لشکر
بنتی اوراتیبه قورغانیغه * اوت سالیب حاکمی‌نینك جانیغه
حاکمی بار ایدی بیر میرزایی * حصن اربابی ارا رعنایی
خانیکه خانغه کویاولیق قیلغان * کل کیبی مجلسیدا آجیلغان
قومی‌نینك آتی مغولدا اوغلات * اوزبك ایچیندا قربن قونکرات
آنیدین کیم تولوب ایردی کونین * متصل ایردی محمدغه حسین
ایکی مینك‌جه نوکری بار ایردی * کیم باری چابك و جرار ایردی
قلعه‌سی بار ایدی اسرو محکم * برج و بارولری بس[1]) مستحکم
خندقین بیتکوروب ایردی سوغه * هیچ بیر قویماب ایدی شاطوغه r 87b
کیم بیتا السون انکا شاطو بیله * که کرفتار ایدی عالم سو بیله
ایکی خندق بار ایدی اوشموندای * کیم کوروبتور بسه موندای خندق
تیکراسیدا تقی جرلار بسیار * اوروشور برلاری بس ناهموار

1) Чит. بس

حاجی غازی تقی بولدی همراه * مغول ایلین قیلابین دیدی تباه
جانوفا داغی بوروب اتلاندی * مغول اولتورماك اوجون قاتلاندی
بولدی قنبر هم الرغه همپا * تیلادی مرحمت و لطف خدا
اتلانیب شیخ مرید پردل * بولدی اول هم بو یوروشکا مایل r 84a
باردیلار بارجه‌سی سلطان بیرله * بنده‌لیك ایلادیلار جان بیرله
التی مینك‌جه کیشی جیقتی قولدین * بعضی اونکدین و بعضی سولدین
بارجه‌سی پردل و رزم آور و جست * رزم اوجون بارجه‌سی نینك بیللاری راست
بارجه قوش آتلیق و بارجه جرار * بارجه‌نینك بارجه یراغی طیار
جبه‌دین اتلاری بارجه یوکلوك * ایچ و تاش تونلاری بارجه توکلوك
قایسی‌نینك تونی ایدی الطابی * اول قیزیر ایدی بوروکان سابی
قایسی سوسار قیلیب ایدی لباس * وقتغه لایق اینیب ایدی اساس
قایسی تولکی بیله خرسند ایدی * تولکیکا طالب پیوند ایدی
کونکللك اورنیدا ایدی آس و تیین * بو ارادا من الاردین نیتابین
ساوق انداق ایدی کیم بخشی یمان * بار ایدیلار باری اندین تالان
کرجه اوزبك اولوسی دشت ارا * اوسوبان توتتی‌لار اندا مأوا r 84b
دشت ساووق‌لاربنی کوردیلار * اول هوالاردا جیداب توردیلار
دیدیلار ایلدبان انصاف اظهار * بو ساووق دشت ساووقی‌جه بار
اول ساووقدین تاپابین دیکان امان * زخمیدین قونقاریین دیکان جان
تارتیب ایدی تیزیکا توکلوك ایشیم * اینور ایدی بو ابرور یخشی ایشیم
ایجیدین تولکیکا جولغانیب ایدی * تنی تولکی ارا تولغانیب ایدی
تاشدین هم کیییب ایدی بنه بیر * تاپمایین دیب بو هوادین تغییر
باشیدا بار ایدی کیشلیك قلپاق * جوموروبان بابورب ایدی قولاق

اول قیش اسرو ساووق ایردی امّا * یوق ایدی هیچ الارغه پروا
کیشکا باتیب ایدیلار سلطانلار * معدلت جسمی ایجیندا جانلار
شمع ینکلیغ ایدی سلطان محمود * باشیده کیش نی ینکلیغ کیم دود
شاه تیمور کیش ایچیندا هیهات * بار ایدی ظلمت ارا اب حیات r 85a
قراجی‌لار تقی کیش تون ارا غرق * بارجه آسوده قدمدین تا فرق
بو یراق بیرله بیتیشتی لشکر * سر بویین ایلادیلار تونله مقر
ساووق ایلاب ایردی سرکا تاثیر * تونکوب ایردی تاپا المای تدبیر
تاش کیبی موزلاب ایدی اول دریا * یوق ایدی هیچ نم اندا اصلا
سرنی اول نوع کوروبان سلطان * اتلانیب سرنی کیجار بولدی روان
بوروکاج حضرت سلطان فی الحال * قیلدیلار سرنی خلایق پامال
هیچکیم جیقمادی اول قورغاندین * قیلدیلار وهم بسی سلطاندین
دشت و وادیغه یایلدی لشکر * مال تحصیلینی قیلدی لشکر
شهرخیّه مغولین جابتی‌لار * شهرخی اسرو قالین تابتی‌لار
الدیلار مال فراوان اندا * بولدی کوب مال نمایان اندا
قیردیلا خیل مغولنی بسیار * جانلاریغه تیکوروبان آزار r 85b
ایکی کون جابتی‌لار اول کشورنی * رنجغه سابتی‌لار اول کشورنی
باردی خانیکه دیکان خانغه خبر * کیم بیتیشدی بو طرفدین لشکر
خانیکه خان بو خبردین مسکین * بولدی بیچاره و اسرو غمگین
مستلیق اویقوسیدین آیلدی * یکلاری بیرله کینکاشلار قیلدی
مصلحت کورمادیلار اتلانورین * اتلانیب رزم اوجون قاتلانورین
اول کینکاش‌دا ولی شیبانی خان * اینی‌سی‌نینك سونکیدین کیلدی روان
سر یقاسیغه توشوب اولتوردی * خصم ایله رزم مناسب کوردی

هر سبب بیرله خدای جبّار * آیریب مالدارین ایلادی زار
f 82a عاقبت قیلدی بوینکلیغ بارین * ایلادی قدرت قهر اظهارین
حضرت خان شبانی اسرو * رحم ایله کیلدی اول ایلکا اوترو
لیك تینکری قیلیب انداق تقدیر * قیلدی اول قوم یمانین هر بیر
هر بیرین ایلادی بیر بیرکا هلاك * نه کفن تابتی نه تابوت نه خاك
اولوکیکا کیشی قیلمای اعزاز * قیلمادی هیچ عزیز انکا نماز
جون تیریکلیدا نمازی یوق ایدی * شمع‌دیك سوز وکدازی یوق ایدی
اولوکیدا نی کیراك انکا نماز * انداق اولکانکا نی حاجت اعزاز
قیش ایدی قحط و اولات اوشبو طور * اول قیش اول طور ایله ایلاندی دور
قیسقادی اول قیش اولوسنی اسرو * کیلدی آج و یالانکاجغه اوترو
اولا بیر نیجه یاغدی یامغور * تامدی کوك‌تینك یاشی مولدور مولدور
بودی اول قحط ارا اولکانلارنی * شهر ارا ایو ایلی بولکانلارنی
f 82b یاغدی یامغور سونکیدین مونجه قار * کیم اولوکلارکا قیلیب مهر اظهار
بارجه‌سین کومدی و قیلدی پنهان * ایل کوزیدین کیم ایرور ایمدی یمان
جون اوشول قار الارنی یابتی * شهر فی الجمله صفایی تابتی
قاردین سونکرا هوا بولدی ساووق * بولادی اولماککا تیریك داغی یاووق
قطوه موزلاماغان قالمادی سو * موزلادی شهر سمرقند اسرو
ایلکا بیلدوردی سمرقندلیغین * ساووق و قار ایله خرسندلیغین
اوتقه بازار بسی کرم اولدی * اول زمان دور انکا ایورولدی
بولدی معمور بسی کلخنلار * تیره کلخنلار ایدی کلشنلار
قالغان ارباب سمرقند تمام * بولدیلار ساکن کنج حمام
سارت‌لار اسرو زبون بولدیلار * دود ایله غالبکون بولدیلار

55 قیلدیلار اوتقه پرستش بسیار * قیلدیلار هاویه‌غه میل اظهار
f 83a جون ساووقدین باری افکار ایدیلار * دوزخ اوتیغه طلبکار ایدیلار
اوت هم انجه ایماس ایردی ایسیغ * یوق ایدی انجه هم اندین آسیغ
اول داغی مس کیبی بار ایردی اوسوب * اوجاق آیدا ساوقدین بوروشوب

XLII.

امام الزمان خلیفه الرحمن سمرقند الغان ییل‌نینك قیشیندا مغول اوستیکا جیریك تارتیب خانیکه خان‌نینك ولایت‌لارین شهرخیه‌نی جابتورغانی

او شمونونکدیك قیش ایچیندا اولخان * قیلدی بارجه اولوسیغه فرمان
کیم سمرقندغه کیلسونلار بات * قوبوبان شیوه ارام و ثبات
خاندین اول یارلیغ ایشیتکاج لشکر * هر نیجوك بولسه بیغیلدی یکسر
لشکری جون بیغیلیب کیلدی تمام * دیدی اولخان عظیم الاسلام
5 کیم بوروب سرنی کیجارمین فی الحال * مغول اهلینی قیلورمین پامال
f 83b اوشبو سوز بیرله بوروب اتلاندی * حشم و خیلی تقی اتلاندی
باردی خان قلعهٔ دزق ساری * سلطنت اهلی ملازم باری
جونکه دزقدین اوتوب قوندی خان * شاه محمودغه قیلدی فرمان
کیم بوروب ایلکاری اوتسون سودین * سر دیمه خوف و خطرلیق بردین
10 شهرخیه مغولین جابتورسون * شاش و صیرام یولین جابتورسون
ایلاسون خیل مغولنی ویران * بلکه توفراق ایله قیلسون یکسان
اوشبو فرمان بیله سلطان محمود * اتلانیب دیدی اغاسیغه درود
باردی انینك بیله تیمور سلطان * یوزی خورشید فلکدیك تابان

كوجه‌لار بولدی اولوگدين مملو * شهر بولدی بيكروردك اسرو
يالغوز اول شهردا اوق اولمادی خلق * اندا اوق لاله كبی سولمادی خلق
كيش بيله قرشيدا هم كوب اولدی * اندالار كوب كيشی ضايع بولدی
اولدی بسيار بخارادا داغی * بولدی كوبراك ايليكا مرك چاغی[1])
بو ولايات‌دا كيم ايتيلدی * كيم اولوم ايلنی بوينكليغ قيلدی
بوز مينك آدم اولوب ايركين شايد * ابولاری بوزولوب ايركين شايد

XLI.

ماورا النهر خلقيغه تينكريدين غضب يتكاندا بير عزيزی بو حكايت‌نی بيان قيلدی تنبيه اوچون نظم قيلينمدی

f 80b بير عجب سوز ديدی پيری اول وقت * پير خورشيدضميری اول وقت
ديدی بو حالدين اولدوم غمكين * كورماديم جان ارا بير دم تسكين
خاطريم اسرو مشوش بولدی * خسته كونكلوم تقی ناخوش بولدی
ديديم ای بار خدای قادر * بارچه‌نينك حاليغه دايم ناظر
بارچه‌غه جسم ايله جان سين بيردينك * بارچه‌غه نام و نشان سين بيردينك
كوز رواقينی سين ايتينك پر نور * كونكول ايوينی سين ايتينك معمور
نطفه‌نی تربيت ايلاتكان سين * رحم ايچره انی سيلاتكان سين
آنی قانغه ايوروب رنك بيريب * نطفه‌ليق مرتبه‌سيندين آيريب
قانغه هم ايت يوسونی سين بيردينك * ايتكا هم آنی موئی سين بيردينك
صورتی ايلادينك اول ايندين راست * كيم ازلدين منكا اول اولدی خاست

1) Рук. جاغلی (?)

روح ايله آنی مشرف قيلدينك * خلق ايچره انی اشرف قيلدينك
f 81a نيچه اوقات انكا بولدی صرف * تاكه جيقتی ليبدين صوت ايله حرف
آنی نی بيركا نی بيردين كيتوروب * آدمی دايره‌سيغه كيوروب
ايمدی بو حال ايله قيرماق نی ايكين * خسته جانيدين آيرماق نی ايكين
نی ايكين مونچه غضبغه باعث * نی ايكين مونچه تعبغه باعث
كيم نيچه شهر ايلی اولدی تمام * شهرلار حالی اولوب بولدی تمام
ايلاكاچ اوشبو مناجات فقير * هاتفی ديدی كه ای پاك ضمير
بار اولوكلار ساری كور حال نيدور * اول اولوك‌لارکا كور احوال نيدور
فايداكيم كورسانك اولوك قيلمه فراغ * قيل نظر صورتيغه باشتين اياغ
جون بو حكم اولدی منكا هاتفدين * خبر اولدی منكا اول وافقدين
حيقتيم ايودين بوكوروب كوجه ساری * كوجه‌لار توله اولوك ايردی باری
بير اولوك‌نينك باشی اوزره توردوم * يوزينی كرد ارا آجيب كوردوم
f 81b ميسغی اغزينی يايب ايردی * اوشبو بنكليغ نظريغه كيردی
اياغيغه تقی كوزنی سالديم * اياغين كوركاچ عبرت الديم
تبانيدا بار ايدی كره بسی * تيريك اوله بر ايدی دره بسی
بيلديم اندين كه نمازی بوق ايميش * تينكريسی بيره نيازی بوق ايميش
بوق ايميش تابع سنّت هركز * بيلماس ايرميش بسه ملّت هركز
نيچه كون كيزديم او شول حال بيله * اول اولوكلارنی تفتيش قيله
بارچه‌سين اوشبو صفتلق كوردوم * باريسان ايوبه تينج اولتوردوم
بو قيريلغان كيشی‌لار الحاصل * بار ايديلار باری حقدين غافل
بارچه دنيا ارا معمور ايديلار * مال دنيا ايله مغرور ايديلار
ايلتيب ايردی بارينی حرص و هوا * دين‌لاری‌نی بوزوب ايردی دنيا

اولکه بو یولنی سنکا کورکوزدی * بیل که دین سلسلهسینی اوزدی
باغی دین دیکان اوادور تحقیق * قیلما زنهار اوزونکا آنی رفیق
دین یاغیسی بردور اوغریسی اول * کیم کونکول ایچره دایم سالور یول
خاطر صاف ارا سالور وسواس * دیرلار اول شوم لعین خنّاس
اول اکبر وسوسه ایلاب کاهی * شافعه کورساتور اولسه راهی
کیم شریعت بولیدین توشکای ایراق * بولغای اقلیم ضلالتدا قزاق
شرعدین جون آنی بیریان سالغای * نقد دنیینی اوغورلاب الغای
کیراك اول محرم اسرار یقین * دیسه لعنت سنکا شیطان لعین
شاهین انداق متنبّه قیلسه * شرع ساری متوجه قیلسه f 78b
دین و دنیا ارا اول مرشد راه * باغی و اوغریدین اولسه آکاه
پادشه تینج کونکول بیراه بولور * بدعت و ظلم دکانی بوزولور
ایالا کیم ایتسیز بولماس جوبان * بولهسه هم کیراك انسیز سلطان
بو حکایت ایل اوجون‌دور باری * بو روایت ایسل اوجون‌دور باری
کیم اوزین توتقان اول ایلکا سلطان * قیلدی ناموس که بولغای جوبان
بوریدین سافلامادی قویلاریني * قویدی بوری ستمیکا باریني
کیسمادی اوغریسینینك ایلکینی هم * اوغریلار کونکلینی قیلدی خرّم
ایلادی نفس ایله شیطانی شاد * دین و دنیاسینی بیردی بر باد
بیمادی خلق غمینی هرکز * ایلادی خلقنی باغی عاجز
ایلنی سافلارغه مجالی بوقتور * اوروشور جاغلیق حالی یوقتور
قابادی خلقنی قورغان ایچیدا * بلکه بند ایلادی زندان ایچیدا f 79a
یخشی‌راق اول ایدی کیم انداق شاه * جونکه اوز حالیدین ایردی آکاه
کیمکا کیم تینکریسی نصرت بیردی * نصرت و قوّت و دولت بیردی

70 انکا تابشورغای ایدی اوز ایلینی * تارتا تورغای ایدی ایلدین ایلینی
تا اوشول ایل قیلیسان سلطانلیق * ایلکا کورکوزکای ایدی جوبانلیق
اوزی ایل‌نینك غمی بیراه کویماس * بیلماس و بیلکوجیکا هم قویماس
بیر کیشی جانی اوچون یوز مینك جان * نیکا ازرده قیلور بو دوران
حق اوشول ایردی که بو خان کیلکاج * بادشهلار اینك ایشین بیلکاج
75 تخت ایله تاج ایله ملك و زر و سیم * انکا قیلماق کیراك ایردی تسلیم
قیلیسان ملك طلب میرزالار * سالدیلار ملك ایچیدا غوغالار
انکا لعنت که قیلیب ملك طلب * ایل بوزولماغلیغه بولسه سبب
انکا رحمت که ایلین قیستامادی * ایل بوزولماقلیقینی ایستامادی f 79b
اوزکالار بوزغانین آباد ایتی * بوزوغ ایل خاطرینی شاد ایتی
80 یخشی‌لیق قیلدی یمان بارغانغه * رحم ایتیب کیلدی یمان بارغانغه
کیم انکا قیلدی یمانلیق ظاهر * اول انکا یخشی‌لیق ایتی آخر
غرض اولکیم بو سمرقند اولوسی * کیم یمان‌دور کیچیکی و اولوسی
بورناغی شاهلار ایامیدا * یوق که کمراهلار ایامیدا
تالاتیب آلدوروب ایردیلار کوب * کیم بو قورغان ارا کیردیلار کوب
85 موندا هم قالغانینی ساتی‌لار * فاقه و فقر ایچیکا باتی‌لار
بولدیلار بارچه کدا و رسوا * یول‌لار اوستیدا قیلیسان غوغا
ایچکاری اشلیق اوچون باردی مال * تاشقاری اشلیق اولوبان پامال
اوی بیله قوینی الیب ایردی مغول * تیوه آتنی حصاری و چغول
جون سمرقند بو نوع اولدی خراب * بولدی کوب قحط بولورغه اسباب f 80a
90 کوز بو نوع ایردی اولوس نینك‌حالی * یازغه شهر اولدی اولوسدین خالی
قیش قاتیغ کیلدی و کوب یاغدی قار * اولدی آچ و یالانکاج ایل بسیار

قیلدیلار خانغه دعا یخشی یمان * بولدیلار بارچه مطیع فرمان
خان بسی ایادی ایلنی امّا * تینکریدین بار ایدی اول ایلکا بلا
نیچه بیل خان کیلیشیدین بورنا * قبل و رزم ایشیدین بورنا
بایسنغر بیله سلطان مسعود * جیقاریب ایدیلار اول ایلدین دود
تقی ساطانعلی نادان هم * قیلیب ایردی بسی اول ایلکا ستم
بیر طرفدین تقی ترخان اتلیق * لادهلار بار ایدیلار شوکنلیق
تقی خانیکا دیکان خان عزیز * کیم انکا بار ایدی ادراك و تمیز
قیلیب ایردی جیریکیکا فرمان * کیم جایبب خلقنی قیلغای ویران f 76b
نیچه بیل مونچه بلالار بار ایدی * انکا انواع جفالار بار ایدی
بو المکارم بیله بابر داغی * قویدی ایل جایغه محنت داغی
آلتی آی باغلادیلار قورغانتی * وهمدین قوتقارالی دیب جانتی
بیر ایکی جان اوجون اوشمونچه جان * درد و غم اوتیغه کویسه نی یمان
شاه اولدور که بیسه ایل غمینی * دایم اوزیکا دیسه ایل غمینی
ایستامای اوزی‌نینك ارایشینی * ایستاکای خلق‌نینك ایشینی
نفس اوجون ایلاماسه سلطانلیق * قیلماسه اهل هوادیك خانلیق
عرصهٔ ملکنی یابان بیلسه * ایلنی قوی اوزینی جوپان بیلسه
بیلسه سلطانلیغی‌نینك دستورین * بلکه جوپانلیغی‌نینك دستورین
قوبینی اوتغه سوغه بیتکورسه * آروغینی اوزیکا کیلتورسه
کوندوز اوتلاسه الارنی خوشحال * قیلماسه بوریکا زار و پامال f 77a
کیجه‌سی ایلاسه آهنك قطان * بیرسه آرام الارغه بحسان
بوریدین بولسه نکهبان کوندوز * بولماسه عاجز و حیران کوندوز
اوغریدین بولسه نکهدار کیجه * بولمه‌سه اوغری بیله یار کیجه

اوزیکا دیسه قیلای آسان ایش * دیسه جوپان که بیلای آسان ایش
ساقلاسون جانور دانایی * قویدا جوپانلار ایله همپایی
بوینیده طوق وفایی بولغای * اوغریده نغمه سرایی بولغای
کوندوز ایتکای قویی بیراه تك و پو * بولماغای کیجه کوزیدا اویقو
بوری بیراه اوروش آهنك ایتکای * کینك جهانتی اوزیکا تنك ایتکای
اوغری بیراه کیجه غوغا قیلغای * اوغرینی ایل ارا رسوا قیلغای
پادشه بولسه کیراك جوپان‌دیك * مرد ره بولسه کیراك جوپان‌دیك
ایلینی قوی کیبی بیلسه دایم * ایلکا رحمت بیله کیلسه دایم f 77b
بوریدیك یاغینی مظلوم ایتسه * مال آلوردین آنی محروم ایتسه
اوغریدین صاقلاسه یعنی سلطان * اختیار ایتماسه ایلکا دیوان
نیتایین دیسه اوزی جوپان‌دیك * بولسون ایت بیراه سوزی جوپان‌دیك
ایلاسون شخص امینی پیدا * ایت کیبی قیلغوجی ایلکا غوغا
ایت صفاتی بیله اراسته اول * نور ذاتی بیله آراسته اول
هم وفادارلیق ایتکای ظاهر * هم مددکارلیق ایتکای ظاهر
یاغی بیراه اوروشوردیك بولغای * رزم وقتی توروشوردیك بولغای
اوغری بیراه تقی غوغا قیلغای * هم رعیت‌غه مدارلیق[1] قیلغای
بولمه‌غای دنیی ایشیکا مشغول * آلده دین ایشی بولغای مقبول
دین یاغیسین تقی معدوم ایتکای * اوغریسینی تقی محروم ایتکای
یعنی سلطانی اکر قیلسه خطا * بشریت یوزیدین احیانا f 78a
اول خطادین خلل اولسه دینغه * اول آیتسه شه دین‌آیین‌غه
کیم خطادور بو خطادور بو خطا * تیلاماس دین خللین مرد خدا

1) Рук. مدارلیق

جمع اینیب کونکلینی یاندی درویش * غصه اوتی بیله یاندی درویش
کیم مونونکدیك کیشی‌نی بیلماس ابل * خان بیله قوالموغینی قیلماس ابل
شهرغه کیردی نی کیم دیدی خان * بارچه‌سین شهر ابلیکا قیلدی بیان
بولدیلار شهر ایلی اسرو دلشاد * قایغودین کوردیلار اوزنی آزاد
قیلدیلار خانغه دعا جان بیراه * کوردیلار جانلارینی خان بیراه
بولدی میرزا داغی اسرو خوشحال * کیم قاجیب جیقوسیدور فارغبال f 74b
شیخ الاسلام تقی شاد اولدی * خاطری فکردین آزاد اولدی
قیز داغی بولدی فرحناك بسی * توشتی اینیك باشیغه هم هوسی
اناسی هم فرح ایتی بسیار * جان ارا شادلیق ایتی اظهار
خان وکیلین تیلاتیب آلدیلار * شهر ارا طوی سوزینی سالدیلار
خانغه اول آینی نکاح ایلادیلار * عیش سوزینی مباح ایلادیلار
جیقاریب خانغه بیباردیلار آنی * بولدی خان کنج کور بیراه غنی
کرجه اول کنج اوچون جیکتی رنج * عاقبت کوردی اوزین صاحب کنج
انی جون خانغه بیباردی بابر * شهردین جیقتی و باردی بابر
جون خلاص اولدی قبلدین اول شاه * قیلدی خانیکه دیکان خانغه پناه
بار جون خان قاشیغه باووشتی * قویدی بابرنی انکا یاپوشتی
بولدی خان وصل ایله شاد و خرم * بولدی خوشحال قاجیب بابر هم f 75a
شیخ الاسلام داغی همره انکا * همعنان بیر ایکی اوج ایله انکا
عشق ایله شهرنی فتح ایلادی خان * عشق‌دور واسطه فتح جهان
عشق‌دور وصل قابوغیغه کلید * عشق‌دور ایلاکان ایکینی جدید
عشق دشوارنی آسان ایلار * عشق عالمنی کلستان ایلار
عشق بیراه توزالیب‌تور ایلام * عشق بیراه آجیلیب‌دور اسلام

عشق‌دور مخزن اسرار وجود * عشقدور مطلع انوار وجود
عشق بیردی طالب ایلیکا مراد * عشقدین‌دور باری ایشلارکا کشاد
عشقدور واسطه امن و امان * عشقدور رابطه جسم روان
عشقدین بولدی ملك روحانی * عشقدین بولدی فلك جسمانی
عشقدین‌دور باری اشیا موجود * عشقدین اوزکا نیمه‌کا نی وجود
هرنی کیم بارلیغ آتی بار انکا * بارلیغ نعمت و صفاتی بار انکا f 75b
عشقدین بولدی اینك بارلیغی * بارلیغ بیراه نمودارلیغی
عشق اول نوردور ای صاحب فن * کیم ابرور اوزلوکی بیراه روشن
هم قویاش جسمی منور اندین * هم قمر مشعلی انور اندین
عشقدین کیمکه خبردار اولدی * تینکریکا محرم اسرار اولدی
عشقدور الغوجی کشورلارنی * عشقدور بوزغوجی لشکرلارنی
عشقدور خانلی جهانکیر ایتکان * عشقدور عقل ایله تدبیر ایتکان

XL.

سمرقند فتح بولغاندین سونکرا قبل تارتقان ایل‌لارنینك احوالی و خانیکاخان مغول‌لاریدین تالان و تاراج‌دین و کیچیك میرزانینك باشتاق نوکرلاری‌نینك بی معنی حکومت‌لاری‌دین بوزولوب قورغانی بیرکیتور دیکانلارنینك حالی

جون سمرقند ایشیکی آجیلدی * خان بی ایلکا عنایت قیلدی f 76a
بورناغی ایشدین الارغه دیمادی * رزم سانجیش‌دین الارغه دیمادی
شهر ایلی خان کرمینی کوردی * بارچه بیرلیك بیریکا اولتوردی
خان بو الطافنی قیلغاج اظهار * قیلدیلار خلق تعجب بسیار

ایل سوزی داغی بیلیب ایردیلار * ایش یراغینی قیلیب ایردیلار
تونتی‌لار بارچه بو سوزکا منت * دیدیلار کیلدی بنه امنیّت
شیخ الاسلامنی چارلاتی‌لار * مرشد خامنی چارلاتی‌لار
خان سوزین دیدیلار ایل سوزینی‌هم * صفت عشق دل‌افزونینی هم
شیخ الاسلام هم اولدی راضی * بیغیلیب کیلدی فقیه و قاضی
ایل اوغلارینی جمع ایلادیلار * شهرنینك یخشی ایلین سیلادیلار f 72b
دیدیلار صلح اینینك ایمدی انکیز * جیقالی بیز بو ولایت‌دین بیز
شهر ایلی ایشیتیب اوشبو مقال * بولدی‌لار بارچه‌سی شاد و خوشحال
انتخاب ایلادیلار درویشی * بارچه عالمغه نکو اندیشی
فیز سوزینی دیدیلار اول انکا * قصّه‌نی بیلدوروبان مجمل انکا
سونکرا ایل‌نینك غمینی هم بیدیلار * شهر ایلی‌نینك سوزینی هم دیدیلار
حاصل سوز بو که خان فیز آلسون * ایکنیدین هجر لباسین سالسون
شیخ الاسلام ایله کیتسون میرزا * سفر آهنکنی ایتسون میرزا
بولماسون خان کیشیسی مانع انکا * بولماسون حادثه واقع انکا
شهر ایلیکا تقی رحم ایتسون خان * بولماسون اوشبو ولایت ویران
خان و سلطانلاری شرط ایتسونلار * سوزلاری‌نینك باشیغه یتسونلار
بو حکایت‌لار ایله اول درویش * بولدی خان الیدا خدمت اندیش f 73a
بولدیلار بارچه سلاطین حاضر * بارچه درویش سوزیکا ناظر
خان قبول ایلادی درویش سوزین * آجتی درویش ساری لطف کوزین
دیدی بابر بیله شیخ نادان * قیلدیلار شهرنی اسرو ویران
شاه بولغان بیر اولوس قایغوسینی * کیندین صاف توتار کوزکوسینی
تینکری‌دین بنده تیلارمین دایم * کاه ذاکر بولوبان که صایم

کیم منکا عالم ایلینی بیرکای * بارچه افاق قولومغه کیرکای
مین بو ایل‌لارکا کرم قیلغای‌مین * ظلم اهلینی عدم قیلغای‌مین
بیرکامین شرع نبی‌کا رونق * بدعت اهلینی کیتاریب مطلق
منکا نیّت بودور ای مرد خدا * نیتایین ایل مونی بیلماس اصلا
تیلاماسلار مینی بو نادان ایل * اول سبب‌دین بولادور ویران ایل
هر نیجه ایل تیلاماس مین تیلارام * ایل مینی سیلاماسه مین سیلارام f 73b
مین تیلاب تینکری بیریب تور ای شیخ * تینکری سوزی منکا کیریب تور ای شیخ
مین تیلادیم تیلادی تینکری هم * بوامه‌سه تیلاکی منکا نی غم
کیم تیلاسه مینی دولت تابقای * دولت و عزّت و نصرت تابقای
کیم اوزین توتسه تیلاکدین معذور * بولغوسی بوقتور انکا هیچ حضور
بیل که مین بارچه‌غه مشفق دورمین * بارچه ایل بیرله موافق دورمین
جفتای ایل مینی اوز یك دیماسون * بیهده فکر قیلیب غم بیماسون
کرچه مین اوزبك ایلیدین دورمن * لیك تینکری‌کا ایرور بو روشن
کیم تیلارمن باری ایل اصنافین * بیلماسام جام ارا درد وصافین
فکریم اولدور که آلیب شام و عراق * بولغه‌مین مصر اولوسیغه قناق
بو سمرقند خود اوز تختیم‌دور * بیلکیل اندین که نیتیك بختیم‌دور
کیرسه بوز تخت مونونکدیك قولومه * بولماغای هیچ غباری بولومه f 74a
بو اولوس کرچه یمانلیق قیلدی * اوز یمانلیغینی آخر بیلدی
ایمدی مین یخشی‌لیق اظهار ایتایین * رحمتینی باریغه یار ایتایین
شیخ الاسلام ایله بابر کیتسون * اولکه بار بیزکا کیراکلیك بیتسون
جون بوسوزلارنی دیدی حضرت خان * الدی درویش قاشیندا قرآن
شرطلار ایلادی درویش پسند * سالدی درویشلیغی کوککا کیند

جوش اورار ایدی عدودین افزون * جیربکی جیبه‌لانیب دریا کون
قابقا اغزیغه بارورلار ایردی * قلعه‌غه جاو یبارورلار ایردی
قلعه‌دا ایل بولور ایردی حیران * کیم اوروش سالغالی کیلمیش تور خان
تانکغه‌جه ایلکا یوق ایردی اویقو * اولتورورلار ایدی خانغه اوترو
ایلک حضرتغه بو ایردی مقصود * کیم انینك خاطری بولغای خشنود r 70b
ایستاکای یار باقینیدا قونوش * ایلاکای کیجه ایراقدین کورونوش
بارینك منزلیدین ایس الغای * بارینك کوبیکا غوغا سالغای
اوزیدا خود یوق ایدی خواب و قرار * دلبرین هم قیلور ایردی بیدار
کیجه تانك اتقوجه بیدار ایردی * عشقدین کوزلاری خونبار ایردی
عاشقانه غزلی ایتور ایدی * صبح بولغاج بیریکا قایتور ایدی
ایل بیغیلغاج کورونوشکا قاشیغه * خیر باد ایلار ایدی کوز یاشیغه
اوزینی ساقلار ایدی ایل کوزیدین * ایلك ایشی یوق ایدی ایل‌نینك سوزیدین
کونکلی مشغول ایدی یاری بیرله * خاطری لاله‌عذاری بیرله
شهردین سوز سورار ایردی و خبر * اوزکادین یوق ایدی کونکلیکا اثر
شهردین کیمکه جیقار ایردی نحیف * خان کوزیکا کورونور ایردی لطیف
کیم کونکول محفلیدین[1]) کیلکاندور * بارینك منزلیدین[2]) کیلکاندور r 71a
کیلتورور ایردی قاشیغه انی * سورار ایردی سوزینی پنهانی
عشقدین دیر ایدی رازینی انکا * بیلدورور ایردی نیازینی انکا
قیلور ایردی انکا اسرو انعام * میوه و اطعمه‌دین پخته و خام
حاصلا اهل غلاموس باری * یاندیلار عشق بیله شهر ساری
قیلدیلار عشق حدیثین مشهور * قالمادی عشق حدیثی مستور

1) Рук. محفلدین 2) Рук. منزلدین

بیتی اول شمع‌غه بو افسانه * کیم سنکا خان بولادور پروانه
عارضینك کورمایین اولمیش مفتون * سینی لیلی دیب اوزینی مجنون
سیندین اوزکا انکا دلجو یوق ایمیش * کیجه‌لار کوزیدا اویقو یوق ایمیش
کیلدی ناکاه بو اثنادا بیراو * بولدی بیر طرفه غزل بیرله ایکاو r 71b
غزلیدا بو حکایت ایردی * اغزیدا هم بو روایت ایردی

سوزینینك مختصری

کای منکا آرزوی جان وصلینك * بی دوا دردیمه درمان وصلینك
صفتینکنی ایشیتیب زار اولدوم * عشقینك ایلکیکا کرفتار اولدوم
سینی کورمای منکا احوال بودور * عشقینك ایلکیدا منکا حال بودور
باقیسان قالدی خیالینك‌غه کوزوم * آه اکر توشسه جمالینك‌غه کوزوم
صبر کوبیکا کذاریم یوقتور * بیتمایین سنکا قراریم یوقتور
قیلسانك آیدیك فلك اوستیدا وطن * یا کهربك صدف ایچره مسکن
توکایین اشك ثریا بنکلیغ * جیقمایین کوککا مسیحا بنکلیغ
کوز یاشی ایچره بولایین غواص * اول صدفدین قیلایین سینی خلاص
ایلایین شرط سنینك باشینك اوچون * بولمه غمناك فرینداشینك اوچون
هیچ یمانلیق انکا یاووتماغالی * سینی تیلمورتوب انی تونماغالی
هر قایان خاطری ایستار بارسون * بارسون انجه که بورووردین هارسون r 72a
قاصد اینکاج حکایتنی ادا * بولدی قیز کونکلیدا دردی پیدا
جان بیله خان ساری مایل بولدی * خان غیدین ایچی تاشی تولدی
جنون بو سوزلاری اناسی بیلدی * اوز اوزی بیرله تأمل قیلدی
دیدی شاید بو سبب بیرله خدا * بیر باروغلوق منکا قیلغای پیدا
اناسی هم بولوب ایردی مضطر * بیکلاری هم متحیر یکسر

بولدیلار ایل داغی اسرو نومید * کوردیلار جان ارا داغ جاوید
شیخ الاسلام قاشیغه اعیان * بیغیلیب دیدیلار ای شیخ زمان
آلنی آی بولدی که بیز مسکینلار * صدق بولیدا وفا آئینلار
ایلادوك هر نی که فرمان قیلدینك * صدق‌میزنی بسه سین هم بیلدینك
ایمدی یوق طاقتیمیز جاره نیدور * قالمادی قوّتیمیز جاره نیدور
ایت ایتینی بیدوك ایمدی نیتالی * بیز بو قورغانتی نیتیب بیرکیتالی
اوروش ایلار کیشیمیز قالمادی هیچ * قلعه بیرله ایشیمیز قالمادی هیچ f 68b
سینی دیب بیتی بو بیرکا ایشیمیز * بیتی کوککا بیتادور نالشیمیز
تاشقاری باغلاریمیز بوزولدی * ایچکاری ایولاریمیز بوزولدی
ایمدی میرزاغه اجازت بیرکیل * بولومیزدین بو تیکانتی تیرکیل
خان ایرور اسرو رحیم و عادل * عدلیغه کونکلی ازلدین مایل
سین اکر وهم قیلور سین خاندین * کیجه الماس سین بو اوغلاندین
بارغیل آینك بیله بو کشوردین * قوتقاریب خلقنی درد سردین
بوقسه بو شهرنی الغاج فی الحال * بارچه عالمنی قیلورلار پامال
بیر قولی کیم تونا کون سالدی اوروش * یوق ایدی شهردا امکان توروش
بیغیلیب بارچه انی دفع ایتوك * ایلدین اول حدثه‌نی (Siel) رفع ایتوك
تانکلا خان بیرله باری سلطانلار * بارچه میرزالار ایله اوغلانلار
قیلملار توش توشیدین رزم انکیز * خان بو قورغانتی آلور بواغای تیز f 69a
ایمدی تدبیر بودور کیم میرزا * قیلماین شهر ایلی بیرله غوغا
خان بیله صلح سوزین آیتقای * فتنه و کین باشیدین قایتقای
خانغه همشیره‌سینی عقد اینکای * اول باریب خان قدمیغه بینکای
شهردین قاچقای و کینکای میرزا * شیخ الاسلام هم انکا همپا

شهر ایلیدین بو حکایت بولغاج * بو حکایت بیله قورغان تولغاج
شیخ الاسلام هراسان بولدی * بابر اوز حالیغه حیران بولدی
بولدیلار بیکلاری بارچه غمکین * بولدیلار بارچه‌سی محنت‌قه قرین f 69b
کیتار اسبابینی ساز ایلادیلار * آنلاری‌نینك سمیزین سیلادیلار
الار احوالی بو کیم تابتی بیان * ایمدی خاندین ایشتینك بیر دستان

XXXIX.

امام الزمان غایبانه عاشق بولوب عشق بیله معشوقینی قولیغه الغانی و بابر میرزانی قاچوروب تخت قولیغه سالغانی

خان بو حالتدا اینك دیك عاشق * کیم دیکای سین تیریلیب تور وامق
یار عذرا صفتی شهر ارا * خان قیلیب تاشقاربدین واویلا
یار ایدی اول صنم زیباغه * نسبتی شهرداغی میرزاغه
ایتایین نسبتینی فاش سنکا * حاصلا ایردی فرینداش انکا
غایبانه بولوب ایردی عاشق * انی عذرا دیب اوزینی وامق
غایبانه صفتینی ایشتیب * عشقدا ایش بو بیرلارکا بیتیب f 70a
بیر زمان بوق ایدی ارام انکا * اه ایله ناله ایدی کام انکا
سیلدیك باش اقار ایردی کوزیدین * درد ظاهر بولور ایردی سوزیدین
عشق دردی باشیدین واضح ایدی * شوق سوزی یوزیدین لایح ایدی
هر حکایت ارا عشق ایردی سوزی * عشق‌دین ایردی کهر بار کوزی
کیجه‌لار عشق فسون اینکاج انی * اول فسون زار و زبون اینکاج انی
دیر ایدی کیم حیریکیم اتلانسون * قلعه‌غه چیقماق اوچون قاتلانسون

XXXVIII.

أمام الزمان اوروشقه فرمان قيليب مظفر الدين سلطان محمود بهادر قلعه‌غه اوروش و امام الزمان رحم قيليب جيريكين تيغانى و ايل شهردا بى طاقت بولوب غوغا قيلغانلارى

اوشبو حالتدا عزيزى كيلدى * سوزلارى خان فاشيدا اينيلدى
ديدى يوقتور اوروشور جاغلى كيشى * خلق‌نينك يوقتور توروش بيراه ايشى
ايل سيزينك ملك سيزينك مال سيزينك f 66a * دولت و نصرت و اقبال سيزينك
بو حكايت بيله خان دوران * بنه قيلدى اوروشورغه فرمان
نردبان و توره بسيار ايردى * ياسانيب بارچه‌سى طيار ايردى
جون بو حكم اولدى جناب خاندين * هيچيكيم جيكمادى باش فرماندين
صبح جون بولدى شفقدين خونريز * مهر قوليغه بيريب خنجر تيز
خان جيريكى ياسانيب بخشى يمان * بولديلار بارچه مطيع فرمان
كوتاريب شاطولارين كيلديلار * قيلور ايشلارنى بارى بيلديلار
كيلدى خان‌نينك جيريكى هر ياندين f 66b * باردى جان شهرداكى اعياندين
بنه بير ياندين سلطان محمود * كيلدى اوز لشكرى بيراه خشنود
كيلكماج اوق توره‌لارى بيتى روان * جيريكى قيلدى شجاعتى عيان
توره‌نينك سونكيجه شاطو بيتى * شهرنينك باشيغه قايغو بيتى
توره‌ليق توره‌نى ايلكيكا آليب * شاطواوق شاطونى ايكينكا ساليب
كيلديلار خندقى ايچره فى الحال * اوتنى‌لار خندقين ايلاب پامال
قوبديلار تاميغه شاطولارنى * تاپتى‌لار اول سارى قابولارنى
توردى خندق بقاسيندا سلطان * قابوجيلار بيله ايلاب جولان

آنتى‌لار كيمكه جيقاردى باشنى * اول جيقارماى باشين آنتى تاشنى
تاش كوب كيلدى و اوق هم بسيار * كوب كيشى بولدى جيريكدن افكار f 67a
ايك شاطونى آليب بارغانلار * شهرغه وهم ساليب بارغانلار
جيقتى‌لار بارچه‌سى شاطولاردين * كرچه كوب كيلدى تاش اوتروولاردين
كوپ اوروش بولدى ولى آخر كار * شهر ايچيندا جه صغار جه كبار
بارچه سلطان ساربغه كيلديلار * جان و دل بيراه اوروش قيلديلار
ايلاكاچ شهر ايلى بارچه هجوم * آسمان اوزره اوشانداق كه نجوم
شاطونينك اوستيداكى افكار ايل * پر دل و پر جكر و پر كار ايل
كرچه انداق يراليغ توشتيلار * ساغ يانيب بارچه‌سى قاووشتى‌لار
خان سياست قيلا تورغان بولدى f 67b * شهر حالين بيله تورغان بولدى
رحم ايتيب قيلمادى انكيز اوروش * ديدى بيرماس بواولوس بيزكا توروش
كورالى بير قول ايله نى قيليشور * قيلور ايشنى بسه سلطان بيليشور
خان بو سوز بيراه اوروش قيلمايدور * جيريكى قلعه سارى كيلمايدور
خان‌نينك اوتروسيداغى هم بارى * كيليبان ايلادى رزم كارى
بوقسه توش توشدين اوروش بولسه‌ايدى * قازبى[1]) اوزبك ايله تولسه ايدى
آلينور ايردى هموللدم قورغان * غايتش ايليكا رحم ايلادى خان
كرچه اول قلعه‌نى الماى باندوق * اسرو حرمان اوتى بيراه ياندوق
ليك حالت‌لارى معلوم اولدى * بارچه‌غه ايشلارى مفهوم اولدى
بيلديلار بارچه‌كه توش توشدين اوروش * بولسه بوق شهر ايليكا هيچ توروش
بولدى ميرزاغه داغى بو معلوم * كيم بولور شهردين آخر محروم
شيخ الاسلامغه هم بولدى عيان * كيم ياپوشسه الور اول قلعه‌نى خان f 68a

1) Рук. قازيمى

XXXVI.

فقير مسكين يخشى‌ليغنى تيلاب امام الزمان تينكريسيكا مناجات قيلغانى

كاى خداوند كريم غفار * مالك الملك‌سين و هم قهار
ملك‌نونك مالكى بوق سيندين اوكون * اوشبو ملك ايجره نى‌لار بولدى بوكون
منكا لطف و كرم ايتينك ظاهر * بارچه لطفونكا قيلدينك ناظر
قهر بو ملك ايليكا كوركوزدونك * قهر ايله موندق الارنى يوزدونك
ايدى لطف ايله الارغه ظاهر * اى خداوند رحيم قادر
بولماسون قالغان اولوس بير بولى * بيتماسون باشلاريغه غم قولى
حضرت خان خليفه‌كردار * مهربانليق قيليب ايلكا اظهار
قيلدى بو نوع مناجات امّا * تينكريدين كيلدى اوشول ايلكا بلا
خان ساري اجمادبلار اصلا كوز * صلحدين ديمادبلار اصلا سوز

XXXVII.

سمرقند ايلى آچليق‌قه تورماى قلعه‌دين جيقا باشلاغانلارى

بنه ميرزا بيله شيخ الاسلام * بيغيبان بير نيجه شوم خودكام
بانكى باشدين بنه شرط ايلادبلار * شرط محكم‌ليغينى سيلادبلار
ديدبلار اوتنى قبلدين تورت آى * بوق سيز ايل بولدى بو شهر ايجره كداى
ايدى شهر ايجره منادى قيلينكيز * اول منادى ارا سوزنى بيلينكيز

سوز بو كيم بيل‌ليق ازوق‌سيز جيقسون * مفلس و عاجز و يوقسيز جيقسون
بيز آيتقان سوزوميزكا بيتالى * شهرنى بارليق ايل بيركيتالى
بو منادى بوروكاج شهر ارا * توشتى يوقسيز ايل ايجيكا غوغا
بيغليب يوز ايكى يوز ايواوك ايل * جيقماق اوجون قيليبان محكم بيل
بيباريب تاشقارى سلطانغه كيشى * قايو سلطانغه قايو خانغه كيشى f 65a
تيلابان اوزلاريكا داروغه * كيم تيلاب تاپمادبلار داروغه
جيقتى‌لار بارچه‌سى بلجار بيله * بيغلاشيب ديده خونبار بيله
بارچه‌سى قول توتوشوب جيقتى‌لار * جان بيرورگا ياووشوب جيقتى‌لار
بارچه زندان ارا بانقان كيشيديك * بلكه زار اولكان و قاتقان كيشى‌ديك
زغفرانى بولوبان جهره‌لارى * قوروق اوتديك بولوبان سبزه‌لارى
يول بورورجه يوق الارغه قوت * توز تورورغه يوق الارغه قوت
ايل جيقا باشلادى موندق بسيار * جرخ‌نينك مختيدين بارچه‌سى زار
جيقتى بير آى‌جه بو طور كوران * كيم باريسينى باسيب ايردى سوران f 65b
اون مينك ايواوك كيشى جيقتى بولغاى * شهرلار شايد الاردين تولغاى
جون بو سوزدين بنه اوتى بير آى * بولديلار بارليق ايل بارى كداى
التى آى جيكتى بو قورغان قبلى * بولمادى هيچ طرفدين خللى
ايشلارى بيتى انكا كيم ديدبلار * باشدا ديكان نيمه‌لارنى بيدبلار
بولدى انداق قبلى كيم دوران * كورمادى تيره مونونكديك قورغان

جیقتی‌لار شهردین انداق کیم برق * بولوبان جیبه و جوشن ارا غرق
بولدی میرزا کیشی‌سیکا ناموس * دیدیلار بارجه دریغ و افسوس
کیم بو ایل جاغلی بولا المای بیز * تنك و نام ایله اولا المای بیز
مینك‌جه یجشی کیشی قالیب ایردی * کیم باری رزمغه طالب ایردی
جیقتی اول مینك‌جه کیشی اتلانیبان * ایش قیلورغه باری‌سی قاتلانیبان
توتی میرزا بیله شیخ الاسلام * شهر دروازه‌سی اوستیدا مقام r 62b
جیقاریب ایلنی یوروتی‌لار تیز * یته هر فتنه‌نی ایلاب انگیز

XXXV.

امام الزمان وخلیفه الرحمن وحمزه سلطان ومظفر الدین سلطان محمود بهادر چاپا الارغه اوترو بارغانلاری

اولتوروب ایردی فراغت بیله خان * ایولیك ایویدا تقی هر سلطان
کیم سوران شهر ساریدین کیلدی * تاشقی ایل بارجه بو ایشنی بیلدی
حضرت خان پسندیده خصال * جوشنین ایکینکا الدی فی الحال
اونك و سول بارجه کیندیلار جست * بیل‌لارین باغلادیلار رزمغه رست
ایچکی‌سی داغی مکمّل بولدی * ایچکیدین خان‌نینك ایشیکی تولدی
حمزه سلطانغه داغی باردی خبر * قیلدی آراسته اول هُم لشکر
بولدی سلطان بهادر محمود * بو خبر بیراه بغایت خشنود
کیم جیقیب کیلدی عدو خیلی باباغ * بیزکا حق توزکوسی اسباب فراغ r 63a
تینکری بیرسه انی پامال ایتالی * دوستلار کونکلینی خوشحال ایتالی
اوشبو سوز بیراه دلاور سلطان * یورودی ایلا که پور دستان
قیلیب آراسته اونك بیراه سولین * اغاسی‌دیك یاسابان ایچکی قولین

شهر ساری بوروبان آت سالدی * شهر ایلی آت اباغیدا قالدی
اول یمانلار که بو ایش باشلادیلار * اوزلارین شهر ایچیکا تاشلادیلار
قالدی میرزا نوکری بیراه باباغ * وهمدین جان‌لار ارا بوز مینك داغ
خان قولی هم بیتیبان کیلدی روان * قیلیب اعدا جیریکینی بیجان
جلوه‌کر بولدی تیمور سلطان هم * خان‌نینك الّیدا ساوشتی محکم
خانداغی اوزی ساواشتی بسیار * اوق بیله بولدی بسی کارکذار
آتیبان بیقتی نیچه جاهلنی * سرنکون قیلدی نیچه باطلنی
اوزی الّیداغینی باندوروب * خندقیقه بینکوردی r 63b
لشکر اهلی کوروب انداق خانتی * هر ساری جلوه‌دا بیر سلطانی
حمزه‌نینك اوقیغه کوز سالمادیلار * جابیشیب بیر بیریدین قالمادیلار
قیردیلار حمزه دیکانتی بیمد * تاملار قالغانیغه قیلدی مدد
جیقان ایل‌نینك کوپی ضایع بولدی * شهرنینك اوروشور ایلی اولدی
شیخ الاسلام کوروب ایل فاجیشین * قیلدی نظاره قرانینك کیلیشین
وهم قیلدی که بوروب حضرت خان * کیله شهر ایشیکیکا اوشبو زمان
اوروشور جاغلی کیشی یوق نیتالی * قلعه‌میزنی نی قیلیب بیرکیتالی
بولدی بابر داغی غمکین بسیار * اضطراب ایلادی مسکین بسیار
ایلك خان باندی اوشول بیردین اوق * کیلمادی شهر ایشیکیکا باووق
کیلدی اوز منزلیکا خرّم و شاد * ایلادی میل نماز و اوراد
جون ادا قیلدی نمازین اولخان * عرض ایتیب عجز و نیازین اولخان
قرب‌نینك مرتبه‌سیکا بیتی * تینکریسیکا بو مناجات ایتی

اتفاق ایلادی تنبل هم انکا * شرط سوزینی دیدی محکم انکا r 60b
اولداغی اسپره‌دین ارتیلدی * اندجان لشکرین آلیب کیلدی
شیخ الاسلام سویندی بسیار * قیلدی بسیار سوینمك اظهار
شادیانه کوسینی جالدوردی * اوزنی میرزا قاشیغه یتکوردی
بولدیلار بارچه شاد و خوشحال * قیلدیلار عقل‌سیز ایل بیله خیال
کیم کیلیب خانیکه بیرله تنبل * خان بیله قیاغوسیلار بارچه جدل
شهر ایلی بو خبردین خوشحال * ایك خان‌نینك چریکی فارغبال
بو خبرنی ایشیتیب حضرت خان * دیدی بولسه منکا لطف یزدان
یوز اینك‌دیك کیشی دشمن بولسه * بلکه دشمن‌دین عالم تولسه
منکا دشمن ساریدین غم یوقتور * دوست لطفی بیله کونکلوم توقتور
فارغ اوشبو سوز ایله اولتوردی * قبل ایتماکنی مناسب کوردی
دیمادی کیم بو خبر بار یا یوق * خان و تنبلدین اثر بار یا یوق r 61a
خان جیریکیکا یاقینراق کیلکاج * خان‌نینك اول اولتوروشینی بیلکاج
اول ایکاو هم بیریکا الماديلار * دوستلوق نوبتینی جالماديلار
باندیلار بیرلاریکا ایربالشیب * ایجداکی کینه‌لاربنی بیلیشیب
خان یاقینراق سیغینه توشتی بینه * تاوردی اول قلعه ایلی‌کا یتینه
اوزکا هر کون اوروش ایردی و قتال * بولادی خان قول‌لاریغه دفع ملال
آلتی آی جیکتی بو قورغان قبلی * بولمادی هیچ طرفدین خللی
خلق فریاد قیلا باشلادیلار * قلعه‌دین اوزلاربنی تاشلادیلار

XXXIV.

سمرقندنینك بیاغ و آتلیغی یاسانیب قلعه‌دین چیقانلاری

ناکهان باردی بیراو تاشقاریدین * شهر ساری‌که بیلورمین باریدین
قالمادی خان جیریکیکا اوزبك * باردی بسیار ایل اندك اندك
قایسی کوفین و فراخین کیتی * قایسی خرقان و هزارا بیتی r 61b
قایسی کرمینه‌کا توزدی آهنك * قیلدی شاهانه بساط و اورنك
قایسی یول سالدی بخارا ساری * قایسی هم کوزلادی اندین ناری
قایسی قرشی بیله کیشکا باردی * مال غایب دیب ایلین اختاردی
خان قاشیدا کیشی آز قالیب‌تور * قالغانی داغی کونکول سالیب‌تور
شیخ الاسلام بو سوزنی بیلکاج * دیدی میرزاغه بو سوزنی بیتکاج
بیغدبلار شهر ایلینی یکسر * دیدیلار کیم بودور ایمدی خبر
شهرنینك بیر نیچه بی‌باکلاری * کیشی بولورغه هوسناکلاری
دیدیلار بیز بیغالی جالاك ایل * لا ابالی صفت و بی باك ایل
شیخ الاسلام بیله میرزا سیز * قلعه اوستیدا تماشا قیلینکیز
بیز جیقیب رزم ایتالی خان بیرله * ایشینکیزنی قیلالی خان بیرله
ایمدی کیم آز قالیب‌تور لشکر * جیقیبان کورساتالی خانغه هنر r 62a
شیخ الاسلام ایله میرزا بسیار * ایل ارا شادلیق ایلاب اظهار
دیدیلار یخشی کینکاش‌دور اوشبو * یاقادور اسرو کونکولکا اسرو
قیلسانکیز رزم جیقیب تاشقاری‌سیز * قیلالی سیزکا عنایت‌لار بیز
اوشو سوز بیرله[1]) اوشول بی باك ایل * دیمه بی باك بس جالاك ایل
تابتی‌لار اوزلاری ینکلیغ بسیار * بارچه تیرافکن و جست و جرار

1) Рук. بیر

کوب باریمنی جاغیر قویار ایدی * جاغیربدین ابت و قوش تویار ایدی
قالغانین سرکه و دوشاب قیلیب * ایوی‌نینك عیشی‌غه اسباب قیلیب
میوه‌لارنی کزك ایلار ایردی * اوزکا هر نی کیراك ایلار ایدی
تاشیر ایردی ایویکا باغیدین * قیشقه‌جه راست اوزوم جاغیدین
میوه‌لاردین بیلیب آسایش جان * ایوینی ایلار ایدی باغستان
اول تاشیر فرصت ارا میوه‌سینی * عاجز ایلاب یوك ایله تیوه‌سینی
یوکیدین توشه ایدی بیر المه * قولیغه دیر ایدی آنی سالمه f 59a
بی نوایی اکر اوله بیمار * تیلاسه خدمتیدین بیر ته نار
یوز خشونت قیلور ایردی آغاز * بولور ایردی غضبی دور و دراز
باغ ارا میوه جاغی بو ایدی حال * ایوکا کیرکاندا نی بواغای احوال
هر کز ایتماس ایدی اول شوم لقا * تینکری نعمتلاری‌نینك شکری ادا
کوپراك ایل ایله بولوب ایردیلار * کیم اوشول قلعه ارا کیردیلار
نفس الارغه چو قیلیب ایردی هجوم * بولدیلار نعمت حقدین محروم
نعمت اول ایردی که اول نعمت ارا * شکر نعمتنی قیلیب بارچه ادا
بی نوالارغه نواساز قیلیب * احتیاج اهلیغه اعزاز قیلیب
بیر ساری ایردی باریغه نعمت * کورساتیب تینکری بولیدا همت
جونکه بو ایشنی قیلا المادیلار * تینکری یولی ساری کوز سالمادیلار
تینکری اول قومنی انداق قیلدی * کیم الار باشیغه بو کون کیلدی f 59b
کیم ایرور تاشقاری خرّم باغات * جاری باغات ارا آب حیات
میوه‌لار بارچه بیشیب تازه و تر * بی نوا اغزیغه لایق یکسر
اول جماعت قبالیب قورغاندا * بیر هووج سوبیغه محتاج اندا
میوه‌نینك حسرتیدین جانلاری قان * میوه‌نینك کوراکی خود نی امکان

حضرت خان جیریکی خرّم و شاد * فکر و اندوه سوزیدین آزاد
باغلار ایچره قیلیب عیش و نشاط * توشوبان سبزه‌سیدین سبز بساط
میوه‌لاردین توزوب اسباب فراغ * جنتی هر بیریسیکا بیر باغ

XXXII.

سمرقند ایلی آجلیغدین غلاموس‌لیقه جیقیب قولاق بورونلارینی کیستورکانلاری

تاشقاری میوه جو بسیار اولدی * ایجکاری خلق دلافکار اولدی
تاشقاری میوه سراسر بیشتی * ایجکاری آچلیغیدین ایل شیشتی
عاقبت قالمادی ناموس ایلکا * بولدی غوغای غلاموس ایلکا f 60a
اوغریلاب میوه بیکاج بیر نیچه‌لار * فوج فوج ایل جیقار ایردی کیچه‌لار
جون غلاموس ایلی بی باك اولدی * تیوه آتنه طمعناك اولدی
تاش‌دا ساقلاو بوروتا باشلادیلار * انکدیب اول ایلنی توتا باشلادیلار
کیمکه توشتی قزاق ایلکیکا برون * بیردی بر باد قولاق بیرله بورون
حاصلا اوزکا جیقا المادیلار * قلعه‌دین اوزلاریسنی سالمادیلار

XXXIII.

بابر میرزا کومکیکا خانیکه خان و تنبل جیریك تارتیب کیلیب ینه قورقوب یولدین قایتقانلاری

جون باسیلدی نیچه کون بو غوغا * بو خبر شهر ارا بولدی پیدا
کیم بوروب خانیکه کیلکان بولدی * ملك دزق جیریکیدین تولدی
بولدی بابرغه مددکار اولخان * بولغوسی شهر ایلیکا یار اولخان

بو بهانه بیله جرخ کردان * اسرو کوب باغنی قیلدی ویران
باغلاردا باساغان منزللار * کیم اواوسقه بار ابدی محفللار
55 بارجه‌سی‌نینك ایشیکینی آلیسان * تام ایله تاشلاریغه اوت سالیسان
اسرو زیبا تورهلار قیلدیلار * خان قونوشیغه الیب کیلدیلار
شاطو و توره فراوان بولدی * شهر اهلیغه نمایان بولدی
بیر توره بولدی کیشی باشیغا * توره اوکولدی کیشی باشیغه
تیکدی بیر اون‌غه بسه اون شاطو * قویدیلار قلعه تامیغه اوترو f 57a
60 اوروشورغه باری لشکر مایل * اوروشوب کام ایتالی دیب حاصل
لیکن اولخان سکندربیشه * قیلدی اوز اوزی بیله اندیشه
دیدی کونکلیدا که اوشبو قورغان * جرخ‌نینك قلعه‌سین ایلار پنهان
ایلی اسرو متمول‌دورلار * ایل اواوغی متجمل‌دورلار
اوشبو قورغان ایجیدا اوشبو زمان * یوز مینك ابواوك کیشی باردور اسان
65 بارجه‌سی تاش اتارلار اوق هم * توتوبان قلعه‌لارینی محکم
قیرلیشیب اهل و عیال اوستیدا * اولوشورلار بسه مال اوستیدا
بیزکا یوق هیچ طرفدین تشویش * قباماقدین بسه یوق یخشی‌راق ایش
تاشقاری میوه و اشلیق بسیار * هر نه اشکرکا کیراك بار طیار
اوشبو قورغاننی قباب اواتورالی * هر نه کیم کیلسه خدادین کورالی
70 اوشبو اندیشه بیله حضرت خان * توردی و قیلدی جیریکه فرمان f 57b
کیم قباب قلعه‌نی اولتورسونلار * ایواوك ایل ایوینی کیلتورسونلار
اوشبو برایغ بیله لشکر بسیار * بولدی خان حضرتیدین شکر کذار
ایولارین کیلتوروب اولتوردیلار * خانلاری حکمی بیله توردیلار
ایلابان باغلار ایجره منزل * قیلدیلار کام‌لارینی حاصل

75 میوه‌لار بیتی و غم کیتی باری * بیر بیری سونکیدین بیتی باری
توت بسیار نمایان بولدی * اوروك و الما فراوان بولدی
بولدی بسیار اوزوم بیرله قاوون * هر بیری دیب که منینك بیرله اوون
بولدی آسوده بهاو الدّینی (Sicl) * بارچه اغزیدا انینك تحسینی
اوزومیدین هم اولای نکته‌کذار * که آنی هم دیماك ایرور ناجار
80 سرخك اتلیق اوزومی دلکش ایدی * لعل یکدانه‌سی اسرو خوش ایدی
صاحبی جلوه‌دا بستان ایجیدا * قان یوتوب صاحبی قورغان ایجیدا f 58a
ینه بیر اوزومی بیدانه ایدی * سویی بسیار حکیمانه ایدی
نار رنك الغاج نارستانغه * توشتی اوت غصّه‌سیدین قورغانغه
تاشقاری ابی‌لار اولغاج خوشبوی * بولدیلار شهر ایلی آبی روی
85 تاشقاری باغلار ایجره انهار * ایجکاری سوسیز اولوس بیغالب زار
اسرو معمور ولایت ایردی * آجلیق اندا نی حکایت ایردی
ایجکاری غیر من دیوانه * کیمدا کیم بار ابدی بیر ویرانه
تاشقاری هم بار ایردی بیر باغی * بیری اول عیش و تنعم جاقی
باغ اراسیندا اقار ایردی سو * سویی رخشنده نیتاك کیم کوزکو
90 بیر ساری بار ابدی نارستانی * بیر ساری باغ و بهارستانی
ینه بیر جانبیدا سیستان * ینه بیر جانبی قصر و ایوان
قصری‌نینك الّیدا حوضی دلبر * نازنین ایله له حوض کوثر f 58b
حوضی‌نینك تیکرا بانی تازه اولنك * هر ساری بیحد و اندازه اولنك
باز آجیلغاج چیقیبان خواجه باغ * دوستلار بیرله قیلور ایردی فراغ
95 اوشبو باغ ایجره ایجار ایردی شراب * قاض ایله تورنه قیلور ایردی کباب
اوزومیدین نه که بولسه حاصل * خواجه باغ‌پرست جاهل

لیك سلطان بهادر محمود * اغاسین کونکلین ایتارکا خشنود
راست خندق یقاسیغه یتتی * شهر ایلی‌نینك یوراکین ایریتی
شهر ایلی کورکاچ اینك اول کیلیشین * بیله المای بسه اول خلق ایشین f 54b
شیخ الاسلام ساری باردیلار * شهرنینك خلقی باری باردیلار
کیم اوروش کیلدی نیدور فرمانینك * ایودا اولتورما اکر بار جانینك
شیخ الاسلام روان اتالاندی * بیغیبان ایلنی بسی قاتالاندی
اون مینك ادمنی آلیب جیقتیلار * لیك میرزانی ساليب جیقتی‌لار
اکثری جیبه‌لیك و جوشن‌لیك * جرخدین کورماکان ایل توسن‌لیك
کیم‌دا کیم جیبه و جوشن یوق ایدی * خود و قالقان بیله کونکلی توق ایدی[1]
کیم ایدی اوق‌سیز و یاسیز اول ارا * بار ایدیلار باریسی سر غوغا
جیریکی جیقتی ایتیب بولماس * اول جیریك وصفیدا تیل ایورولماس
بارجه رزم‌آور و بارجه پردل * بارجه‌سی رزم ایشیکا مایل
بارجه‌سی عربده‌ساز و شغراغ * بارجه جمری و باری قیزیل ایاغ
هیچ قایسیغه اولومدین غم یوق * هیچ قایسیغه غم و ماتم یوق f 55a
بوکروشوب جیقتی‌لار اول جمع کثیر * اوروش ایلارکا جه برنا و جه پیر
نام‌لاری بار ایدی شهر الیدا * هر ساری بار ایدی شهر الیدا
لیك سلطان چیریکی تایمادی هیچ * نیجه کیم بار ایدی بیر پرخم و پیچ
جابتی‌لار بارجه یاياقه اوترو * قیردیلار قیزیل ایاقنی اسرو
قایسی‌نینك کوکسی جایلغان بولدی * قایسی‌نینك کونکلی آجیلغان بولدی
قایسی‌نینك بوینی روان چاپیلدی * قرا باشی تنه‌دین آیریلدی
کیمکه خندق تاپا قیلدی غوغا * اوت بیله توشتی روان خندق ارا

1) Рук. оп. ایدی

اولکه خندقدین اوزوب کیلدی بویان * قریتیب اوق اتا الدی میدان
اوزبك اینك ساری جابقاج فی الحال * بولدی آتنینك اباغیدا پامال
طاقتی قالمادی قاجماق بیراه * قوتولا المادی قاجماق بیراه
کرچه خندق‌قه بیتا المادی خان * نانی خندق طرفی بولدی روان f 55b
بولدی خندق یقاسیدا اول اوروش * بیرمادی جمری قزاقلارغه توروش[1]
انجه قان آقتی که خندق فی الحال * بولدی جمری قانیدین مالامال f 56a
اولکانی تاشقاری اوکولدی تمام * تالغانی هم یالیغ بولدی تمام
شیخ الاسلام و یمان و یخشی * تفك و ناوك و رعد و تخشی
بولدیلار بارجه‌لاری ناپیدا * توتنی‌لار شهر ایچیندا مأوا
قاچیبان کیرکوجه ایل شهر ایچیکا * شهر یوق قافله قهر ایچیکا
اباق استیدا یقیلدیلار کوب * جان وداعین تقی قیلدیلار کوب
بولدی اول قومغه لازم نکبت * بولدی سلطانغه ملازم نصرت
کیلدی خان الیغه سلطان خوشدل * رزمدین کامینی ایلاب حاصل
دبدی سلطان مسیحاکردار * یوق ایدی توره و شانو طیّار
یوقسه دولتیدین اوشبو زمان * بار ایدی قلعه‌غه جیقماق آسان
ایلاکاج عرض بو سوزنی خانغه * آفرینلار دیبان اول سلطانغه
ایلادی خان شبانی فرمان * کیم آنینك لشکریدین یخشی یمان f 56b
قلعه‌نینك دورینی بیرکیتسونلار * اوروش اسبابینی جمع ایتسونلار
جون بو برلیغنی ایشیتی لشکر * حکم‌نینك یوسونی بیراه یکسر
توز یاغاجلارنی کیسیب سیلادیلار * توره‌نینك فکرینی هم ایلادیلار
جون یاغاج شاطو اوجون‌سیلادیلار * شاطو اسبابینی جمع ایلادیلار

1) f 55b былъ повидимому назначенъ для миніатюры, которая осталась невыполненною.

XXIX.

بابر میرزا سوزیدین متاثر بولوب شیخ الاسلام و شهر ایلی قلعه‌نی بیرکیتکانلاری

اول بو سوزلارنی دیکاج بخشی یمان * بیغلابان قیلدیلار آه و افغان
دیدیلار ای شه پاکیزه سیر * سوزلارینك قیلدی کونکوللارکا اثر
شاه‌لاردین ایتیب افسانه * ایلادینك بیزنی بنه دیوانه
باد بیردینك بو اولوسقه غمنی * تازه قیلدینك بنه اول ماتمنی
سین تیریك بول الر کیچتیلار * شربت جام فنا ایچتیلار
سین الر اورنیدا سلطان بولغیل * شیخ الاسلام ایله یاران بولغیل f 53a
اول اتادور سین انینك اوغلی بول * کیم سنکا بخشی اتالیق قیلور اول
تورت یوز بیل بولوب ایرکن ایام * کیم الردورلار . شیخ الاسلام
اوباکا بیرله اتاسی مشهور * آتالاری بارچه کتبدا مطور
بیز انکا بنده بیز و اتامیز اول * دفتر ملك اوزه دیباجه‌میز اول
سین تقی بیزکا قدیمی سلطان * ایلانکیز بیزکه ایکینکیز فرمان
جانیمیز باریچه خدمت قیلالی * خانغه اظهار عداوت قیلالی
جمع توتقیل بسه بیزدین خاطر * کیم سنکا قوللوق ایتاربیز ظاهر
سین بورو خواجه بیله خرم و شاد * قلعه‌نینك فکریدین اولغیل آزاد
یوز تومان خلق بو قورغان ارا بار * بارچه صدق بیله خدمتکار
فارغ اولسون باری نوکرلار هم * خدمتینکدا باری شاد و خرم
سین کیتار سوزینی تیلکا المه * خلق‌نینك جانی ارا اوت سالمه f 53b
کر بو سوزلارکا اینانماس بولسانك * خلق قولیغه ایشانماس بولسانك
هر نیچوك شرط دیسانك هم قیلالی * شرط ایله عهدنی (هم) محکم قیلالی

XXX.

سمرقند ایلی بابر میرزا بیله عهد و شرط قیلغانلاری

اوشبو سوزلار بیله اول نادان ایل * قایسی نادان که بولاك حیوان ایل
شرطلار ایلادیلار مستحکم * قیلدیلار قلعه‌لارینی محکم
خانساری هیچ نظر قیلمادیلار * جهل‌دین ایشلارینی بیلمادیلار
قالدی اول شهردا بابر میرزا * غافل اندین که نیدور حکم خدا

XXXI.

سمرقند قلعه‌سی محکم بولغاندین سونکرا مظفر الدین سلطان محمود بخارادین کیلیب اوروش سالغانی و سمرقند ایلی‌نینك یوراکین الغانی

چون سمرقند ایشی انداق بولدی * خلق‌نینك بختلاری ابوروادی
اوشبو حالتدا تایب فضل ودود * کیلدی. سلطان دلاور محمود f 54a
کیم بخارادا توروب قالیب ایدی * اول طرفنی اوزیکا آلیب ایدی
شاه دانا دل و سلطان غیور * کیم کمین بنده‌سی ایردنی فغفور
بابر اوروشیدا حاضر یوق ایدی * اول تماشا ساری ناظر یوق ایدی[1])
چون سمرقند ایشیکیدا کیلدی * رزم‌نینك بابیدا سرعت قیلدی
کیلکناج اوق لشکرینی توزدی روان * ایلادی رسم جلادتنی عیان
خان هم انینك اوروشین کورماك اوچون * قلعه‌غه وهمنی بینکورماك اوچون
حکم قیلدی که باسانسون لشکر * یشناسون جوشن و تیغ و مغفر
بولدی خان لشکری آراسته هم * اتلانیب کیلدی اوزی هم اولدم

1) Рук. оп. ایدی

قلعه‌میزنی فیلالی مستحکم * بولالی قلعه ساریدین بیغم
قوپالی کین و نفاق ایلاب فاش * قلعه‌نینك مردکی سانی یوز باش f 51a
نفت باغی و قمیش جمع اینالی * بیر قمیش باغینی یوز شمع اینالی
تخش اندازلاریمیز کوب‌دور * حرب اوچون سازلاریمیز کوبدور
اول اوروش بیراه نی ایش قیلغوسیدور * ایش‌لاری بارچه ایتیلغوسیدور
داری المای بو ساری اولنحان * اوروش ایتماکلیکی خود نی امکان
قیلور ایشی قباب اولتورماقدور * شیوه‌سی تاشقاریدا تورماقدور
قباسه هم قباسون شاد بولونك * سیز قبال بنددین ازاد بولونك
آلیشیب قلعه‌نی بیز ساقلاغالی * سالیشیب قلعه‌نی بیز ساقلاغالی
اینالاریمیزکاجه حاصل سوبالی * ایت ایتی بیرکا کونکول قوبالی
انکاجه ساقلاغالی قورغانی * جانیغه بیتکورالی اول خانی
حالیا آشلیغیمیزغه نی حسیب * توزیمیزغه نی حسیب و نی کتیب
آت بیله تیوه‌میز اسرو کوبتور * قوی بیله میوه‌میز اسرو کوپتور f 51b
قند بیسه اولوسومیز بیر بیل * بو سمرقند ارا بولور حاصل
اوزکاسیدین نی حکایت قیلالی * ایمدی ایتسانك قیلور ایشنی بیلالی

XXVIII.

سمرقند شهری‌نینك ایلیکا بابر میرزا یالباریب اوتکان کیچکانلاریدین سوزلاکانی

شهر ایلی جون دیدیلار بو سوزنی * توختاتا المادی میرزا اوزنی
بیغلابان دیدی که رحمت سیزکا * تینکری بیرسون بسه قوت سیزکا
اتالاریمنی کورا قالغان‌سیز * عز و جاهیمغه نظر سالغان‌سیز

اوباکام شاه جهان‌دار تیمور * خسرو معدلت‌آثار تیمور
5 اوتکالی یوز بیل اوتوبتور ایمدی * کوب ایل انی اونوتوبتور ایمدی
اول ایراق بولسه باقین‌راقنی کورونك * کورکان‌ایلدین بوروبان بارجه‌سورونك
کیم نی توراوك ایدی سلطان سعید * کیم قراباغ ارا بولدی شهید f 52a
اول منینك جدّیم بیچاره اتام * اندجان ملکیدا خونخواره اتام
شاه سردار عمر شیخ ایردی * تیغی خونبار عمر شیخ ایردی
10 اباغام ایردی تاپیب فضل احد * شاه دین‌پرور سلطان احمد
اوشبو شهر ایچره توغوب اولغایغان * نوش دهر ایچره توغوب اولغایغان
قیوق بیل شاه ایردی بو کشوردا * شاه آکاه ایردی بو کشوردا
سیز انینك دوریدا بولغان ایل سیز * لطف و جودی بیله بولغان ایل‌سیز
ایمدی یاد ایلانکیز اول شه‌لارنی * شاه‌لیق سریدین آکه‌لارنی
15 ایستابان روح‌لاریدین همت * تارتینکیز بنده اوچون بیر زحمت
هم الار روح‌لارین شاد قیلینك * هم مینی قایغودین ازاد قیلینك
مینی بو شهردا ضایع قیلمانك * شعاع قهردا ضایع قیلمانك
میندا مینك جاغلی نوکر بار یوق * کیم منینك بیراه بولورلار آج و توق f 52b
سیز میتینك نوکریم امیدی بیله * نوکر و سودریم امیدی بیله
20 شهر بندان و قبل ایلامانکیز * خان بیله‌جنك و جدال ایلامانکیز
کر اوزونکیزکا آلورسیز ایشنی * ایل اولوغلارغه سالورسیز ایشنی
مین بو شهر ایچره قیلورمن منزل * یوقسه فی الحال جیقارمین حاصل

اول سمرقند ساری ایلادی عزم * خان عزیمت سونلیجه ایلادی جزم
f 49a اول توشوب قلعه ایچیندا توردی * خان قباب قلعه‌سینی اولتوردی
توزوب ایردی نوکری بابرنینك * ایریب ایردی جکری بابرنینك
5 تورا الماس ایدی اول شهردا اول * ایرتاراکدین الاین دیدی یول
بار ایدی شهر ارا شیخ الاسلام * سوزلاری بارچه سقالی دیك خام
بوالمکارم ایدی انینك آتی * انکا بار ایردی یمانلیق ذاتی
علمدین بهره‌سی جندان یوق ایدی * ذاتیده مشرب عرفان یوق ایدی
اتانیب ایردی بزرك ایام * هم سمرقند ارا شیخ الاسلام
10 بیراو آنینك ایوبکا بیتکاندور * سر کوبیدا مقام ایتکاندور
بیر زمان اول ارا تورغاندور اول * بیر کیشی‌دین بسه سورغاندور اول
کیم بو خود کام ایوبدا بارمو * شیخ الاسلام ایوبدا بارمو
اول دیکاندور انکا کای نیکو نام * شیخ خود بار ولی یوق اسلام
f 49b بو المکارم اول آیتقاندیك ایدی * جهل بولیغه قاپتقاندیك ایدی
15 اول دیدی کیم‌نی قیلور خان بیزکا * بولسه بابر کیبی سلطان بیزکا
قلعه بولسه سمرقند کیبی * تاملار دوریدا الوند کیبی
یوز مینك ایولوك کیشی اینك ایجیدا * بارچه باز و قیشی اینك ایچیندا
کیم بو قورغان ساری مایل بولغای * میلدین انکا نی حاصل بولغای
السه‌لار تاشقی محلت‌لارنی * بیسه‌لار انداغی نعمت‌لارنی
20 شهرنینك ایچی‌نی بیتماس بیزکا * تاشقی یاغی ضرر اینماس بیزکا
هر قاجان ایلادی یاغی طغیان * دیدی درویش محمد ترخان
کیم سمرقند ارا شاه اولغان * شاه‌لیق طوریدین آکاه اولغان
ایکی قاپقا ارا بی شك و کمان * قیرق بیل شاه‌لیق ایلار اسان

اوشبو سوزلار بیله بابر میرزا * توردی اول شهر ارا باشلاب غوغا
25 شیخ الاسلام آلیب میرزانی * کیلدی شهر ایچره سالیب میرزانی f 50a
شهرنینك اورتاسیدا قیلدی مقام * شهرنینك خلقی بیله سوردی کلام
دیدی ای خلق بیلینك‌لار تحقیق * کیم بو دور خان شیبانیغه طریق
کیم بو قورغانی قولیغه آله * فتح‌نینك کوسینی موندا جاله
بولور اوغلانلارینکیز بارچه اسیر * اغنیا داغی بولور بارچه فقیر
30 قولونکوزدین جیقار ایوان و سرای * فاقه و فقر قیلور سیزنی کدای
بیر لب نانغه بولورسیز محتاج * بارچه اولخانغه بولورسیز محتاج
عظمت‌لار باری تغییر تاپار * تیرس توشلار باری تحییر تاپار
کنده دستار توشار باشلاردین * کوز یومارسیز بارینکیز باشلاردین
ایکاجی و سینکیل و اهل و عیال * بارچه اوزبك‌کا بولورلار پامال
35 اتفاق ایلانکیز ایدی بیزکا * تا جفا بیتماکای اندین سیزکا
نیجه یوز اوزبکینی اولتوردوك * f 50b خصم‌ایقنی انکا واجب کوردوك
تاشقاری اولتوروب ایردی اولخان * بیزسیزینك بیرله قیلیب شرط و امان
اوشبو میرزانی کیجه کیلتوردوك * شهرنینك اورتاسیغه بیتکوردوك
باشلادوق اسرو کوب ایشلار اما * نیتالی اوزکا ایدی حکم خدا
40 ایش بو بیرلارکا بیتیب‌دور ایدی * کورالی بیز نی بیتیب‌تور ایدی
باشیمیز بارغوجه ایدی تورالی * هر نه کیلسه باشیمیزغه کورالی
اول بو سوزلارنی دیکاچ شهر ایلی * دیماکیل شهر ایلی قهر ایلی
بیر بولی ایلادیلار بارچه فغان * کیم بو ایلکا کیراکی یوق اولخان
هر نه کیم سین دیسانك انداق قیلالی * کیجه کوندوز قاشینکا بیغیلالی
45 خان بیله جنك و جدال ایلاکالی * خان بیله حرب و قتال ایلاکالی

دیدی کیم بیتسه بو سانجیش‌دا منکا * تینکری تقدیری بیله حکم قضا
باری قرآن اوقومیش بولغای‌مین * حالنم بارجه‌غه بولسون روشن
بو ساغیشلارنی قیلیب حضرت خان * اتالانیب قیلغاج اوروشقه فرمان
بارجه ساغیشلانیب آتالاندیلار * کونکول ایستار کیبی قاتلاندیلار
موج‌زن بولدی تینکیزدیك لشکر * توتقودیك موجی انینك بحر و بر
هر بیری رستم دستان ینکلیغ * هر بیری سام نریمان ینکلیغ
بوزغودیك هر بیری بیر لشکرنی * آلغودیك هر بیری بیرلی) کشورنی f 47a
سوزلاشیب خصم‌لارینی اولاشه * کیردیلار جاو ایچیکا جابقولاشه
توروش آیتیغه سوز تاقمادیلار * خصم‌نینك توره‌سیغه باقمادیلار
سول قولی خصم بیرله جیرماشتی * اونك قولی جاونی اوشاتیب آشتی
اندا هم یخشی بیکیت سایلانیبان * خصم‌نینك ارقه‌سیغه ایلانیبان
بیرمایین دشمن ایمانغه امان * جابقولاب آنقولادیلار یکسان
قایسی‌نینك کوزینی کور ایلادیلار * قایسی‌نینك جانیغه زور ایلادیلار
خان قولی جونکه بو طورآت سالدی * خصم بدروز ارادا قالدی
جانی‌نینك وهم‌بدین انینك ایلی هم * اوروشین قیلمادی جابقونجه هم
انجه کیم ممکن ایدی سانجیشتی * تا مجالی بار ایدی یانجیشتی
عاقبت خان جهانگیر اوزی اوق * جاو ساری آتنی یوکورتوب آتیب اوق
نیجه‌سینی آتیب اورغان بولدی * بالغوز اول جاونی قاجورغان بولدی[2]) f 47b
ایتی نصرت بیلی خان قولاریدین * پرده آچیلدی ظفر کلاریدین f 48a
بابر اوز توغینی تاشلاب قاچتی * بابریلارغه نی کلار آجتی
چون غضب اوتی فروزان بولدی * اول ایکی سان کیشی یکسان بولدی

1) Рук. оп. pur 2) Остальная часть f 47b занята миніатюрою.

قایسی اوق اوجیدا جان تاپشوردی * قایسی کیتتکا کوزین الدوردی
حضرت موت ظهوری قیلدی * ملك الموت حضوری قیلدی
باشلارین بس که قیلیجلار بولدی * بیری‌سی‌نینك باشی ایکی بولدی
باشی ایکی بولماسه اول نادانغه * باشی اوروب بیله کیلورمو خانغه
ینه بیر بو العجب ایش قیلدی ظهور * کیم عدونینك ایلی بولغاج مقهور
بیر ساری یولینی دریا توتی * سوغه توشکانتی بالیغلار یوتتی
خان ایماس حضرت موسی‌دور بو * قول نی بولسون ید بیضادور بو
کیم یمانلیق تیلادی موسی‌غه * باردی فرعون کیبی دریاغه

XXVI.

امام الزمان و خلیفة الرحمن‌نینك همتیغه یراشه f 48b مناجات قیلغانیم

یا رب اولخان سلیمان‌قرنی * یا رب اول خُسرو دین پرورنی
سر فراز ایلا باری عالمغه * شاه قیل خیل بنی آدمغه
بلکه دنیی‌دا نی کیم بار تمام * انکا قیلغیل باریسینی انعام
قویماغیل عالم ایلی‌نی ستمه * ایلاکیل بارچه‌سینی یك قلمه
تا جهان عدل ایله معمور اولغای * ظلملار ایل باشیدین دور اولغای
شرع و اسلام رواجی تابقای * خلق دردیغه علاجی تابقای

XXVII.

حضرت امام الزمان و خلیفة الرحمن ابو الفتح محمد شیبانی خان بابر میرزانی قولاب سمرقندغه کیلیب قبل قیلغانی

چون باسیب قولادی خان بابرنی * قیلدی بی‌نام و نشان بابرنی

تاش اتا باشلادی ایل‌ینینك باشیغه * ایك کیم باقتی آنینك اول تاشیغه
شاطونی تامیغه بیتکوردی کیشی * بولدی قورغانغه مینیب جیقماق ایشی
بولمادی ایشی تاش اتماق بیله هم * اوت یاقیب تاشلادی اوزکا هردم
قایس‌ینینك قوبنی‌غه اخکر توشتی * قایسی‌ینینك بوینیغه کول یاپوشتی
عاقبت خصمغه یوزلاندی غم * یاندورا المادی اول اوت بیله هم
اوزکا سونکو بیله سانجار بولدی * ایلنی بالار ایله یانجار بولدی
لیك بالاریغه کوز سالمادیلار * سونکوسیدین تقی وهم المادیلار
الدیلار برج‌لاریتی اولاشیب * جیقتی‌لار قورغانیغه جابقولاشیب f 45a
کرجه کوب بولدی اوروش هریاندین * بولدی اول فتح تیمور سلطاندین
شاهزاده تیمور فرّخ بخت * کیم اتاسی دیك ایرور قابل تخت
اسرو پاکیزه خصالی بار انینك * پاك‌رولار بیله حالی بار انینك
صانع مملکت ربانی * عیب‌دین پاك یاراتی آنی
اسرو خوش خلق‌دور و خوش کفتار * اسرو نیکو سیر و نیکو کار
فضل کلزاریدا نوخاسته‌دور * ادب و حلم ایله آراسته‌دور
یوروسه سرو خرامانیدور * آتقه مینه مه تابانیدور
توشماس انینك اوقی بیرکا هرکز * لا جرم خصمنی ایلار عاجز
زهره خیناکر انینك صحبتیدا * مشتری جان بیریان خدمتیدا
ایکی خادم‌دور ایشیکیدا مدام * بیری کیوان و بیریسی بهرام
قرة العین شه شیبانی * لایق دولت جنکیز خانی f 45b
تینکری یاشینی اوزون قیلسون آنینك * داد و عدلینی فزون قیلسون آنینك
بارجه‌دین بورنا بو سلطان قولیدین * جیقتی‌لار قلعه‌غه شاطو بولیدین
کیمکه بار ایردی اوشول ایکرامدا * قیردیلار بارجه‌سینی بیر دمدا

بیر تومان خلق قیریلدی باری * بولدی ظاهر صفت قهّاری
کیم یاغیقه شه شیبانی‌غه * اوشبو کون کیلکوسیدور جانیغه
کر تانوق ایستار ایسانك بو سوزکا * سرپل تیکراسیدا جیق توزکا
کور که بابر جیریکی نی بولمیش * قانلاری بیرکا نیتاك توکولمیش

XXV.

حضرت امام الزمان و خلیفه الرحمن بابر میرزانی باسیب قولاغانی

چو سمرقندنی آلدی بابر * خلق ارا تفرقه سالدی بابر
حسن میدانیغه ظالم کیردی * ظلم بازاریغه رونق بیردی
زلفیغه تاب بیریب اولتوردی * بیر نیچه دل شده‌نی کویدوردی f 46a
یغیلیب الّیده فاجقان کورکان * اتاسی دیك انی هم کورکان
لاف بازاریتی کرم ایلادیلار * سوز بیله تاغ‌نی نرم ایلادیلار
اندجان لشکریتی کیلتوروبان * جمله غارتکریتی کیلتوروبان
خان ساری عزم قیلور بولدیلار * خان بیله رزم قیلور بولدیلار
خان آلیب قلعه سرپل کیلدی * اول تقی میل سرپل قیلدی
ایکی مینك توره بیاغلارغه بیریب * اوچ مینك اتقوجی توره‌ایجره کیریب
بوروبان کیلدی ایکی سان لشکر * کینه‌پرداز و عداوت‌کستر
عقل کور کیم بو صفت‌لیق خانغه * ناشر معدلت و احسانغه
سالیبان قلعه‌سین اوزی جیقتی * علم دولتین اوزی بیقتی f 46b
خان تقی کورکاج اینك بو کیلیشین * سالیب تینکری تعالی‌غه ایشین
ایشی قرآن اوقوماقلیق بولدی * ایجی تینکری سوزی بیرله تولدی

انکا جون بولدی بو ینکلیغ فرصت * قاچتی و بیلدی اوزیکا دولت

XXIV.

امام الزمان خلیفه الرحمان قلعهٔ دبوسینی اوروش بیله الغانی

اون کون اوتمای بنه اتالاندی خان * حمزه سلطان طرفی بولدی روان
حمزه سلطان بولوب ایردی مضطر * جیربکی هم متحیّر یکسر
بیر بمان تانك یاروق اتلیق ایماق * توزوب ایردیلار انکا کین و نفاق
بیعت و عهدلارینی اونوتوب * بغی اهلی ایشینی اوترو توتوب
بیرکیتیب قلعهٔ دبوسینی * جالدیلار کفر ایلی‌نینك کوسینی f 42b
قلعه‌نینك بیرك‌لیکیکا تایانیب * توردیلار قلعه ایچیندا یاسانیب

(здѣсь въ рук. повторена 5-я строка)

واقعا قلعه‌لاری محکم ایدی * کینه‌ور خلقی تقی همدم ایدی
قلعه‌سی قلعهٔ خیبر ینکلیغ * خیبری ایل‌لاری کافر ینکلیغ
قلعه‌نینك اوجی ثریا ایردی * توبیدا خندقی دریا ایردی
بنه اطرافیدا جرلار بی‌حد * اوتماك اندین کوروب[1]) مستبعد
قوش اوچا الماس ایدی جرلاریدین * اوچه هم کیچکای ایدی پرلاریدین
یول‌لاری تاغ بولیدیك بیچان * اوتماك اندین قیلیب ایلنی بیچان
یکجهت قلعه ارا مینك ایواوك * بارچه دیوانه بوسونلوغ دیواوك
اوروش اسبابینی آماده قیلیب * صلح‌دین لوح‌لارینی ساده قیلیب
جهلدین توردیلار اول قلعه ارا * بولوبان ملك ارا اسرو غوغا f 43a

1) Чит. کوروتوب

تیلاتیب قلعه‌غه باغی‌لاردین * دم اوروب بارچه‌سی باغی‌لاردین
اوزلاری‌چه کیشی کیلتوردیلار * تینج خاطر بیله اولتوردیلار
ایچلاریدا ایکی ترخان باشلیق * بیغدوروب خلقیغه بیل‌لیق اشلیق
توتوبان اوزلارینی قورغان کیر * بینجر کیم نی بواوتسور تقدیر
نیچه کیم قیلدی الار نادان‌لیق * توشماسون دیب باریغه ویران‌لیق
خان نصیحت قیله توردی بسیار * غضب اوتیغه سو اوردی بسیار
ایلی اول قوم قبول ایتمادیلار * قلعه‌نی خالی ایتیب کیتمادیلار f 43b
خان تقی کیلدی یاساب لشکرینی * توزاتیب خندق و جوی و جرینی
التی ملجار یاساتیب اوج کوندا * یالباریب تینکریسیکا بیر توندا
صبح‌نینك نوری فروزان بولغاج * کیجه‌نینك ظلمتی پنهان بولغاج
جوشنین کیدی و قیلدی جولان * بولدی خورشید صفت‌لیق تابان
رزم میدانی ساری یوز قویدی * دولتی خصم کوزینی اویدی
یوروبان سالدی اوروش قورغانغه * اوت سالیب دوشمن‌نی ایمانیغه[1])
فتح و نصرت کوسینی جالدوروبان * خصم‌نینك زهره‌سینی آلدوروبان
جون یوروب کیلدی سلیمان زمان * جیربکی مور و ملخدیك یکسان
یوکروشوب قلعه ساری یاویشتی * شاطو و توره آلیب یاپوشتی
کوز یوموب اوقینی کوزکا ایلمای * قالمایین بر بیریدین آیریلمای[2]) f 44a
کوز یوموب اچقوچه جرلاردین اوتوب * اوزلارین خندقی ایچیندا توتوب f 44b
خاکریزی ساری میل ایلادیلار * جانلارین خانغه طفیل ایلادیلار
یاغدی اوق باشلاریغه یامغوردیك * کیلدی سیراب باشاقلار دردیك
خاکریزی جو جیربکدین تولدی * الدراب اوق اتا للماس بولدی

1) Такъ рук.; чит. دشمن بی ایمانغه 2) Остальная часть f 44b—миніатюра.

الدبلار اندا بی مال ویراغ * بولدی پیدا بی اسباب فراغ
نازنین قیزلار اسیر ایلادیلار * اول ارادین بنه هم سیلادیلار
خانغه اول حدیثه بولغاج معلوم * قیلدی قیزلاردین الارنی محروم
اوزبك ایلیدین ایردی باربنی * خاردین کل کیبی تیردی باربنی f 40b
خان‌نینك اول مرحمتینی ایشیتیب * قاجقان ایل بیر بیریسیکا ایتیب
ایللاری کیلدی ایسه هر یاندین * بیخبر ایردی باری ایماندین
خان یغیب اوغلان اوشاغین یکسان * اورکاتا بیردی باربغه ایمان

XXIII.

امام الزمان خذار ایلینی الیب اهل و اولادلاریغه ایمان اورکاتکانی دین سونك قرشینی قباب باقیغه اوروشدین انت بیرکانی

جون خذار اهلیغه تقدیر خدا * سالدی بو نوع بوزوغاوق اول ارا
بنه خان کیلدی بخارا ساری * چیریکی ساغ و سلامت باری
یاز آجیلغاج بنه عازم بولدی * قرشی‌نینك عزیمغه جازم بولدی
یتیبان قرشیغه بولدی ساکن * ایلادی حکم کی تابن تابن
قلعه دوریغه آلیب ملجالار * شاخ و نی بیراه سالیب ملجالار
تیکرا باتین آلیب اولتورسونلار * کیجه کوندوز اوروشا تورسونلار f 41a
حکم ایله بارجه قابای توشتی‌لار * قمیش و شاخغه یاپوشتیلار
کوجه‌لار یاسادیلار قلعه ساری * بوك دین خرم و سر سبز باری
قلعه ساری قیلادین دیه کذر * کوجه کشتی قیلور ابردی لشکر
تاشقاری سبزه و صحرا و بهار * ایجکاری جیبه و درد دل زار

تاشقاری لاله نعمان آجیلیب * ایجکاری ایل کوزیدین قان ساجیلیب
تاشقاری عیش و نشاط و صحبت * ایجکاری محنت و رنج و زحمت
تاشقاری ایلکا امید جاوید * ایجکاری ایل باری جاندین نومید
تاشقاری ایلکا غنیمت توشتی * ایجکاری ایلکا اولات یاپوشتی
کاه اوچ یوز کیشی اولدی بیر کون * کاه اون کنت ایلی بولدی بیر کون
بولدی انداق اولاتی کیم دوران * اول اولاتنی کوروب اولدی حیران
ایکی ای کیم قبل ایردی اندا * آز کیشی قالدی اوشول قورغاندا f 41b
قالغانی هم باری بیمار ایدیلار * غصه و غم قولیدا زار ایدیلار
سیدی بار ایدی اول قورغان ارا * دیدی اول قلعه ارا حکم خدا
بیر اوتوز مینك کیشینی اولتوردی * تا که بو بیردین اوشول خان توردی
هیچکیم کورمادی بو طور اولات * کیلدی اول قلعه‌غه بیر دور اولات
ایل قیریلدی باری و آخر کار * باقی ترخان داغی بولدی بیمار
زارلیق ایلادی خان حضرتیغه * بیباریب ایلچی‌سینی خدمتیغه
کیم منکا لطف قیلیب یول بیرسون * بو اولات‌دین مینی خان آیرسون
خان دیدی کیم من انکا یول بیرایین * جانیدین خار جفا تیرایین
شرط قیلسون کیتاریکا موندین * عهد قیلسون یتاریکا موندین
خان سوزین جونکه ایشیتی باقی * دیدی بار لطف و مروت جاقی
خان اکر قیلسه مروت مین هم * ایلایین شرط بغایت محکم f 42a
حرمی اوستیدا شرط ایلادی اول * کیم قاجان خان منکا لطف ایلاسه یول
باشیم آلیب کیتایین قورغاندین * هر نه حکم اولسه بنه اول خاندین
توتایین حکمینی جانیم بیرلان * بو ایشیم بارجه‌غه بولسون روشن
جون بو شرط ایلادی باقی ترخان * تیشیدین کیلدی بخارا ساری خان

اوچی ایل ایردیلار و اوچی بسی * هر بیری بار ابدی بیر بوالهوسی
اوروش ایلارکا تعصب باریدا * بارچه‌نینك کونکلی تعصب ساریدا f. 38a
جیقتی بولغای بنه بیش مینك‌جه کیشی * اوروش بارینینك دور بابری ایشی
کوجه اغزیدا بسی بولدی اوروش * بوق ابدی هیچ اوق اتماقه توروش
کوجه‌کا سالدیلار اتلار امّا * برالیغ بولدی بسی آت اول ارا
یانغاج اتی برالیغ بولغانلار * غیرت و قهر بیله تولغانلار
سالیب اتلارنی بوکوردیلار بات * جیکیب اول ایلکا منادی ممات
آتقولاب بارچه‌سینی قولادیلار * کوجه‌نینك صیدلاربن اولادیلار
جیقتی اول ایلکا صلای اعدام * کوجه‌نینك بوالاری آجیلدی تمام
بنه بیر مینك کیشی موندا اولدی * خرمن عمرلاری ساورولدی[1] f. 38b
اسرو کوب خلق قیریلدی اندا * اسرو کوب کل‌لار آجیلدی اندا f. 39a
قلعه‌غه هم کیرا المای بسیار * قاچیلار آنلیق ایلی وهم ایله زار
قلعه ایچیندا کی‌لار قورغانی * تارتیسان جارلار سلطانی (Sic!)
درد دل ایلادیلار حددین تاشی * دیدیلار بیر نیچه زشت اوباش
قیلدیلار بیزنی بو ینکلیغ بدحال * بولدیلار اوزلاری انداق پامال
ایمدی ای پادشه دین‌پرور * بول بو قورغانغه عنایت‌کستر
کوروب اول قومنی انداق نالان * ایلادی لطف و عنایت سلطان
ایلادی حکم که اول قورغانغه * یعنی قالغان اولوس حیرانغه
تیکماسون هیچ کیشیدین زحمت * کیم مناسب‌دور الارغه شفقت
ایلکا داروغه قویوب باندی اوزی * باردی خان حضرتیغه بنخشی سوزی

1) f. 38b занятъ миніатюрою.

XXII.

a امام الزمان بخارادین قرشی[1] اوستیکا بارغانی

چون یانیب کیلدی چیریك خان قاشیغه * باردی حاصل (بنه) خان اتشی باشیغه f. 39b
دیدی قرشیغه دور ایمدی نوبت * تیلالی حضرت حقدین نصرت
دیدی بو سوزنی و اتلاندی روان * راست قرشیغه یتیشتی اولخان
قرشی‌نینك تیکراسینی چابتی‌لار * باشورون مالدارین تابتی‌لار
باقی ترخان باشونوب قلعه ارا * جیقارا المادی باشین اصلا
قیش ایدی و قباب اولتورماق ایشی * مشکل و اولجه‌غه مشغول کیشی
بارچه‌غه قاپتماق اوخشاش بولدی * اوشبونی ایتماق اوخشاش بولدی
توزداکی مالین الیب باندیلار * ایپاسین اوتقه سالیب باندیلار
اون کون اوتمای بنه خان پر دل * بولدی قرشی طرفیغه مایل
کیلدی قرشیغه و اندین اوزدی * انداغی‌لارغه ایشین کورکوزدی
سوردی کیم قایدا ایرور شهر خذار * کیم تاشیندا بار ایمیش ایلکا حصار
بار ایمیش اسرو قالین ایل اندا * چیریکیمیز بایپر اول قورغاندا f. 40a
دیدیلار اسرو یاقین‌دور اول شهر * ظاهرا توشکای انکا شعلهٔ قهر
یوروکاج بیر ایکی کون اول لشکر * قیلدیلار شهر قیراغینی مقر
کوردیلار اسرو معظم شهری * شهر یوق کیم عظمت‌دا دهری
ایچی و تاشی باری توبتوله مال * تیوه و آت بیله مالامال
خان بوروب قیلدی اوروشقه فرمان * لشکر اهلی یاسانیب جیقتی روان
بولمادی شاطو و توره حاجت * جیکمادیلار اینك اوچون زحمت
یوکروشوب قلعه‌سیغه میندیلار * رخنه ایلاب ایچیکا ایندیلار

1) Такъ Вамбери; въ рук. стерто.

کیم بوروب ایلکاری بیر مینك کیشی * انکلاسون کیم نیدورور خصم ایشی
بولسون اول خیل و اواوسقه سردار * شاه جانی بیك سلطان کردار r 36a
اول جیریك ایلکاری کیلکاج فی الحال * شهر ایله ایلادیلار استقبال
جیقتی‌لار بارجه بیاغ و اتلیق * بوز بیکی بیرله یساقی اتلیق
مرو ایلغاری هم اتلاندیلار * بارجه اوز ایشیدا قاتلاندیلار
مینك‌جه اتلیق بیله اوچ مینك‌جه بیاغ * جیقتی‌لار بارجه‌سیدا اوق و سداغ
کوچه بند اغزیدا اوق توردیلار * جیریك از و کوبینی کوردیلار
کورکاج اول خیلنی جاپتی سلطان * قالمادی هیچ ،جاپیشیدین ارمان
بیتیبان جابتی اوزی بیر کیشینی * کوردیلار بارجه خلایق ایشینی
کیمکه اینك بیله باریب ایردی * بارچه بیر یولی اوروشقه کیردی
وهمدین سارت چیقا المادی هیچ * کوچه بند ایچره بسی ایلادی هیچ
بیر نیچه اوق اتیشیب باندیلار * توشکان ایل‌لار تقی اتلاندیلار
یوروبان قوش تابا باندی سلطان * جیریك اهلی تقی باندی یکسان r 36b
خصم‌جون کوردی‌جیریك‌نینك یانیشین * راهبر ایلادی قیسقه ساغیشین
کوجه‌لاردین چیقیبان کیلدیلار * تام و تاشنی بیتیبان کیلدیلار
ایلکاری آتلیق و سونکیدا بیاغ * بلکه سولیدا و اونکیدا بیاغ
آتقولاب و قیچقیریشه بیتی‌لار * سونکومیزدین ایریشه بیتی‌لار
اول جیریك سونکیدا ایستاب میدان * بار ایدی آنی محمد اوغلان
بولغاج اول فتنه و غوغا اندا * بنده هم بار ایدی کوبا اندا
تقی سلطان نوکریدین بسیار * بار ایدیلار باری جست و جرار
بتکاج اول قوم جاپیشتوق اوترو * قیردوك اول عقل‌سیز ایلنی اسرو
جاپا کیلدی جانی بیك سلطان هم * رزم قیلدی جانی بیك سلطان هم

آتلیغی جیقتی ولی قالدی بیاغ * آت اباغیدا اوزین سالدی بیاغ
کم کیشی بولدی ایکین اندا خلاص * بولدیلار بارچه عدم حکمیغه خاص r 37a
اول زمان قتل ایشیدین غم بوق ایدی * کیشی اولتوراکان آدم بوق ایدی
قریلیب یاتتی اولوس هر یاندا * بولدی بنیاد قریلماق اندا
اول کیشیلار که بو ایشدا ایدیلار * بیر کیشی قولنی کوتاردی دیدیلار
فتح بولغاج جانی بیك سلطانغه * باش بیله کیشی بیباری خانغه
قیلدی سلطانغه هم اندین اخبار * بولدی سلطان هم انکا مدح کذار
تانکلاسی کیلدی اولوغ سلطان هم * خاطری اسرو بو ایشدین خرّم
شهرینك تیکراسیکا جون کیلدی * شهر اهلیغه نصیحت قیلدی
دیب بیباردی که یمانلیقنی قویونك * فتنه و شور و عوانلیقنی قویونك
اوز رعیت‌لیغینکزنی بیلینکیز * یخشی بو سوزدا تأمل قیلینکیز
سیز کیم بو ملك ارا غوغا قیلماق * بیجهت موبجه تمنّا قیلماق
ایمدی هم بوله باینك بو ایشدین * فکر ایلانك اوسانینك بو ایشدین r 37b
کنهینکیزنی تیلاب‌مین خاندین * وهم قیلمانك بسه مال و جاندین
بو نصیحتنی ایشیتکاچ اول خیل * صلحغه قیلمادیلار اصلا میل
دیدیلار هر نه قیلورسیز قیلینکیز * اوروشور بولسانکیز ایمدی کیلینکیز
بیز باشیمیزنی کوروب بیز اندا * یوقتورور هیچ ایشیمیز جاندا
کوچه‌میز محکم ایرور قورغان هم * الا الماس انی سلطان خان هم
جون بو سوزلارنی ایشیتی سلطان * ایلادی تانکلا اوروشقه فرمان
جیقتی توشلوق توشیدین سلطانلار * قوبتی بیرلیك بیریدن اوغلانلار
یاسانیب بارچه‌سی آتلاندیلار * یوروبان کوچه‌دا قاتلاندیلار
قراکول‌نوك کیشی‌سی هم یکسان * جیقتی آتلیق بیاغ ایلاب افغان

دیدیلار بیکلاری کیم صبر قیلینك * بو قایتوردا ایشینکیزنی بیلینك
دیمه‌سون سیزنی خلایق قورقاق * بیر نیمه سوز ایتینك قایتور حاق
ایتینکیز سودین اوتارمین فی الحال * هر نیمجه بولسه اوکوز مالامال
باریب اوزبك بیله رزم ایلارمین * رزم‌نینك عزمینی جزم ایلارمین
بیر نیمجه لاف ایتینك بو ینکلیغ * بیر نیمجه لاف ساتینك بو ینکلیغ
قیلالی اول ارا بیزلار درخواست * سیز بو سوزلارکا بواونکیز سر راست
شاه ابوالمحسن بیچاره روان * جیقتی تختی اوزه ایلاب جولان
کیلدیلار یخشی بیان خدمتیغه * دیدیلار یول سوزینی حضرتیغه
قراکول ایلی داغی کیلدی باری * باری‌نینك کوزی قراکول ساری r 34b
تختی‌نینك آلدا کورکاج غوغا * دیدی بیکلار سوزینی اول میرزا
کیلدیلار خدمتیکا بیکلار هم * بارچه ذرخواست سوزیکا محکم
دیدیلار بیر نیمجه کون سیز تورونکوز * قراکول‌نینك ایشینی هم کورونکوز
ایل اولوغی بیله بارسون ایلغار * کیرسون ایلغارغه اول ملك و دیار
سیز تقی بارینکیز اندین سونکرا * اول ساری دارینکیز اندین سونکرا
اتانکیزکا تقی بارسون بو خبر * کیلسون اندین تقی بیزکا لشکر
قیلدی میرزا تقی درخواست قبول * اوزیدین قیلمادی بیکلارنی ملول
دیدی کونکلیدا که رحمت سیزکا * کیم بو سوزلارنی دیدینکیز بیزکا
جیقیسان بیکلار آینك قاتیدین * خرم و شاد اتینك خدمتیدین
بتی یوزجه کیشی ایلاب طیار * بیتیدیلار قراکولغه ایلغار
قراکول اهلی اول ایلغار بیله * یاندیلار ایو ساری بولجار بیله r 35a
بیردیلار بیکلار الرغه بولجار * دیدیلار شهرغه کیرکاج ایلغار
کیردی ایلغارلری قورغانغه * سوزلری بیتی جناب خانغه

قرشی‌نینك ایلی هم ایتکاج طغیان * توردی اول قلعه‌دا باقی ترخان
اندا هم باشلادیلار غوغانی * بولدی هر قایسیغه باسقارانی
کیشکا هم کیردی قیلیبان جولان * خدمت دوست محمد ترخان
بارچه بابرغه بولوبان مایل * بولدیلار قوللق ایتاردا یکدل

XXI.

امام الزمان بخارادین سلطان محمود بهادرنی قراکولکا ییبارکانی

خان بخارا ارا قیلغاچ مسکن * ایلاکاج کوجلاری اندا وطن
مشورت ایلادی سلطانلار ایله * بارچه میرزالار و اوغلانلار ایله[1])
سوز مونکا تاپتی قرار اخر کار * کیم قراکول یقین‌دور بسیار
تینکری بیرسه مونی اول الالی * سونکرا غوغانی الرغه سالالی r 35b
اوشبو سوز بیرله روان حضرت خان * ایلادی حکم و بوروتتی فرمان
کیم جهان ناظمی سلطان محمود * تیلابان نصرت و فضل معبود
قراکول ساری چریك آتلانسون * جریکی یخشی یوروب قاتلانسون
بارسون اینك بیله تینکلاب فرمان * رستم عهد سیوئیجك سلطان
بسه بارسون جانی بیك سلطان هم * اوزی‌نینك لشکریدین اعیان هم
تقی سلطان تیمور روشن دل * بسه اول رزم ارا بولسون حاصل
خان اوزی توردی بخارا ایچیدا * بوز تومان فتنه و غوغا ایچیدا
باردی باشلاب چیریکنی سلطان * اول یوسون بیرله حکم ایلادی خان
رزمتین‌دین اوته توشکاچ لشکر * دیدی سلطان پسندیده‌سیر

1) Рук. оп. ایله

جان وفاغه چو بو ایش بولدی عیان * شهردین جاپقولاشه حیقتی روان
کیلدی خان الیدا و فیلدی ادا * هر نه کیم سالدی انکا حکم قضا
کیلدی خان اتلانیب اندین فی الحال * شهرنی ایلاکایین دیب پامال
لیك لشکر از ایدی و قورغان * محکم ایردی و ایلی بی پایان
یاندی ناچار ضرورت بیرله * توردی اول یرده کدورت بیرله
انجه کیم کوچ ایله کیلدی لشکر * بولدیلار بارچه عداوت کستر f 32b
اوحشاش اول بولدی که اشکر باری * ایلاکای عزم بخارا ساری
بیرکیتیب کوچلاریني اندا * ایلا کیم بسی بیلان سوراندا
اوزکا هر ساری یوروش قیلغایلار * هر کیم اوروشه اوروش قیلغایلار
حمزه سلطان بیله مهدی سلطان * توتتی کوفین و فراخین‌دا مکان
قیلدی خان شهر بخارادا نزول * قیلدیلار خدمتین ایل بارچه قبول
قیلدی سلطان بخارا محمود * اغاسی کونکلین اوزیدین خوشنود

XX.

امام الزمان خبرلارین ایشیتیب مرو میرزاسی و قراکول ایلی و بعضی ولایت‌لارنینك طغیانی

خان سمرقندنی الدورغاندا * بایاغی قلعه‌دا اولتورغاندا
اکثر ایل تارتیلیب ایدی خاندین * فتنه باشلاب ایدیلار هر یاندین
قراکول اهلی و قرشی و خذار * باغیلیق ایلاب ایدیلار اظهار
کیش ایلی هم قیلیب ایردی طغیان * بیرکیتیب ایردی اول ایل هم قورغان f 33a
بیرکیتیب اهل قراکول باری * جیکتی‌لار اوزلاریني مرو ساری
شاه ابوالمحسن غافل‌غه مکر * بیساریب ایدیلار اول خیل خبر

کیم بو کون تانکلا کیلور شیبق خان * ظاهرا داعیه ترکستان
سین اوزونکنی بو طرفغه بیتکور * ایل اولوسنی بو شرفغه بیتکور
کر اوزونك کیلماسانك ای خسرو عهد * ایلا ایلغار بیباروردا جهد
بیر قولونك کیلسه بو کشورکا بیتار * بیز بیریکاك خان خیلی نیتار
چون بو سوز یتتی ابوالمحسن‌غه * اسرو کار اینتی ابوالمحسن‌غه
اتلانور بولدی قراکول ساری * بولدیلار لشکری طیار باری
ایمدی کیم اول باشیغه کیلدیلار * بیکلاری بارچه کینکاش قیلدیلار
دیدیلار اسرو ایرور دشوار ایش * باریب اوزبك بیله قیلماق سانجیش
پادشاهی‌دور اولوغ اسرو خان * قاشیدا نیجه بهادر سلطان f 33b
خان بیله بولماسا هیچکیم حالا * باردور اوچ مینك کیشی خود رزم ارا
هربدن کیلسه اولوغ میرزامیز * کوب بیغین قیلسه اولوغ میرزامیز
باغیقیب کیتکان اوغوالارغه تمام * بیتسه خطالر و قیلسه پیغام
بارجه‌سین بیغسه اوزی‌نینك قاتیغه * کیلسه‌لار بارجه انینك خدمتیغه
قیاد الماسالار اوروش خان بیرله * بارجه‌نینك ایشی توشار جان بیرله
بیز باریب بی ایش ایتا الغای‌بیز * بسه‌نی بیرکا بیتا الغای‌بیز
قراکول ایلی بیله بیز نیتالی * بی قیلیب قلعه‌سینی بیرکیتالی
قلعه‌سین بیزکا اول ایل بیرکاندا * بیز باریب قلعه‌سیغه کیرکاندا
قالین اوزبك داریسه نیتکای بیز * نیجوك اهنك فرار ایتکای بیز
بیزکا کیم بولغوسیدور اندا مدد * قالغومیز قلعه‌دا محبوس ابد
جونکه بیکلار دیدیلار بو سوزلار * اوینانا باشلادی میرزا کوزلار f 34a
هر ساری تیلمورا قالدی میرزا * یول باشیندا تورا قالدی میرزا
توشتی کونکلی ارا وهم کاری * قاییتور بوادی روان ایو ساری

چون که میرزا ایشی انداق بولدی * شهر خان قوالاریغه ابورولدی
آلدیلار مال و غنیمت سانسیز * بارچه تاراچسیز و تالانسیز
چون قراق شهر ایچیکا کوب کیردی * مالدین شهر ایلین آیردی
جان وفا بی‌نی تیلاب خان غنی * ایلادی شهردا داروغه آنی r 30b
دیدی شهر ایچره کیریب ایلاندا * بولمه‌سون غارت و تاراج و بلا
جانوفا شهرغه کیرکاج فی الحال * قیلدی باشتاقلیق ایتارنی پامال
تابتی داروغه بیله شهر ارام * توتتی بیرلیك بیریکا بارچه مقام
خواجه‌لارنی بیسارا بیردیلار * بارچه‌سین مالدین آییردیلار
خواجه یحیی‌غه عنایت بیله خان * دیدی ای خواجه ارباب زمان
سنکا بو ایش نه مناسب ایردی * کیم بو میرزاغه مصاحب ایردی
سین کیم و ملك ایشینی قیلماق * بارچه‌دین ایمدی کیراك ایریلماق
بار خراسان ساری کیم بو کشور * بولدی دخلینك سببی‌دین ابتر
بیردی اوز اتینی و دیدی انکا * کیم مونونك فایده‌سی بار سنکا
سیندین اوج کونکاجه اوت سوتیلاماس * بول یوروب اوت تیلاماس سو تیلاماس
سین یورو ایمدی جهاندین ازاد * قایدا کیم خاطرینك ایستار بول شاد r 31a
خواجه یحیی‌غه جو بولدی رخصت * قویدی یوز خواجه‌غه یوزمینك محنت
اهل و اولادی بیغیلدی بارچه * ایل اولوس قاشیغه کیلدی بارچه
تیوه‌لار بوکلادیلار نیچه قطار * توزدیلار یته قطار ایله مهار
کرچه بسیار سالیب جیقتی‌لار * اسرو کوب مال السیب جیقتی‌لار
کورکاج اول مال و براغینی قراق * طمع ایتی انکا و باردی جاق[1]
باریبان سونکیچه اولتوردیلار * مالینی قوش تاپا کیلتوردیلار

1) Рук. حاق

خان‌نینك اندین خبری یوق ایردی * مالیغه هم نظری یوق ایردی
قالدی بیر خواجه که دور ایام * قیلیب ایردی انی شیخ الاسلام
بوالمکارم آنی و اطواری * ناپسندیده و ناخوش باری
خان انکا ایلادی بسیار کرم * قیلدی اصحابیغه اظهار کرم
انی شهر ایچره الیب جیقتی اوزی * بولدی لشکر بیله بو نوع سوزی r 31b
کیم بولوبان ایلی سلطان سردار * ایلادبان کوچ و یراغین طیّار
تیبراسه‌لار بسه ترکستاندین * کیله‌لار یسی بیله سوراندین
ملك‌نینك مصلحتیغه اوشبو * یخشی سوزدور بو یار ایلار اسرو
بو کینکاش بیرله بیباردی اولتان * لشکرینی طرف ترکستان
لشکرینینك کوبی اول یان باردی * لشکر ایله ایکی سلطان باردی
اول ایکی کیم بورودیلار اول یان * بولدی مهدی و سیونجك سلطان
باردی محمود دیکان سلطان هم * که بخار اهلینی قیلغای خرّم
قالدی خان الّیدا ایلاب جولان * حمزه سلطان بیله تیمور سلطان
خان باریب خواجه دیدار[1]) اولتوردی * انی اوزیکا مناسب کوردی
جان وفا ایردی سمرقند ارا * بیش یوز اوزبك بیله خوش بی‌پروا
اوشبو حالت بیله شیخ الاسلام * شاه بابرغه بیباردی پیغام r 32a
کیم ایرور خان وطنی خواجه دیدار[1]) * اوزی اول قلعه ارا تابتی قرار
جان وفا از کیشی بیرلا حاصل * شهر ایچیندا توروبتور غافل
کیل فلان کیچه فلان کوچه ساری * کیم سنینك ساری کیلور خلق باری
بیز سینی شهر ایچکا کیوورالی * توتوب اوزبکنی سنکا کیلتورالی
کیلدی بلجار بیله بابر هم * کیریبان قلعه‌نی قیلدی محکم

1) Рук. خواجه ودار

اوشبو سوزلارنی دیب اول قاصدغه * کواوشوب اول طمع فاسدغه
یاندوروب انی بیباردیلار بات * اوزلاری سونکیجه باردیلار بات
قاصد اول شهرغه کیرکاچ فی الحال * بولدی بیکم قدحی ملامال
خان دیکسان سوزلاری ایله بولدی مست * قیلدی قاصد بولیدا باشینی پست f 28b
چارلاب اوغلینی کینکاش قیلدی روان * اوناتیب اوغلینی بولدی شادان
بینی خاندین تقی فی الحال خبر * کیم سمرقند ساری قیلدی کذر
بیکم اول وقعه‌دین شاد اولدی * صبر کیم یوق ایدی برباد اولدی
چارلاب اوغلینی دیدی اوشبو زمان * شهردین جیق تقی قیل خدمت خان
قاصدین اوغلیغه همراه ایتی * انی اوز دردین اکاه ایتی
دیدی خانغه دی کی موندین ارتوق * فرقینك ایجره منکا طاقت یوق
ایل سنینك ملك سنینك شهر سنینك * مین سنینك لطف سنینك قهر سنینك
منینك اوغلومغه عنایت کورکوز * کورماکیل بات انی قیلغیل اوز
باغ میدان ارا ایردی اولخان * کونکلی بیکم غمی بیرله حیران
کیم خبر کیلدی که میرزا یتی * طوی جمعیت و غوغا بیتی
خان دیدی اوغلوم ایرور اول کیلسون * منکا فی الحال کورونوش قیلسون f 29a
چون بو سوز خان قاتیدا ایتیلدی * کیلدی میرزا و کورونوش قیلدی
خان انی قوجتی و اوپتی یوزیدین * بیردی تسکین انکا شیرین سوزیدین
دیدی میرزا منکا فرزند اولدونك * ناتوان باغریمه پیوند اولدونك
اانك ایمدی کیله کورسون باتراق * شهردین ابریلا کورسون باتراق
مین قیلایین انی فی الحال نکاح * کیم بودور انکا و هم سنکا صلاح
خان سوزی شهرغه بارغاج فی الحال * جیقتی میرزا اناسی فارغبال
یاسانیب جیقتی پری ینکلیغ بات * معجریدین یاساب اوزیکا قنات

باغ میدانغه کیریب کیلدی روان * کیلیشی‌دین چو خبر تابتی خان
انی بیر کوشه‌دا اولتورغوزدی * الیدا بیر نیجه‌نی تورغوزدی
شهرنینك ایجیدا توشتی غوغا * کیم قاجیب خانغه تاپاندی میرزا
اناسی‌نی تقی خانغه بیردی * اناسی خان حرمیغه کیردی f 29b
خواجه یحیی دیدی بابر میرزا * کاشکی کیلکای ایدی اوشبو ارا
کرچه خواجه بو تمنا قیلدی * شهر خلقی انکا غوغا قیلدی
بولدورا المادی و بولدی خموش * لیك محزون ایجیدا بوز مینك جوش
خواجه‌لار داغی تورالمادیلار * هیچ تدبیر کورا المادیلار
خواجه یحیی بیله بارچه بیغیلیب * هر بیری اوزی‌نینك ایشینی بیلیب
کیلدیلار بارچه‌لاری خان قاتیغه * قیلدیلار عرض کنه خدمتیغه
خواجه‌لارنی قولیغه الغاج خان * ایلادی لشکر ایلیکا فرمان
کیم بیغیلیب باریسی کیلسونلار * ملك ایشیدا کینکاش قیلسونلار
جمع بولسون باری سلطانلار هم * بهلوانلار ایله اوغلانلار هم
بولدیلار جمع باری بخشی یمان * کینکاش ایلارکا زمین فرمان
فکر ایله اوزلارینی قیستادیلار * خلق‌نینك تینجلیغین ایستادیلار f 30a
دیدیلار بولسه تیریك بو میرزا * هیچ کم بولغوسی یوقتور غوغا
اوشبو سوز بیرلا بولوبان بیغم * قیلدیلار خدمت میرزانی عدم
اناسین بیر کیشیکا بیردیلار * ایش سوزین دیر کیشی‌کا بیردیلار
اول مونونك ایوبدا منزل قیلدی * بو آنینك کامینی حاصل قیلدی
لعنت اول نوع اناغه کیم اول * نفسی اوچون اولومه بیردی اوغول
کیم که خاتون سوزی بیرله بولغای * عجب ایرماس بو که قانی تولغای
کیمکه خاتون سوزیکا سالسه قولاق * جای اول بار که بولغای انداق

XIX.

حضرت امام الزمان و خليفة الرحمن بخارنى اليب سمرقند تختيغه توجه قيلغانى و سمرقند اهلى كينكاش بيرله باقى ترخاننى بخارا ييبارگانلارى و سلطان محمود بهادر ايلغاريدين قاجقانى

f 26b

خان بخار ايجيدا فارغبال * ياريننك صحبتى بيراه خوشحال
فتنه و شور سمرقند ارا * توشوب اول شهرغه موندين غوغا
كيم بو كون تانكلا كليب الغوسيدور * ات اياغيدا بو ايل قالغوسيدور
انداغى بيكلر ايله خواجه‌لارى * دفتر ملك اوزه ديباجه‌لارى
باقى ترخانغه كيشى بيباريب * بو يان اول يانغه كيشيلار بيباريب
قوبديلار سوزنى بو بيركا كه اكر * خان سمرقند ساري سالمه كذر
باقى ترخان و جريكلار باري * ايلاكاى عزم بخارا ساري
اوشبو سوز بيراه بيريب ايشكا قرار * اولتوروب ايديلار شهر ارا زار
كيم بنه خان سكندر همت * اوتونوب حضرت حقدين نصرت f 27a
اتلانيب باردى سمرقند ساري * ديديلار اهل سمرقند باري
كيم عجب واقعهٔ بولغوسيدور * شهريميز اوزبك ايله تولغوسيدور
اول كيشى بيراه اوروشور كيشى يوق * انينك الّيدا توروشور كيشى يوق
بار سلطانعلى ميرزا بو طور * بات اوتار بولغاى آنينك جانيغه جور
بيكلاريميز بو صفت‌ليق حيران * خواجه‌لار مالى بيله سركردان
ايلدا بو فكر ايدى و خان دلير * باردى اول بيشه‌كا انداق كيم شير
وهميدين تيترا ديلار يخشى يمان * قالديلار بارچه اول ايشدين حيران
سرپل تيكراسيكا بيتكاندا * اول نواحيدا مُقام ايتكاندا

باقيدين ايلاديلار خانغه خبر * كيم بخاراغا سالور بولدى كذر
اوزبدين بورنا بيبارى اولخان * ابنى‌سين ملك بخاراغه روان
f 27b ابنى‌سى حضرت سلطان محمود * كيلدى و خلقنى قيلدى خوشنود
بير طرفدين بسه كيلدى سلطان * بير طرفدين تقى باقى ترخان
تورت بيش مينك كيشى بيراه باقى * كيلدى و قاجتى شجاعت جاقى
اوچ يوز اوزبكنى بيبارى سلطان * كوروب اول خيلنى قاجتى ترخان
باردى قرشيغه و محكم بولدى * محنت و رنجغه همدم بولدى
خان تقى كيلدى بانيب دولت ايله * كوردى سلطان اينى‌سين نصرت ايله
شكر ايتيب تينكريكا اولتورديلار * بنه بو فكرنى جوب كورديلار
كيم بخارانى قيليب مستحكم * خلقنينك خاطرين ايلاب خرم
خان سمرقند ساري عزم ايتكاى * عزمنى تخت ساري جزم ايتكاى
اوشبو دم كيلدى بيراو خان قاتيغه * باش قويوب صدق بيله خدمتيغه
ديدى سلطانعلى ميرزا اناسى * ديمه ميرزا شه دانا اناسى
f 28a مينى خان خدمتيغه قيلدى روان * ديدى خان الّيدا قيل مونى بيان
كيم قبول ايتسه كنيزى دورمين * كرجه بو شهر عزيزيدورمين
قيلسون اوغلومنى اوغالوقه قبول * بولماسون خدمتيدين كونكلى ملول
خان سمرقندغه باتراق كيلسون * سوزلاريم صدقينى موندا بيلسون
چون بو سوزلارنى سماع ايلادى خان * ديدى اولادور منكا آسايش جان
ايشيتيب مين صفتينى بسيار * غايبانه مين انكا عاشق زار
مين سمرقندنى انسيز نيتايين * جد تيره‌نى جانسيز نيتايين
اوغلى اوغلومدور و اوزى ياريم[1] * دلبر و همنفس و داداريم

1) Рук. يار

رحمت و لطف قیلورمین اظهار * خوشدل ایلارمین الارنی بسیار
کر قبول ایتماسالار بو سوزنی * اوروش ایلاب سیناسونلار اوزنی
خان بو سوز بیراه بیبارکاج قاصد * قیلدیلار بیر نیچه فکر فاسد
لیك هیچ ایش قیلا المای اخر * قیلدیلار عجزلارینی ظاهر
جیقتیلار خواجهلاری ایلا به هم * قیلدیلار قلعهنی آخر تسلیم
شهرنی چون قولیغه الدی خان * شهرنینك اهلیغه قیلدی فرمان
کیم رعیت بیله هیچ ایش بوقتور * شهرنینك اهلیغه تارتیش بوقتور
قایدا کیم بار سپاهی مالی * ایلانکیز مالدین انی خالی
اوشبو سوز بیراه گیریب کیلدی قزاق * هر بیری بیر کیشیکا بولدی قناق
آلدیلار تیوه بیله آتنی تمام * قیلدیلار شهر ایلیکا اعلام f 25a
کیم سپاهی نیمهسین یاشورمانك * قزاق ایلکیدا یمانلیق کورمانك
شهر ایچیکا بوروکاج اوشبوندا * هیچ نیمه قالمادی مخفی اصلا
جیقاریب بارچهسینی بیردیلار * اوزلارین بیمدین آییردیلار
بولدی بو عربده و فتنه ارا * باقی بیلهنینك حرمی ناپیدا
کیلدی اولوغ اتاسی خدمتغه * بیر نیره جیکیبان حضرتغه
اول نیره اون ایکی یاشیدا * لیك یوز فتنه آتینك باشیدا
عقد ایتیب آنی قولیغه الدی * نقد عشقینی کونکولکا سالدی
اول نیرهنینك اتاسی برلاس * بولدی برلاسغه خان قریندانش
بولدی خان کونکلی بسی مایل انکا * کوکسی اوزره یاسادی منزل انکا
که توتار ایردی انینك غیغینی * کهٔ سوسار ایردی شکردین لبینی
کهٔ ساجین اسلار ایدی کاه یوزین * که قاشین سیلار ایدی کاه کوزین f 25b
کاه توشی ساری ایلتور ایدی قول * که قویی‌راق تقی سالور ایدی بول

عاقبت وصل کلی آجیلدی * هر طرف برکلاری ساجیلدی
وصل کلزاریدا خان توتتی مقام * ناز پرور کلیدین آلدی کام
وصل ایامیدا اول خان ظریف * کیم اوزی‌دیك بار ایدی طبعی لطیف
کولوبان بنده ساری آجتی نظر * دیدی ای صالح فرسوده جکر
بیر عجب فکر کونکولکا کیلهدور * مینی اسرو متفکر قیلهدور
اوشبو تونلار که کیبیب‌مین حالا * نی تکلفدور و ایرماس زیبا
یار نازك‌دور و زیبا اسرو * شوخ و پر عشوه و رعنا اسرو
عیب اکر قیلسه نیدور چاره‌کار * مینی بو فکر قیلیب‌تور افکار
چون ایشیتیم مونی مین دیوانه * ایلادیم عرض انکا کستاخانه
که بو وصلت سنکا قوتلوق بولسون * بو فراغت سنکا قوتلوق بولسون f 26a
نوش عشرت بیله تولسون جامینك * حاصل اولسون نه که باردور کامینك
سین بو تون جانبیدین فکر ایتمه * اوشبو تون‌نینك سوزینی ذکر ایتمه
کر بو قول‌نینك سوزینی توتسه خان * چاره‌سی بار بغایت اسان
چاره بودور که انکا بیتکانده * وصل بزمیدا مقام ایتکاندا
اوشبو تونلارنی جیقاریب فی الحال * تاشلاب اینماك کیراك ای نیك خصال
خان بو سوزنی ایشیتیب کولدی بسی * اوشبو سوز یانیغه ایورولدی بسی
کاه و بی کاه مونی یاد قیلور * کولوبان خاطرینی شاد قیلور
یا رب اولخانتی سلامت توتقیل * انکا صهبای کرامت توتقیل
بارچه مقصودیغه بیتکورکیل آنی * نظر لطف بیله کورکیل آنی

شاه‌کی مرتبه سلطان احمد * کیم انکا یار ایدی بخت سرمد
اولداغی انکا فرینداش ایردی * بارچه عالم‌غه بو سوز فاش ایردی
بو جهتدین انکا ماتم یوق ایدی * اتاسی اولکانیدین غم یوق ایدی
اتانینك نوکری قالدی بسیار * بیك لیك اسبابی بیله ملك بخار
بولدی بو حالت ارا جیکمای جان * باری‌نینك ایباسی باقی ترخان r 22b
اتاسی اورنیدا بیك بولدی فقیر * لیك بار ایردی هوس بیرله اسیر
بار ایدی سوز اونی نادانلاردیك * قیلیغی یاشغینه اوغلانلاردیك
کورمادی رنج ولی تاپتی کنج * تاپتی اول دنیی‌دا کنج بی رنج
اول زمان شهر سمرقند ارا * بولدی سلطانعلی اتلیق میرزا
اوشبو ترخان انکا بیرسه ایدی آش * قیله الور ایدی میرزاسی معاش
یوقسه بیچاره یورور ایردی نهار * بو ایدی حال انکا لیل و نهار
هم قراکول سیورغالی انینك * قلعه کرمینه پامالی آنینك
نوکری هم بولوب ایردی اون مینك * هم ولایاتی بولوب ایردی کینك
بار ایدی باشیدا انواع غرور * قیلایین دیر ایدی هر ساری عبور
اوروش اسبابینی ایلاب طیّار * قلعه‌غه کیلیب ایدی اول سردار
حضرت خان همایون موکب * انکا هم بار ایدی اسرو طالب r 23a
انی توزدا[1]) تاپالمایدور ایدی * لشکرینی چاپالمایدور ایدی
ایمدی کیم قلعه توزیدا انی * تاپتی انداق فرح ایتی جانی
ایشیتیب خان کیلیشین باقی هم * اوروشور سوزینی دیدی محکم
بار ایدی پردل و نوخاسته اول * لشکرین ایلادی اراسته اول
یاسابان قلعه توزینداً توردی * حضرت خان چریکینی کوردی

1) Рук. on. ١

بنده خان آلیدا ایردی اولدم * خان دیدی اسرو یقین‌دور اخشم
کیچکا قیستاب اوروشور بواسه کیشی * قوتواوب چیقماق اولور خصم ایشی
توشالی تانکلا توروب رزم ایتالی * رزم ایتار داعیه‌سین جزم ایتالی
حکم قیلدی که بیر ایکی سلطان * تورسون آت اوستیدا تینکلاب فرمان
بواغوجه لشکر ایلیکا آرام * تورسون آت اوستیدا[1]) اول خیل مقام
خان بو سوزنی دیدی و توشتی اوزی * بارچه لشکر سوریکا یتتی سوزی r 23b

Миніатюра; вѣроятно пропускъ.

خان بیتیشکونجه آنی قولادیلار * اوجی سلطانلار آنی اولادیلار r 24a
حشم و خیلی قیریلدی بسیار * مال و اوردوسی جابیلدی بسیار
آلدیلار خیمه و خرکاه‌لارین * قیردیلار همدم همراه‌لارین
کیردی قلعه ایچکا اوزی قاجیب * بوزیکا غصه ایشیکینی آجیب
اول کیجه قوندی اوشول تیکرادا خان * قیلیبان شکر جناب یزدان
اتالنیب قلعه‌سیغه کیلدی صباح * جیقمادی هیچ صلای اصلاح
خان دیدی بو سنکا بواسون باقی * تینکریدین بیزکا بخارا باقی
قالدی اول قلعهٔ دبوسی ارا * خان بخارا ساری سالدی غوغا
یوروبان کیلدی بخار اوستیکا * توردی اول طرفه دیار اوستیغه
شهر اهلیغه بیباردی بیغام * کیم ایرور خاص منکا خاص ایله‌عام
مین بو شهر ایچره اوقوب مین قران * اوشبو شهر ایچره باری یخشی بمان
اوز کیشیم‌دورلار ایماستورلار بات * جیقیبان قلعه‌نی بیرسونلار بات r 24b
مین الرغه شفقت ایلارمین * بارجه‌سین لطف بیله سیلارمین

1) Рук. on. ١

لیك کونکلوم کیبی بوقتور اول ارا * کیم انینك آتیغه بولغای شیدا f 20b
حاصل قصه منکا اول دانا * کیم [انکا] بارابرور فضل خدا
دیدی ابریلما بو خاندین زنهار * کیم سنکا تربیت ایلار بسیار
هیچ خوفی بو جریکدا بوقتور * تخت الماغلیغی هم باووقتور
قیلدی اول هم منکا بو نوع ارشاد * خان قلی بولادوم و غمدین آزاد
کیلدی خاطرغه که تاپسام فرصت * تیلابان حضرت خاندین نصرت
ایلاسام خان اتیغه تصنیفی * بلکه الفت سببی تألیفی
فکرلار ایلادوم اوزوم بیراه * فکرنی سیلادوم اوزوم بیراه
عاقبت فکر مونکا تاپتی قرار * کیم انینك مدحین اینیب ورد شعار
ایلاکان ایشلارینی نظم قیلای * مثنوی شیوه‌سینی داغی بیلای
اول زماندین کیم انکا بول سالدیم * اوشبو خدمتنی اوزومکا الدیم
هرنی کوردوم جریکیدا بیربیر * بارچه‌سین نظم ایله قیلدیم تحریر f 21a
بار امیدیم که مونکا کوز سالغای * بلکه کوز سالیب ایلیکا الغای
کوروب اوز ایشلارینی بولغای شاد * ایلاکای بنده‌نی هم کاهی یاد
ناکهان کیلدی بو اثنادا خبر * کیم بیغیب باقی ترخان لشکر
کیلدی دبّوسی دیکان قورغانغه * بو خبردین فرح اولدی خانغه

XVII.

حضرت امام الزمان سمرقند اوستیدا اتلانیب باقی ترخان اوستیکا بارور بنده صالح ایتقان عنایت سوزلاری

چون سحر کوکبه‌سی بولدی عیان * اتلانورنینك یراغین ایلادی خان
اتلانیب باقی‌غه اوترو باردی * چریکین قلعه ساری اوتکاردی

اتلانیب بوروکاج اول خان زمان * مینی چارلاب دیدی ای سرکردان
نیچه بیلدور که اتانك فوت اولدی * ایل اولوسی ایوی ساورولدی
دیدیم اوتوزغه یاووشتی خانیم * کیم بو محنت ارا کویدی جانیم f 21b
دیدی اولخان لب بوس افشاندین * کیم بیزنینك هم اتامیز اولکاندین
اوتنی بیر فیرق و توکاندی محنت * بنه یوز قویدی بو ساری دولت
ای یتیم ایمدی سنکا هم غم و رنج * توکانیبان یولوقور بولغای کنج
ایشیمیز اوستیکا کیلدینك ایمدی * ایشیمیز سرینی بیلدینك ایمدی
یور و مردانه‌لیق ایله قاتلان * ایکولوك توسنی اوزره اتلان
مینی بو لطف بیله شاد ایلاب * محنت و قایغودین ازاد ایلاب
خان دوران و سلیمان زمان * بولدی باقی چریکی ساری روان
بیر قونوب قلعه سوادین کوردی * اوزنی اول ناحیه‌غه بیتکوردی

XVIII.

باقی ترخانینك داستانی و امام الزمان چریکیکا باستورغانی و امام الزمان بخارانینك الغان‌نینك بیانی

کیم ایدی باقی ترخان بیلینکیز * بیلیبان قصه باشیغه کیلینکیز f 22a
اوزی عبد العلی بیك فرزندی * قرة العین و جکر پیوندی
اتاسی دولتیدا میرزایی * هر زمان باشیدا بیر سودایی
بیماك ایچماك بیله دایم خوشحال * قوشلاب اولاب بوروکان فارغال
اتاسی کیچتی ایسه عالمدین * انکا یوق ابردی خبر ماندین
اول جهتدین کیم انکا ظاهر ابدی * کیم بنه بیر اتاسی حاضر ابدی
اول اتا کیم ابدی بیل ایمدی عیان * میر درویش محمد ترخان

اوزنی اول خان قدمیغه بیتکور * باشنی سلطان قدمیغه بیتکور f 18a
چون بو سوزلارنی ایشیتیم فی الحال * ایلادیم خلوت اوزوم بیراه خیال
بارچه معقول ایدی و بارچه صواب * توزدوم اهنك سفرغه اسباب
بوروب اهنك سمرقند ایتیم * بوروب اول شهرغه بات اوق بتیم
نیّتیم بوکه کیریب قورغانغه * بارغه‌مین اندین ترکستانغه
یا اکر خان بو ساریلار کیلسه * بنده خان ساری عزیمت قیلسه
منکا نیّت بو ایدی لیك خدا * ایلاکاندور منکا بو نوع قضا
کیم بیتیشکاندم اول قورغانغه * بنده‌لیك ایلاکامین اول خانغه
چون بیتیشتیم کیلیبان نیجه قزاق * بارچه‌سی رحم طریقیدین ایراق
قهر ایله کیلدیلار انداغ که مکر * بنده‌دین قویماغوسیدورلار اثر
بیر نیجه همدم و همراه منکا * بار ایدیلار باری دلخواه منکا
بارچه‌سینی تونادیلار امّا * منکا کورکوزمادیلار هیچ جفا f 18b
اول جماعت که بو ایش قیلدیلار * باشیمه دولت ایله کیلدیلار
بار ایشلار باریسی اونك قولدا * جان وفا بی بیله قواداش بولدا
جان وفا بی منی کورکاج فی الحال * کوروشوب ایلادی یارانه مقال
جان وفا بی ایمیش اونك قولدا اولوغ * انکا دورمان اولوسیدین کوب اوروغ
چون بو سوزلار بیله اوتوم اندین * خان یولین جان بیله توتتوم اندین
منی خان الیغه بیتکوردیلار * بلکه جان الیغه بیتکوردیلار
مین بیتیشکاندا اوشول خان قاتیغه * باشنی قویغاندا اینك خدمتیغه
سالیب ایردی اوروش اول قورغانغه * سالیبان ولوله‌لار دورانغه
اسرو غوغا و قباقی ایردی * هی هی و عربده چاقی ایردی
اولتوروب ایردی اوزی فارغبال * هی هی و عربدُه بیراه خوشحال

ایکنیدا بیر زره داودی * زرهیغه یراشه هم خودی f 19a
سداغی بیلیدا بابی قولیدا * بیکلاری اونکیدا هم سولیدا
بیر بانیدا بسه ایلاب جولان * اولتوروب ایردی قراجین دیوان
کیم اتالیغ ایدی اول خانغه * هم مربی بو شه دورانغه
قولینی لطف بیله قیلدی دراز * مین توزوب جان ارا اهنك نیاز
قورقه قورقه قدمیغه بیتیم * باش قویوب الیدا شکری ایتیم
ایلادی لطف سوروب حالیمنی * بیلدی یکسر منینك احوالیمنی
شفقت بیراه منی شاد ایتی * قایغودین بنده‌نی ازاد ایتی
چون یانیب توشتی اوروشدین اولخان * تیلادی بنده‌نی او شاه زمان f 19b
ایلادی لطف و عنایت بسیار * ایلادی رسم مروت اظهار
چون اینك شیوه لطفین بیلدیم * بنده هم عرض نیازی قیلدیم
اول نیازیمنی قبول ایلادی خان * بنه بسیار کرم قیلدی عیان

XVI.

ملا عبد الرحیم‌نینك تعریفی و معمابیله اتینی ایتماق ابیاتی

بار ایدی خان قاشیدا دانایی * دانش و علم بیله یکتایی
بار ایدی بارچه فنوندا ماهر * بولوب ایردی باری ایشکا ناظر
بار ایدی علم تصوّف انکا حال * اهل حال ایردی و هم اهل کمال
اوشبو اوچ بیت که بولور مرقوم * بولور اینك آنی موندین معلوم
کر اینك نخل حیاتی سولغای * علم علم پریشان بولغای
آتینی بنده دیسام حی قدیم * سالادور کونکلومه کیم بار الرحیم[1])

1) На полях: ملا عبد الرحیم

XV.

كتاب نظمينينك سببى

عشق صحراسيدا مجنون بولغان * درد بيرله ايچى تاشى تولغان
شوق بازاريدا سودا قيلغان * اوشبو سودانى تمنّا قيلغان
هجرنينك اوتيدين جانى كويكان * سوز و غم بيرله نهانى كويكان
لقبى صالح و اوزى طالح * نور سعيد اوغلى محمد صالح
مونداق ايشوركه خدادين تقدير * چون اتام ايشيكا بيردى تغيير
چيقتى خوارزم ديارى قوليدين * خيوق و كات حصارى قوليدين
توشتى اندين كذرى مرو ساري * اندا ساورولدى ايو ايلى بارى
ايلادى نوش شهادت جامى * انكا نوش اولدى سعادت جامى
منى كردون ستمى قيلدى يتيم * ايلادى كشور غم ايچره مقيم f 16b
خوارلوق‌لار بيله اوستوم بسيار * زارليغ‌لار بيله كوردوم ازار
هر فلاكت كه بولور دنيادا * هيچ قايسى‌دين ايمان ازاده
كه خراسان ارا قيلديم منزل * كه سمرقندغه بولدوم مايل
قويون آيينى بيله سركردان * هر نيچوك بوله يورودوم هريان
خدمت ايتيم بارى ميرزالرغه * بنده‌ليك انداغى دانالرغه
كورماديم خيرى ميرزالردين * تيلادم رايى دانالردين
ديديلار بارچه منكا دانالار * كيم عدم بولغوسى‌دور ميرزالار
دولت آل تيمور كيتكوسى‌دور * نوبت اوزكا كيشى‌كا يتكوسيدور
اول كيشى باردور شيبانى خان * خان شيباندور و مهدى زمان
حالى انينك بيرى تركستاندور * اوزبك ايلى‌كا معظم خاندور

20 خان ابوالخيرغه فرزند ايرور * جاهى‌نينك شاخيغه پيوند ايرور f 17a
يوجى خان اوغلى و جنكيز تورونى * بارچه خانالاردين اعلى اورونى
اول آلور اوشبو ولايتلارنى * كورساتور ايل‌كا عنايتلارنى
باردور انينك ايشى قرآن بيرله * اولتوروبتور نيچه سلطان برله
اول بولوب بارچه‌غه جاندين مايل * اول سلاطين انكا اندين مايل
25 بو جماعت‌كه كورارسين حالا * تنه تيرنا بيله باشلاب غوغا
ايچه‌دورلار كيچه كوندوز باده * دين و ايمان ساريدين ازاده
بير بيرى بيرله مخالف بارچه * بير بيريدين تقى خايف بارچه
اتادين باردور اوغول ناخوشنود * اتانى اوغول ايتماى دير نابود
اتا هم باردور اوغلادين بيزار * اولتورور اوغلى‌نى بيغلاتيب زار
30 سوزلارى بيربدا مذكور بولور * اوشبو دفتر ارا مسطور بولور
شرعدين بوقتور الارغه پروا * شرع سوزينى ديماسلار اصلا f 17b
فكر قيل ملكنى كيم الغوسى‌دور * كوس اقبالنى كيم چالغوسيدور
قايدا كيم چادرينى تيكتى نفاق * قالماس اول تيكرادا اثار وفاق
ملك ايليكدين چيقار و تخت ايله تاج * تخت و تاج اهلين ايتارلار اخراج
35 بوله بوز مينك كيشى بارچه بو طور * ايورولور بارچه‌سيغه آخردور
بنه بير دور كيلور تازه و خوش * اتفاق اهلى ديك اسرو دلكش
اتفاق اهليغه دولت كيليشور * اتفاق اهلى هم انى بيليشور
مينك كيشى متفق ايتسه ايشينى * باسار البته بو بوز مينك كيشيى
اتفاق اندا و دين و ايمان * ضرب شمشير و نماز و قرآن
40 ملك اول الماسه كيم الغوسى‌دور * بارچه افاق انكا قالغوسى‌دور
عقل اكر بار سنكا ايش قيله كور * بو سلاطين بوليدين ايريلا كور

XI.

اول حضرت‌نینك قیلیجی‌نینك مدح كذارلیغی

قیلیجی قهر اوتیدین بیر شعله * هر كیشی كورسه انی دیر شعله
قایدا كیم بولدی اول شعله بلند * یوقتورور هیچ نیمه الیدا بند f 14b
قیلیجین جیكه مخالف بوزیكا * كوروتور اوت و یالین‌دیك كوزیكا
اوت ایماس آب روان‌دور قیلیجی * تیغ ایماس مرهم جاندور قیلیجی
فتنه‌نینك اوتینی سوندورگان اول * كیمكه سركش آنی كوندورگان اول
كیم یمانلیقنی انكا یاووتادور * بوغزیدین آب روان‌دیك اوتادور
قاتل دشمن كمراه‌دور اول * ذوالفقار اسد الله‌دور اول

XII.

جیبه‌سی‌نینك صفتی

جیبه‌سیدور زره داودی * انكا لایق باشی اوزره خودی
هركر اوقنی اوزیكا یاووتماس * یاووسا هم انكا هركر اوتماس
دشمن اوقینی اوزیكا الماس * هركر اوق ساری كوزینی سالماس
اوقدین اول جیبه‌كا نی غم بولغای * كیم مونونكدیك كیشی همدم بولغای
خودی‌نینك صورتی‌دور غنجه مثال * برك كل ینكلیغ اوزانكوسیدور آل
سونكوسی سرو كلستان ظفر * ناوكی شمع شبستان ظفر f 15a
سونكوسی جسم‌نی ویران ایلار * ناوكی جان ارا جولان ایلار
خنجری كوكراك ارا كیركوجیدور * قایا كوكراككا سزا بیركوجیدور
جیه‌لار آنی سیه قیطانی * بیر عربیت پلنك انغاسی[1])
یوكورودا یوسونی ازدردیك * اول آینك اوستیدا شیر نردیك

1) Стихъ несовсѣмъ ясенъ.

XIII.

كرمی‌نینك صفتی

اسرو كوب‌تور كرم و جودی اینك * جود ایرور غایت مقصودی اینك
كرم و جود محل بیراه قیلور * كرم و جود محلینی بیلور
بی نوالارغه بیرور سیم و درم * مستحق‌لارغه قیلور جود و كرم

XIV.

هنرلاری‌نینك وصفی

دنیی‌دا هیچ هنر قالمایدور * كیم انكا خان كوزینی سالمایدور
زره ایشلاردا ایرور اول داوود * روح داودنی ایلار خشنود f 15b
بیر زره‌كر باریب ایركاندور انكا * كیم بویورغیل زره ایشینی منكا
خان بویورغاندور انكا بیر زرهی * بولغودیك رزم جاغی جلوه‌دهی
اول زرهكر انكا بولغاج مشغول * بولمه‌میش خان قاتیدا اول مقبول
اوزی آلیب یاسامیش نیجه زره * زلف‌نینك حلقه‌سیدیك بیچ و كره
اول كوروب آنی چیقیب سیقتار ایمیش * سیقتابان اوشبو حكایت‌نی دیمیش
كیم هنر كورساتا كیلدیم موندا * هیچ بیلمان‌كه نه قیلدیم موندا
خان ایشین كوردوم غمدین تولدوم * اوز ایشیم بایدا حیران بولدوم
دیر ایدیم مین كیبی یوقتور هركر * مینی خان ایلادی موندای عاجز
هر هنرمند قاشیغه كیلسه * خان الیب ایشینی اوزی قیلسه
بولور اول جیبه‌جی ینكلیغ كربان * اوزی‌نینك حالیغه مسكین حیران
باردور اینك هنری بس بسیار * قایسینی مین سنكا اینای ای یار f 16a
تا جهان بار بقا بولسون انكا * ساغر فتح و ظفر تولسون انكا

هر نیمه خلقه مشکل بولسه * علمدین هر نیجه سایل بولسه
اول قیلور حل باری مشکللارنی * ساکت ایلار باری سایللارنی
اسرو کوب مسئله‌دور یاد انکا * علمدین جان ایرور آباد انکا
کیرسه توحید و تصوّف سوزیکا * یوقتور[1] هیچ توقف سوزیکا
بیر رساله که کیشی یاد قیلور * خان انینك سوزلارینی خوب بیلور

VII.

اول حضرت‌نینك فقری‌نینك بیانی و سلوك‌نینك داستانی‌دور

f 13a

اولیا صحبتیغه بیتکاندور * انفیا خدمتیغه بیتکاندور
کونکلیدا ذکر ایله مشغول‌تور اول * کیمکه ذاکر انکا مقبول‌تور اول
ایلاماس فوت سحرخیزلیغین * ایلاماس ترك کهریزلیغین
درد بیرله کیجه‌لار بیغلار زار * کیجه‌لار بیغلاماغیدا ایش بار
خلقنی اویقو زبون قیلغاندا * باشلارین بخت نکون قیلغاندا
بولور اول پادشه دین بیدار * تا سحر وقتی قیلور استغفار

VIII.

اول حضرت‌نینك حلمی‌نینك حکایتی‌دور

حلم ایله کوه کران سنکدور اول * صاحب دانش و فرهنك‌دور اول
حلم بیرلا که نمایان بولدی * ثانی حضرت عثمان بولدی
هر نه کیلسه کیجورور حلم بیله * لطف جامین ایجورور حلم بیله
بو صفت اسرو قویدور اندا * نور حلم نبوی‌دور اندا f 13b

1) Чит. يوقتورور ?

IX.

اول حضرت‌نینك قرآن اوقوری‌نینك روایتی‌دور

چون تلاوت بیله مشغول بولور * انکا ارواح مقدس اوکولور
اسرو مخرجنی رعایت ایلار * آنی بیلکانکا عنایت ایلار
بولسه یوز حافظ فرخنده کلام * باریسی واقف مدّ و ادغام
اول قیلور بولسه قرأت آغاز * جیقماس اول خیلدین اصلا آواز
بارچه شرمنده بولور قاتیدا * صدق ایله بنده بولور قاتیدا f 14b
قاتیدا کیمکه ملازم بولدی * جانتی وقف ایتماکی لازم بولدی
حق سوزین اول اوقور بولسه المحق * انی اوزار کیشی یوقتور مطلق
تینکربینك آیت رحمت‌دور اول * خلق‌دین دافع زحمت‌دور اول

X.

اول حضرت طبعی‌نینك مداح لیغی

طبع بیرله متصرف‌دور اوزی * حال بیرله متصوف‌دور اوزی f 14a
طبعی‌دور اسرو بیبك همتی دیك * سوز اونی یخشی باری نیتی دیك
شعرنی خوب تانیر ذوق بیله * اوزی هم خوب ایتور شوق بیله
ترکی ایساتی ایرور شربت ناب * فارسی شعرلاری هم سیراب
بارچه سیراب و سلیس و دلکش * طبع اهلیغه جلیس و دلکش
اسرو مشهور معمالاری بار * ترکجه تیل بیله ایمالاری بار
قلبی‌داغی ایرور مشك‌فشان * خطی‌دیك بیرمادیلار هیچ نشان
دردمندانه‌دور آوازی آنینك * باردور اول شیوه‌دا اعجازی آنینك

تا که باطنغه تجلی قیلماس * ظاهرا خلق ارا سوز ایتیلماس f 11a
ایمدی بو سوزدین‌اوق ایله قیاس * اوزنی ایل ایچره سخن‌دان بیلماس
بنده خود سوزنی چندان بیلماس * کیم نه ینکلیغ بوله‌دور سوزکا اساس
باری اوشبونجه‌غینه سوز بیلورام * کیم بو تقریب ایله خانغه کیلورام
خان ایرور پادشه عالم‌سوز * خان ایرور ایرتا کیجه همدم سوز
خان سوزی عشق جهانیدین‌دور * خان سوزی غیب اسانیدین‌دور
خان اوزی عاشق ایرور عارف هم * بارچه سوز جانبی‌دین' واقف هم
خان اوزی سوزنی بسی خوب ایتور * نظم ایله نثرنی مرغوب ایتور
قایسی خاندور بو معین بیلکیل * ایتایین مین سنکا روشن بیلکیل
تینکری‌نینك سایه‌سی شیبانی خان * کیم انی قویدی خلیفه رحمان
غیب‌دین آنی محمد بولدی * قابل دولت سرمد بولدی
بارچه‌نینك یخشی‌لیق آنینك قاشیدا * بارچه‌نینك دواستی آنینك باشیدا f 11b
سیوبان اسراغانی قرآن‌دور * بیکیربب قولاغانی شیطان‌دور
نفسینی اوزیکا دوشمن بیلدی * دشمن اولتورماکینی فن بیلدی
نکته‌سی نکته قرآنی‌دور * مجلس مجلس روحانی‌دور
دردمندانه جیکیبان آواز * قیلسه قرآن اوقوماقنی آغاز
بیغلاتور تینکری سیور قوالارنی * باغلاتور دیو کیلور بولالارنی
علم اهلینی عجایب ایستار * جهل قیلغانی بغایت قیستار
ایشی و کوجی باری حلم بیله * سوزی و اونی باری علم بیله
تون و کون ای و قویاش‌دیك تینماي * محنت و تفرقه‌دین قاییتمادی
کاه صحرا و بیابانی کیزیب * که سمرقند و خراسانی کیزیب
کوب اوروش بیرلا آلیب ترکستان * باقتورای دیب عرب و هندستان

آز کیشی بیرله قالین جاوغه کیریب * تینکری نصرت بیریب اول جاونی قیریب f 12a
خصم انکا قصد اوقینی شیبه‌لاب * اول یوروب دین فیلیجینی سالاب[1])
غرضی بوکه یوروب دین آجقای * دشمن اولکای قاشیدا یا قاچقای
نیتی شرعغه[2]) زینت بیرماك * اهل اسلامغه قوت بیرماك
کورسانیب عدلی [نی] احسان بیرله * تینکری امرین ایشیتور جان بیرله
بیلماس ایل دهردا باردور بسیار * بیلمایین انکا قیلورلار انکار
اوز یمانلیق‌لاریني بیلماسلار * بو صفت‌لیق کیشیکا کیلماسلار
عمرلار جرخ کیزار سرکردان * تا بیر اختر بولور انداق رخشان
پادشاه اولدور و اندین اوزکا * کاینات ایچره کورونماس کوزکا
اول یوروب کعبه‌کاجه الغوسیدور * اهل انکار باقیب قالغوسیدور

V.

حضرت امام الزمان خلیفه الرحمن شیبانی خان‌نینك عقلی‌نینك تعریفیدور

عقل ایله بو علی عصردور اول * شاه ایرماس ولی عصردور اول f 12b
عقلدین‌دور بو که دولت باریدا * بارچه اسباب فراغت باریدا
اوزکا خانلار کیبی مجلس قورماس * عیش وعشرت ساریدین دم اورماس
باده ایچماك ساری بولماس مایل * بیر زمان ایشیدین اولماس غافل

VI.

اول حضرت‌نینك تینکری عنایت قیلغان علمی‌نینك توصیفی

علمی بار انچه که بیر کشوردا * بولماس علم سوزی دفتردا

1) Sic! безъ точекъ 2) Рук. شرغه

35 تینکرینینك بارچه صفاتی سیندا * بارچه خاصیّت آنی سیندا
غیر واجبلیغی‌نینك توصیفی * بیرلیکی و قدمی تعریفی
اولکه اولیغی تعیین دیرلار * کیم بیان ایتی‌لار آنینك ایرلار
بولدی روشن که سنینك نورونکدور * خطبهٔ دفتر مشروحونکدور
نعتینکدا مونجه روایت نی کیراك * اراده مونجه حکایت نی کیراك
40 تینکری طالب‌دور و سین مطلوبی * تینکری عاشق‌دور و سین محبوبی
کیمکه بیلماس سینی حق نی بیلماس * غنجهٔ معرفتی آچیلماس
سینی بیلماکدا بسی حال کیراك * سینی وصف ایتکوچی تیل لال کیراك
سینی بیلور بسی اصحابینکدور * ال ایله عترت احبابینکدور f 9b
بیری بو بکردور و بیری عمر * بیری عثمان‌دور و بیری حیدر
45 سینی بیلکان اوجون اول تورت عزیز * بولدیلار پادشه اهلی تمیز
سینینك اتینك بیله‌دور آتلاری * قابل مدح و ثنا ذاتلری
قایدا کیم بار سینینك اتینك مسطور * بولور اول تورت‌نینك انی مذکور
بیربسی صدق و صفانینك کانی * بیربسی عدل و سخانینك کانی
بیربسی علم و حیا کلزاری * بیربسی مهر و وفا کلزاری
50 بیربسی صدق ایله آراسته‌دور * بیربسی عدل ایله نوخاسته‌دور
بیربسی جامع قرآن بولدی * بیربسی مانع طغیان بولدی
بیربسی قیلدی سنکا مال فدا * بربسی بولدی یولونکدا شیدا
بیربسی شوق میدین تولدی * بیربسی لحمك لحمی بولدی
بیربسی بولدی سنکا غاردا یار * بیربسی بولدی سنکا حذمتکار f 10a
55 بیربسینی آتادینك ذوالنورین * بیربسی تاپتی حسن بیرله حسین
امّتینکدا یوق الردیك مردم * رضی الله تعالی عنهم

IV.

سوز تعریفیدا آیتیلغان ابیات‌دور و سوز تقریبی بیله سخن‌دان پادشاه عالیشان امام محمد شیبانی خان‌نینك مدحی

سبب عزّت آدم سوزدور * حاصل و باقی عالم سوزدور
تینکرینی سوز بیله بیلدیلار خلق * دین ساری سوز بیله کیلدیلار خلق
اول جماعت که رسول اولدیلار * صاحب ملك قبول اولدیلار
بولدیلار تینکری سوزی بیرله رسول * قیلدیلار سوزلاربنی خلق قبول
5 سوز بیله بولدی بو عالم پیدا * سوز بیله بولدی بو عالم پیدا
سوز ایله عقل و هنر ظاهر اولور * بلکه عقل و هنر انکا اوکولور
سوز بیله عالم ایشیکی آچیلور * سوز بیله مونجه جواهر ساچیلور f 10b
سوز بیله ظاهر اولور نور یقین * سوز بیله زینت تاپا ملّت و دین
سوز ایرور شرع‌کا رونق بیرکان * سوز ایرور جام مروّق بیرکان
10 سوز بیله پیر قیلوب‌تور ارشاد * اوز مریدیغه بیروب کنج مراد
سوز بیله جلوه قیلیب زیبالار * بو جمن ایچره بولوب رعنالار
سوز بیله عاشق ایتارلار کیشینی * هیچکیم بیلماس الرنینك ایشینی
سوز بیله خانلیق ایتارلار خانلار * هر طرفده بیباریب فرمانلار
سوز بیله خلق تاپار امن و امان * مشکل ایشلار بولور اندین آسان
15 سوز بیله فتح بولور کشورلار * سوز بیله جمع بولور لشکرلار
سوز دیکان اسرو عظیم الشاندور * آنی بیلماك دیکانیم آساندور
بیلکیل ای سامع حاضر سوز ارا * که تکلم صفتی بیرله خدا

غایتش آیینه قیلدینک انی * مظهر نور ازل بیلدینک انی
جون انی قیلدینک اوزونکا کوزکو * یوزینی توتتونک اوزونکا اوترو
بارچه اسما و صفاتینک بیرله * جلوه جوهر ذاتینک بیرله
بولدونک اول آیینه ایچره ظاهر * انی مظهر قیلیبان ای قادر
عاشق اولسانک اوزونکا عاشق‌سین * کوزکوکا یوق اوزونکا عاشق‌سین

III.

حضرت رسالت پناه نعتی اوجون نظم سلکیکا تارتقان لالی‌دور

ای رسالت جمینینک سمنی * وی نبوت سمنی‌نینک جمنی
انا املح جمنی‌نینک کلی‌سین * انا افصح کلینینک بلبلی‌سین
انبیا بارچه سنکا مدح کذار * اولیا بارچه سنکا خدمتکار
ختم بولدی سنکا پیغمبرلیق * یراشه توشتی سنکا سرورلیق
امتینک ایچره بسی عالملار * ملت و دینینک ارا سالملار
انبیادیک بواب ایردی ممتاز * بولدیلار علم بیله جولانساز
سین نبوتغه قدم اورغاندا * یتیب اول مرتبه‌دا تورغاندا
سو و توفراق ارا ایردی آدم * تنیکا جان ایماس ایردی همدم
سین بقا جامینی نوش اینکاندا * قرب‌نینک کلشنیکا یتکاندا
نه نبی بار ایدی اندا نه رسول * نه فروع نه حکایات اصول
نه فلک وصفی مدوّر ایردی * نه ملک شکلی مصوّر ایردی
نه قویاش بار ایدی نه اثاری * نه قمر بار ایدی نه انواری

نه زحل بار ایدی و نه بهرام * نه منجم بار ایدی نه احکام
نه عطارد بار ایدی نه برجیس * نه ذنب بار ایدی و نه تدبیس
زهره‌نینک جنکیکا یوق ایردی تار * تاریدین جان ایماس ایردی افکار
ایماس ایردی اوت ایله سو و سمن * نه تموغ بار ایدی و نه کلشن
بیلکا توفراق ساوورولمایدور ایدی * ایل بو ینکلیغ قاووروامایدور ایدی
جوهر و جسم و عرض یوق ایردی * صحت و رنج مرض یوق ایدی
یوق ایدی معدن و حیوان و نبات * یوق ایدی خلق ایله موت و حیات
نه تمیز اهلی ایدی نه نادان * بار ایدی یخشی یمانی یکسان
انبیاغه یوق ایدی قرب هنوز * اولیاغا یوق ایدی درد ایله سوز
علم خلق ایچره بایلمایدور ایدی * نطق کلزاری آچیلمایدور ایدی
یوق ایدی باغ صفادا کل‌لار * کل‌لار اطرافیدا هم بلبل‌لار
هیچ کیم شاه ایماس ایردی هنوز * عدل سوزینی دیماس ایردی هنوز
نه وزیر بار ایدی و نه شاهی * نه فغانی بار ایدی (و) نه آهی
یوق ایدی ظالم و مظلوم اندا * یوق ایدی حاکم و محکوم اندا
نه شریعت نه طریقت بار ایدی * نه مجاز و نه حقیقت بار ایدی
یوق ایدی سلسله و پیر اندا * بار ایدی یخشی یمان بیر اندا
یوق ایدی تینکریدین اوزکا موجود * کیم جمالینک انکا بولدی مشهود
سینی اوز نوریغه توتتی اوترو * قیلدی نورونکنی اوزیکا کوزکو
کورکاج اول کوزکودا اوز دیدارین * ایلادی کوزکو طفیلی بارین
هر نه کیم بار ایدی علمیدا عیان * ایلادی کوزکوکا ایشار روان
حاصلا مبدأ عالم سین سین * حاصل عالم و ادم سین سین
منشأ خلق و خلایق ذاتینک * مظهر قدرت خالق ذاتینک

حسن‌نینك سری هویدا بولدی * عشق‌نینك سوزلری پیدا بولدی
قیلدینك اراسته ملك و ملکوت * بیغدینك اسبابی جلال و جبروت
ایلادینك عرش مروح پیدا * ایلادینك فرش مسطح پیدا
قیلیبان پایهٔ کرسینی بلند * ایلادینك اسرو انی بی‌مانند
نقشپرداز وجود اولدی قلم * اول قلمدین یرالیب[1]) لوح عدم f. 5b
مونجه ارواح مقدس یاراتیب * مونجه ایوان مقرنس یاراتیب
جرم خورشیدنی روشن قیلدی * نوریدین دهرنی کلشن قیلدی
ایلادینك ایسی عالم افروز * بولدی ایدین کیجه انداق کیم روز
بارجه‌سین توزدونك انینك عشقی اوجون * ایلکا کورکوزدونك انینك عشقی اوجون
صانعاسین بو بنا قیلغاندا * عالم و ارض و سما قیلغاندا
جون بورون عشق نواسین توزدونك * عشق‌نینك رنك‌لارین کورکوزدونك
هر نه کیم ایلادی صنعونك ظاهر * ای خداوند کریم قادر
بار ایدی بارجه‌سیدا عشق اثری * بار ایدی بارینینك اندین خبری
هر کیشی عشقیغه لایق حسنی * تاپتی و کوردی موافق حسنی
انبیا کیم ایل الارغه اوکولوب * عشق‌نینك سریدین آکاه اولوب
سرمهٔ عشق چکیب کوزلاریکا * قابلی کوزلادیلار اوزلاریکا f. 6a
اولیا کیم کیچیبان دنیادین * قیلدیلار فقر و فنا ارشادین
عشق بولیدین اوتا المادیلار * عشقنی اوزلاریکا سالمادیلار
هر کیشی کرم قیلیب بازاری * تاپتی اوزیکا مناسب یاری
قایسی عالی ایدی قایسی سافل * هر کیم اوز حسنیغه بولدی مایل
قایسیغه حسن و ملاحت بیردینك * عالم اهلیدین انی ایردینك

1) Рук. ترالیب

قایسیغه عشق عنایت قیلدینك * انی مشهور ولایت قیلدینك
قایو خوشدل قایو محزون بولدی * قایو لیلی قایو مجنون بولدی
قایسینی حسن ایله عذرا قیلدینك * قایسینی عشق ارا شیدا قیلدینك
اتادینك عشق ارا اتین وامق * بولدی دنیادا مقرر عاشق
قایسینی عشق ایله فرهاد ایتینك * خاطرین درد بیله شاد ایتینك
قایسینی حسن ایله شیرین قیلدینك * حسنی‌نی قابل تحسین قیلدینك f. 6b
حسن ایله عشقی‌نی جون بار ایتینك * طالب اهلینی کرفتار ایتینك
عشق خود حسنیغی ظاهر قیلدی * مونجه افسانه‌لاری ایتیلدی
یخشی فکر ایتسه کیشی سوزنی بیلور * قصه‌نینك باشیغه سوز بیرله کیلور
عشق و حسن ایکالاسی بیر دورلار * کیم توشار دهردا موندای درلار
بیر ایمیش ایکالاسینینك اصلی * وه نه خوشدور اول ایکاونینك وصلی
عشق‌لار پرتوی عشقینك باری * حسن هم سیندین ایمیش ای باری
عشق‌نینك نشأسی سندین ایرمیش * حسن هم جلوه‌غه سیندین کیرمیش
قایدا کیم بولدی عیان عشق اثری * بار ایدی بارینینك اندین خبری
اول سینینك نشأ عشقینکدور (?) جزم * کیم انینك جانی اوجون توزدی بزم
قایدا کیم حسنغه جولان بولدی * بیر پری جهره نمایان بولدی
عکس خورشید جمالینك‌دور اول * پرتو شمع وصالینك‌دور اول f. 7a
کیم بولور طالب و مطلوب دیکان * کیم بولور عاشق و محبوب دیکان
عاشق اوزونك سین و محبوب اوزونك * طالب اوزونك‌سین و مطلوب اوزونك
اولکه اوزونکا حبیب ایتینك انی * خسته دالارکا طبیب ایتینك انی
نوربنی آینه قیلدینك اوزونکا * یافتینك اول آینه‌دا اوز یوزونکا
اوزونکا عشق سرودین توزدونك * اوز یوزونکنی اوزونکا کورکوزدونك

عجب اوشبو که اکر دریایی * ایلاسه جاوکهین صحرایی
بیراو اینك بقاسیغه کیلسه * بیر اریق فکرینی اندا قیلسه
اریغینی قازیبان اسه سو * اریغیغه براشه سالسه سو
بی قدر سوکه اریقده سالور اول * بی قیلیبان بی قدر کیم الور اول f 3b
اول قدر سو کم اولور دریادین * انکا سو همدم اولور دریادین
اوشبو خم‌دین نیجه اسه کیشی * قدح و جام ایچیکا سالسه کیشی
هیچ کم بولماس او شول خم‌دین هیچ * اوکسوماس هیچ تنعم‌دین هیچ
بو نه خمدور بو نه میدور بو نه جام * بو نه لطف و بو نه جود و انعام
بو خم و بو می و جام اندین‌دور * بارچه‌نینك عیشی تمام اندین‌دور
بیربینك باطنیدین خم یاسادی * سبب عیش و تنعم یاسادی
اوز شرابی بیله تولدوردی انی * انی اول نقد بیله قیلدی غنی
انی قیلغاج غنی و صاحب تاج * ایلادی اهل طلب‌نی محتاج
اول کوروب اهل طرب‌نی اول طور * جانلاری ایجره شغب‌نی اول طور
هر کیشی‌نینك طلبیغه براشه * طلب ایجره حسبیغه براشه
اول مصفا میدین بیتکوردی * انی هم حکم بیله جوب کوردی f 4a
حکم اینك طالب اینك پیر اینك * رای اینك ساغیش و تدبیر اینك
حاکم جمله حکام اول‌دور * منشأ جمله احکام اولدور
اول اکر ایلاماسه لطف اظهار * لطف تاپماق بولور اسرو دشوار
جودیدین بارچه جهان‌دور معمور * جودیدین بارچه اولوس‌دور مسرور
جود اینك لطف ایله انعام اینك * خم اینك باده اینك جام اینك
خمیدین تشنه جکرلار سیراب * باده‌سیدین طرب ارابی خراب
خمیدین سوخته دللار خوشحال * میدین باشلاری بولدا پامال

60 خمیدین خسته بوراکلار قانلیغ * میدین دلشده‌لار ارمانلیغ
خمیدین حرص و هوا ظرفی تهی * میدین آز و هوس حرفی تهی
خمیدین فقر و فنا جامی توله * میدین درد و بلا جامی توله
خمیغه حاجت ایماس پیمانه * میکا حاجت ایماس میخانه f 4b
خم و پیمانه سوزی کوب بولدی * می و میخانه سوزی کوب بولدی
65 فایدا کیم باده بولور سوز کوب اولور * بولسه هم باده بیله سوز خوب اولور
خاصه بو باده‌که بار اول خمدین * بارچه‌غه نکته کذار اول خمدین
من هم اول خمدین اولوب‌من برجوش * اول سبب‌دین تورا المان خاموش
من هم اول میدین اولوب‌من کویا * نه دیدیم مست بولوب‌من کویا
مست بولدوم منکا تعزیر کیلور * صاحب شرع مونکا حکم قیلور
70 صاحب شرع‌دور اول خم دیکانیم * سبب عیش و تنعم دیکانیم
حق بیله بنده ارا واسطه اول * ناظم قاعده و ضابطه اول
می دیکان فیض الهی انکلا * عشرت نامتناهی انکلا
فیض‌لار بارچه انکا فایض اولور * فیض‌لار بارچه انکا اوق اوکولور
اندین اوزکا یایلور عالمغه * بیتشور بارچه بنی آدمغه f 5a
75 بارچه عالم‌دین انی سیلابدور * اوزیکا انی حبیب ایلابدور

II.

حضرت قاضی الحاجات درکاهیغه مناجات قیلغانی

ای حبیب عریغه عاشق * حسنی نی عشقیغه بیلکان لایق
قادر و مقتدر و خالق سین * ای خوش اولکیم سین انکا عاشق سین
جون اینك نوربنی قیلدینك مخلوق * اوزونکا ایلادینك انی معشوق

I.

f 1b حمد انکا کیم تیلیم ایتی کویا * حمد انکا کیم کوزوم ایتی بینا
حمد انکا کیم تنیمه جان بیردی * حمد انکا کیم منکا ایمان بیردی
حمد انکا کیم منکا عشق ایتی نصیب * قیلمادی عقل دیاریدا غریب
ایلادی عشق ایله جانیمنی یار * قیلمادی عقل قولیدا منی زار
عشق‌دین ایلادی جانیمنی شاد * عشق‌دین قیلدی روانیمنی شاد
عشق‌دین قیلدی تیلیمنی کویا * عشق‌دین قیلدی کوزومنی بینا
شکر کیم عشق ایله لطف ایلادی جان * شکر کیم عشق ایله بیردی ایمان
f 2a عشق اکر قیلماسه ایردی انعام * بار ایدی بارچه ایشیم نافرجام
مزه تاپماس ایردیم بو جاندین * لذتی قیلماس ایدیم ایماندین
عشق‌سیز نی کیراکی باردور جان * عشق سیزکا نی کیراکتور ایمان
ظاهرا جان دیکانیم عشق اوزی‌دور * بلکی ایمان دیکانیم عشق اوزی‌دور
عشق اندین‌دور و هم جان اندین * جان ارا لذّت ایمان اندین
عشق‌نینك میّالاری اندین پرشور * عشق میخانه‌سی اندین معمور
مستلار اندا اینك ذکری بیله * رندلار بارچه اینك فکری بیله
خم اینك شوقی بیلاندور پر جوش * یوقسه قایدین‌دور آنکا مونچه خروش

خم اینك شوقی بیله چون تولدی * بارچه میخانه اولوغی بولدی
پای تختی بولوبان میخانه * کوراکه بیرلا توزوب پیمانه
پادشاهانه اساسی قوردی * بارچه‌غه فیض بتکورا تـوردی
f 2b کیمکه بیتکوردی اوزین خدمتیغه * خدمت ایلاب یورودی حضرتیغه
اول انی قویمادی هرکز محروم * بو ایشی بارچه‌غه بولدی معلوم
هر کیم اوز حوصله‌سیغه یراشه * هر کیم اوز سلسله‌سیغه یراشه
تاپتی اینك کرمیدین انعام * جه یمان یخشی جه خاص و جه عوام
کیمکه کیلتوردی قاشیغه کوزه * قیلدی انکا یراشه در یوزه
اول اینك کوزه‌سینی تولدوردی * ظرف در یوزه‌سینی تولدوردی
کیم صراحی بیله کورکوزدی نیاز * انکا لایق طربین ایلادی ساز
کیم پیاله بیله قانع بولدی * ظرفی حالیغه یراشه تولدی
چون اینك فیضینی کوردیلار عام * قالمادی هیچ کیشیکا ارام
کیلدیلار بارچه اینك خدمتیغه * افرینلار دیب اینك همتیغه
هر کیشی تاپقانینی کیلتوردی * اوزی [لی] خدمتیغه بیتکوردی
f 3a قایسی چینی قدح آلوب کیلدی * کونکلینی اینك ایله خوش قیلدی
قایسی کیلتوردی حلب شیشه‌سینی * لی حلب عیش و طرب شیشه‌سینی
قایسی التون ایاغ الدی قولیغه * قویدی مستانه باشینی یولیغه
قایسی پیدا قیلیبان نقره خام * خاملیقدین یاسادی اندین جام
قایسی اشکنه سفالی تاپتی * باریب اینك بیله حالی تاپتی
اول کوروب بارچه‌لاری‌نینك ظرفین * دیمادی هیچ مالات حرفین
بارچه‌نینك ظرفیغه قویدی باده * قیلدی عشرتلاربنی اماده
مایه عیش و تنعم‌دور بو * الله الله لی عجب خم‌دور بو

С.-ПЕТЕРБУРГЪ
Типо-Литографія И. БОРАГАНСКАГО и К°.
Петербургская стор., Большой пр., д. № 45.
1904.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Предисловіе . . . . . I—XV

О поэмѣ „Шейбани-намэ“ и объ ея авторѣ Мухаммедѣ Салихѣ . . . . . III—XV

Замѣченныя опечатки и поправки . . . . . XVII—XVIII

Указатели собственныхъ именъ.

I. Указатель именъ географическихъ . . . 1—6

II. Указатель именъ племенныхъ и названій людей по мѣстностямъ, предкамъ и начальникамъ . . . . . 7—9

III. Указатель личныхъ именъ. . . . . 10—14

Текстъ . . . . . ٢—٢٢٥

ФАКУЛЬТЕТА ВОСТОЧНЫХЪ ЯЗЫКОВЪ

ИМПЕРАТОРСКАГО С.-ПЕТЕРБУРГСКАГО УНИВЕРСИТЕТА.

Восточныя замѣтки. Сборникъ статей и изслѣдованій профессоровъ и преподавателей Факультета Восточныхъ Языковъ. 1895. (Посвященъ Спеціальной Школѣ Живыхъ Восточныхъ Языковъ въ Парижѣ ко дню ея столѣтняго юбилея 1795—1895).

№ 1. **В. А. Жуковскій.** *Тайны единенія съ Богомъ въ подвигахъ старца Абу-Са'ида.* Толкованіе на четверостишія Абу-Са'ида. Персидскіе тексты. 1899.

№ 2. **В. А. Жуковскій.** *Жизнь и рѣчи старца Абу-Са'ида Мейхенейскаго.* Персидскій текстъ. 1899.

№ 3. **Арабъ-филологъ о турецкомъ языкѣ.** Арабскій текстъ издалъ и снабдилъ переводомъ и введеніемъ **П. М. Меліоранскій**. 1900.

№ 4. **В. Вартольдъ.** *Туркестанъ въ эпоху монгольскаго нашествія.* Часть I. Тексты. 1898. Часть II. Изслѣдованіе. 1900.

№ 5. **Тексты и разысканія по армяно-грузинской филологіи.**

Книга I. Ефремъ Сиринъ. *А. О дняхъ празднованія Рождества. В. Объ основаніи первыхъ церквей въ Іерусалимѣ.* Армянскій текстъ съ сирійскими отрывками въ армянской транскрипціи XII и XIII вѣковъ. Изслѣд., издалъ и перевелъ **Н. Марръ.** 1900.

Книга II. Іосифъ Аримаѳейскій. *Сказаніе о построеніи первой церкви въ городѣ Лиддѣ.* Грузинскій текстъ по рукописямъ X—XI вѣковъ (съ двумя палеографическими таблицами). Изслѣд., изд. и перевелъ **Н. Марръ.** 1900.

Книга III. Ипполитъ. *Толкованіе Пѣсни пѣсней.* Грузинскій текстъ по рукописи X вѣка, переводъ съ армянскаго (съ одною палеографическою таблицею). Изслѣд., перевелъ и издалъ **Н. Марръ.** 1901.

Книга IV. Древне-грузинскіе одописцы (XII в.), *1) Пѣвецъ Давида Строителя, 2) Пѣвецъ Тамары.* Грузинскій текстъ, изслѣд., изд. и словаремъ снабдилъ **Н. Марръ.** 1902.

Книга V. **Н. Марръ.** *Критика и мѣлкія статьи.* 1903.

Книга VI. Физіологъ. *Армяно-грузинскій изводъ.* Грузинскій и армянскій тексты, изслѣдовалъ, издалъ и перевелъ **Н. Марръ.** 1904.

Книга VII. Печатается.

Книга VIII. *Государственный строй древней Грузіи и древней Арменіи.* Томъ I. Изслѣдованіе **И. Джавахова.** 1905.

Книга IX. Печатается.

Книга X. **Н. Марръ.** *О раскопкахъ и работахъ въ Ани лѣтомъ 1906 г.* (Предварительный отчетъ). Съ 1 въ краскахъ,

13 фототипическими и 3 цинкографическими таблицами и съ 18 рисунками въ текстѣ. 1907.

№ 6. **Арабская хрестоматія для 1-го курса.** Составилъ **В. Гиргасъ и бар. В. Розенъ.** 3-е изд. 1900.

№ 7. **Монгольская хрестоматія для первоначальнаго преподаванія,** составленная **А. Позднѣевымъ,** съ предисловіемъ проф. **Н. И. Веселовскаго.** 1900.

№ 8. **Сказки попугая. Споръ чашки съ кальяномъ.** Выбралъ и словаремъ снабдилъ **В. А. Жуковскій.** Изданіе второе. 1901.

№ 9. **В. Вартольдъ.** *Историко-географическій обзоръ Ирана.* 1903.

№ 10. **Образцы персидскаго народнаго творчества.** *Пѣсни пѣвцовъ-музыкантовъ, пѣсни свадебныя, пѣсни колыбельныя, загадки, образцы разнаго содержанія.* Собралъ и перевелъ **В. А. Жуковскій.** (Съ 10 рисунками и портретомъ). 1902.

№ 11. **Н. Марръ.** *Грамматика древне-армянскаго языка.* Этимологія. 1903.

№ 12. **Китайскіе тексты,** выбраны **П. С. Поповымъ.** 1903.

№ 13. **Государственный строй Китая и органы управленія. П. С. Попова.** 1903.

№ 14. **Теорія познанія и логика по ученію позднѣйшихъ буддистовъ.** Изслѣдованіе **Ѳ. И. Щербатскаго.** Часть I. *Учебникъ логики Дармакирти съ толкованіемъ на него Дармоттары.* 1903.

№ 15. **Образцовыя произведенія османской литературы** въ извлеченіяхъ и отрывкахъ. Выбралъ и издалъ **В. Д. Смирновъ.** 1903.

№ 16. **Калмыцкія загадки и пословицы,** издалъ **Вл. Котвичъ** 1905.

№ 17. **Первоначальный учебникъ китайскаго разговорнаго языка,** *съ указаніемъ интонаціи и ударенія,* составленъ **Куэ-Фаномъ.** 1904.

№ 18. **П. С. Поповъ.** *Китайскій философъ Мэнъ-цзы.* Переводъ съ китайскаго, снабженный примѣчаніями. 1904.

№ 19. **А. Д. Рудневъ.** *Лекціи по грамматикѣ монгольскаго письменнаго языка,* читанныя въ въ 1903—04 академическомъ году. Выпускъ I. (Съ картой и рисункомъ на одномъ листѣ). 1905.

№ 20. **Парадигмы глагольныхъ формъ арабскаго классическаго языка,** составилъ профессоръ С.-Петербургскаго Университета **Н. А. Мѣдниковъ.** 1904.

№ 21. **Самарія, сочиненіе Абу-Тахиръ-Ходжи.** Таджицкій текстъ, приготовленный къ печати **Н. И. Веселовскимъ.** Съ предисловіемъ и приложеніемъ рисунковъ. 1904.

№ 22. **Избранные китайскіе тексты.** Прив.-доц. **П. С Попова.** 1905.

№ 23. *Японскій алфавитъ съ приложеніемъ складовъ и примѣровъ.* **Іосибуми Куроно.** Печатается.

№ 24. Повѣсть *„Ши-сань-лянь-у-суй-чао-тянь“.* Пекин. нар. Текстъ и примѣчанія. **А. И. Ивановъ.**

№ 25. Печатается.

№ 26. Печатается.

شبستان

س. پطربورغده

الماس میرزا نوراغان اسکوبنی الکتریقده مطبعه‌سنده باصلدی

۱۹۰۸ یلده